

In hoc solo errore vir alioquin prudentissimus versatur quod amicos suos plurimos sui arbitratur

Ardea culpat aquas cū nesciat
Ip̄a natare

Ogatu plurimorū iopū nūmorū egē
tiū appotecas refutātiū occasione illa
q̄ necessaria ibidē ad corp⁹ egrū spec/
tātia sūt cara simplicia ⁊ cōposita. nū/
misq̄ȝ plurimis ꝯparāda. sed ad p̄ns
mēs mea nō se diuertit sed ad ea q̄ in p̄uatꝫ locis ortis
siluis ac pratis iueniūtur. q̄rū p̄sētia corpus hūanum
egrū seu neutrū ad corpus sanū reduci poterit. testante
solerti medico. Arnoldo de noua villa sic inquiente in
aphorismis suis. Cū q̄s poterit mederi simplicib⁹ frus/
tra ⁊ dolose medicamina ꝯposita q̄rit ille. Ait etiā Aui
cēna ij. libro. c. iiij. Medicīe simplices habēt opatiōes
v̄les ⁊ p̄ticulares. Et cū penes corpus hūanū plures
ꝯcurrāt actus scꝫ circa p̄fecte sanū actus cōseruatiu⁹ ne/
cessarius ē. Circa sēsibiliter lesū. actus curatiu⁹ iducen
dus ē Circa v̄o insēsibiliter lesū actus p̄suatiuus seu
resūptiu⁹ necessarius ē. Cū ergo corpus egrū actū cura
tiuū requirat seu practicū. Ob id presens opusculum
suā sūpsit denominacōnē. Aggregator practicus de sī
plicibus. In quo quiuis hominū sibi ipsi subuenire
poterit paucis deductis expensis. aduersus q̄ȝlibet egri
tudinem corpus humanū a vertice capitis ad plātas
pedū ab intra corpus forasq̄ȝ affligentē iuxta tenorem
plurimorum solertium medicorum de simplicibus cō
fuse tractantiū quorū dicta ad practicā expertam sunt
redacta: vtputa sunt Auicenna princeps secundo
suo libro de simplicibus: necnon Serapio de sim/
plicibus. similiter Pandecta et Platearius ⁊c.
Omnis ergo confusio nouerca existit veritatis que

ad p̄ns refutatur: cū oia que a p̄meua origine pcesse/ runt rōe ordine ⁊ nūero formata sunt ⁊ sic cognosci ha bent. Boecius in arismetrica sua. Diuidit̄ ergo p̄ns li ber in septē particulas In p̄ma particula tractat de v̄ tutibus herbarū ad appotecā spectātiū in modū anti/ doto℞ dispensatarū. In secūda pticula innuit de sim/ plicibus laxatis ⁊ linitiuis seu lubricatis superioribus antidotis p̄me particule deseruiētibus. In tercia par ticula deregitur de simplicibus ꝯfortatis seu speb⁹ aro maticis. In q̄rta particula diluci dat de fructibus ⁊ se minibus ⁊ radicibus. In quīta particula de gūmis ⁊ eis similibus. In sexta pticula de generibus salis ⁊ mineris ⁊ lapidibus. In septia pticula ⁊ vltia consi derat de aialibus ⁊ prouenientibus ab eis: q̄ oia ad pra ticā p̄ntis operis deseruire habent.

Pondus medicinale in figuris sic cognosces.
℥.j. id ē vncia vna. ℥.ſ. id ē vncia media.
ʒ.j. id ē dragma vna. ʒ.ſ. id ē dragma media.
℈.j. id ē scorpulus vn⁹. ℈.ſ. id ē scorpulus medius.
m.j. id ē manipulus vn⁹. m.ſ. id ē manipul⁹ medi⁹.
ana. id ē de quolibet equaliter. lb.j. id ē libra vna. lb.ſ id ē libra media. Et ℥.j. facit duos lotones. Et ℥.ſ. vnū lotonem Et dragma vna id ē quarta pars vni⁹ lotonis Et ℈j est tercia pars vnius dragme.

Capitula herbarū secūdū or dinem alphabeti.

4

Absintheū Alsem

Absintheū est calidū in pmo gradu z siccū in scđo et habet ponticā et amarissimū saporē. e debet colligi in fine veris et i vmbra exsiccari et p annū seruatur z ē multe efficacie. Absitheū hz oppositas pprietates scz laxatiuā. Laxat eni ex caliditate et amaritudine. et hz proprietatē ꝯstrictiuā quia ꝯstringit ex grossicie substācie. et sic absin. ꝯria opatur ideo non debet exhiberi nisi materia existēte digesta sic sua caliditate dissoluitur. et pōticitate sua ꝯstrigēdo euacuat. Absin. eni fortiter apit

opilatões epatis ꝛ splenis· ꝓpterea curat morbos ex opilacōe ꝓueiētes ut sūt ycteriāa ydropsꝭ ꝛc· notātēr cū ꝓueniāt ex causa frigida ut dic auic· ij· canone· c· ꝑmo ꝙ· ʒ· iij ul· ʒ· ſ· desucco absin· mane bibite ꝑ decē dies ꝯ tinuāto valde curat illas egritudies sʒ apparet talis po tus abhomiabilis ideoʒ sibi misceri zucarū sufficiens ꝓ dulcuratōe· Vel buliat absin· in sero capno miscendo parū zucri· Vel fiat siropus ex eo isto modo dispēsādo ℞· extremitatū absin· m· ſ· florū cētauree florū viola/ rū florū boragis florū tamaristi añ/ ʒ ij· radic· reupō/ tiā liqricie añ· ʒ· j· vuarū passularū· ʒ· ſ· oia cōtūdant et buliāt i aqua ad ꝯsūptionē terāe ꝑtis postea cola co latum dulcoret cū sufficiēte zucro et fiat siropus de q̄ su mat tepide mane et sero ꝑ q̄libet vice i q̄ntitate medij ci phi· prius sumant pillule de reubarbaro· ꝛ ꝯfortatiuū diarodon albatis postremo· Itē absin· vʒ i alopicia· scʒ i casu capillorū et in tinea· ℞· de absin· et abrotano ꝛ de spica celtica de q̄libet quātū placʒ et buliat cū vino ꝛ īde fiat ablucō capitꝭ· Vʒ etiā succus absin· cū melle ł farina ordei mixtus ad liuorē vel ad vestigia circa oclos vł aliorū locorū ex paissiōe vel ꝯtusione veniēcia· Valʒ succꝰ absin· cū pulue lūbricorū mixtꝰ cū parū melle ꝯ vermes· Itē succus absin· oclo ipositus vʒ ꝯ rubedi/ nē eiꝰ et pānū· Itē vapor decoctionis absin· ex vino ꝛ aqua auri immissus vʒ ꝯtra sorditatē et tinitū eius Et succus absin· cū oleo nucleorū psicorū auri imissus iter ficit vermes Itē vinū decocāōis absin· cū cortice citri vʒ i fetore oris ꝓueniēte ex materia putrida in stomacho ꝑcecāte· vʒ succꝰ absi· cū melle mixtꝰ ꝯ ebrietatē· vʒ ēt ab si cū arti· ꝛ oleo ꝯi coctū fiat īn pessar· mēstruū ꝓuocādo

Abrotanum aueronde

Abrotanum calidum est in primo ⁊ sic in secundo. Auic. valet in alopicia et tinea vt supra dictum est de absin. Abro valet ad accelerãdũ barbã et eius ortũ isto mõ. ℞. succũ abro: cũ oleo anetino vel oleo de sgnã/to miscẽdo de q̃ liniatur barba vel alius loc⁹ depilatus. Item decoctio abrotani ⁊ isopi cũ liq̃ricia bulliẽdo i aq̃ cũ zucaro penidij dulcorãdo: multũ valet ad discrasiam

pectoris ex causa frigida ab intra sumendo Sed ab ex
tra liniatur minera pectoris cū butiro mens maij vel cū
vngēto dialtee pro maiori mollificacōe humorū peccā
tiū inpectore postea sumantur pillule de agarico p eua-
cuacōe materierū peccātiū p viā ductuū cōmuniū· dein
de sumatur diapeidiū vel diairis salmonis pro confor
tatiuo Itē abro· valet ꝯtra vermes ⁊ lūbricos et ascari
des· ℞· abro· contriti et pulueris lupinorum an̄· ʒ· ſ·
misce cum felle alicuius aialis et oleo de absin· et fiat lini
mentū supra intestina· Idē valet succ⁹ abrotani et ab
sin· cū lacte bibendo Itē succus abro· mixtus cū mirra
in modū pessarij applicatus educit mēstrua· secūdinā
et fetum mortuū eicit et clausā vuluam aperit et flegtica
apostemata ibidem nascētia sanat· vel fiat suffumigiū
℞· abro· saffine arthimesie an̄· m· ij· polegij origai te/
naceti an̄· m· j· asarebacce apii· an̄· m· ſ· ꝯtūdāt' oīa et
fiat suffumigiū ⁊ potēter ꝓuocat mēstrua· Itē resoluit
apostemata flegtica ⁊ dure resolucōnis si misceatur suc
cus abro· cū farina ordei vel melle et supponatur Idē
remouet ꝯcussioēs laterū Itē abro· fugat venenosa a
nimalia si ponitur in angulis dom⁹· vel cū aqua decoc/
tionis eius dom⁹ vel cubile aspergat'· vel fiat fumus in
domo de abro Itē abro· coctū in vino et bibitū vz ꝯ ve
nenū· et abro· cōtusū cū sale et oleo cōmuni et pulsus
manuū ⁊ pedū inde vngantur febrientis aūte ꝑoxismi
aufert rigorē· Itē abro· coctū cū apio in vino et parū
dulcoratū cū zucaro strāguiriā soluit ⁊ lapidē frāgit· et
qn̄ caput inūgit' cū abro· cōtuso cū oleo vz vertigini et
scotomie:

Altea   Witten hoemsch

Altea calida et sicca cum equalitate: operatio ꝛ ꝓprie
tas ipsius est lenificare et maturare et mollificare et re
soluere et abstergere. Semen ꝛ radix sunt maioris ef/
ficacie: notanter radix viridis. Decoctio radicis altee ꝛ
seminis eius cum abrotano et vino et potata vꝫ stran
guirie et lapidi et sup̄fluitatibus crudis et sciatice ꝛ vl
ceribus neruorum. Et qñ radix altee decoquitur in ace
to cum piretro ꝛ parū mastice et fiat inde ablutio oris

tepide sumendo valet contra dolorē dentiū. Itē semen altee coctum cū allio et aceto ⁊ inde liniatur morphea in sole eradicat eā. Idē mixtum cum oleo et applicatum morsui venenoso confert. Et similiter valet in punctura apum Itē quando bibitur radix altee cum vino aut aqua cum parum mastice decocta curat vel cera intestinorum et contusiones nervorum. Itē radix altee valet apostematibus calidis mamillarum ⁊ apostematibus ani et tenconi nervorū et apostematibus duris ⁊ scrofulis: et soluit apostemata inflata et tumorē in palpebris et glandes auriū ⁊ sedat dolorē iuncturarū: et vz ad extensionem nervorū decocta cum farina fenugreci ⁊ farina seminis lini cū sepo aneti et terpētina miscendo quia resoluit et maturat et aperit apostemata Idē mūdificat matricem et superfluitates partus si inde fiat pessaria. Itē decoctio radicis altee et abrotani cū aceto ⁊ liniatur super alopiciā curat eā in sole exsiccando. Itē decoctio seminis altee ⁊ liquiricie et ficuū facta cū aqua dulcorata cum zucaro albo vz in tussi in cā frigida et facile excreare facit sputū: Et prohibet sputū sanguinis si additur dragantum. Idē vz cōtra sitim et ardorem vrine Et vz etiā in pleuresi et peripulmonia tali modo ℞. radicū altee. ℥. j. liquiricie. ℥. ſ. radicū cicoree ordei semiuum quatuor frigidorū. ſe. endiuie. ſe. portulace. añ. ℥. ij. florū violarum vuarū passularū añ. ℥. ſ. oia contundantur et bulliantur. Et exhibetur eo mō quo superius narratum est capitulo de absintheo.

Acorus   Gheel lelien

Acorus calidus ē et sic i scđo hȝ ꝟtutē diureticā dissolutiam absterfiuā et apiriuā. Acor⁹ ergo vȝ ad dissoluēdū duriciē splenis: et valet cōtra opilatōem splenis et epatis ex causa frigida prouenientē: isto modo dispensando. ℞. radicem acori conquassati quartam. lb humectetur radix in aceto ad tres dies cui adde radicem reupontici. ℥. ij. florū boraginis scolopēdrie añ. m. ℥. se. anisi liquiricie añ. ℥. ij. vuaꝝ passulaꝝ. ℥. ℥. oia

grosso modo trita et bulita in aqua simplici duarũ li
bratum ad consumptõem tercie partis cola et colatuꝫ
dulcorando cũ zucaro quod sufficiat ꝛ fiat potus mane ꝛ
sero tepide sumẽdus pro qualibet vice in quãtitate me
dij ciphi. Postea sumantur pillule vtputa. ℞. masse
pillularum de reubarbaro: masse pillularum de lapide
lasuli añ. ʒ. ſ. misce cum siropo de de scolopendria ꝛ fiãt
pillule. vij. aut. ix. deinde sumatur diagalange vel dia
boraginatum pro confortatiuo: postremo vngat̃ mi/
nera splenis ac epatis cum vngento dialtee pro molli
ficatõe materie opilantis. Itẽ vinum etiã decoctiõis
acori valet ad idem sed non fabricanti. Valet etiã aco
rus contra ictericiam coctus cũ scolopendria et endiuia
et liquericia ꝛ quatuor seminibus frigidis colatũ cum
zucaro albo dulcoretur sumatur vt supra. Item acorus
valet contra alginem seu pannum oculorum. ℞. succi
acori et feniculi añ. ʒ. iij. lapidis calaminaris. ʒ. j. aloe
patici thutie añ. ʒ. ſ. terenda terantur subtilissime ꝛ bu
liantur parum pro incorporatione: ꝛ fiat colatura per
pannum quo vtatur ad oculos cum penna guttatim
applicando. Itẽ succus acori datus in potu vel eius
elixatura prouocat vrinam quia abstergit et aperit. ꝛ
valet dolori lateris et pulmonis: et idẽ valet morbibus
venenosis. Valet etiam ad dolorem matricis qñ fit en
katisma. i. sessio super acorũ decoctum. Dicitur qñ qs
penes se gestat acorũ nũqꝫ incurret fluxum sanguinis
vel spasmum: dicit Pandecta.

Acetosa **Sulbet**

Acetosa: alia ē domestica. alia silvestris. nā frigida est in primo et sicca in secundo. In ipsa est stipticitas et acetositas supat colerā: & acetose hūiditas est laudabilis. Radix acetose cū aceto cocta cōfert scabiei vlcerose et excoriacōni vnguis. Idē valet cōtra morpheā & serpiginē et silibus defedatōibus cutis: pluribus viab⁹

talia loca inungēdo. Postea vngātur talia loca scabiosa cū tali vngēto ℞. succi acetose. ℥. ij. teripentine. ℥. ß salis cō s. ℥. j. misce cū oleo laurino et fiat vngētū circa ignē incorporando. Itē acetosa valet contra ictericiā ex opilatione causata a cā calida. Unde decoquatur acetosa cum aqua endiuie et cū quatuor seminibus frigidis et inde potetur: vel coquatur cū vino albo subtili et h vinū bibatur et valet cōtra ictericiā a cā frigida. Et tale vinum dicitur sedare nausiā. Itē acetosa vꝫ contra puncturā scorpionis vel alterius aialis venenosi. Un dicit Serapio et Auicēna: ꝙ si quis comedat de acetosa vel bibat de eius decoctiōe et postea pūgitur a scorpione non nocet ei pūctura: et ita valet cōtra venenū. Itē aqua acetose mixta cū parū tyriace valet cōtra pestilētiam Unde. ℞. aque acetose. ℥. ß. et. ℥. j. tyriace misce et fiat haustus qui detur tepide circa mediū noctis: deinde tegatur patiēs ad prouocatiōem sudoris istud ꝑ expertu habeatur. Itē acetosa habet acetositatē et stipticitatē manifestas in suo sapore adeo ꝙ curat vlcera intestinorū et fluxū ventris. Et virtus seminis eius ē fortior in strigendo ventrē. Valet etiā in fluxu emoroidarū succus acetose bibitus: et vꝫ etiā ebriosis. Itē fit ex acetosa ēp'astrū ad scrophulas. Dicitur ꝙ si eius radix suspēditur in collo hn̄tis scrophulas iuuetur ab ea Auicēna valet etiā succus eius vel decoctio acetose cū vino ꝓ dolore dentiū tepide abluēdo os. Itē radix eius trita et bulita cū vino valet fluxui matricis et frāgit lapidē in renibus. Idē vꝫ rasure intestinorum. Auicēna.

Agrimonia Odermenich

Agrimonia ē calida et sicca in scdo· Decoctio radicis eius cū salina ꝛ p̄mula veris ꝑpe slusselbloemē: cū vi/
no veteri vʒ ad palisim: isto mō siropū dispēsādo· ℞· radicē agrimonei saline p̄mule veris añ· m· j· radic· pi
onie cathupucie añ· m· ʃ· castorie calebori ciamomi añ ʒ· ij· conducādātur grosso mō et buliātur cū vino veterī
duarū librarū ad cōsumptōem tercie partis cola colatum dulcorare cum sufficienti melle despumato: ꝛ fiat

digestiuum: de quo sumatur mane et sero tepide pro q̄libet vice in q̄ztitate medij ciphi: quo siropo consump/to sumantur sequentes pillule in sero eundo dormitū. ℞. masse pillularum de euforbio masse pillularum fetidarum. añ. ʒ. ß. misce cum siropo de sticados et fiant pillule septem aut nouē. postea sumatur diacastorium vel diamusci pro confortatiuis mane et sero assumēdo vngendo etiā nucham. i. posteriorem partē colli ⁊ loca paliticata cum isto vngento parū prius calefacto. ℞. succi agrimonie sinapis pulpe seminis pionie añ. ʒ. j. castorei piretri añ. ʒ. ß. croci. ℈. ß. conterantur et misceantur cum oleo de castoreo et parum cere circa ignē in/corporando et fiat vngentum molle. Itē succus agrimonie clarificatus in quo imbibatur parū thutie pulverisate lento igne incorporate et cum residētiam fecerit vz frigide applicari oculis et clarificat eos Itē succus agrimonie cum farina fenugreci et boli armeni cū auxugia porci miscendo valet contra tumorem et dolorem membrorum. Agrimonia sumpta in cibis vel oleribꝰ mixta cum bletibus et spinachia valet ad dolorē ven/tris et splenis. Item agrimonia est diuretica valde et viridis trita et cum aqua acetose potata valet ad āntraces. i. pustulas malas: et ad morsum serpentum et ca/nis et hominis rabidi. Et valet similiter ab extra ap/plicando.

Alleum Loech

Alleū est planta et est duplex· aliud est domesticum· aliud silvestre qd̓ scordion dicitur est calefactivū ꝛ exsiccativū in tercio vsq3 ad quartum· et silvestre plus illo· vnde defacili potest dispōi qd̓ fiat venenū et hoc illo modo· capiatur semē allei et seminetur et ex illius allei producti semine iterū seminetur et hoc fiat quīquies vel pluries tūc alleū posterius ꝓductū erit venenū· quare alleū deplantari et nō semiari debet· hoc fit cōmuniter propter

causā iā dictā licʒ oculani eā ignorāt Item alleū ꝯfert alopicie ꝓueniēte ex putrido hūoē Si misceat̄ alleū cō tritū cū oleo lauri uel cū fecibus olei cois de illo liniat̄ lo cus et valet· Itē alleū cōtusū applicatū vlceribus hui dis et furfuribus capitꝭ ꝯfert· Idē vʒ ꝯtra pediculos ⁊ lendes ⁊ si assiduat̄ eiꝰ cōmestio vʒ ad idē· Itē dicūt doctores ꝙ assidua eiꝰ cōmestio iducit sodā id est dolo rē capit̄· imo magnꝰ vsus allei crudi iducit lepram et hm̄oi graues morbos· Itē alleū notāter crudū ꝯmest um debilitat visū quia mltū exsiccat sʒ huidis odis nō obest· Itē decoctio allei cū mastice et piretro valʒ dolo ri dentiū cū os ide tepide abluit̄· Alleū coctū ⁊ assatū cū zucaro mixtū ꝯmestū clarificat vocē ⁊ ꝯfert tussi āntiq̄ ⁊ do lori pectoris ex frigiditate· Valʒ etiā alleū hn̄tibꝰ gros sos hūores ⁊ viscosos i stomacho qm̄ ē calefactiuū in sisiuū ⁊ rsolutiuū· Itē ꝯfert alleū illis q vsi sūt fugis nā fugi dicūt̄ venenositatē excessiue frigiditatꝭ· Silr̄ vʒ rusticis q excessiue bibūt aquā frigidā et vtūtur cibis grossis ⁊ frigidis ꝓpter hoc dr̄ ꝙ alleū sit teriaca rust icorū· ⁊ alleū rectificat aquā bibitā post eiꝰ ꝯmestioēʒ q̄re vʒ nauigātibꝰ q bibūt aquā sepe nūo corruptam· Itē alleū ꝯtritū ⁊ sūptū cū aq̄ mellis educit soluēdo flec ma et vermes: Itē alleū est valde sedatiuū iflationū q fiūt ex vētositate· vnde dicit Gali· de ꝯseruatōe sanitatꝭ ꝙ alleū plꝰ rsoluit vētositates alijs medicis vētositatū rsolutis: Itē valʒ succus eiꝰ ad rmouēdū morpheam ad vngēdū eā ꝑus scarificatā: Item cōtra fetorē allei cōmesti valet radix yreos cōmesta:

Alkakenge Kriecken ouer zee

Alkakēge ē vna species solatri ⁊ ē frigida ⁊ sicca citra scd̄m gradū· et hab; folia silia folijs solatri· et habet fructū i cista rotūdū sicez vesice: ⁊ est fructus granū rubicūdū sic̄e vue· et virt⁹ eius ꝓꝑia ē sit virtuti vue lupie Alkakēge delet fistulas ·succus ei⁹ mixtus cū succo celidonie et cū vitriolo romaō pulverisato itromittēdo fistulis pluribꝰ vicibus et interpellatis tēporib⁹ abluat

fistula cū melle rosato donec mortificet fistula: hoc sencies cū virulēcia amplius emanare nō habet ꝫ sanies alba tunc propinqua est cōsolidacioni· Valet etiam ad antiqua vlcera auris ⁊ ad vlcera inflata qn̄ tota herba cū stipitibus cōquassata cū aceto ibidē loco emplastri apponatur· Confert etiā asmati et inflacōni epatis et ictericie et difficultati vrine et stranguirie quia ꝓuocat vrinā et dissolluit calculū in renibus seu in vesica peccātem in forma potus sumendo ℞· succi alkakenge succi petrosilini an̄· lb· ſ· semis feniculi seminis apij· se· lactuce se· saxifrage vel milij solis an̄· ʒ· ij· vuaꝝ passularum florū violarū an̄· ʒ· ſ· bulliantur omnia i aqua et parꝫ vini albi ad consūpcionem tercie ptis et colentur ⁊ dulcoretur cū zucaro albo q̄ sufficit et fiat siropus valens ad ea ut supra narratū ē mane ⁊ sero tepide administrando pro qualibet vice in quantitate medij ciphi quo potu consumpto sequentes pillule sumātur circa mediū noctis· ℞· masse pillulaꝝ fetidarum· ℈· ij· masse pillulaꝝ de miserion ℈· i· misce cum siropo acetoso de radicibus ⁊ fiant pillule ix· altera die sumatur electuariū dució vel dialacca ꝓ cōfortatiuo: Itē valet succus alkakēge bibitus apostematib⁹ intrinsecis et extrinsecis· et precipue grana alkakenge bibita valent vlceribus renum et vesice::·

Ameos Reynvaen

Ameos seu athanasia seu tanacetum est planta cuius semine utimur in medicinis: et est calida et sicca in tercio. Valet in doloribus ventris ex ventositate causatis

Et est prouocatiua vrine et mēstrui ad hec oīa valet deco
ctio eius cum vino in causa frigida vel fiat decoctio cū
aqua in causa calida. Item succus ameos cū melle
mixtus vz interficiēdo vermes in vētre peccātes noīe asca
rides vel cucurbitini ex grosso flecmate pueniētes It
mūdificat renes et venas miseraicas ideo vz calculosis
et patiētibus strāguireā seu difficultatē vrine ideo valz
ad illa decoctio anathasie acuminādo cū seīe feniculi. se
petrosilini. se. spargi. se. alkakēge cū melle despumato
potādo. Decoctō ēt eius cū stolopēdria et folijs sene ꝛ
semibus petrosilini eti feniculi et brusci spargi cū vuispa
ssulis et liquiricia cū zucaro dulcorādo vz in forma pot9
cōtra febrē q̄rtanā mane ꝛ sero sumēdo pro q̄libet vice
in quātitate medij ciphi. Desup sumēdo tres pillulas
℞. masse pillularū de lapide lasuli masse pillularū de reu
barbaro aā. ʒ. ſ. diagredij g̈. iij. masticis g̈. j. misce cū
siropo de stolopēdria et fiāt pillule ix: postea sumat̄ me
tridatum cū vino pro vna vice. ʒ. j. vel. ʒ. ij: Itē decoc
tio eius in aq̄ cū farina tritici et parū mellis miscēdo et
cū tali vngat̄ facies detergit maculas morpheatas ꝛ li
uorē eius. Item suffumigatō fcā ex landauo et succo
ameos mūdificat matricē. Itē decoctio eius cū melle
despumato cum puluere yreos miscendo in potu sūp
ta vz in discrasia anhelitus ꝯpectoris facilitādo saniez
pectoris per viam screatus euacuādo Itē decoctio eius
cū mēta et parum galange valet ad nauseā ꝛ subuersi
onem stomachi.

Anetum Dille

Anetũ est calidũ iter scđm ⁊ terciũ grad᷑: ⁊ siccũ iter pⁱ/
mũ ⁊ scđm grad᷑. Et qñ aduritᷣ fit siccũ i scđo. Est re/
solutiũ ⁊ maturatiũ apostẽatũ ⁊ vlcerꝫ: notãtᷣ. se. aneti
itelligitᷣ ꝯtusũ cũ ra. altee ⁊ auxũgia porcĩ vꝫ ad apostẽa

ta flecmatica maturādo ea ad saniei generatōem. Et ci
nis seminis aneti cōbusti valet vlceribus exsiccādo ea
cū pulue radicis yreos miscēdo. Itē oleū aneti cōfert
doloribus neruorū et iūctarū cū vngēto dialtee miscen
do. Oleū etiā aneti cū oleo papaueris mixtū idu cit sō
nū vngēdo cū eo tpora. Itē oleū aneti confert dolori
auris eius hūiditatē exsiccādo mixtū cū oleo amigdu
larū amararū tepide auribus istillādo. Et assiduatio
semis aneti cōmesti debilitat visum. Auicēna. Itē se
mē aneti vȝ cōtra viciū pectoris ex frigiditate pueniēs.
Unde. R. ficus. v. aut plures in succo aneti ibibitas
in nocte cū parū semis anisi et ysopi et liquericie cū vi
no bulliēdo: deīn coletur et colatura detur patiēti: facit ei
excreare fleema in saniē cōuersum Itē puluis seminis
aneti in sorbiciōibus vel in iure carniū vel in pulmētis
exhibitus vȝ mulieribus quia facit lac habūdare i ma
millis Cōfert etiā semē aneti cōfectū singultui pueniē
ti ex repletōe cibi natantis in stomacho Idē vȝ dolori
ventris pungitiuo Et etiā cinis aneti applicatis emo
roidibus natis et ano et virge vlcerate et tumefactōni
testiculorū Itē decoctio semis aneti cū mastice vȝ con
sito vomitū et nauseā et singultū ex frigida cā Et fre
quēs vsus aneti nō vȝ: quia anetū crebre sumptū ab
scindit sperma: ait Auicēna et Serapio Et qñ mulie
ris sedet in decoctōe aneti hoc cōfert dolori matricis.
Itē vȝ semē aneti tritū et puluerisatū vlceribꝰ hñtibꝰ
saniē cito icarnat et resoluit ea: Auic Serapio pādecta:

Apium Eppe

Apiū est calidum in pimo ꝛ sic· i scđo gra·· Auicēna sed scđm platearium ē ca· citra terciū gra· ꝛ sicçū i medio tercij· Est resolutiuū inflatōis: apitiuū opilatōis: ꝛ sedatiuū doloris: ꝛ sunt plures species apij: domesticaꝫ ꝛ siluestre: ꝛ aliud qđ oritur in aqua· Et semē apij debet sumi in medicinis: quia in eis est maior ꝟtus· Semē

apij masticatū valet in fetore oris. Apiū etiā valet in opilatōe splenis ꝛ epatis ex cā frigida. ℞. succi apii. ℥ iij. scolopēdrie boragis añ. m. ʃ. radicū acori brusci sp/gi añ. ʒ. ij. seminū feniculi petrosilini añ. ʒ. j. fiat decoctō in aqua ad cōsumptōem medietatis coletur ꝛ colatū dulcoret᷑ cū zucaro albo ꝛ fiat potus quo vtat᷑ vt supra dictū ē. ca. ix. cū suis pillulis ꝛ cōfortatiuis exhibēdis Et emplastꝝ factū cū succo apij ꝛ semine aneti ꝛ radi ce altee cum parꝝ butiri maij miscendo: cū quo empla/stretur regio splenis ꝛ epatis ꝛ valet deopilādo ea. Itē succus etiā apij cū milio solis ꝛ saxifraga ꝛ semi ne alkakēge ex his fit siropus cum vino ꝛ zucaro ꝛ va let ad frāgēdū lapidē cū de eo potatur. Item apiū vꝫ ad alopiciā qñ bulitur apiū cū abrotano i lixinio quo abluatur caput. Item apiū incitat ad epilentiā. Vñ dicit Ga. ꝙ pregnantes non debent vti eo: quia soluit retentacula fetus ꝛ in corpore infantis putrida apostēa ta ꝛ scabiē facit nasci: ꝛ lactantes pueros abstineāt ab apio ne quer fiat infidiēs ꝛ epilēticus: quia dissoluit materiam ꝛ eā mouet sursum: ꝛ meatus puerorū sunt subtiles ꝛ propter eorū cōstrictōem parati sunt ad epi lentiā. Itē decoctio ra. apii ꝛ feniculi in succo fumiter re ꝛ storiole cū parꝝ zucari dulcorādo fit siropus cōtra ydropisim ex flegmate. Idē vꝫ contra yctericiā proue niētem ex opilatione. Item apiū decoctū in vino cuꝫ seminibus feniculi petrosilini ꝛ milio solis valet ad strā guiriā ꝛ prouocat vrinam ꝛ mēstruū: ꝛ eo magis pro uocat vrinā qñ miscetur licontropon in tali decoctōe.

Arthimesia Bivoet

Arthimesia est herba calida et sicca in tercio scdm pla tearium: et dicitur mr herbarum: cuius folia sunt maioris effi cacie pcipue .i. virida qz exsiccata. Arthimesia e apitia valde ideo vz in opilatoibus splenis et epatis ex ca fri gida: fiat decoctio eius et scolopendrie et parum absin cium vino et zucro dulcorata. Idem valet in yctericia vicio splenis cui addatur parum flou cetauree. Et

residuum de herbis relictum applicetur regioni splenis tepide. hoc idem valebit ad splenis tumorē. Itē bal/neū factum ex aqua decoctōis arthimesie ꝛ foliorū lauri ꝛ anathasie in quo mulier sedet vel vulua fomētet multum vȝ ad ꝑuocādum menstrua ꝛ fetū mortuum expellendo. Et arthimesia cocta cum folijs lauri cum oleo oliue vel nucū vȝ ad menstrua prouocādū ꝛ inde matrix pessarisetur. Contra thenasmonem ex frigiditate: recipiat patiēs panū fumū colifonie posite super carbones: deinde calefiat arthimesia in vino ꝛ posita super lapidem molarem ꝛ sedeat desuper patiēs ꝓbatū est. valet etiā pul verisata arthimesia cum rasura eboris et cornu cerui ꝛ nuce muscata cum melle mixta ꝛ vino decoctōis arthimesie potata mulieribus nō fecundis qr valet contra sterilitatem factam ex humiditate. Pandecta ꝛ Platearius. Nam si esset sterilitas ex siccitate obesset quod potest perpendi ex complexione mulieris si sit pinguis vel macilēta: ꝛ vtatur tali mane ꝛ sero in modum electuarij: postea balneatur ꝛ fomentetur vulua ꝛ pessarisetur vt supra insinuatum est. valet etiam puluis arthimesie ꝛ marubij contra glandines q̄ nascuntur circa anuȝ aut aures. primo scarificetur: postea apponatur puluis eius. Arthimesia fugat demonia posita vel fumigata in domo. Item ipsa cōtusa cum auxugia ꝛ supposita pedum dolorē tollit ex itinere.

Aristologia longa Sarasine

Aristologia habet duas species scz longã z rotundã ambe sunt calide in primo gra. z sicce in scdo. Scdm aliqs sunt calide in tercio z sicce in scdo. Longa aristologia est abstersiue z calefactie vtutis: ideo vz in vlcerum incarnatõibus. Puluis aristologie longe cũ puluere yreos mixtus multum vz in consolidatõe vlcerũ

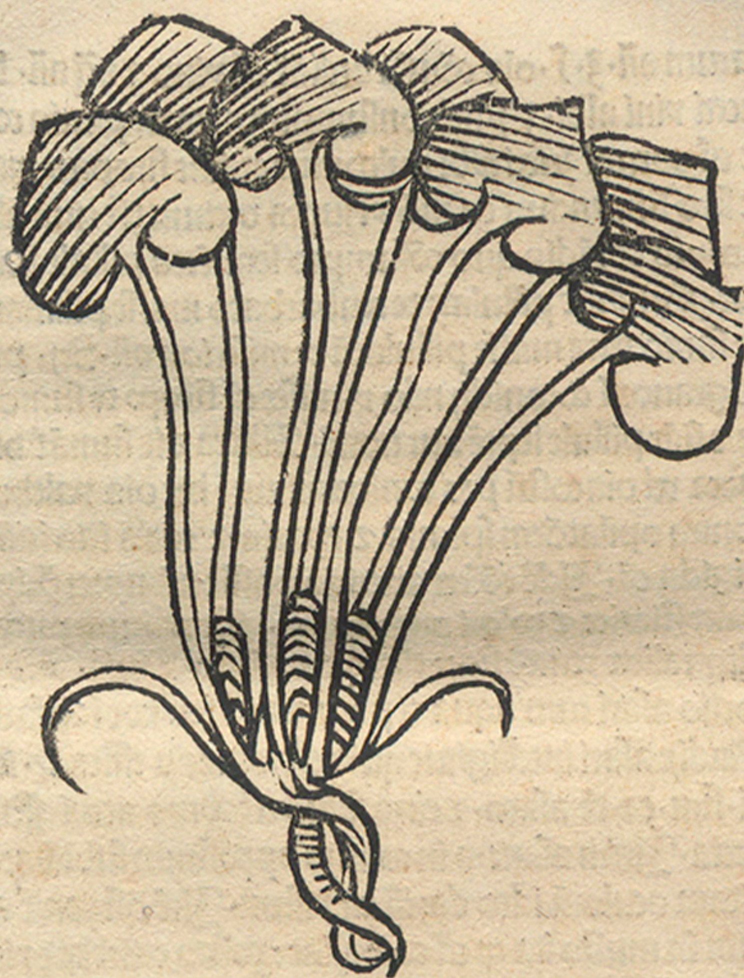
Cōtra asma humidum. ℞. partes duas aristologie longe ꝛ mediā partē gencianē cū pulue yreos ꝯficiāt cū melle despumato ꝛ tale electuariū detur. Cōtra venenum ꝛ morsum animalium venēosorum detur puluis eius cum succo rute vel mente cum parum mellis Puluis radicis aristo. lōge mortuā carnē corrodit in vulnē ꝛ fistulis fiat liciniū ꝛ melle inunctuꝫ ꝛ desuper puluis aristo. longe spergatur ꝛ intromittatur fistulis ꝛ confert. Item ad expellendum fetum mortuum ꝛ viuū et secundinam deponit. Fiat decoctio aristologie longe cū pipere ꝛ mirra ꝛ de ea sumatur in potu. Sed ab extra fomentetur matrix cum decoctōe radic. aristo. lōge cuꝫ vino. Et vtat etiā pessarijs factis ex radice decocta cū oleo et mirra ꝛ pipere. Item infixa corpori ꝛ vlceribus seu vulneribus euocat puluis aristologie lōge cū radice yreos ꝛ radice diptami cum melle miscendo i modum vngenti vulneribus talibus applicando. Iteꝫ aqua decoctōis astrologie longe valet epilenticis ex grosso humore afflictis. Et similiter valet asmaticis ex simili humore lapsis. Item ad mēbra spasmata super omne medicamen est vtilis aristologia lōga trita mixta cum radice altee contuse cum oleo ꝛ auxugia porci misce vngendo talia loca aristologia sicca fumigata i domo fugat demonia. Pandecta. Item aristo. decocta in aqua ꝛ bibita valet podagricis.

Aristologia rotūda hoelvuortel

Aristo!ogia rotūda est eiusdē caliditatis ⁊ siccitatis vt longa. Et rotūda magis cōpetit medicie p̄cipue radix eius: habet autem virtutem dissoluēdi ꝯsumēdi ⁊ ex/pellendi Et radix debet colligi ante productionem floꝝ Radix aristologie rotunde vtilissima ē ad aīas q̄ ma

gis habet subtiliare: ergo per omnia rotunda efficacior est longa. In quibus vulneribus aut alijs discrasijs volumus grossum humorē fortius subtiliare aristologia rotūda est incolumior. Pandecta. Itē pilus aristologie rotunde confectus cum succo lappacij z sumiterre z parum aleopaticī z calc viue cū oleo laurino mixtus vz cōtra scabiē. Pulvis etiā aristogie rotūde in vlceribus carnē mortuā corrodit: z notanter in fistulis extirpare facit cum melle miscendo. Itē cōtra epilentiā z palisim vz vngentum factū ex pulvē aristologie rotūde. Rx partes. ij. z castorei vnā ptē z sulphuris viui z euforbij aā. ptē mediā misce cū oleo de castoreo z cera q̄ sufficit z fiat vngētum vn̄ vngat nucha cū spina dorsi inferius Itē vinū decoctōis aristologie ro. z asari z apii vz pvocādo menstrua z fetū mortuū z viuū z secūdinā de tali potando. Pessaria ex his fcā cū melle valēt ad idē addēdo mirrā. Itē decoctio aristo. ro. z ysopi z ligricie cū vino vz asmaticis. Valet etiā pulvis arist. ro. cū pulvē aloe z calc viue cū melle mixtū ad vlcēa cācrosa in naribus Itē vz etiā arist. ad doloēs q̄ fiūt pp̄ter aliquē huorē opilātē icessu spirituū vitaliū rotūda sanat magis q̄z lōga Et vz pulvis aristolo. ro. cū melle ad putredinē oris z carnis dētiū et giguiarū Itē pulvis arist. ro. mixt⁹ cū pulvē radicis diptani z melle i modū ūgēti spīas trahit q2 ari. ro. hz v̄tutē abstersiuā subtiliatiuā attenuatiuā z attractiuā: i his opatōnibus arist. ro. ē dignior lōga: lz lōga fit dignior i nascētijs z vulneribus putridis quia magis abstersiua. Pandecta Serapio Plattearius.

Asarum Haselwortel

Asarũ est calidũ et siccũ in tercio: aperit et resoluit ꝛ ab
stergit et mẽbra frigida calefacit et sedat dolores intrin
secos oĩs. mẽstrua ergo prouocat et vrinã de flecma-
te grosso retentam. valet ergo ydropicis quos purgat
per vrinam isto mõ. ℞. asari ameos radicẽ acori añ.
ʒ. ß. brusci spargi seminum feniculi petrosilini milij so
lis añ. ℥. ß. fumi terre. ʒ. j. foliorũ seen vuarum passu

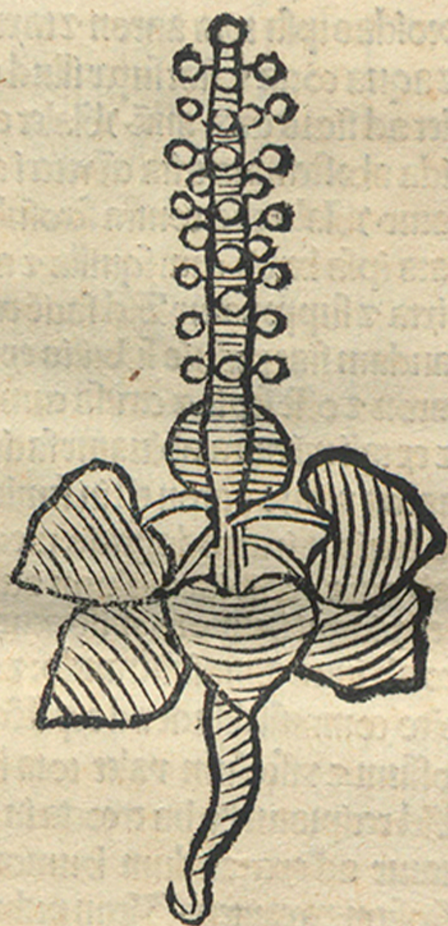
latum an̄· ℥· ſ· oia cõtuſa buliat̄ cū vino ꝛ aq̄ an̄· lb· i
aceti vini albi· ℥· j· ad conſumptõem tercie partis colet̄
ꝛ cū parum zucari albi dulcoretur et fiat ſiropus mane
ꝛ ſero ſumendus eo mō vt ſupra dictum eſt cum alijs
ſiropis potādis quo cõſumpto ſequētes pillule ſumā
tur· ℞ maſſe pillulaꝝ de reubarbaro maſſe pillularū
de fumo terre maſſe pillularū de miſerion an̄· ℈· j· pul/
pe granorū coconidij nūo v· miſce cū ſiropo de fumo ter
re ꝛ fiāt pillule ſeptē aut nouē· Altera die ſumāt̄ dia/
lacca vel diacoſtū pro confortatiuis: hec oia valebunt
contra opilatõem ſplenis ꝛ epatis ꝛ cõtra icteriā ex
frigida cā· Idē cõfert arteticis paſſionibus: et p̄cipue
valet ſciatice ꝛ dolori ancharum· Et aſarum purgat
aliqualiter ventrē ſicut elleboros albus· Auic· Et de/
coctio aſari cum aqua et parum mellis: hoc idē facit·
Radix aſari intelligitur quia eſt maioris efficacie· Se·
vi· ſim· ca· de aſaro· ꝛ eius ꝟtus eſt ꝟtus acori· Pan
decta· Item aſarum in colirijs appoſitum ſubtiliat tu
nicam oculorū ideo clarificat viſum· Itē q̄n ponit̄ aſa
rum in muſto ita ꝙ cū eo buliat: poſtea detur hoc vinū
ydropicis et ictericis ꝛ confert ipſis· Et cõfert ātiq̄ fe/
bri notanter quartane eius decoctio cū ſcolopendria et
folijs ſene in vino: nā aperit opilatõem ſplenis ꝛ epatis
ꝛ cõfert duriciei eius· Et decoctio eius in vino in ſper/
mate augmentum facit· Melius ꝙ ei admiſceat̄ ad ſo
ſolutõem faciēdā eſt aq̄ caſei cū ſpica ꝛ aqua mellis
Iohēs meſue· Et oleū ipſius cum laudano iuuamē
tum facit vngendo ſpinam dorſi in febre opilationū·

Atriplex Milde of melde

Atriplex est herba que humectat in secundo ꝛ infrigi
dat in pmo: ꝛ etiã resoluit resolutõe pauca. Et vz apo
stematibus calidis scz erisipile in pricipio sui vel eius fi
ne: ꝛ cũ induratˀ ꝛ infrigidatˀ siluestris atriplex magis
conuenit ei. Et decoctio seminis atriplitis ꝛ endiuie et
scolopendrie cum aqua et paruum zucari miscendo valet
aduersus yctericiã prouenientem vicio opilatõnis sple

nis et epatis ex cā calida. Et quādo coquitur in oleri bus cum mercuriali mollit ventrē. Et quādo fit emplastrum ex eo et radice altee decoctum in aqua applicando apostematib⁹ calidis resoluit ea. Itē semē atriplicis cum aqua raffani et parum croci miscendo de q̄ sumatur sobrie bonam quātitatē tepifactā prouocādo vomitum et non solum prouocat vomitum sed etiā assellare facit: ymmo assumptio solius succi atriplicis in quātitate. ʒ. ij. vel. ʒ. iij. facit vomere et asselare. Serapio. Et atriplex contusa cum semper viua et aceto vȝ contra ignem sacrum. Atriplex etiam trita cum melle valet curādo feruorē podagre. Et folia eius cōmesta in iure carniū vel cū oleribus dolorem vesice amputat. Et cōmestum cū bletibus et mercuriali febres acutas extinguit Et lūbricos educit miscēdo succum atriplicis cū semie lūbricorum. Cōmestū dissinteriacis auxiliatur. Atriplex contusum cum radice altee ⁊ suppositū matricis dolorē mitigat. Item atriplex cruda siue cocta omnes duricies sanat addēdo radicem altee et semen fenugreci et semen lini cum parum butiri cōtōdēdo. Item succus atriplicis cum melle mixtus vȝ dolori vnguinū siue vlcere. Atriplex domestica multū frigidior est agresti: quapropter flegmatibus confert cōtusa cum aceto applicata. Atriplex in oleribus cōmesta bene nutrit. Ictericis vero et calidum epar habentib⁹ beneficium prestat.

Aaron Aron

Aaron.i.iarus est calida ⁊ sicca in primo scdm Pan/
dectam: sed scdm platearium est calida ⁊ sicca in tercio.
habet virtutem dissoluendi laxandi ⁊ attenuandi ⁊ ab/
stergendi: valet ad menstrua prouocanda fiant pessaria cum
laudano ⁊ mirro cum succo aaron. Et valet contra in/
flationem aurium emplastrum factum cum ipsa aaron ⁊
cimino bulita cum parum vini ⁊ olei cois. Valet etiam

contra emoroidas ipsa tota aaron ꝛ taxus barbatus cum vino ꝛ aqua cocta ꝛ fiat super illud eukacisma. Idem valet ad ficus circa anū. Valet etiā herba ipa contra frigida apostemata trita cū veteri auxugia ꝛ calide apponatur. Valet etiā contra scrofulas ꝛ indurata apostemata ipsa herba cum squilla ꝛ auxugia vrsina veteri mixta ꝛ supponatur. Ad faciē depurādā ꝛ cutem subtiliandam fiat puluis subtilis ex radice exsiccata ipsius aaron ꝛ osse sepie ꝛ cerusa cum aqua rosarū miscendo ꝛ ex tali mixtura abluatur facies. Diascorides cap. aaron virtus aaron est in semie foliis ꝛ radice cum fimo bonis mixta podagricis medetur. Radix ab intra ꝛ ab extra exhibita multum attenuat mēbra tumefacta ex pingui humore. misceatur ergo cum tartaro ꝛ zucro ab intra amministrando: ꝛ ab extra cum tartaro ꝛ oleo cōmuni. Unde ad expellēdū toracis humorem grossum ꝛ viscosum valet tota herba in cibis cōmesta. Vel recipiatur herba decocta in aqua ꝛ parmellis ꝛ vtatur ad excreandum humorē in pectore et gutture viscosum peccantem. Item puluis radicis aaron super vlcera putrida applicata malam carnem corrodit ꝛ superfluā: ꝛ sic scđm folia ꝛ semen hꝫ magnam efficaciā: scđm radicem autē maximam. Pandecta. Platearius ꝛc.

Auricula muris — Muys oren

Auricula muris est que calefacit parum ꝛ desiccat sine mordicatõe ꝛ abstergit absterſiõe forti ꝛ attrahit. Emplastrum factum ex auricula muris ꝛ ex aaron ꝛ taxo barbato in vino cocta valet contra tumorem ani. Et succus auricule muris cũ aq̃ celidonie curat oculoꝝ caliginẽ. Et cõfert ydropicis calculosis ꝛ epaticis fiat iñ pot⁹ ex eo ꝛ laureola ꝛ ſiñot'ree ꝛ ẽdiuia i aq̃ ꝛ paꝝ aceti ꝛ

vuis passulis ꝛ semine feniculi petrosilini cocta ꝛ cola
tum dulcoratum cum zucro ꝛ vtatur mane ꝛ sero tepi
de: postea sumantur pillule. ℞. masse pillularū de mi/
serion masse pillularum de reubarbaro an̄. ʒ. ſ. pulpe
granorum coconidii nūo. v. misce cū siropo de fumoter
re ꝛ fiant pillule nouē Tercio sumatur dialacca vl' elec
tuariū ducis ꝓ confortatis. Itē ipsa herba cōtusa cū
radice diptami mixta attrahit infixa corpori notāter te
las euocat ꝛ tumorē in vulnere non permittit Et dolo
rem dentiū prohibet succus auricule muris cum edera
terrestri contusa ꝛ naribus immissus. hic succus mix
tus cum melle valet caligini oculorum. Morsibus ve/
nenatis succus bibitus medicatur. Succus auricule
muris naribus infusus putredinem capitis purgat.
Et succus eius vulnera conglutinat ꝛ ventrem molli
ficat cum mulsa exhibitus in potu. Et succus eius cū
taxobarbato in vino coctus confert exitui ani ꝛ cale/
factum fiat eukacisma. Et confert epilentie bibita cū
vino. Et puluis eius mixtus cum parū zinciberis fa/
cit sternutare ꝛ caput inde purgat. Itē auricula mu
ris cum catapucia ꝛ cimino cocta talis potus cū vino
factus valet in colica ꝛ yliaca passionibus. Itē succ⁹
eius cum bolo armeno valet in sputo sanguinis. Et
valet contra vertiginem eius puluis naribus imposi/
tus euacuando flecma. Et vꝫ contra suffocationē ma
tricis succus eius datus cum aqua arthimesie.

Arnoglossa Weghebladere

Arnoglossa siue plantago est frigida ꝛ sicca in scdo g̃du · ꝛ sunt due species scꝫ maioꝛ ꝛ minoꝛ · Utilis est ad exsiccādū vulnera ꝛ mundificandū eoꝝ putredinē · vꝫ succ⁹ eius cū paꝝ aleopatiā puluerisati miscēdo · Ep cōfortat cū aq̃ endiuie buliēdo ꝛ colatū cū zucaro albo miscēdo ꝛ fiat potus in cā calida · Et cū succo eius ꝛ aqua endiuie regionē epatis limēdo vel epithimando

Et repugnat sacro igni succus eius cũ succo sempr vi
ue ⁊ aceto miscẽdo. Valet etiã emoroidibus succ⁹ ei⁹
cum pulue͂ radicis aaron miscẽdo. Et õne͂ carne͂ q̃ est
ex ignis vstiõe refrigerat. Vz etiã dissintericis et flux
ui ventris ⁊ contra fluxũ menstruorũ Valet etiã emop
toicis ⁊ vlceratione͂ pulmonis curat. Rx. succũ aruo/
glosse cũ eius semie ⁊ bolo armẽo ⁊ corallis rubris pul
uerisatis miscẽdo ⁊ sumatur in potu. Ite͂ radix eius
cum aqua ⁊ piretro cocta valet dolori dentiũ si os inde
tepide abluatur vt ait. Pandecta ⁊ Serapio ⁊c. Et
succus eius cum parꝫ aceti valet ad maculas nigras i
corpore abstergendas. Succus eius vꝫ vulneri ĉca na
sum vel oculos. Item succus eius cum parꝫ teriace vꝫ
contra quartanã datus ante duas horas accessionis.
Succus eius vꝫ cũ auxugia vetẽi porci vulneribus re
centibus quia cõsolidat multũ. Ite͂ succus aruoglos
se mixtus cũ cerusa ⁊ parꝫ aceti valet ad postulas ⁊ pu
tredine͂ oris. Et vꝫ ide͂ cõtra erisipilã. i. defedatione͂ cu
tis ignitam: ideo vꝫ vlceribus corrosiuis: propter hoc
vꝫ vlceribus intestinorũ ⁊ incarnat ea ⁊ fistulas ⁊ alia
vlcera antiqua Et semen eius ⁊ radix ⁊ folia sunt api
tiua opilatõis epatis ⁊ renum. Et vꝫ febribus tercia
nis ⁊ quartanis quãdo bibitur succus eius ante acces
sionem Item succus eius vꝫ ad vlcera fluẽtia: morsui
canis presidium prestat: ⁊ ydropisim curat: ⁊ ptisicis
confert. Pandecta Plateanus.

Ambrosiana Wilde saluie

Ambrosiana dicitur saluia agrestis. est calida et sic. i secūdo gradu. Diascorides dicit q̄ ambrosiana est species arthimesie que vocatur tanacetum. Idē dicit Pādecta. Valet contra vniuersalem et particularē paralisim. R. ambrosiane herbe paralisis cathapucie añ. m. j. centauree. m. ß. castorii sinapis añ. ʒ. ß. semis albarum. ʒ. j. contundantur singula et buliātur in vino et aqua añ. lb. j. ad consumtōem tercie partis coletur

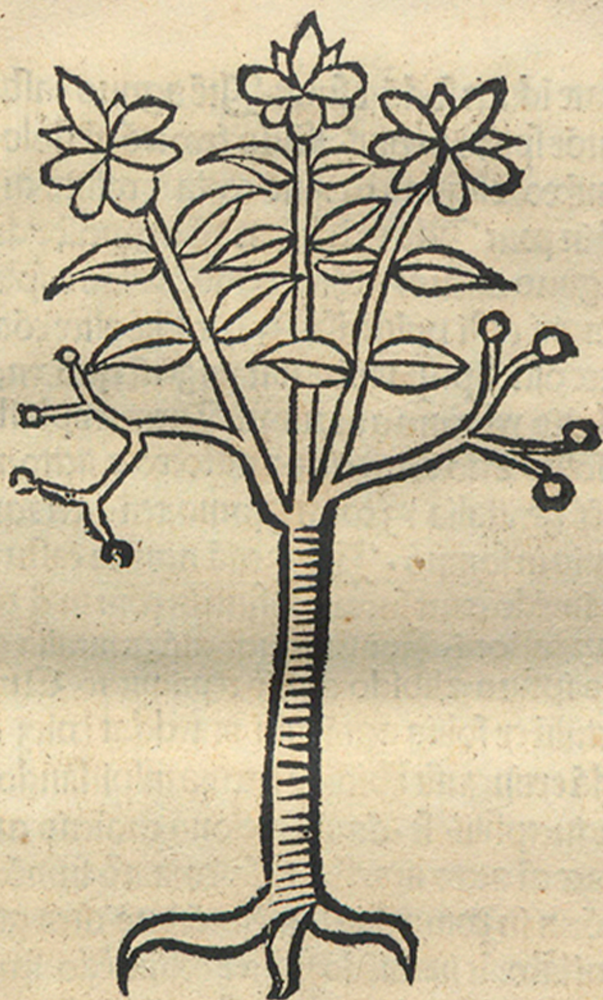
ꝛ colatum dulcoretur cum parum mellis despumati ꝛ fiat potus quo vtatur mane ꝛ sero tepide pro qualibꝫ vice in quātitate·iiij·ʒ· quo potu consumpto sequen/tes pillule sumantur·℞·masse pillularum de euforbio masse pillularum fetidarum an̄·ʒ·ß·misce cū sirupo de sicados: ꝛ fiant pillule vii· Deinde sumantur diacastoriū ꝛ diamusci pro confortatis Valet etiā idē potus contra paralisim ligue gargarisando pluribus vicibꝰ ideo valet carentibus voce vicio applīe pticularis·
Item cōfert etiā decoctio ambrosiane cum succo apii ꝛ endiuie ꝛ scolopendrie cum seminibus diureticis scꝫ semine spargi feniculi petrosilini ꝛc· aduersus ydropisim ꝛ yctericiā· Et desuper sumantur pillule·℞·masse pillularum de miseriō masse pillularum de fumoterre masse pillularum de reubarbaro: misce cum oximelle squillitico ꝛ fiant pillule nouē: postea sumātur: pro cōfortatis dialacca vel diarodon albatꝫ· Itē succus ambrosiane mixtus cum nuciis pseco꞉ruꝫ cōtra lūbricos
Item vꝫ ambrosiana cocta cū arthimesia ꝛ taxobarbato in vino contra tenasmonem cū fuerit sessio super talem decoctōem calefactam· Item valet etiā decoctio ambrosiane cum saluia domestica ꝛ feniculo in vino ꝯtra dolorem capitis nomine emigrania· Vꝫ etiā decoctio eius contra dolorem neruorum ꝛ pedum ·

Affodillus ¶ Wondert hoyē

Affodillus calidus ⁊ siccus in tercio gradu. ¶ Platea/
rius: vrinam prouocat ipetrat mēstruis dolorē lateris
tollit prouenientem ex cōquassatōibus Succus eius
cum apio ⁊ anathasia cum radice brusti spargi ⁊ se/
mine feniculi petrosilini cum vino decoquēdo istud ad
predicta cōfert. Item pulvis radicis eius vꝫ ad vlcēa
putrida. ⁊ decoctio affodilli cū vino vꝫ ad ꝯsilia vlcēa
ea abluēdo ⁊ ea saluberrime curat. Et succus eius cū

fece vini ⁊ mirra ⁊ paruz croci mixtus vz tumori ⁊ or
deolis circa oculos applicando. Item succus eius te
pide auribus paꝝ infusus vz dolori dētiū cū succo ede
re terrestris miscēdo. Idē doloribus auriū singulare
presidiū prestat. Radix affodilli cum abrotano in lix
iuio cocta ⁊ caput inde lauetur vz ad alopiciā siue ca
sum capillorū. Radix eius cocta cum furfure tritici in
aqua liuorē faciei ex sole factum emendat. Radix etiā
cocta cum aqua mollit ventrē. Affodillus multū con
trarius est serpentibus Item radix affodilli cum oleo
pistata vel melle cum quo liniatur locus pilis carens ⁊
facit ibidem pilos oriri. Confert etiā cōtra strāguiriā
⁊ dissuriā. ℞. affodillum coctum in vino cū gnis mi/
lii solis ⁊ semine apii ad consumptōem medietatis:
da patiēti colaturā cū zucco. Itē cū scribitur. ℞. affo
dillorum debet intelligi radix. Item valet cōtra ydro
pisim ex cā frigida scʒ contra leucofleumāciā ⁊ yposar
cam. ℞. succi affodillorū mediani corticis sambuci et
ebuli añ. ℥. iiij. semis apii. se. sparg. radicū brusci añ.
℥. ij. oīa contusa buliātur in vino cum parū aceti ad ꝯ
sumptōem medietatis colatum dulcoretur cum zucco
⁊ fiat potus habens prerogatiuā super alios potus cō
similis intentionis: quo bibito sequētes pillule sumāt
℞. masse pillularum de miserio masse pillularū fetida
rum añ. ʒ. ʃ. turbit. ℈. ʃ. zinciberis gra. j. misce cū oxi/
melle squillitico ⁊ fiāt pillule ix. Postea sumat dialac
ca vel diacurcuma vel diacostum pro confortatiuis.

Agnus castus   Vater wilghe

Agnus castus est arbor calida ꝛ sic. in tercio. Serapio Et hꝫ ṽtutē subtiliãdi ꝛ resoluēdi: ꝛ hꝫ etiã ṽtutē abscidēdi coitū ꝛ maxie qñ cōmeditur semē eius in cibis Et illa que administratur in medicina ex hac arbore sunt folia flores ꝛ semen: ꝛ prouocat menstruum eius decoctio. Item semen eius commestum in multa

quātitate iduāt sodā ⁊ subet· Itē agnus castus valꝫ i opilatōe splēis ⁊ epatꝫ· Eius decoctō cū stolopēdria ⁊ absintheo ⁊ ligricia cū vino cocta ⁊ colatū cuꝫ zucaro sumat in potu Idē vꝫ si bibat cū oximelle ydropicis Itē agnus castus vꝫ cōtra duriciē vētris ⁊ splēis· ℞ semis agni casti puluerisati ʒ· ij· radic altee cōtuse misce cū fece olei ⁊ paꝝ vini ⁊ fiat vngētū quo vngat regio splenis vel ventris indurati· Item emplastrū factuꝫ ex foliis ⁊ floribus eius ⁊ castoreo ⁊ aceto ⁊ cathaplasmēt genitalia vꝫ cōtra geomoreā· i· euacuationē spermatis in somno· Itē vꝫ etiā agnus castus libidinē reprimēdo detur succus ipsius in potu in q̊ decoquatur paꝝ castorei· Fomententur etiā genitalia ex aq̄ decoctōis ipsius ⁊ libido carnis reprimitur· Quidā faciūt lectulū ex foliis agni casti vt reddat hoieꝫ castum Quidā extinguūt libidinē sperma inspissando cum semie lactuce psilii· s· citrulli melonū cucūeris cucurbite portulace cū aceto agresta ⁊ cāphora ⁊c· sumēdo eorū decoctōem in potu: vel in fomētatōibus circa genitalia Aliqui laborāt inaniēdo spūs ⁊ cōsumēdo sperma vt sunt ruta maiorana agnus castus ciminū anetū calamentum ⁊c· sunt eni calida ⁊ aperitia ventositatē cōsumentia· Item fomentum factum ex decoctōe agni casti ⁊ ceptri galli ⁊ arthimesie in aq̄ superfluitates matricis exiccat ⁊ ipsius orificiū angustat ⁊ ad cōceptionem disponit· Itē cōtra litargiā accipe agnū castū castoreū apiū ⁊ saluiā ⁊ fiat decoctio in aq̄ salsa cū q̄ foueatur posterior pars capitis embrocādo posteriorē ptem capitis· Pādecta Platearius ·

Borago Bernage

Borago est calida ꝛ hūida in primo gra. Eius folia dū sint viridia precipue competunt medicine: exsiccata non conferūt: scd'ario semē. Virtutē hꝫ generādi bonum sanguinem: vnde vꝫ cōualescētibus ex egritudine eius decoctio. vꝫ etiā cordiacis siue sincopisantibus ꝛ melācolicis borago cum carnibus comesta vel loco olerum

Contra sincopim tali mō fiat potus. ℞. succi boragis lb. j. vini decoctōis citri q̄rt. j. ossz de corde cui. ʒ. j. misce cum zucro albo ⁊ fiat potus quo vtatur mane ⁊ sero quantum placet. Cōfert etiā aduersus opilatōnē splenis ⁊ cōtra melancoliā seu febrē q̄rtanā. ℞. succi boraginis. lb. j. scolopēdrie cuscute an̄. m. ſ. foliorū sene radicum brusci spargi seminum feniculi petrosilini anisi liquiricie an̄. ʒ. ſ. omnia buliātur in aqua ⁊ vino an̄. lb. ſ. ad consumptionem tercie partis coletur ⁊ colatū dulcoretur cum zucro ⁊ fiat siropus quo vtatur tepide mane ⁊ sero pro qualibet vice in quantitate medij ciphi. Quo consumpto recipiantur sequentes pillule. ℞. masse pillularum de reubarbaro masse pillularuz de lapide lasuli an̄. ʒ. ſ. pulpe granorum catapucie numero vij. misce cum siropo de scolopendria ⁊ fiāt pillule nouē. Deinceps sumatur teriace. ʒ. j. cum parū vini vel diacoris pro confortatis. Radix boraginis non cōpetit vsui medicine. Herba cruda cōmesta cū buglossa generat bonum sanguinem. Contra ycteriā valet succus eius vel ipsa herba cū atriplice cum carnibꝰ cocta cuius ius vel brodiū confert. Item olera fcā cū boragine ⁊ bletibus ⁊ petrosilino in iure carniū elixata prestant bonum nutrimentū. Item borago sua proprietate habet cor confortare. Unde aqua boragis est multum cordialis ⁊ valet in pluribus passionibus: ⁊ i ipsa aqua decoquātur folia sene ⁊ fiat inde siropus cuz zucro ⁊ valebit patiētibus multum debilitatis. Serapio Pandecta Auicenna.

Buglossa Ossen tonghen

Buglossa siue ligua bouis qd' idē ē qr assimulat' in figura sua ligue bouis: z ꝟtutis eius prima ē q̄ calefcit z hūectat. Scd'a ꝟtus est q̄ cōfert tussiētibus ex asperitate pulmōis. Isto modo fiat potus. ℞. succi buglosse. lb. j. ysopi mellisse añ. m. ſ. ra. lilii. radic. yreos enule campane liquiricie añ. ʒ. ſ. ficuum siccarum numero septem bulliantur singula cum aqua. lb. ij. ad

consumptionem medietatis colatum dulcoretur cum melle despumato ꝛ fiat potus administrandus mane ꝛ sero tepefactus pro qualibet vice. ℥. v. quo cõsumpto sequẽtes pillule sumãtur citra mediũ noctis. ℞. masse pillularum de agarico. ʒ. j. agarici. ℈. ſ. salis gẽme gra. j. misce cum siropo de liquiricia ꝛ fiãt pillule nouẽ Postea sumãtur diapenidiũ vel diaÿris salmonis ꝓ confortatiuis. Postremo vngatur regio toracis cũ vngẽto dialtee mane ꝛ sero cui misceatur parum olei amigdalarum dulciũ Virtus eius tercia est que letificat cor scʒ quãdo buglossa decoquitur cum carnibus vel misceatur in oleribus que fiãt ex buglossa boragine ꝛ bletibus in iure carniũ recentiũ decoquẽdo: aut fiat decoctio cum vino quod vinum simile operatur. Serapio. Et quãdo folia eius comburũtur istud vʒ fluxibilitati dentiũ ꝛ ginguiarum. Idem vʒ ad alcolam ꝛ proprie in ore puerorum ꝛ in omnibus caliditatibus que fiũt in ore. Et proprietas eius est purgare coleram et melancoliã: ꝛ quando aliquis vult eã sumere sumat succum eius cum sene puluerisato cum parũ zinciberis ꝛ parum zucari Mesue. Valet etiã vt sumatur succus eius cum bolo armeno in cordiaca passiõe miscẽdo parum de mellecrato. Pandecta.

Betonica · Bethonich

Betonica est calida ꝛ sic· in tercio: hꝫ ꝟtutē abstergen di ꝛ incidendi grossos hūores ideo vꝫ ad frāgēdum lapidē renum ꝛ vesice ꝛ prouocat menstrua· Et valet in doloribus laterum· Et vꝫ contra opilationem sple nis: ad hec omnia confert decoctio eius ꝛ scolopendrie ꝛ radicis feniculi cum vino potando· Idē vꝫ in ydro

pisi addendo radices brusti spargi notanter in cā fri/
gida. Item puluis betonice vȝ ad consolidādū vul/
nera capitis cum mirra est parum croci miscēdo. Itē
betonica decocta in aceto cum edera terrestri ꝛ parū pi
retri valet ad dolorem dentiū os abluēdo. Aqua beto
nice cū puluē aleopatici ꝛ parū thutie puluerisate mis/
cendo vȝ cōtra obscuritatē visus iponēdo oculis gut/
tatim. Item decoctio betonice in vino ꝛ parū absintei
ꝛ cubeba. vȝ ad dolorem capitis confortādo neruos.
Et betonica cum spica celtica ꝛ cubebis in lixiuio coc/
ta vȝ cōtra vertiginē ꝛ dolorē capitis ipsum caput cre/
bre inde lauando. Idem vȝ cōtra epilētiā. Itē decoc
tio betonice cum aceto vȝ cōtra morsurā aialis veneno
si desuper applicando. Et vinum decoctōis eius cum
parum galange puluerisate vȝ eructuacōni acetose.
Idem decoctio radicis betonice ꝛ florū cartami data
in potu cum ydromelle facit potēter vomere flegma.
Item quādo bibitur betonica cocta in vino vȝ malicī
ei indicinarū mortiferarū. Serapio. Et vinū decoctio
nis betonice cū bolo armeno mixtū vȝ spuētibus san/
guinem ex pectore. Cōfert etiā vinū betonice cū ebulo
ꝛ catapucia decoctū contra arteticā. Idē vȝ colice pas
sioni. Et vinū betonice vȝ mulieri in partu nō febrici/
tanti. Et febricitanti vȝ aqua betonice. Pandecta Se
rapio Platearius.

Branca vrsina Meren clau

Branca vrsina est herba calida ꝛ humida in secundo gradu virtutem habet mollificandi ꝛ maturandi ꝛ leniendi · valet contra ariditatē neruorū ꝛ mēbrorū ꝛ ad apostemata indurata · Et contra viciū splenis indurati fiat vngentum ex branca vrsina ꝛ radice altee ꝛ seminibus fenugreci ꝛ lini cū oleo cōmuni buliatur ꝛ coletur colato addatur cere quod sufficit ꝛ fiat vngentum quod valet vniuersaliter ad omnia apostemata

indurata ꝛ ad viciū pectoris ex flegmate viscoso ibidem peccante quod indiget mollificatōe vt per viā screat⁹ fa cilius euacuetur ꝛ si loco olei cōmūis recipatur oleū amigdalarū dulciū cōfortat eo melius pectus liniēdo Idem vngētum vȝ ad dolorem matricis ꝛ ad dolorē alioꝝ mēbroꝝ ex frigiditate ꝛ ventositate quod sic pōt dispensari. ℞. succi braucę vrsine. ℥. iiij. sauine polegii arthimesie abrotani absintei saluie maiorane rorisma rini añ. m. j. cinamomi spice cimini galāge añ. ʒ ij. oīa contundantur ꝛ bulliantur cum vino ad vini cōsump tōem postea exprimatur succus cui adde cere albe qꝫ su fficit ꝛ fiat vngentū molle spēs supradictas in fine ad dēdo ꝛ inde liniatur venter vel alia loca dolorosa ex flec mate seu ventositate. Brauca vrsina sedat dolorē iunc turū cū adipe anseris ꝛ radice altee ꝛ parū vini miscen do: similiter vȝ ad extēsionē mēbroꝝ inde linita. Itē decoctio braucę vrsine ꝛ folioꝝ altee ꝛ semie psilii in aq̄ valet contra ardorē vrine ꝛ intestinoꝝ dolorē. Et pre cipue valet contra sitim ꝛ apostema ipsius ani: ꝛ con tra morsum aialis venenosi. Pandecta Platearius.

Bleta Roomsch kolen

Bleta est frigi. z hūide cōplexōis. z sunt due spēs alba z nigra. Alba hz ꝟtutem abstergendi z liniendi z humectandi z infrigidādi: sed nigra hz aliq̄lē stipiatatem: ideo nigra stringit ventrē: sed alba suā hūiditate laxat ventrē ideo ꝯstipatꝰ vz decoctio blete i n carnibꝰ Hz etiā expurgādo superfluitates capitis fiat iñ ster/

nutatoriū cū succo blete ꝛ melle ꝛ parum zinciberis īpo
nendo naribus. Et succus eius cum semper viua ꝓhi
bet generatōem apostēatis. Idē valet ad ignē sacrum
ꝛ ad erisipilā cū aceto mixtum. Et vsus blete nimius
mordicat stomachum ꝛ itestina: ꝛ ambe spēs sūt pau
ci nutrimenti propter nitrositatē que est in eis. Sera-
pio. Sed bleta est bona in aperiēdo opilatōem splēis
ꝛ epatis ab intra capiendo eius decoctōem cū stolopē
dria loco cibi. Item ex decoctōe eius radicis ꝛ abrota
ni abluitur caput aufert furfures ꝛ lendes capitis ꝛ pe
diculos Item ex succo blete ꝛ sale nitri fiat mixtura q̄
abluatur morphea ꝛ cōfert. Idem vꝫ ad vlcēa frau-
dulenta putridā carnē abluēdo. Idē vꝫ ad vlceratio
nem oris. Idem vꝫ ad impetiginē ꝛ curat vlcēa nari
um. Item cum linitur caput cum succo blete ꝛ abro-
tani facit oriri pilos in alopicia. Itē decoctio blete vꝫ
cōtra sitim ꝛ tussim. Et decoctio blete cū sinapi aut cū
aceto comeditur spleneticis cōfert ꝛ eis est bona medi-
cina magis q̄ꝫ nutrimentū. Diascorides cap. de bleta
Bleta epati laborātibus ꝛ spleneticis cū sinapi vtilissi
me esui datur. Ignem sacꝝ ꝛ que adusta sunt cūꝫ al-
bumine illinita restringit ꝛ ad incolumitatē reducit.
Item succus blete auribus tepide parum infusus se
dat dolorem auriū. Et liniatur cum eo cicatrix aufert
eius liuorem seu nigredinem. Pandecta.

Kursa pastoris   Teschen crupt

Bursa pastoris siue sāguiaria ē fri. ꝯplexōis: hꝫ ꝟtutē stipticādi: ⁊ sūt due spēs vna hꝫ folia i modū pere ⁊ dicit᷑ bursa pastoris: sꝫ alia dicit᷑ cētinodia ⁊ ē herba serpens super terrā hn̄s folia in modū rute ⁊ semē hꝫ c̃ca folia ⁊ dicitur etiā ligua passerina. ¶ Hec herbe multuꝫ iuuat ad apostemata calida scꝫ ad erisipilam : ⁊ valet similiter ad flecmones siue postulas rubicundas

ex calore ideo bursa pastoris cū aceto cōtusa ꝛ talibus iam dictis applicata repercutit hūores ne reumatisare habeāt ad locum apostematum Et summū ē remediū dissinteriicis ꝛ emoptoicis decoctio burse pastoris cum plantagine ꝛ bolo armeno cum aqua pluuiali decoq̄ndo ꝛ inde bibatur donec cesset talis fluxus: sed ab ex/tra super intestina fiat cathaplasma cum tota herba ip/sius burse pastoris ꝛ plantaginis ꝛ boli armeni ꝛ al/buminus oui cū aqua pluuiali decoq̄ndo hoc magnuꝫ prestat in tali casu iuuamentum Itē succus burse pa/storis est cōsalidatiuū vulnerū sanguinosoꝝ. Juuat etiā ad vlcera in auribus existentia repleta putredine pus ibi existens exiccat. Juuat etiā ad fluxū mēstru/orū decoctio burse pastoris ꝛ pſecarie. i. herbe cum ma/culis nigris cum aqua pluuiali. Et cum eodē fiat fo/mentatio per inferius circa femoralia. Succus etiā bi/bitus cum bolo armeno mixtus emoptoicis medicat̄ ꝛ colicis ꝛ stranguiriosis opitulatur: vrinā prouocat morsibus venenatis cum vino bibitus prodest: dolo/rem auriū cōpescit. Et decoctio burse pastoris cū semp/viua in aceto ꝛ applicata loco ignito valet contra ig/nem sacrum.

Berberus Versilz

Berberus est frigi· ꝛ sic· in scdo · sed siluestris est frigi· ꝛ sic· in fine tercii gra·: ꝛ ē frutex cū spinis · ꝛ fruct⁹ ei⁹ est cum stipicitate forti vincenti colerā·. Succus fruct⁹ eius cum aqua plantaginis abscindit fluxū ventris inueteratum ꝛ humiditates a matrice fluētes · Et quādo fit emplastrū cum fructu berberis trito cū succo diptami vel auricule muris attrahit sagittas infixas car/

ni vel spinas ⁊ alia similia. Et succus fructus berbari aufert sitim calida ⁊ fortificat stomachū ⁊ epar preter naturaliter calefacta vicio colere. Et succus berberi cū aqua rosarum valet apostematibus calidis cū albumine oui miscendo ipsis suppositum. Et confert valde fluxui sanguinis puenietis ex rasura intestinorum succus fructus berberi cum aqua plantaginis cum parum mastice miscēdo. Valet etiā contra calefactionem epatis succus berberi cum aqua endiuie ⁊ parū sandali rubei miscendo ⁊ epar epithimando crebre donec perpendas infrigidationem. Valet etiā contra discrasiā febrilem notanter in febre terciana isto mō ℞. succi berberorum succi endiuie añ lb. ß. florū violarum. m. j. seminum quatuor frigidorū ʒ. ij. prunorū damasceni numero vii. omnia buliātur in aqua simplici. lb. j. ad cōsumptōem tercie partis colando colatum dulcorando cū zucro albo: ⁊ fiat siropus sumendus vt supra dictū est in aliis capitulis; quo consumpto sequētes pillule sumātur. ℞. masse pillularū de reubar. ℈. ij. masse pillularum de fumo terre. ℈. j. diagredii gra. iij. misce cū siropo de endiuia ⁊ fiāt pillule nouem: sequēti die sumātur diarodō abbatꝭ vel triasandali pro confortatis: postea epithimādo epar vt supra. Pādecta Platꝭ. ⁊c.

Baselicon baselich

Baselicõis due sunt spẽs: vna est garioffillata qꝛ ha/
bet odorem garioffilorũ: ⁊ ē cali. in primo gradu ⁊ sic.
in scđo ⁊ ē maioris efficacie. Plat. auctoritate ꝯstātini
sꝫ citrinũ ē ca. ⁊ sic. i pͦmo. ⁊ cũ repit᷑ baselicõ i recepꝉ se
mē intelligit᷑ in medicis: sꝫ i ēplastris ipa herba sumit᷑.
Et sua aromaticitate hꝫ ꝟtutē ꝯfortādi ⁊ dissoluendi
⁊ ꝯsumēdi ⁊ abstergēdi ⁊ mūdificādi dicit Pandecta

auctoritate diascoridis·cap·de ozimo vel baselicone quod motus eius inter medicos penitus sit incerta: et dicunt quod sit inutilis stomacho et oculos extrat et insaniam facit· Et quando baselicon putrefit in sole contingit vermes generari ex ea herba· Et putant aliqui quod si quis eo die quo baseliconem sumpserit a scorpione ferietur non posse salvari: sed hec opinio falsa est· Pandecta imo stomacho prodest eo quod inflationes eius dissoluit: et valet ad alia iuvamenta: quoniam valet ad sincopim et cordiacam passionem: detur aqua decoctionis vel vinum decoctionis eius cum citro in modum infusionis per noctem· Ipsa herba valet in infrigidatione stomachi: hoc modo decoquatur in vino cum menta et galanga· Sic idem valet contra indigestionem ex frigiditate· Valet etiam ad fluxum ventris ex frigiditate principaliter ad lieteriam que dicitur fluxus ventris cibalis tali modo· Recipiatur semen baseliconis cum pane acacie·i·succi prunorum agrestium in aqua pluviali et detur patienti et valebit· Valet etiam ad matricem mundificandam et menstrua provocanda fiat decoctio eius cum arthimesia et foliis lauri et fomentetur matrix et fiat inde pessarium sive suppositorium ad vulvam: hoc idem valet ad conceptum· Ipsa herba baselicon et taxus barbatus cum vino cocta cum oleo mixta et cathaplasmata anchis iuvat ad tenasmonem· Baselicon comestum in oleribus prestat bonum appetitum· Et decoctio eius cum vino bibita valet doloribus oculorum· Pandecta Platearius·

Brionia Witte wyngaert

Brionia est calide z sicce cõplexiõis scz tota herba scz folia fructus z radix z hñt vtutẽ abstergẽdi z subtiliandi z dissoluẽdi ideo valẽt in duricie splenis faciẽdo emplastrum ex eo z radice altee z ficubus cũ aqua decoquẽdo cũ auxugia porci z loco idurato ipsius splenis applicando vel alio mẽbro indurato z valebit. Item cum succo brionie abradũtur pili coriorũ. Et

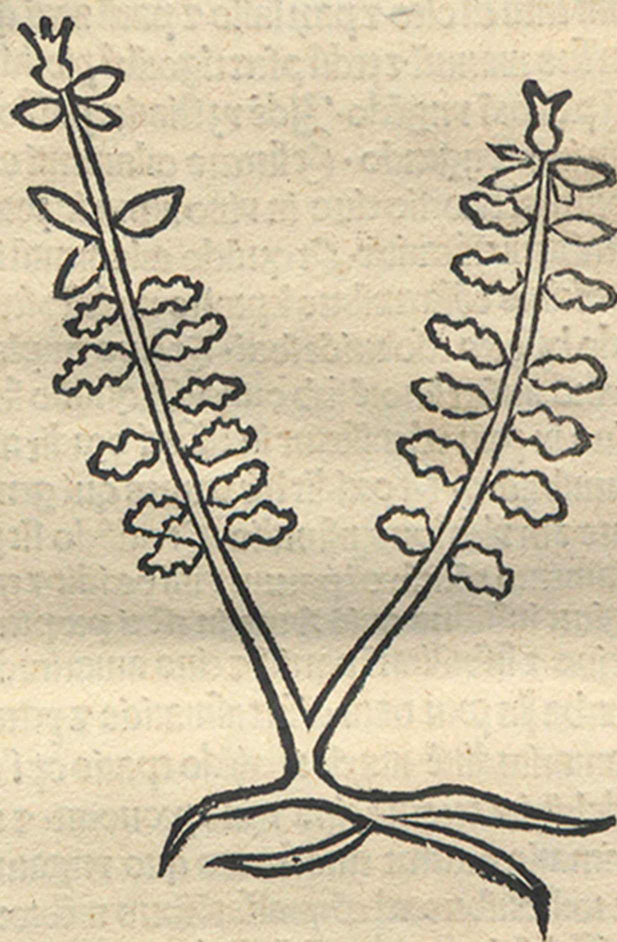
succus brionie cuz sale communi ꝯfert vlceribus frau
dulentis quādo abluūtur cū eo. Idē valet curando
fixuras tibiarum. Item radix eius contusa cū feno
greco ⁊ orobo ⁊ aceto quo abluatur cutis mundificat
⁊ abstergit eā ⁊ aufert pānum ⁊ vestigia nigra ⁊ cica/
trices vlcerū: ⁊ aufert liuorē sub oculo. Et succus brio
nie mixtus cū oleo ⁊ parum cere fiat vngētum ad fis/
tulas ani ⁊ sedat dolorē. Et summitates huius herbe
in pricipio sue maturitatis coquitur cū feniculo ⁊ pe/
trosilino ⁊ bibitur prouocat vrinā ⁊ laxat ventrē. Et
quādo fit emplastrum ex decoctōe brionie cū vino se/
dat pānericiū. i. apostemata in vngue: ⁊ etiā resoluit
apostemata ⁊ aperit ea Extrahit etiā ossa in vlceribus
⁊ putridā carnē vngentū ex succo eius ⁊ viride etiā fac
tum cū parum olei ⁊ cere. Et vinū decoctōis eius va
let ad apoplexiā ⁊ epilētiā ⁊ occidit fetū: ⁊ cōfert morbi
bus tiri ⁊ parū inde sumē debet ⁊ si nimis sumatur de
ea accidit permixtio rōis dos eius est. ℨ. ij. Et qn̄ muli
er subicit brioniā sibi expellit fetū ⁊ secundinā. Et si bi
bitur eius decoctio cū vino prouocat vrinā ⁊ mēstruū
⁊ qn̄ fit sessio super idē per mulierē mūdificat matricem
Iuuamētum etiā facit ad apostemata saniosum tum
pendum fiat ēplastrū cū brionia ⁊ altea ⁊ auxugia por
ci mutuo cocta. Serapio. Auicēna. Pandecta.

Cicorea Hemel slotel

Cicorea est frigida et humida in scdo gradu. Et sunt due spes: vna agrestis: alia ortulana Et ortulana magis infrigidat qz siluestris Succus eius vz cotra opilationem epatis et eius calefactionem isto mo sumedo. Rx succi cicoree et endiuie stolopendrie an. lb. s. florum violarum vuarum passularum an. ʒ. s. quatuor seminum frigi

dorum: semis lactuce se. portulace an. ʒ. ij. spodii. ʒ. j. oia ptusa buliãtur cũ lb. ij. aque simplicis ꝛ parũ aceti ad ꝯsumptõem medietatis colatum dulcorãdo cũ zucro albo ꝛ fiat siropus quo vtatur mane ꝛ sero tepide vt supra: quo siropo consumpto sequẽtes pillule sumant. ℞. masse pillularum de reubarbaro. ℈. ij. masse pillularum stomaticarum. ℈. j. diagredii. gra. iii. misce cũ siropo de endiuia ꝛ fiãt pillule ix. Altẽa die sumatur diarodõ albatis vel triasandali vel dragantum, frigidũ pro confortatis. Et ab extra fiat inunctio super mineram epatis cum vngento triasandali: vel fiat epithima super epar cum aqua endiuie miscẽdo puluerisatũ sandalum rubeũ cũ pãnis lineis imbibitis in ipo epati applicatis. Succus etiã citoree iuuamẽtũ pstat morsui aialis venenosi. Idẽ vz erisipule seu apostemati ignito cum sauich ordei siue ordeo fracto cũ aceto miscẽdo ꝛ parum ceruse inde fit vngentum vtile vbi oportet infrigidare Succus cicoree mixtus cũ succo altee ꝛ herba paralisis cum oleo lini ꝛ parum croci miscẽdo valet ad podagrã notãter sedãdo dolorẽ eius. Itẽ aqua cicoree mixta cũ nitro siue salenitri valet contra morfeã ipsam abluẽdo crebre Pãdec. Item succus eius cum aq̃ lactuce vz cõfortãdo cor. Auic. de viribus cordis.

Calamentum Steen munte

Calamentum est ca. z sic. in tercio g̃. Et sunt tres spe
cies. vna est in odore suo z i foliis sılis polegio nisi q
folia sūt maiora. z aliqui nominãt illud polegiū agres
te. Et secūda spēs noiatur nepita. Et est tercia species
sılis mēte agresti nisi quia folia sūt lōgiora foliis mē
te. Pandecta Serapio auctoritate Ga. qñ bibit̄ suc
cus eius cum aqua mellis prouocat sudorem. Et ca/

lamentum tritū cū oleo ꝛ par. salis ꝛ parū aceti q̄ vn/
gātur pulsus manuū ꝛ pedū ꝯfert rigoribꝰ ꝑioticis añ
ꝑ oxismū per horā vngēdo. Idē vꝫ sciatice passioni ip
sam sciam inde vngendo. Et succus calamenti cū vi/
no sumptus vel decoctio eius in vino sūpta in potu ꝓ/
uocat menstrua efficaciter. Et quādo calamentū sumi
tur in medicinis cōferentibus leprosis multū ꝯfert ipsis
resoluendo hūores resolutiōe forti. Et eius emplastra
tio cum vino aufert liuorē sub oculo. Et quādo sumit
succus eius in potu vel miscetur in clisteri occidit asca/
rides ꝛ lumbricos. Et occidit siłr vermes qui generāt
in auribus ꝛ in vlceribus ꝓfundis. Et quādo fit pessa
riū ex calamento cōtuso cū parum vini occidit ꝛ expel/
lit fetū. igitur instificua quid virtus in est ei propter cali
ditatem eius ꝛ subtilitatē partiū ꝛ eius amaritudineꝫ
Et sola herba ſin potu data cōfert asmaticis ꝛ yctericis
propter amaritudinē maxie aperiēdo epatis opilatio
nem. vnde bibita decoctio eius vrinā prouocat. ꝛ mor
sibus venenatis occurrit eius succus quo vngatur cu
tis lesa: ꝛ torsionibus vel cōquassatōibus mebrorum
subuenit Et bibitum calamētū cū vino venenū ampu
tat. ꝛ ꝯmestū ꝛ bibitum stomaticis prestat effectū Et
suo fumigio serpentes de domibus fugat. Unde nobi
lissimus antidotis meruit asscribi Pandecta: ꝛ hodie
a medicis diacalamentum predicatur.

Centaurea   Dusent guldē

Cētaurea cal. ꝛ sic. i tercio g̈. ꝛ sūt due spēs. s. maioꝛ ꝛ
mioꝛ: ꝛ ē ꝯsolidatia tm̄: qꝛ si radix cētauree maioris po
nat̄ i olla buliēte i q̈ sūt carnes seperate eas ꝯglutinat.
Et si recēs ponatur super vulnus ꝯsolidat vehementer
ꝛ similiter exsiccata puluerisata idē fcit. Radix cētau/
ree maioris sūpta in potu cū liq̄ricia vꝫ i sputo sāguis
Itē decoctio cētauree maioris ł mioris cū scolopēdria

⁊ vuis passulis ⁊ liquiricia ⁊ colatum cum zucaro dul/
coratum confert febricitantibus. Dicit Platea. aucto
ritate G. q centaurea est ex medicinis nobilibus i re
mouendo opilationē splenis ⁊ epatis sine nocumēto
ergo yctericia causata ex opilatōe valet decoctio iā supe
rius dicta. Item decoctio eius cū vino prouocat men
strua ⁊ educit fetum: ⁊ nullo modo pregnanti exhibe/
atur quia aborsum causat. talis etiā decoctio cū semine
feniculi ⁊ petrosilini prouocat vrinā. Et similiter vinū
decoctōis centauree addito zucaro valet contra opilatio
nem splenis ⁊ epatis renū ⁊ vesice contra stranguiream
⁊ dissureā. Et centaurea cū vino ⁊ oleo decocta ⁊ ca/
thaplasmata circa renes ⁊ pudibunda ⁊ pectini ⁊ etiā
super splenem confert. Vngentum etiā factū ex succo
eius ⁊ puluere ⁊ oleo ⁊ parum cere vz super splenē idu
ratum. Item in duricie splenis ⁊ epatis ⁊ ad alia pre
dicta ⁊ principaliter contra yctericiā valet talis sirop⁹
℞. succi centauree lb. j. aque scolopendrie lb. ß. ra. feni
culi petrosilini apii quatuor seminū frigidorū añ. ʒ. ß.
quibus decoctis ad ꝯsumptōem tercie partis colatuz
cum zucaro dulcoretur ⁊ fiat potus sumendus vt supra
Prius sumantur pillule de reubar. ⁊ diacalamītū pro
confortatiuo. Idem potus vz ꝯtra yliacā passionem
Item pro oculis clarificandis valet succus eius cum
aqua ros. Pandecta Platearius.

Cartamus Wilde saffraen

Cartamus est ca. in p̃mo ⁊ sic. in scd̃o gra. ⁊ melioꝛ pars plante ipsius est semen post illud flos eius. Est autez cartamus aperitiuus abstersiuus cõturbatiuus faciẽs nauseã: ideo iest ei ṽtus prouocatiua vomitus ⁊ laxatiua per ventrem ⁊ multũ nocet stomacho faciens fastidiũ: sed est debilis solutõis ideo additur ei parum zinciberis pro rectificatione: sed ꝙ nocet stomacho emẽ

datur cū galanga vel macibus. Semē cartami datur cum parum mellis despumati ꝛ parū galāge purgat ventrem. Item flos cartami tritus mixtus cum aceto ꝛ liniatur super malam carnē siue impetiginē aufert eā Et idē auctoritate mesue linitum super linguā puerorum vel os vlceratum confert. Cartami flores decocti cum vino ab extra applicando lac coagulati dissoluit ꝛ dissolutum coagulat: ꝛ laxat humores flegmaticos ꝛ adustos cum parum zinciberis miscēdo. Decoquit etiā medulla seminis cartami cū spēbus vt supra in iure galli: ꝛ multum valebit pro eductōe flegmatis peccantis in pectore seu stomacho per vomitū similiter ꝑ ventrem. Idem valet in colica per viā clisteris. Decoctio vero floris cartami in aqua mellis remouet ycteritiaꝫ Valet etiā potus floꝝ cartami ꝯtra pūcturā scorpiōis Item lac amigdalarū dulciū cū succo seminū cartami ꝛ aqua ordei aut psilii cū aniso ꝛ paꝝ mellis fiat decoctio ꝛ colatura quod vꝫ in dissinteria ꝛ dicūt multū valere: ꝛ quātitas illius pro vna dosi est. ʒ. vj. Itē floēs cartami ꝯtusi cū aceto ꝛ pūcture scorpionis appositꝰ ꝯfert Et quidā putāt ꝙ si percussus a scorpiōe si tenuerit radicē cartami non sentiet dolorē: ꝛ qn̄ ꝓicit eā sentiet. Item gallus antiquus virga percussus ꝛ illico interfectus ꝛ deplumatus ꝛ in eius ventre ponatur de cartamo ꝛ polipodio ꝛ aniso ꝛ calamēto ꝛ cinamomo ꝛ bulliatur in aqua cuius ius multum valebit ad predicta Pandecta Platearius.

Cinoglossa Hontz tonghe

Cinoglossa·i·lingua canis: z dicitur a cinos qḋ ē canis z glossos quod est lingua: z est herba similis arnoglosse: nisi quia sunt ei coste apparentes in foliis· Eius succus mixtꝰ cū aceto medetʳ vlceibus oris z aliis vlceibꝰ fraudulēte· Et ē fri·ꝯplexōis z sic· Et eius succus cū succo plātagis z radicis yreos z parū mellis valet ad alcolam siue apostemata oris vlcerati

Et balneū decoctōis cinoglosse cum plātagine ꝛ bur
se pastoris vȝ ꝯtra geomorreā. Et post balneū fomen
tetur genitalia cum decoctōe florū agni casti ꝛ parum
castorei ꝛ aceti. Uel fiat potus cū semie lactuce psilii ci
trulli melonū cucūeris portulace storiole. sumat cū ace
to ꝛ agresta qui potus extiguit libidinē inspissādo spma.
Alia autē sunt inanitia spūs ꝯsumēdo sperma et
ventositates vt agnus castus ruta maiorana calamē
tum ciminū anetū: sunt eni aperitia ꝛ resolutia. Plat.
cap. agnus castus. Confert etiā decoctio cinoglosse cō
tra viscositatem stomachi ꝛ ꝯtra discrasiā pulmōis ex
calida cā cū aqua mellis minstrādo. Itē accipias li
guā canis siue cinoglossam cuȝ corde raniculi ꝛ eius
matrice pone vbi vis ꝛ post modicū tēporis ꝯgregabū
tur oēs cāes ville ꝛ si predictū sub pollice pedis habueris
omnes canes obmutescent nec poterint latrare Et si p̄
dictum in collo alicuius canis posueris ita ꝙ nō possit
ore attingere semper vertetur in circuitu ad modū rote
volubilis donec cadat in terram velut mortuus: ꝛ hō est
expertum nostro tēpore. Albertus de ꝟtutibus herba-
rum.

Camomilla Camillen

Camomilla est ca. ꝛ sic. in p̄mo: hꝫ v̾tutē mollificādi ꝛ dissoluēdi: frōdes ꝛ flores sunt equalis v̾tutis. Et aqua decoctōis eius cū arthimesia cū qua fomētetur matrix: vꝫ ꝓuocādo mēstruū. Idē vꝫ mulieribus difficulter pariētibus. Decoctio florū camomillaꝝ ꝛ extremitatū absinthei ꝛ radicū feniculi petrosilini ꝛ quatuoꝛ seminum frigidoꝝ in vino cū zucaro albo dulcorādo de quo bibatur vꝫ vrinam ꝓuocando lapidem ex:

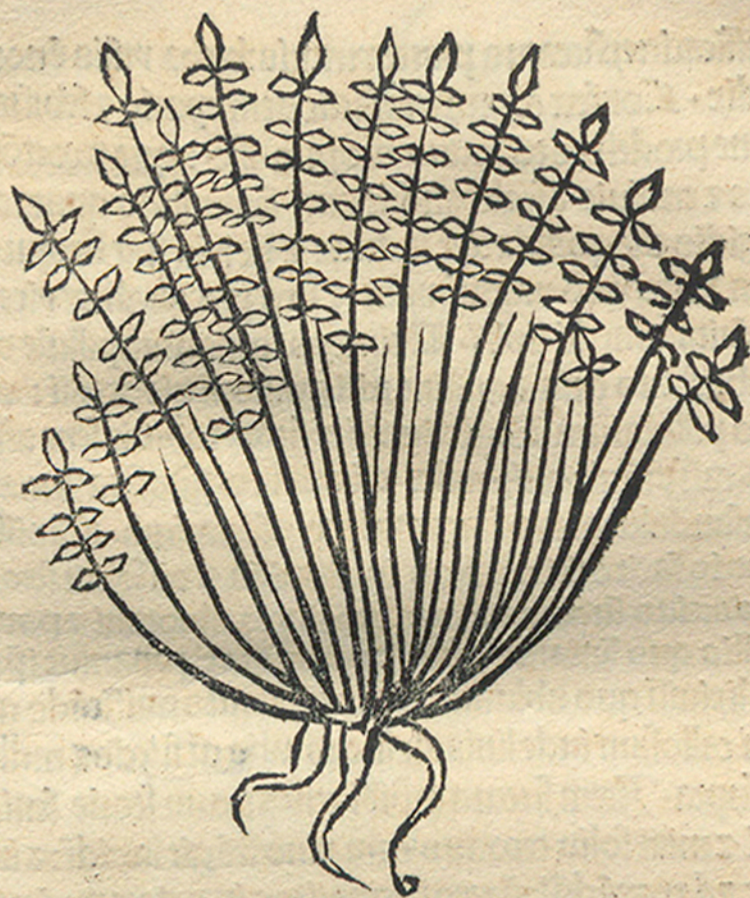
pellendo: inflationem splenis ꝛ dolorē epatis ꝛ yliorū dissoluit ꝛ yctericiā curat. Confert etiā decoctio camo/millarum ꝛ floꝝ violarū ꝛ quatuoꝛ seminū frigidaꝝ ꝛ se. lactuce ꝛ endiuie cū ligricia ꝛ ficubus cū aqua et parum zucari miscēdo in potu exhibendo vȝ ꝑipulmo/niacis ꝛ epaticis. Itē flores camomillarum cū aceto ꝛ parum salis cōis ꝛ oleo eius conquassata vȝ febri/bus ꝑioticis pulsum manuū ꝛ pedū inde emplastran do ante horā paroxismi. Sed cū oleo camomillarū vn/gatur dorsum patientis febrē tercianaȝ valet ꝯtra rigo rem eius. Et cum aliquis fuerit fatigatus propter la borem tunc inungatur dorsum cū oleo eius ꝛ oleo ane ti ꝛ de mane nichil sentitur. Et decoctio eius ꝛ arthi/mesie in vino bibita ꝛ supposita fomento mēstruis im perat aborsum celebrat: calculos frangit: vrinā prouo/cat: torsionibus ꝛ inflatōibus auxiliatur. Est autem ex tenuatoria ꝛ propterea diuretica est ꝛ relaxatiua cō densat ꝛ arefacit: ideo in doloribus multū iuuat. Itē flores camomillarum in oleo cocti cum quo vngātur ypocūdria dolorē sedat. Idem sedat dolorē capitis et oculoꝝ. Epaticis succus eius potui datus precipue fe bricitātibus cū aqua endiuie mirificie prodest. Pan/decta. Camomilla sedat dolorē apostematum mollifi cando ꝛ resoluendo. Auicenna.

Camepitheos Groot gainādre

Camepitheos ca· ꝛ sic· i scđo ğ· ꝛ dicit᷑ camedreos ma
ior: hꝫ ꝩtutē diureticā mūdificatiuā ꝛ laxatiuā: ꝛ est re
solutiuū vētositatū ꝛ attenuatim grossoꝝ hūoꝝ: ideo
vꝫ ꝯ opilatōem splēis ꝛ epatis atqꝫ matricis: vrinā ꝓ
uocat ꝛ mēstrua extirpat ꝛ ycterīciā cuat ꝛ nefresi aux
iliat᷑ ꝛ itestia purgat· Isto modo fiat potus· Recipe
camepitheos arthimesie scolopendrie· añ· m· vnum

radicum brusti spargi seminū feniculini petrosilini añ. ℥. ij. oia bulliātur in vino ⁊ aqua ad ꝯsumtōem tercie partis. colatum dulcoretur cum zucaro ⁊ fiat potus qui ad oia predicta presidiū prestat. Et succus camepitheos cum mellicrato ⁊ bibitur vꝫ strāguirie. Et succus camepitheos habet ꝟtutem conglutinandi ⁊ incarnādi seu consolidandi vulnera magna: ⁊ curat plagas putridas ⁊ resoluit duricies mamillarum miscēdo succo eius farinam fenugreci ⁊ farinam seminis lini cum succo radicum altee Et quando bibitur de succo camepitheos cum ydromelle. xl. diebus curat yctericiā: ⁊ vꝫ in potu egritudinibus epatis ⁊ ad stranguirē ⁊ dolorē renū ⁊ ad punctōes intestinoꝝ. Itē succus camepitheos cum succo cauliū cum melle miscendo vꝫ ad ꝯglutinandū vulnera ⁊ ꝓhibet dilatationes formice et aliorum apostematum de putredine multum corrosiua. Item puluis camepitheos cum melle datus valꝫ ꝯtra lumbricos cum succo centauree miscendo. Item succus eius cum succo premule veris vel succo herbe paralisis in vino cocta miscēdo castoreū quo inungatur locus paliticatus magnum prestat iuuamentū. Et decoctio camepitheos cum abrotano ⁊ vino ⁊ zucaro miscendo in potu data matricem infrigidatā calefecit ⁊ mūdificat a superfluitatibus flegmaticis. Pandecta.

Capillus veneris   Steen rute

Capillus veneris alio nomine adiautas. Pandecta z iohes mesue cap. de capillo veneris dicitur capill⁹ fōtiū. z scdm quosdam coriādrū putei nūcupatur. Et ē herba cuius folia sunt similia foliis coriādri. Et scdm diascoridem dicitur poletricon que oia in idē redeunt. Nascitur in locis vmbrosis z aquosis z parietibus humidis z circa fontes: frigide z sicce est complexiōis tpate. Platearius: Vtutem habet diureticā: recēs ē mł

te efficacie: exficcatus pauce virtutis: herba vtilis ē non radix. Confert contra calefactionem epatis ꝛ febri' ter ciane prodest ex eo factus firopus. ℞. aque decoctōis eius ꝛ endiuie ꝛ scolopendrie cum seminibus quatuor frigidis ꝛ se. portulace ꝛ lactucie ꝛ, ex his fiat firopus cum zucro quo vtatur mane ꝛ sero pro qualibet vice i quātitate medii ciphi. Deinceps sumantur pillule de reubarbaro cum acumine triū granorū diagredii: vel loco pillularum. ℞. electuarii de succo rob. diasene añ. ʒ. ij. cassʒfistule. ʒ. iij. misce ꝛ fiat bolus. Postea sumat triasandalū vel diadragantū pro ꝯfortatiuis. Capill9 veneris facit oriri capillos in alopicia ꝛ dissoluit scro/fulas: eius succus mixtus cum succo abrotani ꝛ parū mellis quo liniatur locus depilatus: vel ponantur ipa ad lixiuiū quo abluatur locus depilatus ratificādo cu tem callosam inde liniatur locus talis cū succis ꝛ melle vt supra. Item succus capilli veneris cum semie feni/culi ꝛ milii solis decoctus cum vino frāgit lapidē: ꝛ iu uat ad excreādū hūores flecmaticos in pectore peccātes cum succo yreos ꝛ parū zucri miscendo. Serapio. Item elixatura capilli veneris ꝛ scolopendrie in vino valet opilatōi splenis ꝛ epatis ꝛ strāguirie: ꝛ abscīdit fluxum ventris. Pandecta.

Cepe　　　　　　　　　　　　Enyuin

Cepe calide sũt in quarto cũ aliq̄li hũiditate: ⁊ cepe longe ⁊ rubei coloris sunt acutiores rotũdis ⁊ cepis albis ⁊ est aperitiua quia aperit orificia venarum que sunt in ano: ideo aperiũt cepe emoroidas quãdo applicantur ano. Et puocãt mẽstrua applicãdo cepã in modũ pessarij. Itẽ cepa ẽ iflatiua ⁊ difficilis digestiõis notanter cruda. Et cepa cocta calefacit corpus ⁊ subtiliat in ipso g̃ssos hũores flecmaticos iõo colericis nocet: sʒ flecmaticis ⁊ habũdãtibꝰ flecmate viscoso ⁊ crudo ꝓfert: qꝛ cepa

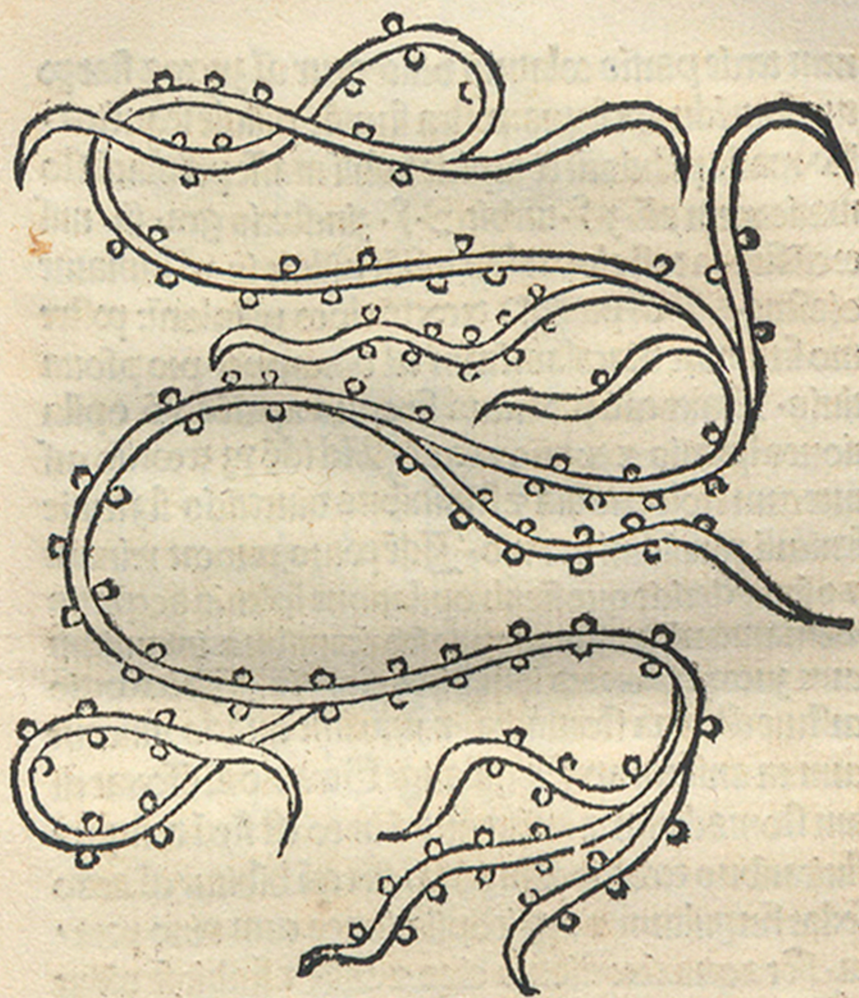
scindit et subtiliat grossos humores ideo talibus epu
las prestat tutas. Item cepe generant sitim et mordi/
cant et gignunt ventositates molliūt ventrem et fit ex
eis suppositoriū. Et succus cepaꝝ mixtus cū puluere
maiorane et parum zinziberis naribus inflatus pur/
gat caput. et dicitur caputpurgiū Et cepa ꝯtusa cum
aqua et ruta valet in morsu canis rabidi. et cepa mix/
ta cum nido yrūdinum et melle prestat squinantie pre
sidiū ab extra applicando. Item cepa ꝯtusa cū aceto
et inde liniatur morfea in sole et ꝓfert. Et qn̄ succus ce
parum cum tuthia miscetur et applicatur oculis valet
ad pruritum oculoꝝ qui a flecmate salso causatur.
Et qn̄ miscetur cū sale et administratur super verucas
aufert eas. Et quādo succus eius miscetur cum adipe
galline et apponitur aufert calles seu nodos q̄ fiūt i pe
dibus propter calciamenta. Et succus ceparū distilla
tus in aurem confert debilitati auditus et in tinitu eius
et aque descendit in eam. Et quādo linitur succus ei⁹
cum succo abrotani super alopiciā facit nasci pilos: et
circa barbā inunctus facit eā accelerare quia fricatio fa
cta cum cepis aperit poros et inde aptatur locus ꝑ cres
cētia piloꝝ in lōgū et hoc habetur pro experto. Sera/
pio. Item cepe valent ad prouocādū coitū. Et freq̄
ter cōmestum obtenebrāt visum. Item inducit som/
num quia replet caput vaporibus.

Coriandrū Coriāder

Coriādrū est planta cuius semie cōmuniter vtimur in medicinis: ⁊ est fri· in pmo ⁊ sic· in scdo· Auic· sz Serapio dicit ipsum declinare ad caliditatē: similiter Galienus: sed diascorid᷒ ɔtradicit ⁊ vult ꝙ sit frigidū· Nō succus eius valet apostēatibus calidis cū aceto ⁊ succo semper viue miscendo Itē succus coriādri cū farina fabarum ⁊ furfure tritici cū rosꝭ ⁊ aceto miscendo remo

uet inflationē testiculoꝝ ipsis applicando. Itē coriā
dꝝ preparatū cū aceto post prādiū ꝯmestū vȝ ad ꝓhi
bendū ascēsum vapoꝝ ad caput: ideo epilentia ꝓueni
ens ex vapoꝝ exalatōe ad caput per coriādrū post prā/
diū ꝯmestū curatur. Et coriādrū preparatū puluerisa
tū cū succo plātagis bibitū valet ꝯ̄ fluxū sanguis. Et
succus eius cū aceto valet ꝯ̄ ignē sacrū. Itē semē eius
cū aq̄ plātagis potatū a muliere ilico strigit mēstruuȝ
ꝛ fluxū vētris patet experiētia. Pādecta ca. de corian/
dro. Coriādrum recēs est frigidū narcoticū inducens
sincopim ꝛ stuporē quia suo odoratu cōgelat vapo/
res ꝛ fumositates ascēdere ad caput ideo vȝ in soda si
ue dolore capitis Et valet ebrietati ideo ponitur in cibis
epilēticoꝝ: qñ cause epilētie sunt vapores ascēdentes a
stomacho. Et aqua infusiois coriādri cū zucro abscin
dit virge erectōem ꝛ deficcat sperma. Itē succus coriā
dri naribus inflatus restringit sanguinē nariū. Ideȝ
fit qñ odoratur. Itē succus coriādri cū succo semp vi/
ue ꝛ aceti cū pane miscēdo valet applicare in erisipila
vel apostematibus calidis vel miscēdo succū coriādri cū
lacte vel cerusa ꝛ aceto vel oleo rosꝭ ꝛ idē facit in igne ꝑ
sico Serapio Item coriādrū preparatum valet ꝯ̄ ver
tiginē causatū a vapore calido aut flecmatico. Et suc
cus eius distillatus in oculo sedat eius pulsationem.
Et coriādrum valet in tremore cordis: dādo eius pul
uerem cum aqua boraginis.

Cuscuta Uvranghe

Cuscuta est res inuoluta super linū est calidū in p̄mo ꝛ siccum citra secūdū. Est mūdificatiua ꝛ purgatiua melācolie pricipaliter secūdario flecma. Isto mō R. cuscute scolopēdrie an̄. m. j. polipodii ra. esule. folioꝝ sene an̄. ʒ. ſ. floꝝ violarum boragis an̄. m. ſ. omnia bulliātur in vino ꝛ aq̄ an̄. lb. j. aceti parum ad cōsumptio/

nem tercie partis colatum dulcoretur cũ zucaro ꝛ fiat po
tus sumẽdus vt supra: postea sumãt pillule sequẽtes.
℞. masse pillularũ de lapide lasuli masse pillularũ sto
maticarum añ. ʒ. ſ. turbit. ℈. ſ. zinciberis gra. iij. mis
ce cũ siropo de stolopendria ꝛ fiãt pillule ix. vel sumatur
diasene. ʒ. ſ. cũ predicta decoctõe loco pillularũ: postre
mo sumatur diacalamẽtum vel diacapperũ. pro ꝯforta
tiuis. Valet etiã predictus siropus aperiẽdo ꝯ opila
tiones splenis ꝛ epatis ꝛ renũ. Ad idẽ vꝫ decoctio cus
tute cum stolopendria ꝛ seminibus diureticis scꝫ semie
feniculi petrosilini in vino. Idẽ potus ꝓuocat vrinam
ꝛ ꝯfert yctericie que fit ab opilatione splenis ac epatis
ꝛ iuuamentũ prestat proprie febacantibus infantium
cum zucaro dulcorata iam dicta decoctio. Itẽ decoctio
cuscute est bona stomacho ꝛ maxime quãdo miscetur
cum ea anisum apiũ ꝛ galange Serapio Cõfortat eti
am stomachum ꝛ aufert quod in eo est fixũ de super/
fluitatibus decoctio iam dicta. Et qñ bibitur cũ aceto
sedat singultum ꝛ aperit opilationes cum vino pota/
ta. Et aqua decoctionis eius ꝛ anisi ꝛ scabiose cõfert
dolori pungitiuo ventris: quia mundificat sordes intes
tinorũ ꝛ matricis ꝛ renum. Auicẽna. Item eius cõ/
plexio est scdm ꝯplexionem herbe cui adheret: quoniaꝫ
fit calida per adherentiã calide herbe seu arboris: ꝛ fit fri
gida per adherentiam frigide. Pandecta.

Cyperus Uvild galien

Ciperus est cali· ꝛ sic· in scd̄o: ꝛ est herba triãgularis· Et radix eius ꝯfert vsui medicine: hꝫ ꝟtutẽ diureticaꝫ ideo valet ꝯtra stranguiriã dissuriã ꝛ ꝯ lapidẽ: ꝛ tali modo fit vsus· ℞· radic· ciperi bene triti radic· petrosilini añ· ʒ· vj· seminũ apii feniculi saxifrage añ· ʒ· j· omnia ꝯtusa buliãtur in vino ad cõsumptõem tercie ptis

colatum cū zuccro dulcoretur ⁊ fiat potus Ad idē valet
cathaplasmatio cū cipero bulito ꝯq̄ssato in oleo ⁊ ap/
plicata pecteni ꝓ certo prouocat vrinā hūores dissoluē
do. Et decoctio radicis ciperi in vino cū saxifraga ⁊ cū
siringa in vgā iniecta lapidē frāgit pro certo confert
Itē valet ꝯ̄ dolorē stomachi ⁊ intestinoꝝ ex frigidita
te ⁊ ventositate p̄dicta potio: vel ad idē vȝ vinū decocti
onis ciperi cū cinamomo: hȝ eni ꝯfortare vtutē digesti
uā. Itē decoctio ciperi triti in oleo fere vsq̧ ad ꝯsump
tionē. postea super carbones ponatur ⁊ patiēs recipiat
fumum per os ⁊ per nares: optimū remediū est in litar
gia. i. obliuione seu apostēate flecmatico. Puluis ra/
dicis eius positus vulneribus putridis putredinē tol/
lit Platearius. Item vsus eius facit bonū colorē ⁊ bo
num odorē oris. Item ciperus tritus ⁊ mixtus cū suc
co palisis ⁊ paꝝ olei castorei vȝ ad dolorē iuncturarū
ea tepide vngendo ⁊ neruos debilitatos Item freq̄ns
vsus radicis ciperi inducit leprā quia adurit sanguinē
Auicēna. Item decoctio ciperi ꝯfert putredini nariuȝ
⁊ oris ⁊ mollificatōi ginguie. Et vinū decoctōis eius
confert distillationi vrine ⁊ debilitati vesice valde ⁊ fri/
gori eius vehementer ⁊ similiter operatur in renibus.
Similiter cōfert frigori matricis ⁊ emoiroidibus aux
iliū prestat emplastrādo cū decoctōe eius. Et decoctio
eius superius dicta vȝ febribus inueteratis ex flecma/
te. Serapio Pandecta Platearius.

Celidonia Scheeluuortel

Celidonia calida ꝛ sic· i q̄rto g̃· Et sũt due· s· maior ꝛ
mior: tñ vna pro alia pōt pōi· Et aĩ i recept̄ recipitur
radix nō herba dēt pōi· Radix ē maioris efficacie: vir
tutē hꝫ dissoluēdi ꝯsumēdi ꝛ attrahēdi· Cōfert doloꝛi
dētiū ex frigida cā· radix aliquãtulū trita ꝛ circa dētē
dolētē teneatur· Cōfert etiã ad caput purgãdū a frigi
dis hūoꝛib⁹: ꝛ vuluã repletã flegmate exsiccare habet·

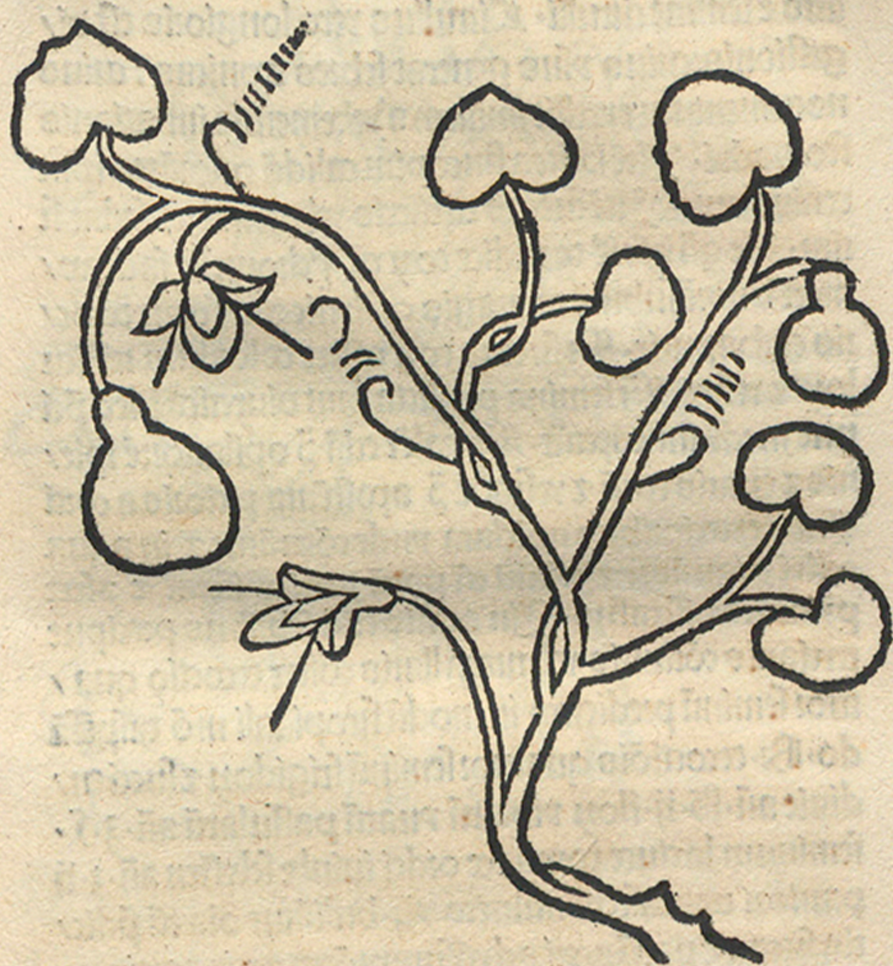
radix celidonie trita coquatur ꝛ patiēs fumū per os re
cipiat: postea fiat gargarisma ex celidonia in vino coc/
ta ꝛ colato addatur parum zinciberis ꝛ piretri ꝛ parū
aceti ꝛ mellis ꝛ valebit Item celidonia trita ꝛ in vino
cocta ꝛ spōgia infusa in tali decoctōe intestinis appli/
cata valet in colica passione. Confert etiā ad mēstrua
prouocāda ꝛ ad matricē mūdificādā: fiat fomētū cre/
bre ipsi matrici ex aqua decoctōis ipsius. Item aqua
decoctōis ipsius cū melle mixta vz ad cancrū oris ad
dendo puluerem rosarū siccarū in modū pulmenti.
Item puluis radicis celidonie cū succo celidonie mix
tus valet ad fistulas ori eius immittēdo Plateariūs
Et succus celidonie vel aqua eius in qua sit dissoluta
tuthia vtilis est ad visum ꝯfortādū in quo cernitur ali
quod grossum scd̄m pupillā. Quidā recipiūt vinum
decoctōis eius radicis contra ycteriām. Diascorid
ca. de celidonia dicit: succus celidonie maioris melle coc
tus super carbones oculoꝝ maculas detergit. Itē suc
cus celidonie cū parū sulphure quo vngatur cutis ei9
scabiē detrahit ꝛ vngues leprosos excludit. Succus
eius melli mixtus naribus infusus caput purgat.
Pādecta. Idē dicit Serapio auctoritate diascorid.

Cathapucia Spricvuortel

Cathapucia cali· est in tercio z hūida in scdo ğ· Qñ autē in receptis recipitur fructus nō herba debet poni re moto exteriori cortice· Et cathapucia viridis ꝟtutem hz pricipaliter purgādi flecma secūdario melācoliā et colerā· Hz etiā ꝟtutē purgādi hūores per superiora ex vnctuositate z lenitate quā hz: vnde quādoqꝫ satis cō fert sanis ꝑ cōseruatōe sanitatis· Et dat̄ etiā egris ad

egritudinē remouēdam ꝯ febrē quotidianā de flecmate salso ex quo generatur scabies. Isto modo fiat potus. ℞. cathapucie scabiose fumi terre an̄. m. j. radic. esule minoris polipodij an̄. ℥. ß. cuscute folioꝝ sene an̄. ℥. ij. omniū istoꝝ fiat bulitio in aqua in eius colatura addatur parū mellis despumati ꝛ fiat siropus digestiuus ꝛ elaxatiuus. Ad idē fiat claretum capiēdo cathapuciā tritā cū spēbus scꝫ cinamomo galāga ꝛc. cū vino parū decoqtur cū melle miscēdo ꝛ per sacculuꝫ distillando vt moris est ꝛ multū valebit delicatis patientibus febrē quotidianā. Idē etiā modus prodest podagricis. Item in iure etiā carniū recentiū vel alioꝝ ciboꝝ tale claretū potest misceri. Confert etiā vinū decoctōis cathapucie in yliaca passione Idē presidiū prestat ꝯ paralisim ꝛ artheticā cū radice esule ꝛ herba nomine premula veris decoquēdo cū parū mellis despumati miscēdo. Itē puluis cathapucie cū parū cinamomi in ouo sorbili sumptus vel in brodiis sumendo sine molestia purgat hūores flecmaticos Et ꝯtus foliorū cathapucie est debilior granis. Et grana xv. excorticata ꝛ mixta cū parū aleopatia ꝛ parū mastice in modum pillularū purgāt flecma ꝛ coleram ꝛ hūiditates aquosas ꝛ prouocat nauseā ꝛ vomitū. Et ꝯfert etiā potus decoctōis eius contra scabiē: ꝛ in lepra auxiliū prestat ꝛ lūbricos laxādo expellit. Serapio Pandecta.

Cucumer Couvuoorden

Cucumer est frigidus ꝛ hũc· in scdo· Semẽ in receptis assumit᷑· Et semẽ citrulli ꝛ cucurbite ꝛ melonũ ꝛ cucumeris sunt fere eiusdẽ ꝟtutis· Ista semia sedant caliditatem ꝛ coleram: ꝛ prestant cucumeres ꝛ citrulli ꝛc̃· malum chimum et preparant ad humorem putrefactionem ꝛ ad febres· Et semen cucumeris me/

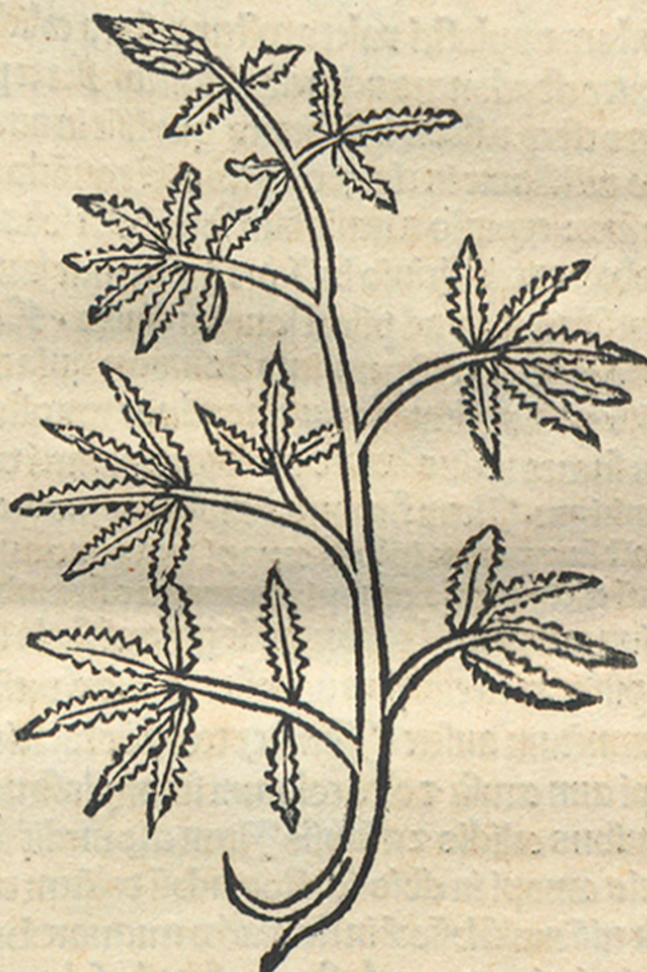
lius ē semine citrulli· Citrullus vero longioris est di/
gestionis: cuius vsus generat febres cronicas: cuius
nocumentum expellit anisum a vehementia inflationis
stomachi· Itē hn̄tes sincopim calidā odorātes ipm
reniuiscunt· Itē succus cucumeris vel citrulli ⁊c· sedat si
tim· Et qn̄ bibit' de radice eoꝝ cū ydromelle facit vo/
mere hūorē subtilē eo magis qn̄ huic ꝯmiscetur decoc/
tio cathapucie· Et succus eoꝝ cōfert doloribus testicu
loꝝ ⁊ vesice· Et semina predicta sunt diuretica ideo pc̄i
pue medicine cōpꝛ̄tūr· Et valēt etiā ꝯ opilationē sple/
nis ⁊ epatis renū ⁊ vesice ⁊ ꝯ apostēata pectoris a corti
cibus exterioribus mūdata vnde cōterātur ⁊ in aqua
ordei coquātur ⁊ colatū cū parū zucci misceat' ⁊ ꝓfert
predictis discrasijs· In acutis etiā febribus precipue
tercianis cōtinuis vel interpellatis cōfert decoctio qua/
tuor seminū predictoꝝ in modū siropi tali mō dispēsā
do· ℞· decoctiōis quatuor seminū frigidoꝝ ⁊ succi en/
diuie an̄· lb· ij· floꝝ violarū vuarū passularū an̄· ʒ· ʃ·
seminum lactuce portulace ordei iuiube sebesten an̄· ʒ· ij
prunoꝝ damasceni numero vij· bulliatur oia cū pdic/
tis succis ⁊ parū aceti ad cōsumptōem tercie partis co
latū dulcoretur cū zucaro albo ⁊ fiat siropus sumēdus
vt supra in alijs cap· insinuatū ē· Postea sumat' elec
tuariū de succo roſ· ʒ· ʃ· cū parū cass͡ fistulis miscendo
pro laxatiuo· Postremo sumatur triasandali vel dia
roſ albatt pro cōfortatiuis· Idem siropus valet acu
te febricitātibus epaticis ⁊ ethicis ⁊ aliqualiter per vri
nam purgat ⁊ laxat· Pādecta Plate arius Serapio·

Calamus siluestris · Wilt riet

Calamus siluestris aromaticus est cali· et sic· cōplexio nis: et hz v̄tutē subtiliādi et fortificādi sua aromaticita te· Et prouocat vrinā et mēstrua bona ꝓuocatōe: no tāter vinū decoctiōis ei⁹ cū asa rabacca et abrotano cū pa͡ꝝ melle despumati dulcorādo: de q̄ sumatur in potu mane et sero pro qualibet vice in quātitate mediī ciphi Et herbe tales relicte post decoctōez calide applicēt circa femoralia matricem aptat pro ꝓuocatōe mēstruū Si militer vz vinū decoctiōis calami siluestris cū gramine

ꝛ semine apii ꝛ ebuli ꝯtra ydropisim ex frigida cū ad
dendo colato parum zuccari. Idē etiā ꝓfert distillatōni
vrine scꝫ strāguirie ꝛ egritudinibus renū Et qñ pessa
riū fit ex herbis relictis post decoctionē iā dictā ꝓuocat
menstruū ꝛ ꝓfert dolori matricis. Ad idem valet bal-
neū in quo sint ꝑdicte herbe bulite quod balneū au-
fert matrici dolorē. Serapio. Item emplastrū factuꝫ
ex dicto calamo cū sanamūdi ꝛ radice diptami mutuo
cū oleo ꝯq̄ssato ꝓfert ꝛ auxiliū magnū prestat i fractu
ra cutiū vel in eoꝝ ꝯtusiōe: ideo in ligua vulgari su-
mit sibi suū ꝓpriū nomē ascriptū sue ṽtuti noīe beyn
welde cū eius ṽtus in restauratōe cutiū dissolutionē
ꝯtinue pietiū lꝫ ꝯtusionē: patet per expietiā Et radix hꝰ
calami silvestris est multū aromatica ꝛ silis calamo
aromatico. Valet cōtra dolorē stomachi ꝛ intestinoꝝ
ex frigiditate ꝛ ventositate. Vinum decoctōis eius cū
cinamomo ꝛ galanga digestionē confortat: vel detur
pulvis eius cum galanga ꝛ cinamomo ꝛ parū zuccari
in modum tragee.

Canapus Kemp

Canapus est ca. z sic. i scdo g. Semē canapii est ma
ioris efficacie q̄z herba quod ex exsiccat exsiccatōe forti
Et h3 v̄tutē resoluēdi iflatōes z vētositates: ideo v3 ip
sū admistrar̄ in ydropisi ex frigida cā. Et qñ nimiū co
medit̄ exp̄ssio sui succi desiccat spma. Et qdā exp̄mūt
succū eius q distillat̄ in aurē z sedat dolorē eius potēter
Sēapio. Et radix quādo cogt̄ cū ra. malue z solatri

in modum emplastri valet apostematibus calidis. Et cortex est ydoneus ad faciēdū funes. Et de proprietate eius est q desiccat hūiditates que fiūt in auribus quādo distillatur in eis ex oleo eius Et quādo aliqs vtitur succo expresso a semie facit sodā. Et folia canapi cū abrotano in lixiuio bulita z caput inde lauetur. delet furfures z fcit ad pilorz longitudinem. Et eius nutrimentum non est pueniens stomacho quia duē digestiōis existit. Item semen eius educit ventositates. Item succus tocius herbe applicatus vulneri dolorez eius mitigat. Item siropus acetosus de zucaro exhibitus post sumptōem ipsius canapi aufert nocumentū prestitū ex esu ipsius canapi: cū canapus sit multū euaporatiuus vaporz ad cerebrz vnde generat' soda siue dolor capitis: ob id siropus acetosus de zucaro prefat' tale nocumētum aufert. Item ex decoctōe radicis z se. canapi cum cerusa z oleo rosarum fit emplastrum apostematibus calidis z erisipile Item cū pmedit' succus seminis canapi in cibis fcit stomachū dolētem dolere. z facit etiā malū hūorē in stomacho eructuare: huic obuiat diaciminum quod est ventositatū resolutiuū.

Daucus creticus Voghelnest

Daucus creticus calidus ⁊ sic· in tercio gra· cuius flo
res magis ꝯpetūt vsui medicine q̄ȝ folia ⁊ radix mini
me: cuius due sunt species· s· daucus creticus qui ma/
ioris est efficacie· Et est daucus asininus qui existit ī/
bus asinoꝝ· hic innuitur daucus creticus· Virtutē ha/
bet dissoluēdi ꝯsumendi attenuādi ⁊ est diureticum·

Contra frigidũ asma ꝛ tussim de frigida cã ꝯfert: detur vinũ decoctõis eius ꝛ ficuũ siccarũ cũ ligricia si sit talis distrasia sine febre: sed cũ febre detur aq̃ decoctõis dauci cretici ꝛ ficuũ siccarũ ꝛ liquiricie. Et detur etiã diaprassiũ cũ vino decoctõis eius in cã frigida: vel cũ aq̃ decoctõis eius in cã calida. Cõfert etiã vinũ decoctõis eius cum aniso cõtra grossam ventositatẽ: vnde yliaca passio sepenumero mipgnari hꝫ Contra ydropisim de frigida cã detur talis siropus. ℞. floꝝ dauci. m. j. seminum apii feniculi petrosilini añ. ʒ. ß. Radicũ brusti sp gi' añ. ʒ. ij. buliãtur in vino ꝛ aq̃ añ. lb. j. ad ꝯsumptionem fere medietatis ꝛ colatum dulcoretur cũ paꝝ mellis despumati ꝛ fiat potus sumendus vt supra quo cõsumpto sumãtur pillule de miserion. Et postremo exhibeãtur dialacca vel diacoros pro ꝯfortatis. Talis etiã potus iã dictus opitulat᷑ opilatõe splenis ac epatis ꝛ vias meatuũ vrinarũ aperit. Talis autẽ potus matricem mũdificat ꝛ extergit a suis superfluitatibus sine molestia miscẽdo cũ triffera magna nicolai: Vel fiat pessariũ inde cũ triffera cui misceatur puluis dauci ꝛ parũ nitre in oleo buliẽdo ꝛ matrici imponatur. Itẽ ꝯtra viciũ lapidis ꝛ ꝯ stranguiriã ꝛ dissuriã vꝫ vinũ decoctõis dauci. Plat. Pandecta. Serapio.

Diptamus Diptam

Diptam⁹ ca· ⁊ sic· i tercio g̃· i calidis locis lapidosis
p̄cipue repit· Radix diptami maioris ē efficacie q̄ȝ her
ba: ⁊ radix i recept̄ recipit· Eligēda ē radix q̄ internus
hȝ solidā substātiā nō pforatā: ꝟtutē hȝ dissoluēdi ꝯ
sumēdi attrahendi venenū vnde precipue vȝ cōtra mor
sum animalium venenosoꝝ ip̄a herba trita cum succo
ceparum ⁊ applicata morsui miro modo valebit ·

Potus etiā factus ex diptamo ⁊ arthimesia ⁊ sana/
mundi ⁊ auricula muris cū vino decoquēdo vz vulne
ratis ab intra sumēdo ⁊ istū potū vulgares reputāt ꝑ
magno secreto ⁊ talis potus ab intro vulnerata mem
bra cōsolidat vt experiētia docet. Sed puluis diptami
cum cerusa ⁊ parū terpentine miscēdo in modū vngēti
qꝫ ab extra applicatur vulnus ꝯsolidat. Item ad mē
strua ꝓuocāda ⁊ ad fetū mortuū ⁊ ad secūdinā educē
dā vz potus factus ex decoctione diptami ⁊ arthime/
sie ⁊ abrotani cum vino ⁊ parū mellis despumati Ad
idē vz puluis dyptami cū mirra ⁊ succo arthimesie mi
scēdo i modū pessarij matrici iponēdo qꝺ efficacia ma
gnā hꝫ in prouocatōe mēstrui ⁊ aliorꝫ vt supra. Cō/
fert etiā iā dictus potus ꝯ stranguiriā ⁊ dissuriā: vel vi
num decoctōis radicis diptami vz ad idē Cōfert etiā
vinum decoctōis radicis diptami cū succo absinthei ꝯ
dolorem stomachi ex vsu fungorꝫ factū. Item contra
frigidū asma fit decoctio ficuū siccarū in vino ⁊ expri/
matur cui misceatur puluis diptami. Item decoctio
diptami cū ebulo ⁊ apio in aq̄ ⁊ cū parū mellis despu
mati ꝯfert ꝯ ydropisim ex frigida cā. Itē qñ fricatur
corpus in balneo cū decoctōe diptami vz ꝯ yctericiā.
Item qñ sternitur hec herba in domo fugat animalia
venenosa. Platearius Pandecta Serapio.

Esula minor Cleyn sporie

Esula est calida ꝛ sicca in tercio: cuius radix vsui medicine ꝯpetit hꝫ ꝟtutē purgādi flecma principaliter et melancoliā. Cōfert esula ꝫ febrē quotidianā: similiter valet ꝫ artheticas passiones scꝫ ꝯtra podagrā: cirogrā ꝛ contra paralisim: ꝛ ꝯtra yliacam passionem ꝛ ꝯtra ydropisim ex frigida cā isto mō ℞. radicis esule radicis petrosilini: ebuli radic acori aā. ʒ. j. seminis feniculi seminis apii ꝛ anisi aā. ʒ. ij. masticis cinamomi aā. ʒ

j. ex his fiat decoctio in aqua lb. ij. et cum zuccaro dulcoret colatum et fiat siropus sumendus ut supra digestiuus et laxatiuus. Et si delicati abhorrerent talem potum decoquantur radices esule cum carnibus recentibus et cum uuis passulis et aniso et de brodio eius sumant et valebit ad supradictas passiones: vel fiat claretum ex puluere radicis esule et aliis speciebus scilicet cinamomo galanga aniso masticis etc. et erit minus abhominabile et magis delectabile. Et esula interdicta sit habentibus calidam complexionem et inducit febrem potans eam: et inuenerunt plures tale nocumentum in eius operatione. Serapio. Et precipue nocet patientibus emoroidas: nam aperit venas ani et inducit fluxum sanguinis earum quia vene ille de natura sua sunt fluxibiles. Et venas quas aperit etiam obstruit sua stipticitate et siccitate et sic facit venas emoroidales tumescere et ille medicine que laxant cum stipticitate et acuitate sicut esula et miserion faciunt hoc. Serapio. de stebrau. i. esula. Item in lacte esule non est aliqua bonitas ymo nocet illi qui accipit ipsum. Et medici viatores cum tali lacte multos homines interfecerunt propter paucitatem scie ipsorum. Et quesitum est ab eis que esset medicina quam dabant in potu denudabant lac esule forte cum oleo sisamio mixtum et laxabant aliquos usque ad mortem

Serapio Pandecta Platearius.

Endiuia **Adiuie**

Endiuia ē fri. ꝛ sic. i ꝑmo. seia ꝛ folia medicie ꝯpetūt ꝛ folia vsui cibaꝝ valēt ꝛ maxie virida sūt magne effi cacie sed sicca nullius. Et diureticā hꝫ ꝟtutē ꝛ ꝟtutē cōfortādi ꝛ ex frigiditate alterādi: ideo vꝫ ꝯ opilationē splenis ꝛ epatis ex cā calida. Et valet etiam contra yc tericiam ꝛ simplicem tercianam ꝛ duplicē ꝛ eꝯ calefac tionem epatis ꝛ calidum apostema: ad hec oīa valet

talis potus. ℞. succi endiuie lb. j. scolopendrie cicoree: lactuce an̄. m. ʃ. flo℞ violarum: vuarū passularū: q̄tuor seminū frigido℞ an̄. ʒ. ij. oia buliātur in aqua lb. j ʃ. ad ꝯsumptōem quasi medietatis colatū dulcoretur cum zucaro ⁊ fiat siropus quo vtatur ad plures vices vt supra insinuatum est. Deinde sumatur reubarbari ʒ. ij. in infusione cū aqua endiuie cui cū forti expressiōe addatur diaseniconis ⁊ cassiefistule an̄. ʒ. ij. ⁊ fiat haustus laxatiuus. Deinde sumatur triasandali vel ꝯserua violarū pro cōfortatis. Sꝫ ab extra obuiādo huic discrasie valet epithimare regionē epatis cū aq̄ ēdiuie cui parū de sandalo rubeo misceatur pro dieta in cibo℞ ac potuū āministratōe sumantur cibaria ad frigiditatem declinantia vt sunt sorbella de ordeo ⁊ zucaro: vel pultes de farina ordei cū zucaro ⁊ parū aceti miscēdo ⁊ cancrorū vsus cū aceto decocti ꝯfert: ⁊ aqua ordei cū zucaro albo decocta cōfert loco potus ⁊ ita obuiabis predictis distrasijs. Itē aqua endiuie cū cerusa ⁊ aceto est mirabile epithima super mēbra preternaturalit̄ calefacta Ex aqua etiā endiuie ⁊ succo altee cū parū croci fit inunctio optima ad podagrā Itē lac quidā endiuie cū thutia mixtum abstergit albuginē oculi. Item fit ex aqua endiuie ⁊ farina ordei cū parū croci emplastrū tremori cordis ⁊ confortat cor. Auicēna.

Eupatoriū Boelkens' truyt

Eupatoriū est calidum in primo ꝛ siccū in secūdo idē est ꝙ saluia agrestis valet contra vniuersalem parali/sim ꝛ particularem. Contra vniuersalem talis cōfert potus. ℞. succi eupatorij saluie añ. lb. j. premule veris origani: maiorane añ. m. ſ. castorei cinamomi añ. ℥. ij fiat decoctio cum zucaro albo dulcorādo de qua sumat mane ꝛ sero tepide amministrādo pro qualibet vice in quātitate medii ciphi quo potu ꝯsumato. Recipiātur pillule sequentes. ℞. masse pillularū de euforbio. ℈.

ij· masse pillularum fetidarū· ℈· j· turbit· ℈· ſ· zinciber/
ris gra· iiij· misce malaxādo cū siropo de sticados ⁊ fi/
ant pillule vij· vel ix· Quibus pillulis sumptis suma
tur diacastoreū vel diancos nicolai pro confortatiuis
Item contra ydropisim ⁊ ycteriaā ex cā frigida si fi/
ant ex opilatōe splenis ⁊ epatis talis cōgruit potus·
℞· eupatorij saluie ebuli añ· m· j· seminuz apii: fenicu
li petrosilini añ· ʒ· ſ· omniū fiat bulitio in vino ⁊ cū zu
caro fiat siropus sumendus vt supra· Deinceps sumā
tur pillule de miserion· Et postremo recipiātur dialac
ca vel electuariū ducis pro ꝯfortatiuis· Itē decoctio
eupatorij ⁊ abrotani valet in alopicia ⁊ tina caput iñ
lauādo· Item succus eupatorij cuz succo lapacii acu
ti cum auxugia veteri porci ⁊ parū salis ꝯis mutuo mis
cendo cum parum sulphuris si placet in modū vngē
ti quo vngatur locus scabiosus ⁊ multum prodest·
Item vinū decoctōis eupatorij cū absintheo ⁊ paruz
zucari confert febribus cronicis ⁊ antiquis ⁊ si addat
assarum valebit eo melius· Confert etiā loco potus vi
num decoctōis eupatorij ⁊ anisi doloribus ⁊ vlceribꝰ
intestinorum· Auicenna·

Enula — Alant

Enula cuius radix prestat iuuamētū in medicis ē ca
lida ⁊ sicca in secundo gradu ⁊ i ipsa ē aliq̄lis humi/
ditas superflua: ꝓpter hō nō calefacit corpus stati q̄n ei
occurrit. Cōfert oībus lesiōibus ⁊ doloribus frigidis
⁊ isflatōibus vētositatū. Cōfert etiā dolori ꝓueniēti ex
contusione lacertorum: his omnibus succurrēduz erit

cum emplastro facto ex decoctõe radicis enule ⁊ yreos ⁊ radicis altee cũ parũ olei lini miscẽdo ⁊ predictis locis exhibendo ⁊ auxiliabitur ipsis. Cõfert etiã omnibus predictis de cã frigida potus ex enula factus cum radice yreos ⁊ semie anisi cũ pa℞ mellis despũati miscẽdo. Cõfert etiã predictũ ẽplastrũ sciatice ⁊ dolori iũcturarũ. Prefatus etiã potus auxiliũ prestat mũdificãdo pectus ⁊ adiuuat ad expuẽdũ seu excreãdũ hũorẽ flecmaticũ in pectore peccãtẽ ⁊ vʒ ꝯ tussim ⁊ est bone operatiõis qñ ei admiscetur diayris salomonis. Et vinũ decoctõis enule cũ cinamomo ⁊ galanga miscẽdo confortat stomachũ ifrigidatũ ⁊ cor. Auicẽna cap. de enula. Et enula est duplicis maneriei scʒ ortulana ⁊ campestris. De ortulana mens hic versatur. Et vinum decoctõis enule cũ parũ zucari mixtũ cõfert spũalibus mẽbris seu cordialibus Juxta illud Enula cãpana reddit precordia sana. Contra dolorẽ stomachi ⁊ intestiorum ⁊ contra yliacã ⁊ strãguiriã ⁊ colicã passiones vʒ talis tragea ex frigida cã intelligẽdo ℞. enule cãpane cinamomi añ. ʒ. ij. galãge anisi ligricii añ. ʒ. j. radicis yreos: zinciberis añ. ʒ. ſ. macis: gariofilo℞ nucis muscate añ. ℈. j. omnia puluerisentur ⁊ cũ sufficiẽti zucro albo misceãtur ⁊ fiat tragea. Itẽ qñ bibitur decoctio enule cũ semie spargi ⁊ milie solis prouocat vrinam et menstrua. Pandecta Serapio ⁊c.

Epatica Leuercruyt

Epatica frigida est ꝛ sic in primo gradu. Est herba iuxta aquas crescens in lapidibus humidis. Et va/let contra viciū epatis vnde denoiata est. Et valet con tra calefactōem epatis ꝛ ꝯ yctericiā: detur aq̄ decoctio/nis epatice ꝛ endiuie cū zucro miscēdo Et ꝯ easdē pas siones ꝛ pricipaliter ꝯ febrē tercianā ꝯtinuā vel inter/pellatā vicio epatis exuberāter calefci vel apostemati fi at siropus talis qui maiorē prestat incolumitatē pre/dictis discrasiis. Rx succoꝝ epatice: endiuie: lactuce añ

℞. j. flor℞ violarū: vuarū passularū an. ʒ. ß. prunorū damasceni numero vij. oim fiat bulitio ad ꝯsumptionem medietatis coletur ⁊ colatum dulcoretur cū sufficienti zucro albo ⁊ fiat siropus mane ⁊ sero sumēdus ꝑ qualibet vice in quātitate ʒ. iiij. quo siropo cōsumpto sequēs formacia sumatur. ℞. electuarij de succo rosarū ʒ. ß. reubarbari. ℈. j. spice ğ. iij. cassie fistule extracte. ʒ. iij. terātur reubar. ⁊ spica ⁊ misceātur cū supiore siropo. ʒ. iij. ⁊ fiat haustus tepide sumēdus Deinceps sumatur triasandali vel ꝯserua violarū pro confortatis. Et ab extra epithimetur regio epatis cū aqua ēdiuie cui admixtū est puluis sādali rubei ʒ. ij. ʒ. ß. spodii puluerisati cū pāno lineo in eo humectato applicetur epati pluribus vicibus. Itē epatica et stolopendria ⁊ endiuia in aqua cocta cū parū zucri dulcorādo v₃ ꝯ opilatōem splenis ⁊ epatis ex cā calida. Valet etiā cōtra omnē egritudinē epatis ⁊ ꝯ eius apostemata calida. Predicte herbe ꝯq̄ssate ⁊ supposite epati ꝯfert in principio apostematis repercutiēdo. Eadē emplastratio applicata matrici abscindit eius menstrua. Similiter apposita calido apostemati sedat eorū calefactionem.

Elleborus albus Wvit nies truit

Elleborus albus calidus est z siccus in tercio: cu9 due sunt spēs scz albus z niger: albus dicitur qz eius radix existit alba vel albū hūorē scz flecmaticū purgat: z nigꝫ dicitur qz nigꝝ humorē vel melācolicū purgat. Et cū in medicinis reperitur eius radix in receptis intelligit. Et hic proprietates ellebori albi ponimus. Antiqui autem vtebantur elleboro albo in purgationibus sicut et nos nunc tempore vtimur scammonea: quia

tunc erant corpora fortiora ꝛ eius violentiā poterāt sus
tinere. Nunc autē corpora hūana debiliora sunt ꝛ ellebo
ri albi violentiā tollerare non possunt vnde cū summa
cautela moderno tp̄e dāda est medicina elleborata: vn̄
debilibus ac macilentis elleborus precipue albus ꝛ stri
ctum pectus hn̄tibus nō dēt dari quia cū violētia vo
mitum prouocat ꝛ similiter ꝑ secessum violēter purgat
sed flecmaticis facile vomētibus ꝛ pinguibus pōt da
ri. Item infusio illebori albi per noctē in aqua feniculi
que misceatur cū oximelle valebit multū febri quotidi
ane de flecmate vitrio. Idem ꝯfert aduersus artetica
passionem ꝛ podragam ꝛ cirogam ꝛ cōtra paralisim
Oximel est decoctio facta ex aceto ꝛ melle. Confert eti
am ab extra applicare decoctōem ellebori albi cū origa
no emplastrata mēbris paleticatis vel artetica passio/
nem patiētibus cui parū almuri admisceatur de aqua
salsa ex piscibus sale ꝯditis extracta vt ē aq̄ qua alleca
ꝯditi hn̄t. Itē puluis ellebori albi mixtus cū succo ꝑ
sicarū vel oleo amigdalarū amararū auribus instilla
tus valet ꝯ̄ vermes auriū. Itē ellebori albi decoctus in
lixiuio quo abluatur caput vz ꝯtra pediculos ꝛ furfu
res. Itē ꝯtra scabiē vz vngētū factū ex elleb. al. ꝛ litar
gio ꝛ oleo ꝯmuni ꝛ aceto. Pandecta Serapio Pla
tearius Mesue ꝛc̄.

Ellebor9 niger souert nies cruit

Elleborus niger calide ꝛ sicce existit ꝯplexiōis ꝛ si debi te preparetur totū corpus rectificat ꝛ bonū colorez dat sanguinem bonificat quia solutiuus est melācoliā hu moris. Et rectificatur si imittatur galline ꝛ cū ea bulia tur ꝛ addatur feniculus ꝛ illud brodiū magnū prestat iuuamentum. Item decoctio ellebori nigri vz ad cutis defedationē. Itez puluis tam albi ꝙ nigri ellebori cor rodit carnem putridā in vlceribus putridis. Puluis etiā ellebori nigri mixt9 cū melle vz applicare fistulis ꝛ i

9

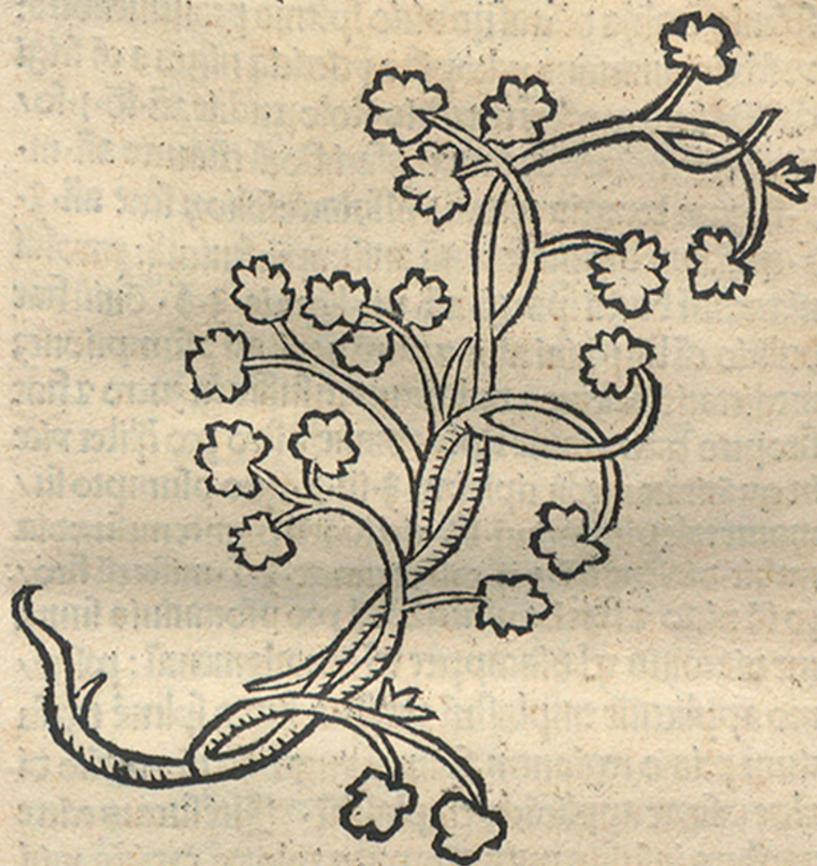
tribus diebus possibile ē curare eā. Pādecta. Uterqȝ elleborus tā albus qȝ niger sunt abstersiue ꝟtutis ideo ꝯueniūt in morfea ꝛ lepra ꝛ scabie scȝ decoctō ellebori v triusqȝ in succo lappacij acuti cū litargiro ꝛ paꝝ mel/lis miscendo. Acetum decoctōis vtriusqȝ ellebori ꝓfert dolori dentiū os tepide abluēdo Et in tali decoctōe mi sceātur pisa vel frumētū ꝛ propinetur colūbis in cibo oc cidit eas. Item elleborus niger est ca. ꝛ sic in tercio. Pandecta. Et est subtiliatiuus solutiuus melācoliā hūoris ꝛ corrosiuus carniū putridarū in vlceribus. Et dicitur ꝙ quādo nascitur elleborus niger apud ra dices arboꝝ fiūt fructus illius arboris solutiui. Cōtra vermes auriū puluis ellebori nigri misceatur cuȝ succo absinthei ꝛ guttati ꝛ tepide auribus instilletur ꝛ ꝓfert Iteȝ infusio radicis ellebori nigri cū semie feniculi aut petrosilini in aqua scolopendrie cū parū zucari miscendo coleram ꝛ flecma per ventrē purgat: purgatio illa me/lancolicas epilenticas artheticis ꝛ paliticas medicatur. Et pessariū factū cū melle ꝛ elleboro nigro mēstrua ꝓ/uocat ꝛ aborsum facit. Pandecta Iohēs mesue dicit album elleborum debere vitari quia prefocatiuus ꝛ ve/nenum corpori.

Ebulus Adic

Ebulus est calide ꝛ sicce ꝯplexionis: quia ꝟtus eius desiccat ꝛ icarnat ꝛ resoluit resolutōe tpata. Eius radi ces ꝛ folia sūt ea q̄ in via medicine valēt. Itē multū resoluit ꝛ aperit ideo prouocat menstrua. fiat fumiga tio cum ebulo ꝛ arthimesia ꝛ abrotano in vino deco/ quēdo ĉca matricē applicādo. Itē ebulꝰ vꝫ ꝯ podagrā īflatā vel alia membra inflata ex materia flecmatica.

℞ ebuli flor camomillarum mellilotí añ· m· j· furfu ris tritici· m· ij· buliãtur in lixiuio ⁊ cũ eo ter aut qua/ ter in die lauẽtur pedes aut pars inflata ⁊ cõfert· Suc cus etiã ebuli cũ aqua salsa vz ʒ artericã ⁊ cirogrã ⁊ po dagrã ab extra applicãdo· Cõfert etiã vinũ decoctõis radicis ebuli seminũ feniculi petrosilini ⁊ apii in ydro pisi de frigida cã: ⁊ in tali discrasia eximiũ remediũ est Pandecta cap· de ebulo· Item succus ebuli in aures imissus sonitũ earũ ꝯpescit: ⁊ vermes auriũ cum succo absinthei miscendo occidit Succus ebuli morsibus ve nenatis occurrit· Et sanguinẽ ⁊ lac ꝯgelatũ soluit· Et sanguisugas occidit succus ebuli bibitus· Et vinum decoctõis eius cũ ligricia tussim antiquã ꝯpescit· Et squinantiäs singularẽ prestat effectũ· Succus ebuli cum aqua plãtaginis cũ parũ piretri ⁊ paruz mellis rosati miscẽdo in modũ gargarismi: idẽ prohibet reu/ ma fluere ad guttur· Confert etiã idẽ ad dolorẽ dẽtiũ os abluẽdo· Idẽ subuenit vuule pendenti· Itẽ aq̃ decoctõis radicis ebuli cũ scolopendria spleneticos mi re iuuat· Et vinum decoctõis eius ⁊ apii calculosis ꝓ dest· Pandecta ·

Edera terrestris Onderhaue

Edera terrestris q̃ꝫ uñ ad eius folia vsui medicine ꝑtinet. Item folia eius cũ aceto cocta cũ foliis altee ꝛ radice acori splenẽ tumẽtẽ attenuat. Isto mõ dispensando. ℞. succi edere terrestris succi scolopendrie añ. lb. ß. radicis altee farine fabarũ radicis acori añ. ʒ. ij. õnia contusa buliãtur cũ succis ꝛ parũ aceti quo ẽplastret splen tumefactus ꝛ ꝓfert. Sed ab intra sumẽdo cõfert seq̃ns potus tumefactioni splenis ꝛ omni opilationi

splenis ⁊ alijs discrasijs vicio splenis prouenie̅tibus:
vt febris quartana ydropisis yctericia nigra a cā frigi
da. ℞. succoꝝ edere terrestris scolopendrie an̄. lb. j. fo/
lioꝝ extremitatū absinthei: asari: floꝝ cētauree an̄. m.
ſ. florum borragis vuarū passularū: folioꝝ sene an̄. ʒ.
ſ. epithimi cuscute seminū anisi: apii: feniculi: petrosili
ni: radicū brusci spargi. an̄. ʒ. ij. ligricie. ʒ. ſ. ōniū fiat
bulitio cū lb. j. vini albi ⁊ parū aceti ad ꝯsumptionē
medietatis coletur ⁊ dulcoretur cū sufficiēti zucaro ⁊ fiat
siropus quo vtatur tepide mane ⁊ sero pro q̄libet vice
in quātitate medii ciphi: vel ʒ. iij. ſ. quo ꝯsumpto su/
matur tale purgatiuū. ℞. electuarij hamec mesue: dia
turbit. diasene an̄. ʒ. ij. cassie extracte. ʒ. ſ. misce cū siro/
po iā dicto ⁊ fiat haustus Sed pro ꝯfortatiuis sumā
tur diacorus vel diacappere vel diacalamentū: postre/
mo applicetur emplastrū predictū supra splenē tepefa
ctum primo regionem splenis vngendo cū vngēto di
altee desuper applicādo emplastrū. Itē succus edere
naribus infusus purgat caput ⁊ dolores capitis miti
gat. Et succus cū herba auri dextre infusus sinistro dē
ti dolenti medetur. Itē decoctio edere in lixiuio cū cor
ticibus nucū nōdū maturarū nigrescit capillos. Pā/
decta.

Edera arborea   Vveghe

Edera arborea ab herēdo est dicta eo ꝙ arboribus ad hereat: vel dicitur ab edo quia a capris editur ⁊ ipsis lac multiplicat. Radix eius frigide ē natu̅e: ⁊ frigidaꝫ inducit esse terrā vbi crescit: virorē seu viriditatē diu ser uāt folia eius. Et est amari ⁊ stiptici saporis. Edere autem due sunt species scꝫ alba ⁊ nigra siue mascul⁹ et feia. Edēa alba fructū defert albū: ⁊ nigͣ nigꝝ: ⁊ edera

coronari solebant poete in signū viuacis ingenij ꝛ sub
tilis. Vn̄ albertus magnus alexāder suos milites co
ronauit Est autē talis edera arbor vt dicit plinius ml
tum in altū se extendens ꝙ diu inuenit arborē vel murū
per quē serpit radicosa seu ramosa hn̄s folia intercisa ꝛ
augulosa grauis odoris ꝛ amari saporis sub cuius
vmbra latent vermes Edera quāuis sit amara vtilis
est medicine. Nam virtus ei in est stiptica ꝛ ꝯstrictiua
ideo dissintericis medetur Itē succus eius mixtus cū
oleo amigdularū amararū auribus imissus iuuat cō
tra sorditatē. Idem succus naribus instillatus caput
purgat: dolorē eius mitigat Et ꝯ̄rijs ē ꝯposita ꝛ ideo
in causis ꝯ̄rijs operatur propter quod ꝟtutē hꝫ matu
ratiuā attractiuā mūdificatiuā ꝛ mitigatiuā: ideo hir
cus nutritus edera arborea eius sanguis acquirit pro
prietatē diureticā ad frāgēdū calculū in renibus ꝛ vesi
ca. Est autem quedā spēs edere super cuius folia ros
inuiscatur ac in laudanū cōuertitur: cuius ꝟtus mag
na a medicis experitur. Nā fumus eius mēstrua pro
uocat ꝛ educit ꝛ secūdinas expellit. Serapio.

Fumus terre — Griserom

Fumus terre calidus est ⁊ siccus in secūdo ḡdu. Pā
decta. ⁊ dicitur fumus terre quia generatur a fumosi/
tate grossa a terra resoluta ⁊ superficiei terre adherens
Et quāto viridioꝛ tāto efficacioꝛ existit ⁊ exsiccata nul
lius ꝟtutis: prīcipaliter purgat melācoliā: scđo flecma
salsum ⁊ coleram: ⁊ est diureticū. Unde decoctio eius

cum aliis appropriatis valet leprosis ꝛ ydropicis de frigida cā. ℞. succi fumi terre lb. j. extremitatū absin/thei florū centauree florū boragis añ. m. ſ. radicis esu le polipodii radicis ebuli añ. ℥. j. cuscute epithimi foli/orū sene añ. ℥. ſ. seminū feniculi petrosilini leuistici apii mirabolonoꝝ kebulorū indorū añ. ℥. ij. ligricie. ℥. j. oīa grosso mō ꝯtūdantur ꝛ buliātur cū aq̄ simplici lb. j. ſ. cū parū aceti ad cōsumptōem medietatis coletur et dulcoretur cū zucaro ꝛ fiat siropus qui sumatur mane ꝛ sero tepide pro qualibet vice in quantitate medii ci/phi. Quo ꝯsūpto sequētes pillule sumātur. ℞. mas se pillularum de miseriō. ℈. ij. masse pillularū de fumo terre. ℈. j. turbit. ℈. ſ. granoꝝ coconidij numero v. zi ciberis gra. iij. misce malaxādo cū siropo de fumo terre ꝛ fiāt pillule ix. Postea sumantur dialacca vel diacos tum vel diacoros pro ꝯfortatis. Confert etiaꝫ succus fumi terre cum sero caprino cū mirabolonis miscendo predictis passionibus. Item succus fumi terre cui mi sceatur puluis milij solis vel saxifrage ꝛ ꝯfert ꝓuocan do vrinā. Item succus fumi terre vꝫ ad putrefactionē oris ꝛ ginguiarū os cū eo abluēdo. Itē succus fumi terre cum zucaro vꝫ ad opilationē splenis ꝛ epatis de fri gida cā. Iteꝫ succus fumi terre cū sulphure ꝛ oleo lau ri valet cōtra scabiē. Pandecta Plateatius.

Fenıculus **Vinkel**

Feniculus est ca· ⁊ sic· i secūdo gra· Virtutē hʒ diuretıcā· Semē ⁊ folia ⁊ radix eius vsui medicine ꝯpetūt· Itē aq̄ feniculi sua ꝓprietate clarificat oculos cū thutia ⁊ lapide calaminaris puluerisatis miscēdo fiat inī collirīū Vn̄ serpētes exeūtes de cauernis hn̄tes malos oclos vadūt ad feniculū· Itē se· feni· vel radis vl' folia eius commesta facit mulieribus augmentare lac ·

Item decoctio seminis vel radicis feniculi cũ semine pe
trosilini ꝛ milij solis ꝛ saxifrage in vino prouocat vri
nã ꝛ menstrua. Item vinum decoctõis feniculi ꝛ brus
ti spargi leuistici ꝯfert opilatõi splenis ꝛ epatis. Idẽ
est resolutiuũ ventositatũ. Item ꝯ̃ morsum animaliũ
venenosoꝝ valet decoctio feniculi cum cepis in moduꝫ
emplastri loco applicando. Idem valet ꝯ̃ morsũ ca/
nis rabidi. Item vinum decoctõis feniculi ꝛ mẽte di/
gestiuã confortat ꝛ nauseã sedat ex cã frigida ꝓueniẽ
tem. Item vinũ decoctõis feniculi valet difficulter vri
nantibus ꝛ contra stranguiriã ꝛ dissuriã ꝛc̃. Item vi
num decoctõis feniculi cũ radice hermodactuli ꝛ radic̃
esule cũ zucaro miscendo confert ꝯ̃ ydropisim ex frigida
cã. Item succus feniculi soli expositus per xx. dies vꝫ
contra pannum vel maculam oculoꝝ. Et contra eoꝝ
oculoꝝ ~~pannũ~~ certũ est remediũ: conficiatur parũ alo
epatici cum succo feniculi ꝛ ponatur in vase eneo ad so
lem ad xx. dies ꝛ ponatur in oculis more colirij. Pla/
tearius. Item feniculi vsus freq̃ns corde est digestio
nis licet conferat nausie ꝛ inflationi stomachi tñ ma/
lum prestat nutrimẽtũ. Auicẽna cap. de feniculo. Itẽ
in febribus cronicis seu inueteratis valet aqua decocti
õis feniculi petrosilini ꝛ radicis esule cũ parũ zucari mis
cendo. Pandecta Platearius Auicenna.

Fragaria Eertbesiencruit

Fragaria est frigide cōplexiōis. Valet cōtra apostema gutturis isto modo. Rx. succi fragarie et aque plantaginis an̄. ℥. iiij. mellis rosati. ℥. j. succi mororum celsi. ℥. ß. albi greci balastie an̄. ℥. j. fiat inde cū paruū aceti gargarismus. Item aqua decoctiōis fragarie valet cōtra sudorē et calorem. Et si in tali decoctiōe fragarie dissolueretur dragantū valet cōtra sitim. Cōfert etiā vinū decoctiōis fragarie et seminis petrosilini et saxifrage cōtra calculū de tali potando. Item succus fragarie cū melle rosarū valet ad vl

cerationē oris. Et fragaria sumpta cū boragine i cibis generat bonū sanguinē. Succus fragarie cum cinamomo sumptus valet ꝯ fetorē oris. Idem valet p dolore capitis ⁊ pro corde. Itē olera fcā ex foliis fragarie ⁊ bletibus ⁊ boragine cū vuispassulis valēt contra ethicā. Et succus fragarie cū foliis fraxini mutuo decocta in modū ēplastri valet ꝯtra fracturā cruris quia ꝯsolidat. Idē emplastrū cū foliis altee incorporatum ꝯtra contusionem in corpore in mēbris a casu vel pcussione factam multū prodest. Itē oia vulnera cū succo fragarie linita ꝯsolidat. Et si quis fuerit lesus quātū ad membra interiora succus fragarie cū succo consolide minoris mixtus ꝯsolidat vulnera ibidē discōtinuata si sumatur in potu. Prodest etiā mulieribus ꝯ nimiū fluxū mēstruoꝝ cū succo plantaginis mixtum.

Fraxinus Eschen

Fraxinus frigidus ꝛ siccus in secũdo · Virtus eius est q̃ cũ fuerit recẽs ꝯglutiat vulnẽa recẽtia · ꝛ aq̃ i q̃ folia recẽtia fraxini cũ radice ei⁹ sint cocta i modũ ẽplastri cõfert fracture ossiũ ipsa ꝯglutinãdo ꝛ ꝯsolidãdo · Itẽ vinũ decoctõis corticis fraxini ꝛ cortici tamarisci datũ i potu infallibiliter splenem attenuat · Nam res ꝓbata est ; q̃ si detur porcello bibere aliquibus diebus ꝛ

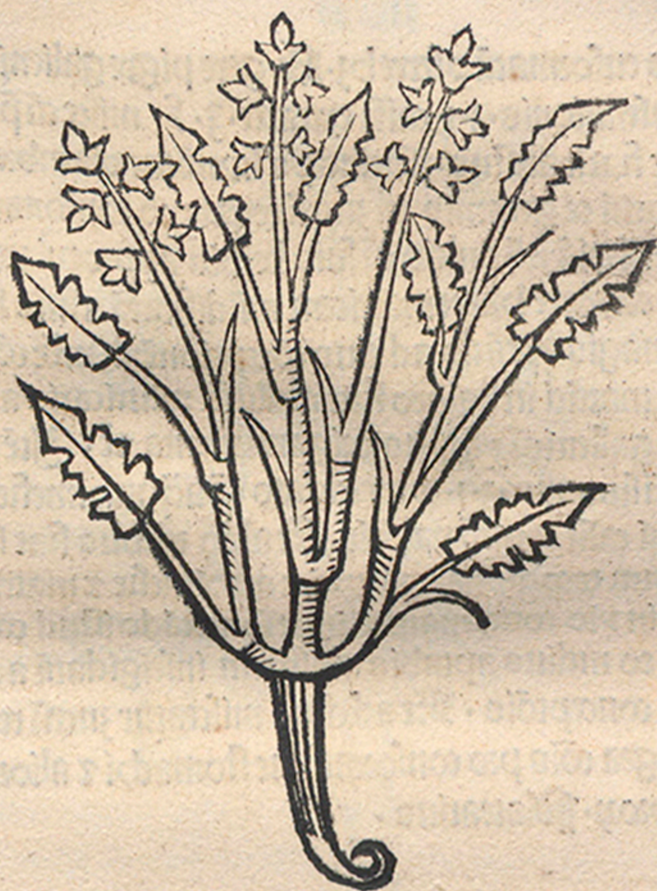
interficiatur minimum inuenies splenē. Pandecta capitulo de fraxino Itē valet ꝯ dissinteriā ꝛ lienteriam ꝛ fluxum ventris aqua pluuialis decoctōis corticis fraxini ꝛ seminis plantagis. Et ex tali decoctōe fiat fomētum cuꝫ spongia super intestina vꝫ similiter ꝯ predictas passiones. Idem applicatum cum spongia super stomachum addendo parū aceti vꝫ ꝯ vomitū ex debilitate ꝟtutis contentiue. Item ex cineribus corticū fraxini ꝛ succo lappacii acuti cum parum olei laurini ꝛ parum argenti viui mutuo miscendo in modum vngenti quod vꝫ scabiosis. Itē. ʒ. j. ʃ. pulueris corticis fraxini cum vino miscendo purgat flecma. Serapio cap. de fraxino. Et huiditas que reperitur in capitibus q̄ in principio nascuntur in ramis qñ apparēt si liniatur facies cū ea hūiditate abstergit maculas fedas faciei. Et ex illa exsiccata humiditate generantur animalia que assimilantur cimicibus. Item folia fraxini ꝯtra venenū sunt vtilia. Nam succo expresso ꝛ potui dato ꝯ serpentes seu venenū sūmū opiferū est. Et tantā habet virtutem vt serpentes eius vmbrā matutinā vel vespertinam nō attingant. Quod si inter ignem ꝛ folia fraxini ponatur serpens in ignem plus q̄ꝫ fraxinū fugient. Bartholomeus anglicus dicit de proprietatibus reꝝ.

Grana solis Steebrer

Grana solis. i. miliū solis est calidū ꝛ sic. in tercio: ei⁹ semē ē maioris efficacie ꝛ albū rotūdū ꝛ lapidosū: nascitur in locis asperis ꝛ altis. Virtus eius seminis ē puocatia vrine ꝛ fractura calculi: ideo vinū decoctōis milij solis ꝛ seminis feniculi petrosilini prouocat vrinā ꝛ frāgit lapidē. Sed fiat potus inde qui melioris est efficacie. Rx. succi milij solis aquarū feniculi: petrosilini añ.

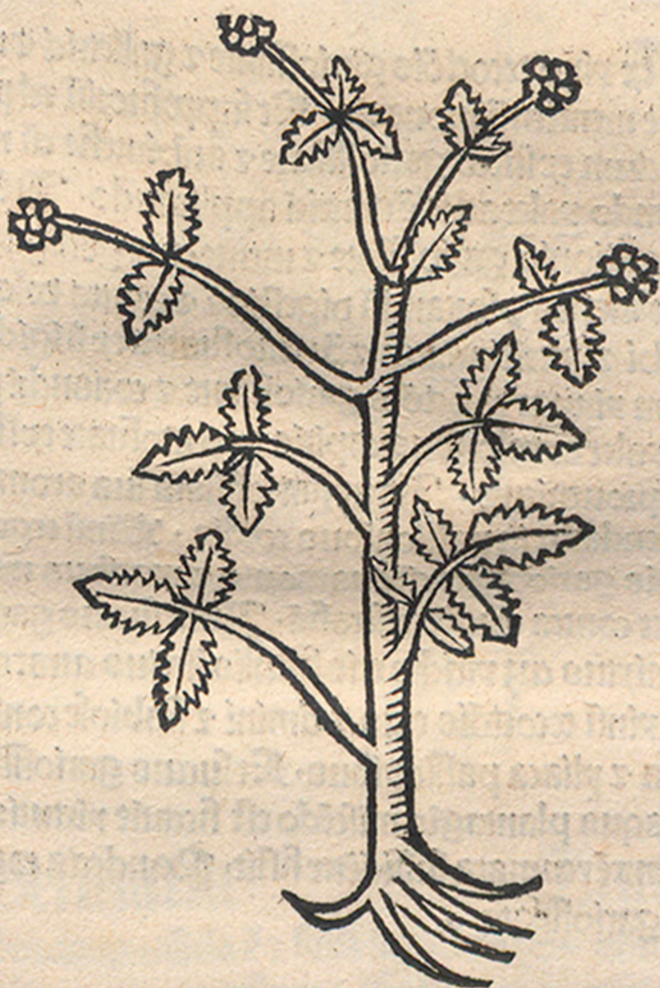
lb. ʒ. seminū milij solis: saxifrage: alkakēge: apij añ. ℥ ʒ. radicū brusti spargi añ. ʒ. ij. semis melonū sanguis hirci añ. ʒ. j. oīa ꝯtusa buliātur in vino. lb. j. ʒ. ad cōsumptōem fere medietatis colatū cū zucro dulcoretur ꝛ fiat potus mane ꝛ sero sumēdus. Itē vinū decoctionis milij solis vel puluis milij solis in cibis mixtꝰ soluit stranguiriā ꝛ dissuriā ꝛ yliacā passiōes. Serapio auctoritate rab. ꝙ puluis milij solis mirabilis est i ꝓuocatōe vrine ꝛ menstrui ꝛ frāgit lapidē in renibus et vesica quocūqꝫ mō sumatur: vel in via cibi aut decoctōnis aut tragee. Itē tragea ꝑis exhibita cibis mixta cum milio solis miro mō cōferre hꝫ tum in prouocando vrinā tum in purgando menstrua ꝛ frāgēdo calculum in renibus ac vesica. ℞. seminū milij solis: saxifrage alkakenge seminis spargi apij ꝛ melonis añ. ʒ. j. cinamomi gariofilloꝝ macis galāge sanguis hirci añ ʒ. ʒ. zucri albi quartā lb. misce ꝛ fiat tragea in vino āministrāda vel in via cibi. Et melius valebit āministrare trageā tꝑe necessitatis in balneo aque dulcis cuꝫ aqua feniculi vel raffani maioris. Et in aqua balnei sint cocte tales herbe vtputa absintheū: feniculus. petrosilinū: tanacetum: flores camomillarum. Platearius Pandecta Serapio ꝛc.

Galletricum Capitulum

Galletricum alio noīe ceptrū galli: calidum est ꝛ siccū. De proprietate galletrici est purgare matricē potū inde faciendo. ℞. succi galletrici: succi arthimesie aā. lb abrotani seminū feniculi anisi petrosilini aā. m. ſ. cinamomi galangi aā. ʒ. j. omnia bulliantur in vino sufficienti ad consumptionem medietatis: colatum dulcoretur cum melle spumato: et fiat potus sumendus mane et sero ad placitum: quo potu consumpto se-

quens euforматū ꝓferre hȝ. ℞. gere pigre galieni. ʒ. iiij. diasenitionis. ʒ. j. cassȝ extracte. ʒ. ʃ. misce cū p̄dcō potu ⁊ fiat haustus. Deinceps sumātur diambra vel electuariū de gemmis vel zucrū regal pro confortatis: Balneū etiā aq̄ dulcis cū suis herbis approprian̄ pos tremo conferre habet matricem mūdificatā a suis fecibus magis aptādo ad eius cōceptionē: Herbe cōuenietes matrici in balneo sint mellissa matricaria arthimesia galletricū ysopus origanū menta ⁊c. Itē post balneū sumatur. ʒ. j. de metridato cū aq̄ arthimesie ⁊ i presenti casu multū valebit. Et alijs diebus fiat fomtum cum decoctione galletrici ⁊ arthimesie ⁊ matricarie ⁊c. in vio cocta matricē inde fomētādo istud crebre fiat: ⁊ eo melius aptabis matricem infrigidatā ad potentiā conceptōis. Et ad cibos misceatur zucrū regal vel tragea cōis pro confortatione stomachi ⁊ aliorum membroꝝ. Platearius.

Gariofillata gariofilaet

Gariofillata calida est ꝛ sic· in scd̃o: ꝛ ista herba mag
nam hꝫ efficaciã scd̃m folia maiorẽ q̃ꝫ scd̃m radices·
Unde folia non radix in medicina poni debent ꝛ recẽ/
tia maioris sunt ꝟtutis q̃ꝫ exsiccata· ¶ Habet autẽ ꝟtu
tem dissoluẽdi ꝯsumẽdi apriẽdi· Et gariofillata dicí
tur quia habet odorẽ similem gariofillis· Fomentum

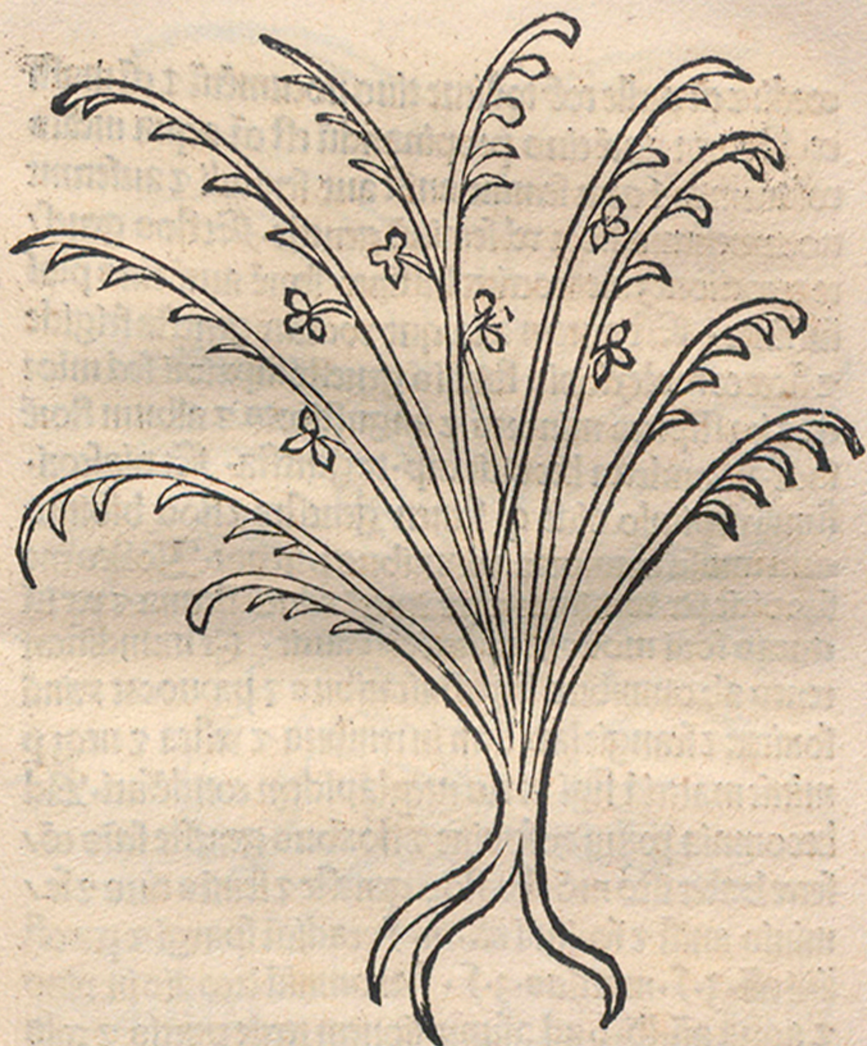
factum ex vino decoctõis gariofilate ⁊ galletricĩ ⁊ ar/
thimesie menstruũ prouocat. Et suppositoriũ vel pes/
sariũ factum ex succo gariofillate ⁊ arthimesie cũ mir
ra miscendo valet ad idẽ matricĩ applicando. Itẽ vi
num decoctionis gariofilate ⁊ mente cum galãga mi
scendo valet ad ꝯfortandũ digestiuã ⁊ contra dolorez
stomachi ⁊ intestinorum ⁊ ꝯ̃ ventositates ex frigidita
te. Item vinum decoctõis gariofilate ⁊ coriandri pre
parati valet in doloribus capitis ex ventositate ex sto/
macho proueniente. Item gariofilata sua aromaci
tate emendatur in passionibus cordis. Vinũ ergo de
coctionis gariofilate cũ cinamomo ⁊ macibus miscẽ
do valet contra cordis discrasiã. Item succus garioff
filate mixtus cuz viridis eris fistulis iiectus curat eas
Item vinũ decoctõis eius ⁊ cimini ⁊ scabiose confert
in colica ⁊ yliaca passionibus. Et succus gariofila/
te cum aqua plantagis miscẽdo est siccatie virtutis et
scđm ventrẽ reumata sufficiẽter sistit. Pandecta capi/
tulo de gariofilata .

Genciana Encien

Genciana calida ē ⁊ sicca in secūdo gra. cuius herba eodē nomine appellatur. Et eius radix vsui medicine competit. Unde radix eius ⁊ non herba in medicinis ponitur. Et gēciana multā hn̄s amaritudinem bona ē: ⁊ paruā hn̄s amaritudinē abiciēda est. Hȝ ei ꝟtutē dissoluēdi ꝯsumēdi ⁊ attrahendi est diureticum Uinū decoctionis eius radicis ⁊ radicis yreos cum liquiricia valet ꝯ inueteratū asma. Ad idē valet emplastrum fa tū de puluere genciane et radic̄ yreos cū melle miscēdo pectori applicādo: vel vngatur pectus cū vngē

to dialtee cui misceatur puluis radic yreos ꝛ magnū prestat presidiū. Itē epileticis ꝓfert puluis genciane cum aqua maiorane. Et puluis eius datus cū succo mente in potu prodest morsui aialiū venenosoꝝ Et puluis genciane mixtus cū succo ceparū valet ꝯ morsum reptiliū animaliū vulneri supponēdo. Itē puluis gēciane cū puluere abrotani cū succo arthimesie ꝛ paruꝫ mellis fiat pessariū matrici supponēdo ad prouocādū menstruū fetū mortuū ꝛ secūdinā ꝛ miro mō conferre hꝫ. Platearius. Et ꝟtus eius magna existit aperiendo opilationes. Et quādo sumitur succus genciane vel aqua decoctōis eius cū cinamomo prodest dolori lateris ꝛ torsioni neruoꝝ ꝛ eorū corrosioni ꝛ dolori epatis ꝛ stomachi. Et puluis genciane mixtus cū puluere aleopatici curat vlcera corrosiua ꝛ fraudulēta. Et succus abrotani cū puluē genciane mixtus aufert morpheam albam: Serapio Pandecta.

Genesta **Brempt**

Genesta est frutex calide ꝛ sicce complexiōis in secun/
do gradu : ꝛ ꝓducit flores citrini coloris silēs figure
lune. Et semē eius ē calidus. Et in flore eius est stipite
ꝛ humiditas superflua cū ꝟtute insitiua quare mul/
tiplicat vomitū. Et sunt omnes partes eius ꝯturbatie
insitiue subtiliatie ꝛ prouocatie. Nocet stomacho et

cordi: ꝛ cū melle rob tollitur eius nocumētū ꝛ cū masti ce. Semen autē eius propinandū est cū aqua mellis rosarum aut cum semine anisi aut feniculi ꝛ auferunt nocumentum floꝝ vel seminū geneste. Et flos genes/ te decoctionez mediocriter sustinet. semē autē eius plus sustinet. Est autem alia que vocatur genesta frigide ꝛ sicce complexionis similis geneste superiori sed mīor est ꝛ hꝫ stipites minores ꝛ angustiores ꝛ album florē facit. Pandecta hec dicit cap. de genesta. Et diascori. simili capitulo dicit ꝙ semen genestre ꝛ flos bibitus cum mulsa humores vomitibus purgat. Johēs me sue dicit per vomitum ꝛ per ventrē educit flecma ꝛ per iū cturas forti motione materias educit. Et mundificat renes ab omnibus superfluitatibus ꝛ prouocat vrinā fortiter: ꝛ frangit lapidem in renibus ꝛ vesica ꝛ neqꝫ ꝑ mittit materiā figi in eis neqꝫ lapidem condēsari. Ad hec omnia potus ex semine ꝛ floribus geneste factꝰ cō/ ferre habet isto mō. ℞. floꝝ geneste ꝛ semis eius ꝛ se/ minis anisi ꝛ feniculi añ. m. ʒ. radicū spargi ꝛ petrosi lini añ. ʒ. ʒ. masticis. ʒ. ʒ. fiat omniū decoctio in vino ꝛ aqua añ. lb. j. ad ꝯsumptionem tercie partis ꝛ cola tum dulcoretur cum melle rob ꝛ fiat potus sumendus vt supra. Idem valet ad apostemata splenis. Item aqua decoctionis florum ꝛ seminis eius cum aq̄ plan taginis valet ꝯ dissinteriā. Et fomentum ex tali factuꝫ valet ad constringendum fluxū mēstruoꝝ Pādecta.

Gramen gers

Gramē est frigidū τ siccū in principio primi gradus. Aqua decoctionis eius τ radic̄ petrosilini valet cōtra dissuriā si bibatur τ frāgit lapidē τ curat vulnera ve/sice τ prouocat vrinā τ est cōglutinatiua τ curat reuma ventris. Item succus graminis vulnera recētia dū sunt sanguinolenta ꝯglutinat: sed semē eius prouocat vrinā τ desiccat quod currit ad stomachū τ intestia ex hūiditatib⁹ q̄r v̄tus eius est desiccatia sine stipticitate.

Item radix eius est sanguilētorū vlcerū ꝯsolidatiua ipsa radix cum succo eius desuper cathaplasmata ad id ꝯfert. Item elixatura graminis torsionibus vētris et dissurie medicatur vulnera vesice optime curat et cal culos frangit et vrinā prouocat. Canes qn̄ volunt se purgare hanc herbā mādu cāt. Item in splenis dolo re valet vinum decoctionis graminis et scolopēdrie et ra dicis fraxini cū parū zucri miscēdo et potū talē admini strando. Sed talis decoctio sine zucro valet ipsi spleni ab extra applicando ipsū splenē fomētādo inde mox sentiet beneficiū. Pandecta cap. de gramie. Et auicēna eodē capitulo dicit Gramen facit coherere plagas seu vulnera sanguinea. Et decoctio eius cum diptamo et semine petrosilini et saxifrage in vino extrahit lapidē; Et semen eius in vino decoctū vel aqua prouocat vri nam prouocatōe forti et abscindit vomitū et fluxū ven tris. Pandecta auctoritate galieni. Item succus gra minis cum parū abrotani puluerisati et parū mellis i potu datus valet ꝯ vermes seu lumbricos a proprieta te. Sed ab extra valet succus eius cū felle thauri mix tus intestina vngendo. Itē succus gramis cū herba et parum aceti valet contra ignem sacrum.

Hermodattulus Titelose

Hermodattulus est herba que florescit in fine autūni
z quidē hz florē albū z quidē ad nigredinē declinantē
Et est qdā dattulus hn̄s florē rubeū: sed albū florem
deferens est melior. alij sunt tāq̄z venena. Et est calidū
z siccū citra secūdū gra. Auicēna scd̄o libro cap. de her
modattulo. Et solutōe educit flecma a iuncturis: z ē
medicia ꝓferēs arthetiās passionibus. Et quia nocet

stomacho et nauseā prestat et ventositates impregnat: ideo valet radici hermodattuli miscere zinciber et masti cē et ciminū et dos eius est a. ʒ. j. ad ʒ. ij. Mesue. Hec radix si crude comedatur occidit strāgulando sicut fū gus occidit. Serapio eodē cap. Ne aliquis erret co/ medendo radicē hermodattuli loco ceparū quia ē dul cis et delectabilis saporis. Et radix ꝯfert illis comedē tibus fungos malos. est eis summū remediū. Item albus est bonus podagre: sed rubeus occidit. Sera/ pio. Idē ꝯfirmat mesue. Et radix hermodattuli pul uerisata exficcat vlcera antiqua et abstergit ea cum pa rum melle miscēdo: et est ca. et sic. in tercio. Mesue. Et radix hermodattuli vʒ variolis. Et melior ex eo ē qui est albus exterius. Niger vero et rubeus sunt ambo in terficiētes: et eius radicis nimius vsus facit ꝯ vomere sanguinem et inducit eius adustionem et nocumētum magnum et egritudines sicut erisipilā in capite et alijs partibus corporis. Serapio. Item radix eius hʒ vir tutem attrahendi ꝯsumēdi et dissoluēdi. Et aqua feni culi decoctōis radicis hermodattuli valet in yliaca et colica passionibus febre non existente acuta. Et pul/ uis radicis eius valet benedicte laxatiue miscendo pur gando humores in articulis peccantes. Et puluis eius cum sapone valet fistulis imponere. Platearius.

Iusquiamus Bellem

Iusquiamus est frigide et sicce complexionis. Et ex eo deterius et fraudulentius est nigrum deinde rubeū sed albū est magis incolume: et est id quod administratur. Si autē nō reperitur album administretur rubeū et alienetur nigrū semper. Nigrū est frigidū et siccū in fine tercij et albū in principio ipsius. Auicēna capitulo de iusquiamo. Et ē stupefactiuū et abscidit fluxū sanguinis et sedat sua stupefactione dolores percussos: et

sedat dolorē apostēatū calefactorū preternatūaliter: ideo valet erisipile eius succus cū parū aceti. Et succus ei⁹ cū furfure tritici ꝛ parū aceti valet ꝯ inflationē ꝛ dolorē testiculorū. Et succus iusquiami cū succo herbe palidis cum quo epithimet᷑ locus dolorosus artetice passiōis ꝛ magnū prestat iuuamētū: ꝛ bibatur. ℈. j. de semine albo cū ydromelle ante ꝛ eo melius valebit. Item succus vel oleū eius sedat dolorē auris tepide imponendo. Et succus eius cum aceto vel vinum decoctōis eius cū aceto ꝛ piretro valet dolori dentiū. Et succus eius cum aqua rosarum applicatus fronti inducit somnū. Et si ex foliis ipsius ꝯmedatur aliquid ꝯturbat rationē. Item succus folioꝝ ipsius linitus super oculos sedat eorū dolores ꝛ prohibet fluxū hūoꝝ ad oculos Et fit ex foliis iusquiami emplastrū cū parū aceti vꝫ aposte/matibus mamillarū. Et eius succus cū folijs iusquiami mixtum in modū pessarij vꝫ dolori matricis ꝛ abscindit fluxū menstruorū. Item vsus eius est venenum quo ratio permiscetur ꝛ destruit memoriā ꝛ inducit in aniā. Item ꝯ instātiā vigiliarū in acutis febribus vꝫ inducere somnū fomētādo pedes ꝛ tempora cū aq̄ decoctōis foliorū iusquiami sed ad frontē addatur lac mulieris cū albumine oui ꝛ parū aceti. Platearius.

Jsopus ysipe

Jsopus alius est montanus: alius in ortis repertus calidus est ⁊ siccus in tercio gradu. Confert pectori et pulmoni ⁊ ꝯ asma ⁊ tussim antiquā Decoctio ysopi ⁊ yreos cum sicubus ⁊ ligricia isto mō. ℞. folioꝝ yso pi mellisse añ. m. j. radicū yreos ⁊ lilij añ. ʒ. ij. ligricie enule cāpane añ. ʒ. j. sicuū numero ix. oim ꝯtusorū si/

at decoctio in vino ꝛ aqua añ. lb. j. ad ꝯsumptionem tercie partis colatum dulcoꝛetur cum zucco vel melle despumato: ꝛ fiat potus sumendus mane ꝛ sero tepide pro qualibet vice in quantitate medij ciphi quo ꝯsūpto sequentes pillule sumantur. ℞. masse pillularū de agarico. ℈. ij. masse pillularū agregatiuarū. ℈. j. agarici. ℈. ß. salis gēme gra. j. misce cū siropo de ysopo ꝛ fiant pillule ix. Deinde sumantur diasopū vel diaprassum vel diadragantū calidū pro ꝯfortatiuis. hec oīa valent predictis discrasijs a cā frigida prouenientibus Item vinum decoctōis ysopi ꝛ ficuū siccarū ꝛ liquiricie valet ꝯ tussim frigidā. Vinum etiā decoctōis ysopi ꝛ ficuū ꝛ seminum feniculi petrosilini valet dolori stomachi ꝛ intestinoꝛum. Et si cum his decoquitur arthimesia mundificat matricem a suis superfluitatibꝰ frigidis. Et fomentum factum ex decoctione folioꝝ ysopi ꝛ arthimesie ꝛ abrotani in vino valet matricē a suis superfluitatibus mundificādo ꝛ abstergendo. Item contra catarrū frigidū ꝛ casum vuule fiat gargarismus ex decoctōe ysopi ꝛ floꝝ rosarū ꝛ piretri cū vino ꝛ parū aceti: postea vuula subleuetur cū digito ꝛ super spergatur puluis zinziberis ꝛ piretri. Auicēna.

Ireos vel yris   Swertelwortel

Iris vel yreos conueniunt in folijs z differūt in flori bus: vñ versus Iris purpureū florē gerit yreos albū Gladiolus croceū sed spatula fetida nullū. Calidū z siccum est in fine tercij. Radice vtimur in medicis Et vna radix pro alia potest poni. Platearius. Virtutē habens diureticam dissolutiuam et aperitiuā: ideo vz contra opilationem splenis z epatis renum z vesice z contra vicium pectoris et pulmonis et stomachi et

intestinorum ex ventositate z ydropisim ex cā frigi/
da: pro his oibus discrasijs prodest vinum decoctōis
radicis yreos z ysopi z seminū feniculi petrosilini ani
si ligricie cū parū mellis despumati miscēdo. Itē pul
uis radicis yris prodest vlceribus putridis quia car
nem mortuā z putridā z superfluā corrodit. Ex pul/
uere radicis yreos z thure cū aqua rosarū vel feniculi
fiat colliriū z vz ad pānū oculoz. Valet etiā virtutem
abstersiuā z mūdificatiuā z digestiuā ideo succus ra
dicis ei9 z parum pulueris esule cum aqua mellis mi
scendo purgat flecma grossum z educit ipsū Et aqua
decoctionis radicis yreos cum parū ellebori albi z ce/
ruse faciē mundificat eius pannum z lentigiones au
ferendo. Item succus radicis yreos mixtus cū melle
rob. vel puluis radicis eius confert vlceribus sordidis
z facit nasci carnem in fistulis z alijs vlceribus. Item
puluis radicis eius cū auxugia porci mixtus lenificat
duricies z apostemata grossa z scrofulas. Item eius
oleū valet in spasmo z paralisi z sciatice z ptritōi lacer
torum. Item aperit etiā orificia venarū emoroidaruz
z aufert geomorreā z pollutionem z prouocat men/
strua cum vino decoctōis eius. Item eius oleū cum
oleo rosarū z parū aceti remouet sodā. Et puluis ei9
facit sternutationem. Auicenna.

Juniperus Geneuer

Juniperus est calidū ꝛ sic· in tercio gra· Cū reperitur in receptis fructus intelligitur: hꝫ autē ꝟtutē dissoluē di ꝛ ꝯsumendi· Et valet ꝫ fluxum ventris ex scāmo/monea vel alio acuto laxatiuo adherente villis stomachi ꝛ intestinorū: fiat decoctio iuniperi in aqua pluuia

li et patiēs se submergat in tali aqua usqꝫ ad vmbilicū
Et vinū decoctōis iuneperi ꝛ radicis yreos cōfert strā
guirie ꝛ dissurie ꝛ yliace passioni. Itē oleū iunipari ef
ficacissimū est ꝯ quartanā ex melācolia. Detur oleū in
quātitate ʒ. ß. in cibo vel alio mō materia digesta. Vn
gantur etiā partes dolentes in yliaca ꝛ strāguiria pas
sionibus. Et ꝯ epilētiā vngatur spina dorsi. Idem
valet contra quartanā vt supra vngendo spinā dorsi
ꝛ pulsuū manuū an̄ parisimū per horā. Itē vꝫ etiam
oleū iuneperi cōtra viciū lapidis iniciatur per siringam
Contra asma inueteratum ex frigida cā. Detur fruc/
tus cum ficubus siccis. Vel detur vinū decoctōis fruc
tuū iuniperi ꝛ ficuū siccarū ꝛ liquiricie. Platearius.
Oleū valet ꝯ tritōi lacertoꝝ ꝛ doloribus pectoris ꝛ in
tussi cum oleo amigdularum dulciū minerā pectoris c̄
ca ignē vngēdo. Oleū etiā ipsius valet doloribus iūc
turarū. Vinū decoctōis iuneperi aperit opilatōes circa
stomachū factas ꝛ matricis ꝛ ꝯfert doloribus eius.
Et fomentetur matrix cuꝫ decoctione iuneperi ꝛ arthi
mesie ꝛ radicis yreos ꝛ mundificatur matrix prouo/
cando menstruū. Oleū expellit nocumentum punctu/
re animaliū venenosoꝝ vngendo locum puncture ip/
so oleo. Auicenna eodem capitulo.

Iringus Eruys distel

Irigus ē calid⁹ ⁊ hu· i pmo: ⁊ hūiditas āplior ē cali ditate sua· Et vsus radicis i melle ɔdite multū augmē tat spma ⁊ auget i coitu ⁊ ad ʋge erectionē ⁊ pstat bo nū nutrimētū· Sēapio e· c· ⁊ Auic· Et radix yrigi cū aliqli spē aromatica ɔmedit aut cū melle aut zucaro ⁊ ci namomo ɔficiat Irigus ē spēs spine cuius folia ap ponātur oleribus ⁊ melius pstāt nutrimētū· Et ʋtus

radicis yringi est sicut rtus baucie siue pastenace domestice. Item radix yringi id est secacol cruda comesta curat geomorream. Pandecta. e. ca. Et folia yringi et plantaginis in aqua et aceto cocta conferunt inflationi stomachi et apostematibus oculi et alijs apostematibus calidis. Et quidam dicunt quod flos huius herbe cuius color est purpureus si bibatur aqua decoctionis eius confert squinancie et epilencie que accidit infantibus. Et succus eius inunctus super apostemata calida lumborum sedat eorum pulsum seu pulsationem. Pandecta. Et quando bibitur succus radicis yringi albi coloris prouocat urinam et menstrua dissoluit inflationes et tortiones stomachi. Et quando bibitur cum vino decoctionis radicis eius valet dolori epatis et morsibus venenatis. Pandecta. Item Serapio dicit verum yringum tempore veris in summitate eius defferre florem cuius color est sicut color violarum nisi quia sunt maiores eis: et quando cadunt flores habet semen in quantitate ciceris plenum humiditate nigrum dulcis saporis. Serapio eodem capitulo.

Lilium lelien

Liliū est calidum ꝛ hūidum in primo ꝛ est domesticū cum albis floribus: valet ad apostemata frigida maturanda cum auxugia ꝛ oleo tritū ꝛ coctum ꝛ superponatur. Item radix lilij cum radice brance vrsine et radice altee mutuo cocte cum vino ꝛ coletur ꝛ colature addatur cera ꝛ oleū añ q̄ꝑ sufficit ꝛ fiat vngentum cōtra viciū splenis ꝛ duricie eius. Et radix lilij domest

ci cum aceto mutuo conquassata valet contra malum mortuū siue scabiē malā ipsam vngēdo Et virtus radicis est que desiccat desiccatōe tpata ⁊ abstergat ab/ stersione temperata. Et radix mūdificat ⁊ maturat. Item radix lilij ⁊ altee mutuo bulita in aqua in modum pultis cum butiro mixta in modū emplastri vꝫ potissime in passiōibus pectoris tale emplastrum pec/ tori tepide applicandū in asmate vel in tussi sicca pro mollificatōe materie flecmatice in pectore vel pulmone peccantis vt eo facilius poterit per viā screatus eā eua/ cuare Item radix lilij cum aceto cocta seu assata maxime valet in ꝯbustione ignis vel aque calide. Itē oleum lilij valet ad remouēdum tinitum auriū ⁊ ad sedādum dolorem auris. Unde ponatur parua quātitas talis olei tepesci in aure ⁊ prodest. Item radix lilij do/ mestici est bona ad incarnandū oīa vlcera ⁊ mollificat durities matricis ⁊ prouocat menstrua: ⁊ oleum lilij resoluit sine mordicatōe ⁊ mollificat Ideo ꝯfert duriciei matricis ipsam matricem vngendo cū vngēto superius dicto de asmate vel de tussi sicca: vel cū radice lilij assata cum oleo lini ⁊ butiri fiāt pessaria suo mō applicanda ⁊ valebit multū. Pandecta. Serap. Plat.

Lupulus Hoppen

Lupulus est calidus ꝛ sic· in primo gradu ad frigidi tatem declinās Est autē sedatiuus doloꝝ calidoꝝ ꝛ ex tinctiuus inflāmationum ꝛ lenitiuus· Indiget recti ficationē quia aperit orificia venarū propter quod mis cendū est ei aliquid ex draganto aut mastice ꝛ rectius quod vigorat eius operatōēꝫ ē aq̄ casei cū spica ꝛ mas tice· Pādecta ca· de volubili Lupulus educit solutōe colerā citrinā ꝛ mūdificat sanguinē ab ea: ꝛ clarificat

ipsum ꝛ sedat inflāmatōem eius. Et offert ei iuuamē
tum magnū infusio lupuli in aqua casei. Et siropus
lupuli remouet yctericiā ꝛ ꝯfert in ydropisi a cā calida
Isto modo fiat siropus. ℞. succi lupuli ꝛ endiuie ꝛ
scolopendrie añ. lb. j. florꝫ violarū ꝛ boragis vuarū pas
sularꝫ añ m. j. seminum anisi ordei: quatuor seminum
frigidorꝫ maiorꝫ añ. ʒ. ß. aceti vini albi. ʒ. j. bim fiat
decoctio ad ꝯsumptionem medietatis colatum dulco
retur cum zucaro albo ꝛ fiat potus quo vtatur mane et
sero vt decet: postea sumantur pillule tales. ℞. masse
pillularum de reubarbaro. ℈. ij. masse pillularū de fu
mo terre. ℈. j. diagredij gra. iij. misce cum siropo de fu
mo terre ꝛ fiāt pillule ix. Et sumantur tria sandali vel
diarodō albatꝫ pro ꝯfortatis. Item succus lupuli cū
sorbello ordei valet in dolore capitis a cā calida ꝛ con/
fert etiā calefactōi stomachi ꝛ epatis. Et siropus iā
dictus prodest febribus colericis vel sanguineis ꝛ so/
lutōe educit colerā adustā cū facilitate ꝛ aperit opilati
ones epatis ꝛ splenis ꝛ miseraicarū Itē succus lupu
li cū aqua casei vel endiuie multū valet in yctericia ꝛ ꝯ
fert apostemati epatis calidi Pādecta ca. de volubilo.
c.

Lappaciũ acutũ Partibe

Lappaciũ acutum est calidum ꝛ siccũ in tercio scđm Platearium. Et sunt due spẽs scʒ acutũ ꝛ rotũdũ: ꝛ acutum quia acuta hꝫ folia: ꝛ rotũdũ rotũda habet folia. Cum simpliciter ponitur rotundũ intelligitur. Lappaciũ acutũ valet contra scabiẽ impetiginẽ seu serpiginem in modũ vngenti. ℞. succi lappacij acuti. lb. ʃ.

olei nucum quar. j. z. ℥. ſ. picis buliāt ſimul z colet z colature addatur pulueris ſulphuris z tartari añ. ℥. ſ. miſce z fiat vngentum. Itē ad apoſtemata maturanda recipiatur lappaciū acutū z in oleo coctū et cum auxugia porci mixtum. Valet etiā ꝯ duriciē ſplenis ſuccus lappacij acuti cum ſtorace liquida z armoniaco z aceto ꝯficiatur z dimittatur ſic tribus diebus poſtea fiat decoctio z coletur z colature addatur cera z oleū quātū ſufficit z fiat vngentū. Item vinū aut aq̄ decoctionis eius z radicū bruſti z ſpargi ſoluit opilationem ſplenis aut epatis. Contra ſcrophulas z nodoſitates in corpore vel alias excreſcentias cutis. Valet emplaſtrū ex radice lappacij acuti z auxugia ſimul tritis. Semen lappacij acuti hꝫ quid ſtipticū manifeſte: ideo ſuccus lappacij acuti z plantaginis ꝓfert in diſſinteria z diarea. Pandecta cap. de lappacio acuto. Item contra ſtranguiriā z diſſuriā fiat decoctio lappacij acuti z radi. yreos in vino z bibatur. Et ad idem valet decoctio lappacij acuti z yreos z petroſilini in vino z oleo z pectini ſupponatur. Idem prouocat vrinam in multa quantitate. Contra ydropiſi nomine leuco fleumācia fiat potus ex ſucco lappacij acuti lb. j. z vini lb. ſ. fiat decoctio cum. ℥. j. eſule z radic. yreos. ℥. ſ. cum melle deſpumato: detur patiēti colatura. Platearius.

Lactuca lachtich

Lactuca est duplex. s. domestica & siluestris: Vt⁹ lactuce domestice ē fri. & hūi de cōplexōis tpate Decoctio lactuce in aq̃ & parū aceti cōfert apostēatibus calidis & erisipile super ea emplastrādo Et lactuca sūpta i via cibi abscidit siti: & abscidit etiā distillationē hūiditatis spmatice & cōfert pollutiōi que fit in somno. Ad idē vz semē eius in potu sumptum. Ex rebus eni que sunt

Ꝯtra spermati est semē lactuce q̄n bibitur cum aqua Et lactuca est melioris nutrimēti ꝛ melioris hūoris oib⁹ oleribus alijs: quia ipsa generat sanguinē ꝙuiꝗ multum non malū ymo bonum in fine bonitatis. Serapio cap. de lactuca Et non reperio herbam cū possim curare adeo vigilias sicut cum illa herba: hūor eni q generat ex ea est frigidus ꝛ hūidus. Et nō accidit ex ea nocumentū sicut accidit ex alijs oleribus ꝛ nō restrigit ventrē nec laxat eū: quia non hꝫ stipticitatē nec ponticitatē nec salsedinē nec acuitatē. Et vniuersaliter nō ē in ea vtus abstersiua vel ventris laxatiua. Item lactuca emplastrata cū suo succo apostemati calido manifestabitur eius infrigidatio. Item lactuca domestica est bona stomacho ꝛ infrigidat ventrē ꝛ fcit dormire ꝛ mulieribus prouocat lac. Et q̄n ipsa decoquitur in cibis precipue cum carnibus recentibus est boni nutrimenti notanter in corpore preternaturaliter calescō ideo vꝫ colericis. ꝛ in febre acuta lactuca multū valebit cū parū aceti amministrādo in cibis cocta vel cruda comesta. Et aqua decoctōis lactuce cum parum zucri vꝫ ꝯ opilatōnem splenis ꝛ epatis ꝛ somnū induat. ꝛ semē eius cū lacte mulieris ꝛ albumine oui super frontem vngēdo inducit somnum. Serapio.

Leuisticus leuesche

Leuisticus calidus est & siccus in secūdo gra. Semē & radix non herba in medicinis debet poni cū inuenitur in receptis. Uirtutem habet diureticā aperiendi extenuandi. Unde vinum decoctōis leuistici ꝯfert ꝫ opilationem splenis & epatis a cā frigida: vel aqua decoctōis leuistici valet ad idē a cā calida. Sed melius isto mō dispensabitur potus ad idem conueniens. ℞. succi isto

lopēdrie·lb·j·succi absinthei q̄r·j·florū lupoꝛū boꝛa/
ginis: seminuꝫ leuistici feniculi petrosilini añ·m·j·vua
rum passularum radicū brusti spargi: reupontici añ·ʒ
ʃ·liquiricie·ʒ·ij·oim grosso mō ꝯtritoꝝ fiat bulitio i aq̄
lb·ij·cū parū aceti ad ꝯsumptionē medietatis colatu
re addatur zuccari albi ꝙ sufficiat pro dulcoratiōe: ⁊ fiat
potus mane ⁊ sero sumendus tepide eo mō vt supꝛa
in alijs cap·insinuatū ē·Quo potu consumpto sequē
tes pillule sumantur·℞·masse pillularum de miseriō
masse pillularum de lapide lasuli añ·ʒ·ʃ·turbit·℈·ʃ·
zinciberis gra·iij·misce cū siropo de stolopendria ⁊ fiāt
pillule ix·Et pro confortatiuis sumatur diayris sal/
monis vel diacoros vel diacapperis·Et ideꝫ potest cō
ferre in febri quartana vicio opilationis splenis pro/
ueniēte·Item vinum decoctōis leuistici ⁊ radicis ga
lange ⁊ cinamomi valet ꝯ dolorē stomachi splenis ⁊ i
testinoꝛum ex ventositate factū Itē puluis seminis le
uistici ⁊ cinamomi ⁊ reupontici ⁊ galange cū zucco al
bo miscendo in modū tragee de qua tragea detur in ci/
bis ⁊ valebit ad idem iā dictū dolorē stomachi intesti
noꝝ ⁊ splenis·Platearius·

Laueudula lauendel

Lauēdula ē calide ꝛ sic· ꝯplexōis q̄ sua aromaticitate ꝯfortat neruos· ꝛ sua calefactōe ꝯsūit materiā palisis Jsto mō dispēsādo siropū· ℞· floꝝ lauēdule: maio/rane sticados arabici añ· m· ʃ· floꝝ roris marini semis coriādri ꝑpati: cubebarū se· rute castorei añ· ʒ· ij· oim ꝯtusoꝝ fiat decoctō i vio ꝛ aq̄ saluie añ· lb· j· ad ꝯsūptionem tercie partꝭ colet ꝛ colature addatur zucri albi

quod sufficiat ⁊ fiat potus sumendus mane ⁊ sero te
pide pro qualibet vice in quantitate medij cyphi: quo
potu ꝯsumpto sequētes pillule sumātur. ℞. masse pil
lularum cochiarum masse pillularum de hermodattu
lo an̄. ʒ. ſ. turbit. ℈. ſ. zinciberis gra. iij. misce cū siro
po de sticados ⁊ fiāt pillule vij Pro confortatis suma
tur electuariū pliris arcotiden vel dianthos vel diacas
toriū ⁊c. Fiat etiā caput purgiū vel sternutatoriū ꝯtra
predictam discrasiā neruoꝝ vel paralisis. ℞. florum
vel folioꝝ lauēdule floꝝ roris marini seminis baselico
nis ⁊ nigelle an̄. ʒ. j. piretri zinciberis an̄. ʒ. ſ. decoquā
tur in aqua saluie ⁊ eius colatura attrahatur per na
res ⁊ purgabitur inde cerebrū. Uel misceātur predcā
puluerisata ⁊ narib⁹ attrahatur talis puluis erit ster
nutatoriū: pro purgatione capitis vel cerebri a q̊ oms
nerui hn̄t originē tāq̄ʒ riuoli ex fonte. Et nucha siue
posterior pars colli vngatur cū oleo castorei cui puluis
eruce ⁊ pan̄ croci ⁊ cinamomi misceātur: vel cū oleo li
ni vel oleo vulpino ⁊ ꝯfert.

Laureola mezereon

Laureola calida et sicca in quarto: frutex est cuius se/
men usui medicine competit: et appellatur coconidium
Et cum reperitur in receptis laureola vel miserion: fruc
tus eius .i. coconidiū intelligitur. Virtutē hȝ purgan
di flecma et coleram. Vñ et sanis et egris nō multū fe
bricitantibus potest dari. Et quia nocet epati ideo ei⁹

acuitas frangitur cum aceto in quo humectetur et ex/
siccetur. Et ei9 malicia etiā corrigit cū succo absinthei
vel musilagine psilij vel succo portulane: Et sūt due
species: melius miserion est in quo sunt plurima folia
et similia folijs oliue et subtiliora. Et est acutum mū/
dificatiuū et excoriatiuū. Valet ergo succus laureole
cum paruz aceti cū litargiro et cerusa mixtus ad mor
feā et alboras et ad lentigines liniēdo eas. Et qn mis
cetur ei sulphur et administratur valet ad vlcera sordi
da et ad malam speciē scabiei cū melle miscēdo. Item
aqua decoctōis laureole cum parū aceti valet in dolo/
re dentiū. Item soluēdo educit aquā citrinā et flecma et
melancoliā. Infusio folior eius vel seminis in aqua
absinthei vel fumiterre cum zucro dulcorando valet in
ydropisi de frigida cā. Idē valet in difficultate vrine
vehementer. Caueas ne des in substācia quia multuz
molestat corpus hūanum. Et pillule de miseriō fiunt
inde quibus misceātur aliqua grana coconidij q̊ ad
eius pulpam cum parum masticis et soluūt mirabili
ter aquā citrinam in ydropisi. Ad reprimendū eius a
cumen quia natura mouet sursum per vomitū et deor/
sum per viam intestinorum lubricādo. Puluis ergo
coriādri et seminis plantaginis diu buliātur in oleo et
ex tali oleo vngatur pecten et intestina et renes propter
strāguiriā et dissuriā Et oleū decoctōis eius vz ad au
res ꝯtra sorditatem. Platearius Serapio eodē c.

Mellissa mellisse

Mellissa calida z sicca est in secundo gradu: viridis z sicca magne est efficacie: exsiccata prius ad solē postea in umbra ad annum seruatur. Uirtutē habet confortandi cōsumēdi dissoluēdi z extergēdi: similē hz effectū maiorane. Ideo decoctio mellisse z arthimesie z matricarie in vino cū paruū zucci albi colatū dulcoretur: z multū valebit prouocādo mestrua z mūdificādo matricē ad cōceptiōem adiuuat. Ad idem valet ad fomētādū

matricem cum vino decoctōis mellisse z matricarie et arthimesie. Ad idem similiter valet pessariū ex predic tis herbis ɔtusis factū cū succo ceparū inunctū. Et vi num decoctōis mellisse z corticis citri z parū cinamo/ mi valet contra sincopim quia multū cōfortat cor. Auicenna de viribus cordis: dū fuerit sincopis a cau sa frigida. Itē mellissa in vino decocta cū altea z oleo cathaplasmata super dura apostemata maturat ea. Et idem valet cōtra duriciē splenis z epatis quia eā relaxat z resoluit. Idem confert puncture scorpionis vel morsui canis mēbꝝ lesum emplastrando. Item mellissa ore masticata cū parū piretri ɔfert dolori denti/ um. Et aqua decoctōis mellisse z seminis plantagis confert dissintericis si cū aqua pluuiali decoquātur va lebit melius. Item vinum decoctōis mellisse z radi/ cis yreos z liquiricie cū parū zucari opitulatur asmati cis z anhelosis. Et quando fit emplastrū cū mellissa z premula veris z ebuli z altee cum oleo castoriȷ̈ z ca/ momillarum sedat dolorem iuncturarū scꝫ podogre ci/ rogre zc. Proprietas mellisse in cibis ɔmeste est letifi care cor z facit digeri cibū grossum: aperit opilatōes ce rebri z remouet accidētia solicitudis z tioris q̄ accidūt a melācolia z hūore adusto. Pādecta eodē cap.

Mellifolium Harbe

Mellifoliū est herba hñs folia similia folijs feniculi · & plurimisqz folijs fulcitū ē vnde sumpsit nomē: & est frigide & sicce complexionis · Vulnera cōglutinat eius succus & sine tumore preseruat · Succus mellifolij cuz decoctione piretri in aceto mixtus confert dolori dentiū a cā calida · Diascorides auctoritate Pādecte e · cap ·

Valet etiã succus eius ꝯ vrine difficultatē. Et idē vȝ contra calculum cum aceto miscendo Pandecta Galienus vij. simpliciũ cap. de mellifolio dicit quia mellifoliũ est siccatiẽ ꝟtutis intm̄ vt ꝯsolidet vulnera. Ad ignem sacrum summum remediũ est. Succus mellefolij cum succo semper viue cum aceto mixtus presidium prestat magnũ. Et mellefoliõ scd̃m pliniũ caulis est tener similis feniculo. plurimisqꝫ folijs vnde ꝛ nomen accepit. nascitur in palustribus locis. Eius ēplastrum factum cum mellefolio ꝛ edera terrestri cõtusis cum parum aceti ꝛ cum piretro contrito miscẽdo ꝛ super maxillam applicando multum confert. Et si de eadem mixtura aliquid apponatur denti dolenti valebit eo efficacius. Et fiat emplastrum cum mellefolio ꝛ plãtagine ꝛ vrtica cum aceto ꝛ sale miscendo applicando pulsui manuũ ꝛ pedũ ante paroxismũ per horã aufert febrem etioticã. Confert etiã aq̃ decoctionis mellefolij ꝛ plantaginis ꝛ burse pastoris ꝛ rosarũ ꝯ fluxũ sãguis vel ꝯ fluxũ quecũqꝫ ventris. Vel emplastretur super intestina mellefoliũ ꝯtusum cũ plãtagine ꝛ bursa pastoris cum albumine ouorũ miscẽdo ꝛ sup itestina ēplastrãdo. hoc multũ valebit ꝯ fluxũ intestinorum.

Malua malue

Malua fri· ē i ꝑmo hūida i scđo· c⁹ duplex ē maneries
scꝫ domestica q̄ i ortꝭ ⁊ fē i oib⁹ locis repit: ⁊ ē siluestris
q̄ maluauisc⁹ ⁊ bismalua đr: ⁊ crescit alti⁹ ⁊ latiora hꝫ
folia ⁊ hꝫ viscosā hūiditatē q̄ ē minus frigida · Mal

ua cocta cum vermicularí ꝛ aceto in principio applica ta apostematí calido ꝓfert. Ad maturãdũ apostema/ ta folia malue cum radice altee ꝛ farina fenugreci buli antur cum auxugia porci recenti miscendo ꝛ ipa apos/ temata indurata emplastrando ꝛ eius duriciẽ tollet. Idẽ cõfert ad duriciem splenis ꝛ epatis. Itẽ fomen tũ factũ quantũ ad pedes cũ decoctiõe malue et florũ camomillaꝝ et absinthei valet ad sõnum ꝓuocãdum in febrib⁹ acutis. Ite malua mercuriali cocta cũ carni bus ꝗ oleribus ꝛ ꝯmesta soluit ventrẽ in febribus ꝓp ter ventris constipationẽ Itẽ ad mẽstrua prouocãda recipiatur radix malue in modũ digiti aliquãtulũ ra datur exterius ꝛ inungatur cum melle ꝛ postea asper/ gatur puluere scãmonie ꝛ supponatur ꝛ certũ ẽ reme/ diũ. Itẽ maluauiscus siue altea plus valet in presen ti casu ꝙ malua quia magis mollificat ꝛ maturat ꝙ folia vel radix malue Etiã sola radix altee cũ auxugia porci trita posita super apostema maturat eius duriciez ꝛ mollificat ꝛ relaxat. Vel fiat vngẽtũ isto mõ. ℞. succaĩ malueuisci ꝛ pulueris farine fenugreci ꝛ farine se minis lini cum parũ butiri ꝛ olei ꝛ cere fiat ex illis vn gentum quo vngantur apostemata indurata. Idem vngentum multũ prodest in duricie splenis ꝛ cõtra dis crasiã pectoris ꝛ contra tussim ex cã frigida. Et valet contra asperitatem pectoris ꝛ pulmonis Serapio.

Menta Mynte

Menta calida z sicca est in secundo gradu: cuius plu res sunt species: est enim domestica z ortulana dicitur: z hec mediocriter calefacit z confortat: z est alia silues tris que mentastrū dicitur: z hec maiorē habet virtutē calefaciendi. Menta domestica magis cōpetit vsui me dicine z viridis: z exsiccata est magne efficacie. Debet autem exsiccari in vmbroso loco per annum seruatur i virtute magna. Virtutem habet dissoluendi z consu

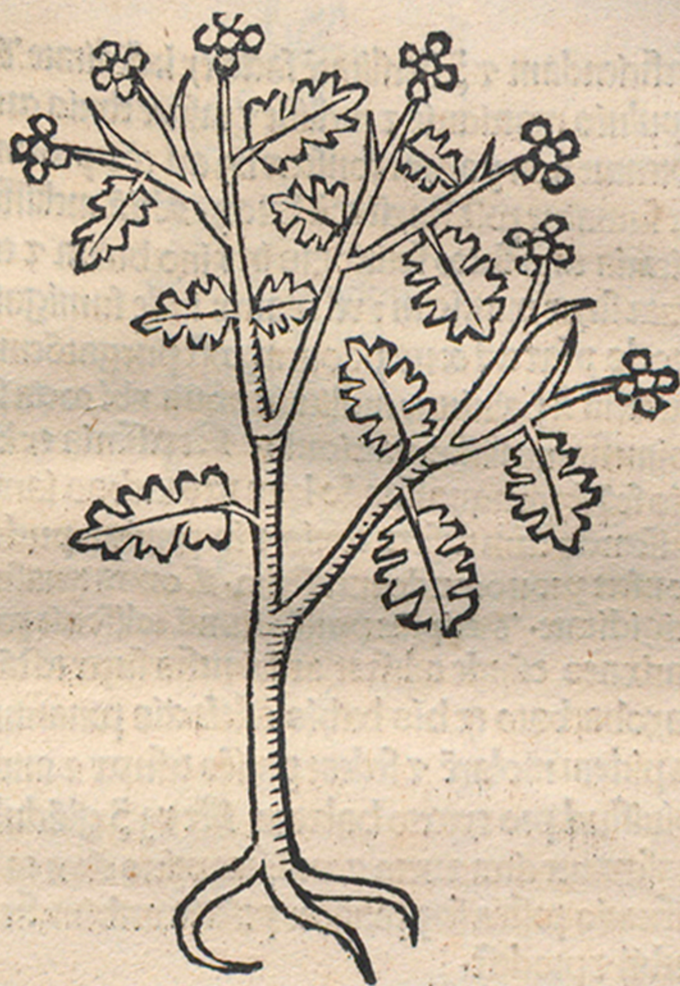
mendi ꝛ ꝯfortandi ex aromaticitate. Itē ad appetitū prouocandum vicio materie frigide ꝛ humide peccātis in ore stomachi fiat salsamētū ex mēta ꝛ cinamomo ꝛ galanga ꝛ parum piperis cum aceto miscēdo. Item succus mente ortolane cū aceto mixtus valet ꝯ fetorē oris ginguiarum ꝛ dentiū os inde abluēdo. Postea fricentur dentes cum menta sicca ꝛ eo melius valebit. Item decoctio mente cū aceto ꝛ albumine oui ꝓdest ꝯ vomitum applicata ori stomachi proueniētem ex debilitate virtutis retentiue vel ex frigida cā. Itē vinum decoctōis mente valet contra sincopim si fuerit sine febre. Cum febre autem valet succus mente cū parū aceti cum frustro panis tosti ꝛ hūectati in succo tali: ꝛ naribus applicando ꝛ inde fricentur labia ꝛ lingua ꝛ gingiue ꝛ dentes ꝛ tēpora: ꝛ ligetur super pulsatiles venas temporum ꝛ brachioꝝ: ꝛ patiens etiā masticet mentā ꝛ humorositatem transgliciat. Ad matricē mūdificādā folia mente ꝛ arthimesie ꝛ abrotani in vino ꝛ oleo bulliantur: ꝛ matricē inde fomētādo. Itē mēta ꝛ anetum cocta cum vino ꝛ oleo ꝛ superponatur mamillis prodest ꝯ coagulationem lactis. Item decoctio duorum aut triū manipuloꝝ mente ꝛ scabiose in vino supponatur intestinis ꝓfert contra colicam. Item vinum decoctōis mente ꝛ scolopendrie ꝛ absinthei cū parū mellis despumati valet ꝯ opilationē splenis ꝛ epatis ꝛ venaliū ex humore frigido causatam.

Mellilotum mallote

Mellilotū ca. est z sic. i pmo g̃. In ipso ē stipticitas pauca cū resolutōe: ꝓpter illud digerit. Et ē liq̄factiuū supfluitatū: z resolutiuū subtiliatiuū z cōfortatim z sedatim doloris isto mō. Recipiātur flores melliloti et flores keuri. j. flores violarū citrinarū z folia altee cū farina seminis lini z farina fenugreci: z seminis papaueris cum butiro fiat emplastrum mitigatiuum do / loris sup apostēata cali. applicādo Idē vz ad apāta

indurata quia mollificat ꝛ resoluit· Idē valet ad du riciē splenis ꝛ epatis ꝛ ꝯ̄ asperitatē pectoris ꝛ pulmōis ipsis mēbris ab extra applicādo· Item succus melli loti vel oleū melliloti distillati in aures ꝯfert aposteati bus earū ꝛ doloribus· Ex floribus melliloti ꝛ absin thei ꝛ maiorane fiat decoctio cū q̄ decoctōe embracetur caput ꝛ sedabit sodā· Itē decoctio floꝝ melliloti ꝛ fa rie fenugreci ꝛ furfuris tritici cū aceto ꝛ applicata apo stemati ani ꝛ testiculoꝝ ꝛ iuuamentū prestat magnū Auicēna eodē cap· Itē mellilotū ꝟtutē hꝫ ꝯfortādi sua aromacitate ꝛ diureticā ex subtilitate substancie· Unde vinum decoctōis eius ꝯfortat digestionem ven tositatem resoluit opilationē ꝛenū ꝛ vesice aperit· Se men eius in brodijs ꝛ cibis ꝯmixtū confert ad predcā ꝛ reddit cibū boni odoris ꝛ saporis· Et succus mellilo ti cum succo celidonie ꝛ parum pulueris viridis eris potissimū ē remediū cōtra cācrū ꝛ fistulā ꝛ emoroidas Item suffumigatio camomillarū prouocat mēstrua ꝛ facit aborsum· Item mellilotū coctū in vino cū mē ta ꝛ absintheo ꝛ emplastrū super stomachū sedat dolo rem eius Item flores melliloti ꝛ semē aneti in vino co cta ꝛ emplastrata ꝯfert apostematibus oculoꝝ· Itē si manus alicuius liniāt succo melliloti fortiter ꝛ sine lesione potent portare ferrū cadens intra manum· Pā decta·

Matricaria mater

Matricaria id ē arthimesia quod idē ē: vt dicit Pan decta cap. de arthimesia: ꝛ dicitur etiā alio noīe mater herbarum. Et est eiusdē ꝯplexōis ꝛ virtutis vt arthi mesia existit calida ꝛ sicca in tercio gͣ. cuius folia cōpe tunt vsui medicine. Et maioris sunt efficacie viridia q̄ꝫ exsiccata. Item matricaria confert ad conceptionem

perficiendam ꝛ ꝯ sterilitatē factā ex hūiditate Recipiat puluis matricarie ꝛ mellisse ꝛ rasure eboris cum vino potentur non parum conferre hꝫ ad cōceptōem notanter sumatur post fluxū mēstruoꝝ. Etiā mellissa ꝛ matricaria cum succo satirionis in vino bulita ꝛ emplastrata super matricem : vel matrix inde fumigata miro modo ꝓfert ad conceptionem post purgatōem. Prodest etiā si balnietur mulier in aqua vbi cocta sunt arthimesia: mellissa: matricaria. Et pessaria ex his herbis fcā scꝫ conquassando has tres herbas iam dictas miscendo cum rasura eboris ꝛ imponātur pudendis ꝛ confert prouocando menstrua. Contra tenasmonē ex frigiditate. Recipiat patiēs fumū colifonie posite sup carbones deinde calefiat arthimesia super testā addito taxobarbato ex his herbis calefactis ponantur super lapidem molarē ꝛ sedeat patiēs desuper ꝛ anus intrabit: istud pro experto habetur. Et vꝫ ꝯ glādulas que nascuntur circa aures ꝛ anū: fiat prius circa ea loca scarificatio postea supponatur puluis arthimesie ꝛ marrubij ꝛ prodest.

Maiorana Maselepne

Maiorana cali. ꝛ sic. i tercio. ꝟtutē hꝫ ꝯfortādi ex aromaticitate dissoluēdi ꝛ ꝯsumēdi ꝛ mūdificādi ex q̄li/tatibus suis habet etiā ꝟtutem calefactiuā valde. Et quādo sumit̄ i potu decoctō eius in vino cū cathapu/cia ꝛ ebulo ꝯfert ydropicis i pricipio ei⁹ ꝛ strāguirie. Et qñ succus folioꝝ eius miscetur cū melle ꝛ fit linitō cū eo aufert liuorem sanguis mortui qui est sub oculo

Et quādo fit nastale vel pessariū cū decoctōe maiora/
ne ꝛ abrotani cum albo ꝯtuso ꝛ prouocat menstrua •
Item puluis maiorane cum parum zinciberis ꝛ pa/
piretri naribus inflatus purgat caput ꝛ ꝯfortat Et vi
num decoctionis eius stomachuꝫ ꝯfortat ꝛ digestiuā
virtutem ꝛ infrigidatum stomachū calefacit: similiter
facit puluis maiorane in cibo assumptus. Et tota her/
ba ipsius maiorane cū origano calefacta super testam
ꝛ in sacculo posita ꝛ dolori stomachi vel intestinarum
applicata dolorē ex ventositatibus aufert. Capiti etiā
superposita prodest ꝯtra frigidum reuma. Item fom/
tum factum ex decoctōe maiorane ꝛ arthimesie in vino
cocta vulue applicando matricem mundificat ꝛ super
flua ꝯsumit. Item maiorana cū aceto ꝯtusa ꝛ sale cō
fert puncture scorpionis vel aliorum animaliū veneno/
soꝝ. Itē decoctio maiorane cū folijs altee ꝛ faria fenu
greci ꝛ semis lini in vino in cā frigida vel cū aq̄ in cau
sa calida miro mō sedat dolorē apostematum flecmati
coꝝ vel supertortōes lacertorū vel neruoꝝ applicata.
Item succus eius cū melle linitus super vestigia facta
post ventosatōnē delet ea ne appareāt cicatrices Item
caputpurgiū factū cū puluere eius vt supra aperit opi
latōes cerebri ideo valet in epilentia ꝛ parilisi ꝛ tortu͛a
oris ꝛ emigrania. ꝛ dolor capitis. Serapio.

Marubium maelrouie

Marubiũ.i.prassiũ calidũ ꝛ sic.in tercio gra. Uirtutẽ habet dissoluendi ꝛ ↄsumendi ex q̃litatibus suis: ꝛ ex amaritudine diureticũ est: dissoluit eni ꝛ aperit. Eius potus ↄfert discrasie pectoris ꝛ pulmonis ex flecmate fi scoso: ideo valet ↄ asma ꝛ ↄ tussi isto mõ. ℞. succi ma rubij.lb.j.ysopi mellisse añ: m.ſ. ficuũ siccarũ nũero vij.vuarum passularum.ʒ.j.ligricie rаꝭ.ʒ.ij.dragãti

ʒ. j. omniū cōtusarū fiat bulitio cū. lb. j. vini albi ad ↄ
sumptionem tercie partis colatū dulcoretur cū sufficiē
ti zucro ꝛ fiat potus tepide sumendus mane pro qua
libet vice. ʒ. iiij. quo consumpto sequētes pillule sumā
tur. ℞. masse pillularum de agarico. ℈. ij. masse pillu
larum fetidarum. ℈. j. agarici. ℈. ß. salis gēme gra. j.
misce cum siropo de liquiricia ꝛ fiāt pillule ix. Altera die
sumatur diaprassiū vel diadragantum calidū pro cō
fortatiuis. Et ab extra vȝ vngere minerā pectoris cuȝ
vngento dialtee pro maiori mollificatōe materie peccā
tis. Item sola decoctio prassij ꝛ ficuū siccarū in vino
valet contra tussim ex frigida cā ꝛ si additur succus li
quiricie valebit eo melius. Item vinum decoctionis
prassij ꝛ seminis feniculi confert strāguirie ꝛ dissurie ꝛ
contra colicam passionem. Ipsa herba cū folijs lilij
ꝛ altee in vino ꝛ oleo cocta applicate pectini ꝛ itestinis
in modū emplastri vȝ ad idē ex causa frigida. Cōtra
emoroidas inflatas ꝛ non vlceratas prodest decoctio
prassij ꝛ aneti cū vino ꝛ aqua salsa ꝛ fiat enkacisma. i
sessio super ipsas herbas. Contra vermes auriū inicia
tur succus eius auribus. Item vinum decoctōis eius
aperit opilatōes splenis ꝛ epatis ꝛ mūdificat pectus ꝛ
pulmonem per screatum ꝛ prouocat mēstrua qn̄ bibi
tur. Serapio.

Mora celsi moerbesien

Mora celsi dulcia sūt calida ꝛ hu· sz acetosa sūt ad fri
giditatē ꝛ hūiditatē declināti ꝛ illa sūt domestica Et
sunt siluestria noīe morabaci ꝛ sunt frigide ꝛ sicce ꝯple
xionis ꝛ sunt rubea in pͥmis ꝛ cum sunt nigra colli

guntur. Domestica ꝟtutē hꝫ dissoluēdi ꝯsumendi et
mundificandi. Cōfert squinantiā ⁊ ꝯ casum vuule et
braucos ⁊ vicia fauciū. Et electuariū in tali casu con
ueniens diamoron dicitur ⁊ fit inde gargarisma. ℞.
succi mori domestici vel diamerō ℥. j. ſ. aq̄ plātagis. ℥
iij. aceti mellis rosatū añ. ℥. ſ. misce ⁊ fiat gargarism⁹
Valet etiā loco diamorō decoctio succi mori celsi cum
melle despūato ⁊ seruatur ad lōgū tēpus. Itē succus
etiā de moris dulcibus aliquātulū calefcūs ⁊ datus po
tui soluit ventrem si sit ꝯstipatus ex frigida cā. Et vi
num decoctōis moroꝝ mūdificat intestina. Succus
corticis eius vel vinuꝫ decoctōis corticis vel puluis cor
ticis eius cū melle lūbricos necat. Cortex mori celsi vir
tutē hꝫ ꝯsumēdi ⁊ mūdificādi. Mora siluestria ꝟtutē
habēt ꝯstrigendi gratia acetositatis. Itē decoctio fo
liorum ⁊ corticis mori in vino ⁊ parū aceti vꝫ in dolorē
dentiū os inde abluēdo. Item ēplastrū ex folijs mo
ri celsi ⁊ oleo valet in ꝯbustione ignis vel aq̄ calide.
Itē decoctio foliorū mori ⁊ vitis ⁊ ficuū in aq̄ pluuia
li denigrat capillos. Item succus moria acetosi ⁊ foli
orum eius ꝯfert ad apostema oris ⁊ vuulue: ⁊ est vlti
mum ad squinantiā ⁊ prefocatōem. Morū malū est
stomacho corrumpitur eni in eo. Et oportet vt comen
dantur omnes species eius ante cibū: ⁊ post cibum sūp
ta corrumpūtur. ⁊ colericis non obsunt. Et morū ali
qualiter exsiccatum retinet ventrem ⁊ opitulatur dissin
tericis Auicenna eodem capitulo.

Mercurialis mercurial

Mercurialis calide ꝛ sicce cõplexiõis in ꝓmo gradu ꝛ est duplex: scȝ masculus ꝛ femina que ē maior ꝛ masculus minor: ꝛ hȝ rotũda semia. Pãdecta auctoritate aūrois libro colliget cap. de mercuriali. Utercȝ mercurialis in cibis elixatus ꝛ cõmestus ventrem soluit. Elixatura eius accepta hũores aq̄sos purgat vt mer

curialis cum bletibus ꝛ puispassulis buliat̃ cū iuē car
niū recentiū de illo brodio multū sūat ꝛ sufficiēter lubri
cat. Fit etiā ex mercuriali distere isto mō. ℞. mercuria
lis bletis matris violarum malue añ. m. j. foliorum sene
polipodij añ. ʒ. j. decoquātur in aq̄ lb. ij. ʃ. ad ꝯsump
tionem fere tercie partis coletur colature misceatur cassie
fistule extracte. ʒ. j. benedicte laxatiue. ʒ. ʃ. olei violarū
olei aneti añ. ʒ. j. ʃ. salis gēme. ʒ. ʃ. misce ꝛ fiat euema
i. distere. Dicitur ꝙ folia femie trita ꝛ puncta vertebro
vel succus femine bibitus feias generare fcit. Et de fo
lijs masculi ꝛ succo eius simili disciplina factū mascu/
los generare facit. Item mercurialis in capone coctus
ꝛ ius caponis decocti acceptum purgat hūores gros/
sos ꝛ aquosos ꝛ nigrā colerā. Idem ꝓfert febribus
tpalibus ꝛ tipicis seu interpellatis egritudinibus tre/
moribus ꝛ inflatōibus stomachi ꝛ asmaticis ꝛ artetti
cis singulare remediū ē. Galienus vij. simplicium capi
tulo de linofostida. i. mercuriali. Utimur quidē omis
eo ad ventris sub ductōes solū Et vinū decoctōis mer
curialis ꝛ calamenti sufficiēs diaforeticum est. Pan/
decta eodem capitulo.

Mandragora Doel vuortel

Mãdragoã ē fri · z hu · i tercio scđm Auic · sz scđm pā dectā ē fri · i tercio · z ē i ea cū hoc caliditas pauca: sz in pomis mãdragore ē hūiditas: z ꝓpter hãc cãm indu cūt subet · i · somnū ꝓfundū: sed cortex eius radicis ē fri gidus multū z cū hoc desiccat · Et qñ ex ista radice ex hibetur alicui in potu vel in cibo cum pane incidit su / mens eam in subet · i · somnum · z ideo vtuntur cirogici

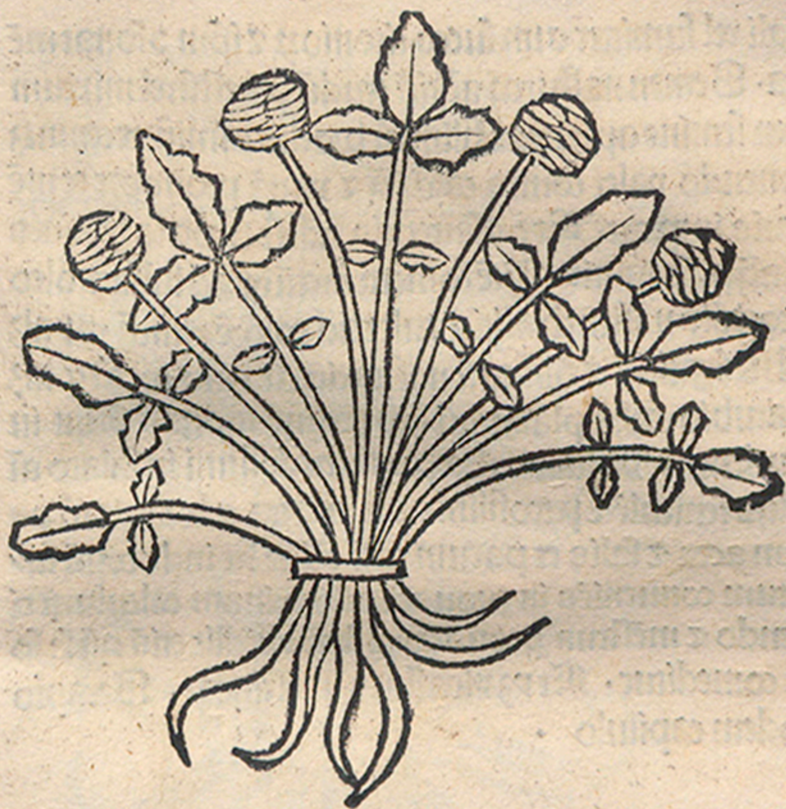
quãdo volunt membrũ incidere. Et si radix in vino decoquatur donec minuitur tercia pars ⁊ colatur ⁊ reponitur: ⁊ si accipitur ex ea quãtitas ʒ. j. ⁊ admistrat᷑ ad nimias vigilias ⁊ ad sedãdos dolores. Et qñ fiũt necesse incidere vel cauterisare aliquod mẽbrũ ⁊ volum⁹ ꝙ non sentiatur detur ei in potu prius. ʒ. j. vel. ʒ. ſ. succi radicis cum mellicrato fcit euomere flecma ⁊ coleraꝫ sicut elleborus: sed si accipiatur nimiũ occidit. Itẽ qñ cortex supponitur ano sicut suppositoriũ facit dormire. Et quãdo radix eius elixatur cum ebore sex horis mollificat ipsum ⁊ facit ipsum abilem ad faciẽdũ quãcũqꝫ figurã volueris. Radix vero eius qñ fortiter teritur et fit emplastrũ cũ ea aceto curat erisipilam. Hoc idẽ qñ miscetur cum oleo vel melle ꝓfert morsui venenoso. Et qñ miscetur succus eius radicis vel decoctio cũ vino et sauit ordei valet in sedãdo dolorẽ iuncturarum ⁊ oĩs alios dolores. Pandecta.

Nasturciū ortulanū   Rof kerse

Nasturciū domesticū ⁊ agreste domesticū est calidū ⁊ siccum in tercio gradu ⁊ est similis ꝟtute sinapis. Est resolutiuū maturatiuū cū lenitate. Retinet capillos cadētes. vinū decoctōis eius. Et linitio succi eius super crines. Emplastrum etiā ex eo factū cū succo ei⁹ ⁊ semper viua ⁊ sale, super carbūculū applicādo vel sup ignem ꝑsicum confert. Etiā succus nasturcij cū melle mixtus valet ad scabiem vlcerosam. Prodest etiam

in doloribus iuncturarum vinum decoctionis eius Et emplastrum ex eo factũ cum aceto ꝛ sauich de ordeo il lud confert omni mollificatõi neruorum. Vinum etiã decoctiõis eius cum succo yreos vel puluere yreos mũdificat pectus ꝛ pulmonem ideo vꝫ in asmate propter il lud quod est in eo de inscisiõe ꝛ subtiliatõe. Et vinuꝫ decoctõis eius calefacit stomachum ꝛ epar ꝛ confert grossiciei splenis. Et emplastrum ex eo ꝛ melle factuꝫ spleni vꝫ Et qñ bibitur succus eius cũ succo atriplicis ꝛ parum aceti facit vomere colerã rubeã ꝛ educit eã. Item eius vsus augmẽtũ fcit in coitu sumẽdo in sa/lato cum baucia ꝛ cum radice yringi Itẽ succus eius cum succo absinthei educit solutõe vermes ꝛ prouocat menstrua ꝛ eicit fetum. Et vinum decoctõis nasturcij soluit ventositates ꝛ confert colice passioni. Et succus eius confert puncture venenosorum animaliũ bibitus ꝛ more emplastri suppositum cũ melle. Et qñ ex eo suffumigatur domus effugat ea. Auic. Contra strãguiriã herba ipsa decocta in vino ꝛ oleo posita super pecti/nem prodest. Valet etiã tenasmoni puluis nasturcij ꝛ cimini ꝛ colofonie. Item semen eius masticatũ valet in paralisi lingue. Item puluis seminis eius narib⁹ inflatus valet ꝫ frigiditatẽ ꝛ hũiditatẽ cerebri.

Nasturciū aquaticū Woaterkerse

Nasturciū aquaticum: id est senacion calidū in primo et siccū in scdo gradu. Pandecta: sed scdm platearium est calidū et siccū in tercio. Nasturciū coctum cū carnibus addendo mellissam mundificat pectus et pulmonem a frigidis hūoribus. Itē olera fcā ex nasturcio aqtico et petrosilino et aceto vz ℥ colicam et yliacā passiones. Et fomentum factū ex eisdē herbis cum vino coctis super intestina applicando valet ad easdē passiones. Semen nasturcij aquaticī strīgit vētrē qui fluit propter caliditatē qñ bibit decoctō eius in aqua plu/

uiali vel sumitur cum succo citonioꝝ ⁊ ipm ꝯfortat mē
bra. Semen nasturcij aq̄tici crudū ꝯmestū vel mixtum
cum semine apij petrosilini cū brodio carniū recentiuꝫ
sumendo valet contra calculū ⁊ vrinā prouocat et mē
struis imperat. Et dissintericis ꝓdest decoctio seminis
cū aq̄ plātaginis. Itē fometū factū ex aq̄ salsa ⁊ oleo
decoctōis nasturcij aq̄tici valet ad dolorē yliacū. ⁊ valꝫ
ad strāguiriā ⁊ dissuriā nasturciū cū vino coctū ⁊ cuꝫ
marubio cathaplasmatū sup pectinē magnū p̄stat iu
uamentū. Et illa herba potest crude sumi in salato cū
folijs feniculi ⁊ petrosilini cum lactuca ⁊ boragie cū pa
rum aceti ⁊ salis et parum olei oliue fit inde bonū sa/
latum conueniēs in prouocando vrinam calculum ei
ciendo ⁊ mēstrua prouocat ⁊ fetū expellit etiā qn̄ se so
la comeditur. Et vꝫ vlceribus intestinoꝝ. Serapio
eodem capitulo.

Nigella Balsem

Nigella calida et sicca est in tercio. Virtus existit in semine: virtutem habet diureticam ex amaritudine dissoluendi et consumendi ex qualitatibus suis. Item emplastrum factum ex farina seminis nigelle cum succo absinthei circa umblicum applicatum pueris lumbricos necat. Unguentum contra scabiem fiat decoctio pulueris nigelle in magna quantitate cum sulphure in aceto ad aliquam spissitudinem

addito oleo fiat inde vngentum bonū ad scabiē ꝛ em
petiginem. Et ad lentiginem faciei valet farina seminis
nigelle ꝛ ceruse cū aceto ꝯfecta. Et oleū amigdalaruꝫ
amararū decoctōis farine seminis nigelle instillatꝰ au
ribus vermes auriū necat. Itē vinū decoctōis nigelle
ꝛ seminis nasturcij ꝛ se. aneti ꝛ se. petrosilini cōfert cō
tra strāguiriā ꝛ dissuriā ꝛ yliacā passiones. Et nigel-
la in minima quantitate sumpta necat. Pādecta. sed
in magna quātitate cū vino ꝛ oleo cocta ꝛ in sacculo
applicata pectini ꝛ renibus vꝫ ad p̄dcā. Urina decoc
tōis farine nigelle ꝛ succi vermicularis curat carbūcu-
lum cum aceto coquēdo. Et farina semis nigelle cum
aceto cocta miscendo parum piretri ꝛ in ore retētū mi
tigat dolorē dentiū. Et vinū decoctōis nigelle ꝛ arthi
mesie pluribus diebus potatuꝫ mēstruis imperat: vri
nam prouocat ꝛ lac deponit: quia desiccat nimis. Et
pingues ꝛ glutiosos humores digerit. Et caputpur
giū factū cū puluere eius ꝛ puluere radicis yreos na
ribus inflādo ꝯfert ne aq̄ descēdat ad oculos. Et ꝓp
etas eius est que aufert febrē flecmaticā ꝛ melācoliam
ꝛ confert morsui serpentum. Pandecta.

Nenufar zee bloemē

Nenufar fri· ꝛ hu· i scdo· Et ē duplex q̄dā defert albū florē q̄ ē melior: ꝛ ē croceū florē ꝓducēs qd̄ non ē adeo bonum· Et flos eius vsui medicine competit· Et ex

floribus fit siropus ꝯ febrē acutā ꝛ epatꝭ calorē. flores
nenufaris ꝛ flores violarū ꝛ semē endiuie ꝛ semē lactu
ce ꝛ portulace ꝛ semina quatuor frigida q̄ oia decoquā
tur in aq̄ ꝛ parū aceti: ꝛ colature addatur zucrū suffi-
ciens ꝛ fiat siropus ꝯueniēs p̄dictis discrasijs. Con
tra dolorē capitis ex calore. Recipiātur flores nenufa-
ris ꝛ infundantur in aqua simplici per noctē: mane ta
lis aqua bibatur. Et flores etiā naribus applicētur
ꝛ valebit. Idem confert aduersus instantiā vigiliaꝝ
quia somnum educit. Et eius oleū sedat dolorē capitꝭ
vel alioꝝ membroꝝ ꝓueniēte vicio caloris. Et flores
eius cocti cum floribus lilij in aceto stomacho emplas
trando eius dolorē mitigat. Et aq̄ decoctiōis floꝝ ne-
nufaris bibita vesice dolorem mitigat. Et succus flo-
rum eius cum cerusa miscendo maculas corporis deter
git. Et addita pice alopiciā emēdat. Et tumorē testi
culoꝝ tollunt flores nenufaris ꝛ rosarum cocti in ace
to cum farina tritici testibus applicando: sine dubio
multum prodest. Semen etiā eius assidue bibitum
id facere nouit. Item radix nenufaris ꝛ semē eius ꝟ
tutem hn̄t desiccatiuā sine mordicatōe ideo reuma vē
tris reprimit. Semen vero eius in potu datum sperma
tis fluxum reprimit si plus a rōe fluat. Et est multum
cordialis Auic. de viribus cordis. Vinum decoctiōis
radicis eius ꝛ corticis tamarisci valet apostematibus
splenis. Auicenna.

Origanum Wilde maseleyne

Origanũ calidũ est ꝛ siccũ in tercio gradu Cuius du
plex est spẽs scꝫ origanũ siluestre quod latiora hꝫ fo/
lia ꝛ fortius operatur· Aliud est domesticum quod in
ortis reperitur ꝛ minora hꝫ folia ꝛ suauius operat᷑: ꝛ is
tud in medicinis ponẽdũ ẽ· Uirtutẽ hꝫ dissoluẽdi ꝯsu
mendi attrahẽdi relaxãdi · Folia origani cũ floribus
ꝛ maiorana in sacculo posita ꝛ super testam calefcã si/
ne liquore capiti applicetur sacculus ꝯfert ꝯ̃ frigidum
reuma caput cooperiatur vt sudet· Uinũ decoctõis il/
larũ herbarum cum olibano mixtũ ꝛ gargarismatuꝫ
giguiarũ ꝛ faucũ ꝯsũit hũiditates · Et puluis origa

ni cũ zinzibere ꝛ parũ salis cõmunis vsti positus super vuulam inflatã ex hũiditate cõsumit eã. Cõtra frigidum reuma vtimur vino decoctõis eius ꝛ ficuũ siccarum. Et vinum decoctõis eius confortat digestionez cum puluere galãge miscẽdo. Dolorẽ stomachi ꝛ intestinorum ex ventositate excludit. Et ipsa herba cũ nasturcio ortulano i vino cocta ꝛ supposita renibus strãguiriã soluit. Idẽ cõfert tenasmoni ex frigida cã cum anus fuerit extra suũ sitũ ipsam decoctõem herbarum ano applicando ꝛ fiat eukacisma Itẽ idẽ orificio vulue applicatum cum oleo mixtum duriciẽ matricis soluit. Et fomẽtum factũ ex aq̃ decoctõis eius ꝛ arthimesie matricẽ mũdificat ꝛ mẽstrua ꝓuocat. Serapio. Et ꝯtus ãbarũ herbarũ est calida ꝛ prouocãt vrinã. Et quãdo bibitur decoctio earum laxat ventrẽ ꝛ fcit descẽdere superfluitates colericas. Et quãdo sumitur i potu cum aceto ꝓfert spleneticis ꝛ potui venenoso. Serapio eodem capitulo .

Piretrum Beertrã

Piretrũ ē cali· ꝛſic i· tercio Auic· melius ē qđ ē acutũ ꝛ mordicatiuũ ligue· ꝛ radix piretri ponit᷑ i medicinis Nõ ꝙ acutũ piretrũ ꝑmo cũ masticat᷑ nõ ꝑcipit᷑: ſꝫ dꝫ aliquãtulũ masticari ꝛ tenē̃i i oē: hꝫ ꝟtutē diſſoluēdi attrahēdi ꝛ ꝯſumēdi: gargarismus cũ aceto ꝛ vino decoctõis radic̃ piretri ꝛ zinziberis ꝛ ficuũ ſiccaꝝ cerebrũ a ſuꝑfluitate flecmatica mũdificat ꝛ hũiditatē vue ꝯſumit

Idē fcit radix piretri sola masticata. Et iter dētes radix eius masticata tollit dolorē dētiū Et masticatū paralisim ligue aufert Et radix piretri ꝯtusa cū herba paralisi in vino ⁊ oleo cocta emplastrata loco paralitico ⁊ artetico ⁊ podagrico multū cōfert. Itē radix piretri trita cum vino ⁊ succo herbe paralisis cocta ad spissitudinem cui addatur oleū ⁊ cera quod sufficit ⁊ fiat vngentum valens ad predicta optimū. Platearius Et virtus radicis piretri est adustiua. Et prouocat sudorē decoctio radicis piretri puluerisati ⁊ succi calamenti cum vino ⁊ oleo quo vngatur corpus. Fricatio fcā ex decoctōe radicis piretri in vino ꝯfert mollificationi neruoꝝ antiq̄ ⁊ stupori neruoꝝ. Et prohibet generatōnem alcuset. i. spasmi in cruribus aut aliis mēbris Et vehementer aperit opilatōes calotoꝝ ⁊ cōstrictōi nariū Et eius decoctio in vino cōfert dolori dentiū ex frigida cā. Et acetum decoctōis eius cōfirmat dentes motos si teneatur i ore. Et qn̄ fricatur cū eo ⁊ oleo corpus añ paroxismum rigoris confert rigori febris.

Pionia pyonie

Pionia calida ꝛ sic· in secūdo gradu Cuius radix in medicinis ponitur cū reperitur in receptis· Eligēda est que nigra existit ꝛ ꝯtinua nō perforata: ꝛ in hyeme colligitur per ānū seruatur Virtutem habet ocultā cōtra

epilentiā ⁊ suspensa collo preseruat ab epilentia: testāte Galieno de q̊dā puero cuius collo talis radix appensa erat ⁊ non patiebatur: radice eni subtracta stati patiebatur epilentiā. Ad idem vz puluis pionie datus cū vino decoctōis pionie vel arthimesie Et puluis eius cum vino decoctōis castorei ꝯfert aduersus paralisim Cōtra stranguiriā ⁊ dissuriā valet vinū decoctōis pulueris radicis pionie. Ad matricē mūdificādā fiat fumigiū vel fomētū ex aq̄ decoctōis pulueris radicis pionie ⁊ arthimesie. Contra tenasmonē decoctio pulueris radicis eius ⁊ taxibarbati fiat sessio super talē decoctionem ⁊ confert. Eius decoctio cū cerusa in aq̄vz abstergēdo vestigia nigra in cute. Suffumigatio facta cū semine pionie ꝯfert demoniacis ⁊ epilēticis ⁊ sanat eos. Et similiter vinum decoctōis florū vel seminū eius cum melle roſ ⁊ bibatur cōfert ad idem vehementer. Auicēna autē dicit pioniā romanū talē efficaciā habere contra discrasias predcās: sed illa q̄ penes nos i almania reperitur nō hz magnū effectū. Et si bibāt xv grana de semie pionie in vino aut mellicrato ꝯferūt in cibo valde. Et semen eius confortat stomachū ⁊ sedat dolores eius ⁊ mordicatōem. Et aq̄ decoctōis eius valet in yctericia ⁊ aperit opilatōes epatis ⁊ ꝓuocat mēstrua ⁊ vrinam. Auicenna eodem capitulo.

Petrosilinum petercelie

Petrosilinū est calidū ꝛ sic· in scđo· Duplex ē mane ries scꝫ domesticū ꝛ agreste: quaꝝ scia ꝑcipue ꝯpetūt i me dicis· Et cū i receptꝭ petrosilinū repit semē itelligitur ip sius domestici: scia ꝑ ānū seruāt: virtutē hꝫ diureticā· ex feniculo ꝛ petro· ꝛ nasturcio aqtico ꝛ boragie ꝛ lactuca pōt fieri ꝯpetēs salatū cū aceto ꝛ paꝝ olei oliue ꝛ paꝝ sal

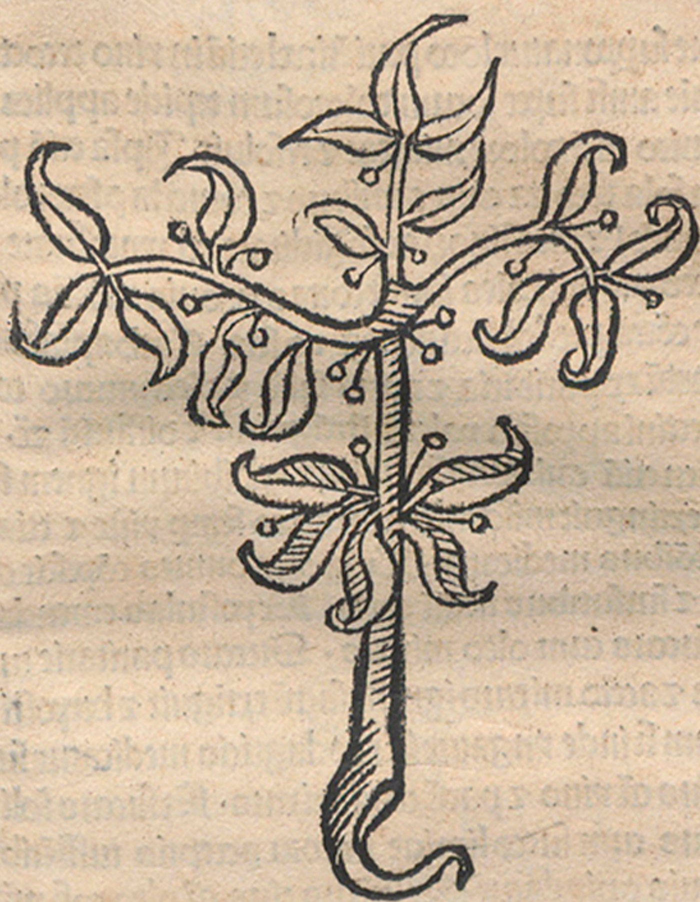
Fit etiā inde salsamētū ꝯ calidas discrasias corpis humani. Herba ipsa in cibis posita digestionē ꝯfortat ꝛ ventositates expludit. Itē succus petrosilini clarificat⁹ mixtus cū pulue͛ thutie ꝑparate in aq̄ ros fit inō colirium pro oculis. Item semen petrosilini cū semie feniculi ꝛ apij in cibis comesta confert calculosis. Uel ista semia puluerisata mixta cū saxifraga cū zucro albo miscendo in modum tragee ꝛ valet ad idem. Item radices petrosilini sunt dure digestionis ergo potius cōfert eius brodiū. Item petrosilinum damus in opilatione splenis ꝛ epatis cum scolopendria ꝛ leuistico in cibis sumendo. Similiter valet vinum decoctōis illarum herbaruꝫ ꝯ eādē discrasiā. Decoctio illarū herbarum confert in colica ꝛ strāguiria quia digerit ꝛ resoluit. Decoctio etiā seminis petrosilini ꝛ feniculi ꝛ scolopendrie in aq̄ absinthei cuius colatura cū zucro mixta confert yctericie vicio opilatōis precipue splenis. Itē virtus etiā totius herbe est ꝓuocatia vrine ꝛ mēstrui et est conueniens inflationibus stomachi ꝛ intestinorū. Serapio.

Polipodium Vvilt varen

Polipodiũ calidum est in secundo siccũ in tercio gra-
Virtus est in radice que in sapore dulcis est ⁊ nodosa
⁊ quod nascitur super radices quercus est efficacius.
Est resolutiuũ ventositatum ⁊ hũiditatũ ⁊ in decoctiõe
polipodij debet poni aliquod exclusiuũ ventositatis vt ē
anisum ⁊ semē feniculi et cimini . quia polipodium re/
soluit hũores in vētositates. Virtutē etiā hȝ polipodi

um dissoluēdi attrahendi ꝛ purgādi pricipaliter flec
ma ꝛ melācoliā secūdario: vn̄ ꝯpetēter ponitur in decoc
tōe flecma ꝛ melancoliā purgāte. Et flecmaticis ꝛ me
lancolicis sanis datur ad preseruatōem. Cōtra febrē
quotidianā ꝛ quartanā ꝛ dolorē artheticū ꝛ ꝯ dolorez
colice ꝛ yliace passionū ꝯferre hȝ. Et talis est vsus. ℞
foliorum sene: radic. polipo. ʒ iij: ꝛ radi. esule an̄. ʒ. ß. se
minū feniculi petrosilini leuistici an̄. ʒ. ij. vuarū passu
larum: floꝝ violarū boragis an̄. m. ß. liqricie. ʒ. j. ōni
um contusoꝝ fiat decoctio in aq̄ ꝛ vino an̄. lb. j. ß. ad
ꝯsumptionem fere medietatis coletur ꝛ colatura dul
coretur sufficienti zucro quod sufficiat ꝛ fiat potus ꝛ vta
tur eo mō vt sup̄: quo consumpto sequētes pillule su
mantur. ℞. masse pillularū fetidarū masse pillularuz
de lapide lasuli an̄. ʒ. ß. turbit. ℈. ß. diagredij gra. iij.
ʒiciberis masticis an̄. gra. j. misce cū siropo acetoso cō
posito ꝛ fiāt pillule vij. aut ix. ℞. diagalange vel dia
coros pro ꝯfortatiuis. Jtem radix polipodij cū parū
anisi decoquatur in pullo cum alijs speciebus odorife
ris ꝛ delicatis hominibus multum opitulatur. Contra
artheticā buliatur radix eius cū semine feniculi ꝛ her
modactuli puluerisatum in aq̄ ꝛ multū ꝯfert. Auic.

Paritaria paridane

Paritaria calida ꝛ sicca in tercio gdu. Viridis mag ne est efficacie: exsiccata vero nullius. Virtutem habet dissoluendi ꝯsumendi: diaforetica est ꝛ extenuatiua vẽtositatum. Vinum decoctionis paritarie ꝛ absinthei cũ parum zucri ꝯfert contra frigiditatẽ stomachi ꝛ intestinorum ꝛ dolorẽ eorũdem ex frigiditate ꝛ ventositate. Idem valet contra stranguiriam ꝛ dissuriã ꝛ yliacam passionem. paritaria calefacta in testa sine aliquo

liquore supponatur loco patienti: vel etiā in vino decocta cū semine anisi super locum dolorosum tepide applica/tum miro mō dolorē mitigat ꝛ resoluit. Ipsa etiā paritaria sola decocta cum carnibus ꝛ comesta ꝓfert dolori stomachi ꝛ intestinoꝝ ex frigiditate vel ventositate. Plures modōni hoīes faciūt tortas ex ouis ꝛ folijs paritarie cōtra predcā accidentia ꝛ ꝓfert. Cathaplasma etiā factū ex paritaria ꝛ aqua salsa ꝛ oleo mutuo cocta ꝛ pectini apposita valet ꝯ strāguiriā ꝛ dissuriā ꝛc. Semen etiā cathaplasmatibus exhibitum ignem sacrum extinguit miscendo cum succo semp viue ꝛ etiaꝫ ꝯbustōibus medicatur. Tumores omnes cōpescit cū aceto ꝛ furfuribus tritici cocta. Et postulas emendat eius succus cum oleo mixtus. Succus paritarie cuꝫ cerusa ꝛ aceto mixtus ignem sacrū extinguit ꝛ herposti/menum si inde vngatur Et podagricis medicatur succus eius cū vino ꝛ parū croci mixtus. Et succus foliorū eius cum succo ligriae in potu acceptis tussiētibꝰ antiquis opitulatur. Et succus eius cū oleo roꝭ mixtus dolorem auriū mitigat. Succus etiā eius tumores fauciū loco gargarismi compescit. Pandecta.

Portulaca porceleyne

Portulaca infrigidat in tercio ꝛ hūectat in scḋo gᷓ. Virtutē hꝫ liniēdi ꝛ humectādi ꝛ infrigidandi. Optimus cibus est febricitātibus de colera ꝛ colericis Similiter sanis etiā cruda vel cocta ꝯfert: valet etiā ad calorē interiorū mēbrorum. Cōfert etiā ꝯ ꝯstipationem ventris aq̄ decoctōis portulace ꝛ lactuce ꝛ prunorū ꝫ et vuarū passularū. Idē vꝫ ad ifrigidadū calorē febrilē

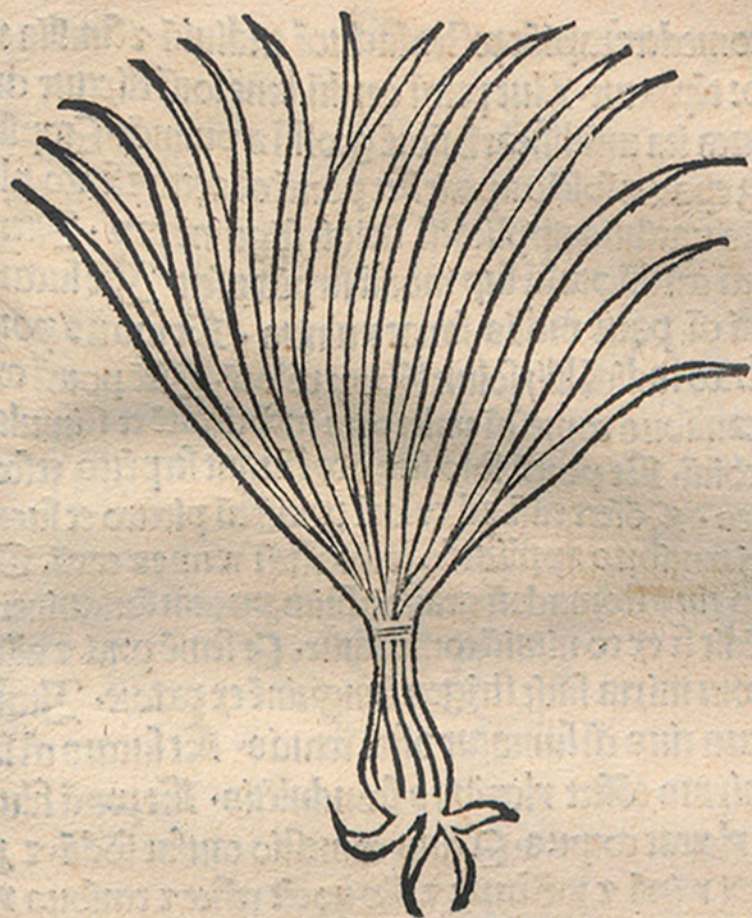
Valet etiã ꝯ strãguiriã ⁊ dissuriã tunc̄ operatur ꝯstric tionē ventris. Qua eni in quãtū vrinã prouocãt in tã tum ventrē ꝯstipãt. Plat. Sed portulaca cū ꝯuenien ter apponitur cōstrictionem ventris prohibet: hūectat ei ⁊ relaxat. Cōfert etiã ꝯ ragadias. i. scissuras labiorū ⁊ ad vlcera eoꝝ. Radices portulace cōburantur in va se eneo ⁊ fiat puluis cōfectus cū melle ⁊ labia iñ vn/ gantur. hoc idē ragadias leprosorū palleat. Confert etiã portulaca cōtrita cū aceto ꝯ apostēata calida i pri cipio ipsis apposita. Et succus portulace ⁊ etiam tota herba si comedatur cōuenit vlceribus intestinoꝝ quia linit ipsa. Et cōuenit fluxui matricis immoderato: ⁊ succus eius est fortior in hoc. Et portulace vsus nimiꝰ debilitat visum ⁊ infrigidat corpus ⁊ ꝓhibet vomituꝫ colericum ⁊ aufert libidinē. Itē portulaca masticata cū parū aceti fluxū sanguis prohibet nariū: vel etiã co mesta ardorē stomachi tollit vicio colere ꝓpterea cau sonias plus alijs febribus prodest super stomachum etiã ēplastrata cū parū aceti miscēdo idē fecit. Stupo/ rem etiã dentiū sanat masticata. Et quãdoqꝫ stiptica est in sapore ideo vꝫ dissinterias in cibis sumpta. Et quãdo fricãtur veruce cū ea eradicat eas ꝓprietate sua non qualitate. Eius succus sedat sodã calidam. ⁊ cō fert etiã doloribus renū ⁊ vesice ⁊ eoꝝ vlceribus. ⁊ ipa retinet fluxum menstruorū ⁊ valet vlceribus matricis Et aqua eius valet emoroidibus sanguis. Pãdec.

Polegium puleye

Polegiũ ē herba mltũ odorifera· Est autē scd̾m plat-
cali· ꝛ sic· in tercio· Cuius ꝟtus ↄsistit in folijs ꝛ flori
bus: ꝛ dꝫ colligi qñ ē in floꝛe· Et ē duplex· s· domesticũ
ꝛ agreste· ꝛ vtrũqꝫ ē multũ vtile ꝛ mediciale· ꝟtutē hꝫ
dissoluēdi ↄsumēdi ꝛ ↄfortãdi· Et reuma frigidũ con
strigēdi ꝛ desiccãdi ꝛ matricē mũdificãdi ꝛ coartãdi vē
tris vuluã· hꝫ etiã ꝟtutē educēdi mēstrua ꝛ frangendi

calculũ: z confortandi stomachũ. In eo etiã ẽ virtus excitãdi appetitũ et extenuãdi vẽtositatẽ Et ei⁹ virtus mirabilis est mitigãdi dolorẽ iteriorũ mẽbrorũ scȝ itestinorȝ. Et eius vsus multũ fcit ad ꝯceptũ ut dicit Plinius. Itẽ polegiũ impositũ sacculo sup testã calefcm̃ sine liquore aliquo et sacculas adeo calidus applicet̃ capiti valet ꝯtra reuma frigidũ. et si maiorana apponit̃ cũ sticados arabico erit eo efficacius. Et gargarism⁹ factus ex aceto decoctiois polegij et ficuũ siccarũ valet ꝯtra frigidam tussim ex conglutinoso hũoẽ vel etiam aquoso. Itẽ aqua eius cũ thutia mixtus valet cõtra dolorẽ oculorȝ. Et fomẽtacio eius sup aures sedat dolorem earȝ: Et vinũ decoctiois polegij et mẽte valet cõtra dolorẽ stomachi et itestinorȝ ex frigida causa vel vẽtositate: Torte etiã facte ex polegio et mẽta cũ ouis conferũt ad idem: Emplastrũ etiã factũ ex polegio et menta cũ vino stomacho applicatũ ꝓdest ad idem. Fomẽtum etiã factum ex decoctõe polegij z arthimesie hũiditates superfluas matricis deficcat z vuluã coartat: z hodierno die plures mulieres tali fomẽto vtuntur. Et decoctio polegij z seminis feniculi z anisi in vino z oleo z pectini emplastretur prodest contra stranguiriã z dissuriam. Platearius.

Porrum Biesloock

Porrum aliud domesticum aliud silvestre calidū in tercio siccū in secūdo gradu. Et silvestre est calidius et siccius propter illud est deterius. Porrū nocet stomachū causans inflatōem ac ventositatē. Et cū sui acumine nervos mordet: facit enim fumos melācolicos exalare ad caput obfuscando visum. Et eius usus causat somnia terribilia: unde caveāt ab eo colerici et melācolici seu maniati et opilatōem in capite hñtes: volentes

ea comedere rapiat postea lactucā endiuiā ꝛ similia vt calor tēporetur. Aut porrū crudū bene lotū elixetur cū lactuca ita mūdificat hūorē grossū a pulmōe. Etopilatiōez epatis ꝛ spleīs aperit Et porrū cū aceto ꝛ succo plātagis naribus applicatū strīgit sāguinē eaꝝ. Item porrū crudū ꝯtusū sup morsū serpētis ꝓfert. Itē succus porri cū parū mellis sanat vulnera. Et succus porri cū succo radicū lilij soluit lūboꝝ dolorē. Itē porrū crudū caulibus comestū valet ꝯtra inebrietatē et stimulat ad coitū. Et porrū solo suo odoē fugat serpētes et scorpiōes. Cōfert etiā ad dolorē dentiū cū piretro et succo porri dentibus applicādo ꝛ interficit vermes earū. Sz vsus eius stomachū grauat: sitim ꝓuocat sanguinem incēdit si ex eo nimiū comedatur. Et semē porri ꝛ allei in potu mixta facit strīgere sanguinē ex pectore. Item succus eius cū sumatur ꝓfert verucis. Et succus cū sale mixtus cōfert vlceribus fraudulētis. Et porrū siluestre vlcerat corpus. Et eius comestio causat sodā. ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua: ꝛ ādo nocet vesice ꝛ renibus vlceratis. Et cōfert emoroidibus coctū ꝛ more emplastri superpositum. ꝛ eius vsus cōmouet ad coitū ꝛ similiter eius semē torrifactū. ꝛ folia eius cū granis mirti vꝫ ꝯ tenasmonem. ꝛ porrum cum oleo amigdularum coctum valet in colica. Auicenna.

Pentaffilon Viuebladren

Pentaffilon grece quinqȝ foliū latīe. Eius radix siccati
ua i tercio mīme vero caliditate māifesta ꝑticipat. Elix
atūa eius cū edēa terrestri dolorē dētiū mitigat ore retē
ta. Et ex decoctōe eius ⁊ piretri ⁊ parū mellis fit garga
rismus ꝗ putredinē oris tollit. Et decoctio eius cū plā
tagie vētrē strigit. Dissintericis necē adhibet. Artheti
cis ⁊ sciaticis prestat effectū. Elixatura eius cum aceto

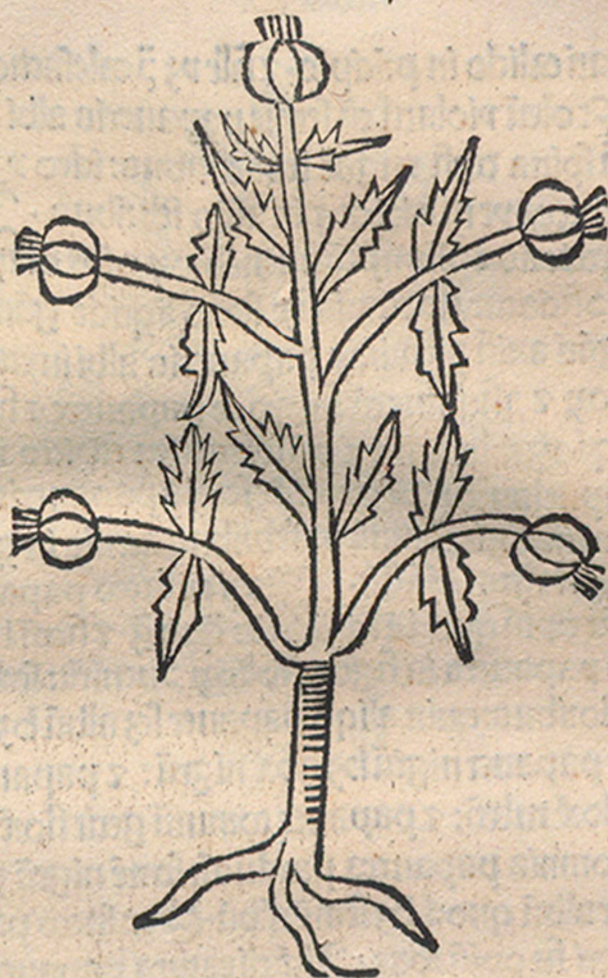
z cathaplasmata herpestimono ꝯfert: z ignē sacrū exti guit cum succo semper viue miscēdo. Et ad apostēata z pānericiū apposita ad sanitatem perducit: scabiē sol uit. Succus radicis eius causas epatis z pulmonis saluat. Et potionibus venenatis occurrit Decoctio fo liorum eius cū vino cū folijs sene addito pipere quar tanarijs remediū est. Et ab epilenticis accepta trigin ta diebus prestat effectū. Succus etiā folioꝝ eius yc/ tericis presidiū ꝯfert. Et fistulis succus eius immissus prestat sanitatē. Pandecta. Itē decoctio radicis eius cum aceto vz ad vlcera deābulantia. Idē ꝯfert erisipi lis z pānericio z scabiei z doloribus iūcturarū. Idē confert ad alcolam. i. apostema oris. Et vinum decoc tionis folioꝝ eius vz ad epilentiā decē diebus in potu exhibitum. Succus etiā radicis confert ad cōsolidā dum vlcera intestinorū z emoroidarū. Auicēna. Et si succus eius ore teneatur oīs oris curat passiones. Et si quis secū deferat opus dat z auxiliū. Amplius si quis vult a rege seu principe aliquid impetrare copi am dat eloquētie si secum ipsam herbam deferat z ob tinebit quod albertus dicit libro secretorum de virtuti/ bus herbarum.

Pipinella Beuenelle

Pipinella est herba similis saxifrage: nō differens ni si in pilositate: quia pipinella est pilosa sed saxifraga non hȝ pilos. vñ ꝟsus Pipinella pilos saxifraga nō hȝ illos. Et est calide ꝛ sicce ꝯplexiōis. Virtutem hȝ diureticā ꝛ ꝟtutē dissoluēdi: lapidē frāgit in renibus

⁊ vesica· Confert etiā ꝯ stranguiriā ⁊ dissuriā· Ad hec
oīa vʒ vinū decoctōis pipinelle ⁊ saxifrage ⁊ milij solis
cū radice petrosilini ⁊ spargi· Hec eadē decoctio multū
prodest in colica ⁊ yliaca passiōibus· Similiter p̄stat
auxiliū ꝯ opilationē splenis ⁊ epatis· Vel detur seq̄ns
potus q̄ maioris erit efficacie aduersus easdē egritudi
nes predc̄as· ℞· pipinelle saxifrage scabiose cathapu
cie añ· m· j· floꝝ violarū ⁊ boraginis vuarū passularum
añ· ʒ· ß· seminū petrosilini milij solis anisi liquiricie: radi
cum spargi ⁊ tamarisci· añ· ʒ· ij· foliorū sene· ʒ· ß· zinci
beris· ʒ· ß· oīa ꝯtūdātur grosso mō ⁊ buliātur in lb· ij
aque ad consumptionem tercie partis coletur ⁊ cola/
tum dulcoretur cum sufficienti zucaro ⁊ fiat potus ma/
ne ⁊ sero tepide sumendus pro qualibet vice in quāti/
tate medij ciphi: quo potu consumpto sequētes pillu
le cōtra mediū noctis exhibeātur· ℞· masse pillularum
fetidarū: masse pillularū agregatiuarū añ· ʒ· ß· pulpe
granoꝝ coconidij nūero vij· misce malaxādo cum si/
ropo aut potu superiori ⁊ fiāt pillule ix· Postea dentur
diaciminum vel electuariū ducis pro ꝯfortatis Et vn
gantur regiones splenis vel intestinorū vel renū cū vn/
gento dialtee vbi dolor expostulat ⁊ summū erit reme/
dium ·

Papauer Delsaet

Papauer frigiđ ꝛ sic· in secūdo· s· albū· sꝫ papauer nigrū est fri· in tercio· Auic· Semē papaueris medicīe conpetit notanter album· Et semen papaueris nigri nō dēt dari quia magis mordificat· Vtutē hꝫ iducēdi somnū· fiat ēplastrū ex seīe papaueris ꝛ lacte mulieris ꝛ albumīs ōui ēca tpa· Et qdā dāt pueris pulueres papaueris albi cū lacte vt eo meliꝰ dormiāt· ꝛ semē papaueris vł ipa herba trita cum oleo roſ ꝛ supponatur

apostemati calido in pricipio · et fit vz ꝯ calefactionem epatis · Et oleū violarū cū semie papaueris albi cōficiatur et in spina dorsi vngat febricātibus: ideo vz ꝯ siccitatē mēbrorum vt in ethica et in alijs febribus · Itē ꝯ siccitatē pectoris et ꝯsumptiōem mēbrorum ꝯfert diapapauer: vel ꝯficiatur electuariū ex succo ligricie gūmiarabici dragāti anisi et seminis papaueris albi iuxta quātitatē aliorum et ꝯficiatur cū siropo de papauere et fiat electuariū qd̄ vz calefactis et exsiccatis seu ethicis vt sup̄ Itē si caput lauetur cū decoctiōe semis papaueris et radicis eius inducit somnū in febribus acutis in qb⁹ instātia vigiliarum assistit · Item ex succo papaueris marini fit opiū quod ē frigidū in q̄rto g̅ · et siccū i tercio Itē oia papauera in figura foliorum ꝯueniūt: sed differunt in floribus: quia aliqd̄ papauer scz albū hz florē albū · Et papauer nigrū hz florē nigrū: et papauer rubeū hz florē rubeū: et papauer cornutū gerit florē glaucum · Et omnia papauera producūt semē nigrū preter papauer albū quod hz semē album · Et ex succo papaueris nigri fit opiū forte · Itē elixatura papaueris in cibis somnū educit · Et folia papaueris cū aceto exhibita tumorez tollunt: et ignem sacrū extiguūt · Et maxime dolorem auferunt ab extra applicando · Et tussim mitigat et fluxum ventris abscindit: et si nimiū bibitur litargicos facit et occidit · Dolorem capitis aut auriū cum croco mixtum sedat ·

Populus popelboem

Populus est arbor cuius cõplexio est cõposita ex sub
stancia aquea ꝛ terrea subtili: ꝓpter hoc accidit ꝙ eius
btus est composita. Et vinum decoctõis corticis eius
confert sciatice ꝛ distillatõi vrine. Et dicitur ꝙ prohibꝫ
conceptõem quãdo bibitur de radice eius. Et dicitur
quãdo potatur de folijs populi idẽ facit post mũdificati

onem menstruoꝝ. Et succus foliorū populi qñ distilla
tur in aurē tepide ꝓfert doloribus eius Itē ab ista ar
bore fluit resina: ꝛ hec resina a diascoride ꝛ ab alijs iu
dicatur medicinalis. Et sanguinē strigit: sudores et
alios fluxus noxios ꝓpescit. Ex eis ꝗdē sūmitatibus
ante ꝓductionē foliorū solet fieri vngētū frigidū opila
tiuū ꝛ caloris mitigatiuū ꝛ somni ꝓuocatiuū. Et hoc
vngentum a medicis appellatur vngentū populion ꝛ
in multis causis necessariū iudicatur. Et hoc vngētum
dicitur populion quia fit de oculis populi: vȝ ꝯ caloreȝ
febrilem acutū. Et vȝ his ꝗ dormire neqūt ꝑunctis tēpo
ribus ꝛ pulsibus ꝛ plātis manuū ꝛ pedū. Hoc idem
vngētum cū oleo rosarū vel violarū mixtū: ꝛ super epar
inunctū calorē mirabiliter tollit: ꝛ super vmblicū vnctū
sudorē prouocat. Et tale vngētū fit isto mō. ℞. oculo
rum populi lb. j. folioꝝ papaueris nigri: folioꝝ man
dragore: folioꝝ iusqami solatri ꝑmicularis lactuce sp
viue añ. ℥. ß. oia cōtūdātur ꝛ buliātur cū vino ad vi
ni consumptionem: postea cōprimatur ꝑ pānū forti cō
pressione cui colato adde auxugie nouelle porcine ꝯ si
ne sale quātū sufficit ꝛ moueatur in patella iuxta ignē
in modum vngenti ꝛ in vase reconde Nicolaus in an
tidotario suo. Serapio.

Pastinaca silvest vuildmoren

Pastiaca sil. i. dauc⁹ asinin⁹ c⁹ xt⁹ calefcit z abstergit puocat vrinā z mēstrua tō herba fcit lʒ maxie vero sem̄ z radix: sʒ qñ ex folijs ei⁹ fit ēplastrū sup vlcea q̄ icipiūt corrodi cū plātagie ꝯueīt ne āpliet' Itē qñ fit fomētatio cū folijs pastiace sil. z arthimesie cū vio puocat mēstrua. z post talē purgutionē bibat de vio decoctionis se. pastiace cū rasūa eboris fcit ad cōceptionē. vinū decoctōis past. sil. z se. petrosil. z fenicli cōfert strāguirie

Et valet eius decoctio foliorum pastinace cũ folijs al/
tee ⁊ radic· lilij cũ butiro in patella impastãdo in mo
dum emplastri mineram pectoris vngẽdo qd vz i pleu
resi Et radix pastinace silvestris in cibis sumpta ad co
itum excitat non fortiter ⁊ puocat vrinã· sed pastinaca
silvestris minus valet in cibis· Domestica vero pasti
naca noie baucia ꝯuenietior est in cibo que multũ infla
tiuũ est ideo aliquod ventositatis hꝫ ⁊ libidinositatis
Semẽ ergo pastinace domestice id ẽ baucie incitatim
est ad coitum· Pastinaca vero agrestis non adeo est
inflatiua ideo diureticum est ⁊ menstruorum cõmoti
uum· Herba etiã est formacũ diaforeticum exteri⁹ po
situm cum vino cocta addito calamento· Est tamẽ her
ba debilior in oibus respectu semis admixtionẽ aquo
se humiditatis· Pastinaca vero silvestris fortior ẽ ad
omnia· vrinas autem mouet ⁊ mẽstrua prouocat ⁊ to
ta quidã herba ⁊ maxime semẽ ⁊ radix· Quidã autẽ
silvestrem pastinacã vocant daucũ silvestrẽ· Pãdec·
Radix pastinace appensa collo vz ad tumorẽ eius·
Etiã serpens nõ põt nocẽ deferẽti radicẽ· Macer·

Pastinaca domest hof pasternie

Pastinaca domestica .i. baucia calida ē ī medio secūdi ꝛ hūida in pncipio eiusdē. Et est duplex eius maneries .s. domestica ꝛ agrestis. Alio nomine pastinaca domestica baucia appellatur. Esui plus cōpetit talis pastinaca ꝙ medicine. Virtutē habet generandi sanguinē multū ꝛ spissum. vnde auget libidinem conualescētibus et melancolicis valet cruda vel cocta comesta. Et viridis maioris est efficacie: sicca minoris. Sit autē

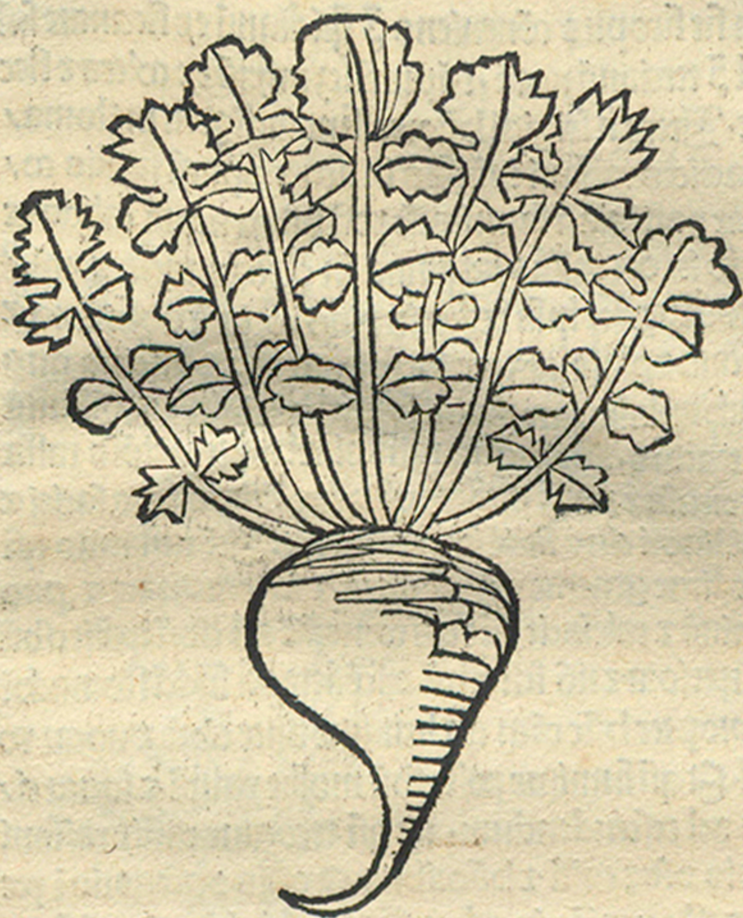
inde vnum ꝯditum ex radicibus fiat de yrigis ad co
itum incitandū. Et vsus radicis generat bonū sangui/
nem ⁊ multiplicat sperma Et pōt isto mō ꝯdiri. Rx. ra
dicū pastinace mūdate ⁊ coq̄ bene ⁊ coctas minuti scin
de ⁊ exprime aquā cui addatur mellis despūati ⁊ coq̄
tur vsqꝫ ad mellis ꝯsumptōēꝫ ⁊ ꝯtinuo moueatur ne
adhereat cacubo ⁊ circa finē decoctōis appone pineas
mūdatas: postea apponas species aromaticas vt cina
momi zinciberis galāge macis nucis muscate ⁊c. Et
vsus illius ꝯditi virtutem digestiuā miro mō confor/
tat ⁊ bonum sanguinem propagat ⁊ multiplicat sper
ma. Eodem modo fit cōditum rapicū yrigi vel secacul
Platearius. Et pastinaca domestica a quibusdam
daucus domesticus appellatur siue baucia. Est autē
talis magis cōmestibilis q̄ꝫ daucus siluestris quātū
ad radices. Et radix talis pastinaca domestice est ex
citatiua ad coitū quia est ventositiua ⁊ calefactia ⁊ hu
mectatiua que tria vt plurimum concurrunt ad carnis
libidinem. Pandecta.

Rosa rosen

Rosa frigida ē ī p̄mo ꝛ sic· ꝛ scđo gradu· Et rosa virdis ꝛ sicca ꝓpetūt vsui medicīe· Eligēde sunt rose rubei ī medicis· De roꝭ viridibꝰ multa fiūt scꝫ mel rosarū: zucarū rosarū ꝛ mulsa roꝭ· siropus roꝭ: oleū roꝭ· ꝛ aqua roꝭ· Mel rosarū sic fit Mel despumetur ꝛ coletur cui misceātur folia roꝭ minutim incisa ꝛ aliquātulū decoquatur: zucarū rosarū sic fit· Recipiātur folia rosarum optime cōtusa vel minutim incisa ꝛ cū zucaro albo mix

ta ꝛ soli presentetur pro ipsius fermētatōe. Siropus rosarū sic fit. Re. sucā rosarū cū zucaro albo misceat᷑ pe/nes ignē coquēdo vt decet ꝛ ꝯueniēter datur flecmaticꝭ melācolicis ꝛ colericis debilitatis propter dissolutōem spirituū. Ad idē vȝ zucrū rosarū notāter colericis. sed flecmaticis datur mulsa ex aqua ꝛ melle rosarū facta Vel datur mel rosarū cū aq̄ decoctōis semis feniculi flecmaticis ad mūdificādū stomachū a suis hūoribus zucrū etiā rosarū hȝ ꝟtutē ꝯstrigēdi ꝛ ꝯfortādi . ideo vȝ dissintericis ꝛ lieētericis seu diaricis: ꝛ in tali casu misceatur parū masticis pro ꝯsolidatōe vlceratōis intes/tinoꝝ: quod vt plurimū ꝯsegtur dissinteriā. Cōfert ēt zucrū rosarū cōtra vomitū cū aq̄ pluuiali. Cōtra sin/copim ꝛ cordiacā passionē q̄ fit ex calefactōe spiritualiū mēbroꝝ detur aq̄ rosarū vel siropus roꝝ vel zucruȝ roꝝ. Itē ꝯ calefactōem epatis ꝛ dolorē capitis fiat inunctio regionis epatis cū oleo rosarū: vel frōs ꝛ tēpora vngantur pro dolore capitis. Et ꝯ diaforesim vel nimiū sudorē vngatur corpus cū oleo rosarū mixto cuȝ puluere sandali rubri ꝛ albi ꝛc. Et oleū roꝝ scđm q̄sdā fit emplendo vas vitriū roꝝ ꝛ oleo ꝛ faciūt bulire i caldario aq̄ pleno. Item ꝯ corrosionē oris vȝ mel roꝝ cū aqua roꝝ mixtū. Et ꝯ sincopim ꝛ cordiacā passiōes detur aq̄ roꝝ in potu ꝛ facies irroret᷑. Et in colirijs oculorum miscetur. Sera. Pādec. ꝛ Auicēna de viribus cordis .

Raffanus Radys

Raffanus cali. est et sic. in scdo gdu Radix autē eius magis cōpetit vsui medicine. et viridis magis q̄z sicca. Habz autē virtutē inscidēdi et dissoluēdi. Et fit ex eo oximel hoc mō. Radix ꝯtūdatur et mittatur in aceto ad tres dies postea aliquātulū buliatur et colature detur mellis sufficiētia. Tale oximel valz ꝯtra quartanā et quotidianā. Sed si p̄dicte colature misceatur zu

cum sit siropus cõueniens ꝯ ꝗtidianã ex flecmate sal
so vel ꝯ tercianã notã ·i· ipurã scꝫ mixtã ex colera ꝛ flec
mate· Item si frigidi hũores sint indigesti in stoma-
cho radices raffani infusas in aceto ꝛ parũ mellis co-
medat patiẽs ad saturitatẽ: post bibat aquã calidã et
digitis in ore missis vel penna in oleo inuncta vomitꝰ
prouocetur Et ipsa herba in vino cocta ꝛ absintheo ꝛ
oleo cathaplasmata regiõi splenis vꝫ ꝯ duriciem eius
vel cathaplasmetur pectini soluit strãguiriã ꝛ dissuriã
Platearius· Et succus raffani vel aq̃ decoctõis raffa
ni cũ cerusa ꝛ parũ mellis roꝫ ꝓfert lẽtiginibus faciei ꝛ
omni liuori eius faciẽ inde abluẽdo Itẽ raffanus qñ
comeditur generat ventositates ꝛ fcit eructuare ꝛ ꝓuo
cat vrinã ꝛ calefacit Et qñ comedit᷑ añ cibũ ipellit cibũ
ad superiora ꝛ nõ fcit cibũ descẽdere ad fũdũ stomachi
Et propter hãc cãm qñ sumitur ante cibũ ꝓuocat vo
mitũ· Et qñ sumitur post cibũ mollit ventrẽ ꝛ iuuat ci-
bum ad descendendum· Et qñ decoqtur radix raffani
in cibis ꝓfert tussi ꝛ hũoribus grossis ꝯgregatis i pec
tore· ꝛ est ꝯueniẽs in ydropisi de cã frigida· Et qñ suc-
cus eius miscetur cum farina lolij fcit nasci pilos i alo
picia· Et gargarismus ex eo factus resoluit sqnantiã·
Serapio ·

Radix   Mirretich

Radix cali· ē sic· i tercio· ⁊ ē herba cꝰ radix sili mō ap/
pellat· ⁊ radix vsui medicie ꝯpetit· ⁊ radix raffani dome
stica siľ ez hz ꝟtutē raffani i· e· ꝑcedēti· ⁊ ꝯfert ꝯ easdez
cāa ⁊ eodē mō sz nō adeo efficax Plat· Jtē radix eiꝰ
vz ꝯ calculū se resoluētē: pricipaliter eiꝰ aq̄ ꝑdest· Silr
vz aq̄ eius calida sūpta ꝓuocādo vomitū cū pēna vel

cū folio quercus. Et raffanus domesticus est ... lix. sz
qd nos vocamus raffanū est raffan9 agrestis: Pādec/
ta. Et folia radicis i cibis sumpta resistunt veneno.
Radix etiā ieiuno stomacho sūpta comesta vel potata
magnū pstat sanitati adiutoriū. sed inflationē facit et
ructuatiōes fetidas. Semē eius vrinā mouet vētrem
malaxat. Decoctio eni radicis in cibis ptisicis pdest
et flecma thoracis purgat. Et decoctiōis radicis cum
oximelle sumpta vomitū mouet. cū melle mixta putre
dinē oris curat abluēdo os. Et decoctio radicis i aq
liuorē faciei tollit et vim fūgorum venenosorū cpescit.
Semē vero ei9 cū aceto coctū et potatū splenē minuit.
Et decoctō toci9 herbe radicis et altee in modū catha
plasmatis ydropicis applicata cfert et spleneticis. Et
pādecta dicit nos aūt expti sum9 de hac planta multo
tiēs q qñ coquitr multū cū kist ordei donec dissoluatr i
decoctiōe et detur in potu habz magnā efficatiā in egri
tudibus pectoris ātiquis que fiūt ab hūoribus gros/
sis. Item semē eius cōfert venenis sicut teriaca. Et ra
sis dicit aūcte Serapiōis q exptus fuit hō et iuenit ve
rū q aq radicis raffani domestiā sup scorpionē distil/
lata vidit ipm statim immobilē. et deinde iflatus est z
crepuit medium. Serapio.

Ruta **Rute**

Ruta cali· est et sicca in tercio gradu· cui⁹ duplex est ma
neries scz domestica et agrestis que pigam̄ dicit Et fo
lia et seia ꝯpetūt vsui medicine Virtutē hz diureticā ꝛ dis
soluēdi et ꝯsumēdi Puluis rute cū piretro naribus infla
tus flecma educit et cerebrū mundificat· ideo valet ad
epilēciā et alias discrasias cerebrales vicio flecmatis
causatas· Vinū etiā decoctiois rute et pionie et rois

marini vꝫ ad idē notāter ad epilētiā. Itē vinū deco/
ctōis rute in potu datū vꝫ ꝯ͂ defcm̄ visus. Vinū decocti
onis rute cū piretro vꝫ dolori dentiū abluēdo os. Et ꝯ͂
paralisim mēbroꝝ vꝫ vinū decoctōis rute ⁊ castorij ⁊
herbe paralisis. Itē ꝯ͂ yliacā passionē ⁊ colicā vꝫ suc/
cus rute cū parū pulueris esule ⁊ mellis mutuo miscē
do ⁊ detur patiēti in potu. Itē ꝯ͂ tenasmonē decoquat᷑
ruta ⁊ taxus barbatus in vino ⁊ oleo ⁊ fiat eukatis/
ma. i. sessio super talem decoctionē calefactā. Vinū etiā
decoctōis rute ⁊ absinthei ⁊ corticis tamarisci vel florū
geneste opilatōi splenis ⁊ epatis. Et ruta ⁊ anetū coc
ta in vino ⁊ oleo ⁊ cathaplasmata pectini ꝯfert stran/
guirie ⁊ dissurie. Itē ad mēstrua prouocanda ⁊ fetū
mortuū ⁊ secūdinam educēdā detur triffera magna cū
succo rute Idem opatur succus eius solus per os da
tus aut pessarisatus cū mirra. Et ꝯtra lippitudinē ocu
lorum ⁊ rubedinem puluis thutie cū succo rute confi
ciatur. Cōtra venenū bibitū vinū rute bibatur. Et ꝯ͂
morsum animaliū venenosoꝝ vꝫ ruta ēplastrata mor
sui. Et si qs fuerit totus circūdatus ruta viridi: secure
potest accedere ad basiliscū interficiēdū. Serapio auc
toritate diascoridis: ruta est de rebus cōferētibus infla
tōibus ⁊ ventositatibus ⁊ ipsa extiguit libidinē: ⁊ eti
am prouocatiua vrine ⁊ menstruorum.

Ros marinus rosenmarine

Ros marinus cali· z hu·z ē frutex c⁹ excessus i q̄litati
bus p platea· nō determiat᷑· Sȝ pādec· an̄cte mesue ē
cali· z hu· i tercio· z ei⁹ sūt plures spēs· Et ꝟtus omni
um spērū est similis ex hoc qꝑ resoluit mollificat abster
git z incidit· Et succus eius cū aqua mellis curat ob/
scuritatē visus q̄ fit ex hūiditate grossa· Emplastꝝ fcm̄
ex folijs roris marini z succi plātaginis cōfert fluxui

sanguinis emoroidaꝝ. Et idē sedat apostemata calida ani. et extenuat emoroidas egrediētes et maturat scro fula ꝛ apostemata difficilis maturatōis addita radi/ ce altee. Et vinū decoctiōis folioꝝ roris marini cū sto/ lopēdria et boāgie ꝯfert yctericie. Et qñ sumitur in po tu cū vino addita paritaria ꝯfert torsionibus vētris. Et vinū decoctiōis eius et seminū feniculi ꝛ petrosilini et arthimesie ꝓdest vrinā et mēstrua prouocādo. Et succus eius expssus cū aqua feniculi cū thutia miscen do fit ide colliriū qd acuit visū. Et semen ei⁹ qñ sumit̄ i potu facit idē. Et qñ decoquitur ipa tota herba roris marini cū calamēto in vino et oleo et vngat̄ inde cor/ pus ꝓuocat sudorē. et sic cōfert in ydropisi. Et vinū decoctiōis roris marini et rute valz in epilētia addito paꝝ piperis. Et puluis roris marini cū farina lilij vl̄ furfuris cū succo ebuli et parū aceti miscēdo valz i po/ dagra. Et qñ abluitur caput cū aqua decoctionis ro ris marini et maiorane et floꝝ sticados cōfert cerebro et dolori capitis. Cōtra sincopim detur dianthos cū vino decoctiōis roris marini. Cōtra hūiditatē vue vi nū decoctionis eius gargarisetur cū paꝝ piretri. Con tra dolorē itestinoꝝ ex vētositate detur vinū decoctōis eius et cimini. Ad mēstrua ꝓuocāda et ad ꝯceptōēꝫ fiat fomētū circa pudēda cū aqua decoctionis eius et mellisse. Serapio.:

Rapa rapen

Rapa calida in secūdo ꝛ hūida in pmo multū plus alijs herbis nutrit: dure tamē est digestōis: mollē ꝛ inflatā fcit carnē propter sui ventositatē ꝛ īflatōem: ideo augmētat spma ꝛ prouocat coitū Et quāto magis decoquāt ꝛ melius nutriūt: ꝛ nocumētū earū aufert ꝛ decoq debēt cū carne pigui. Itē podagrici ꝛ arthetici si fomētetur in earū decoctōe dolorē sedāt. Et vinū decoctōis semis raparū domesticarū vз ʒ serpētis morsum Et tale vinū illinitū sup morsum serpentis prodest. Item due sunt species raparum scilicet domestica que

superius dicta est ꝛ agrestris que vocatur rapolla scd'm pãdec. cuius succus mirabiliter herpetibus ꝛ fistulis i positus medetur. Et semẽ eius est teriaca venenis. Ra pe cocte ꝛ comeste nutriũt ꝛ generãt ventositates ꝛ inci tant ad libidinem ꝛ augent in spermate Et decoctio ra parũ applicata super podagrã ꝛ super scissuras que fi unt a frigore confert eis. Et quãdo fit ẽplastrũ cũ ra pa ꝯtrita cũ succo ebuli fcit ad idem. Et qñ foditur ra pa vna ad cuius cauaturã ponatur cera liqfcã cũ oleo ros ꝛ ponitur super cineres calidos ꝛ calefiat multum ꝓfert scissuris vlceratis que fiũt a frigore. Itẽ folia ra parũ cocta cũ petrosilino ꝛ feniculo ꝛ boragine in iure carniũ ꝛ comedãtur prouocãt vrinã Itẽ semẽ rape po nitur in confectionibus teriacarũ que fiũt ꝯ venena. Et semen rape agrestis administratur in medicinis q̄ mũ dificant faciẽ corpis scꝫ cũ farina lupinorũ ꝛ farina fa barum ꝛ cerusa in aqua miscendo. Et est alia species rape pue que qñ comeditur generat inflatões: ꝛ eius nutrimentum est minus alterius rape. Serapio.

Ribes aelbesien

Ribes est frigida ꝛ sic. in secũdo. ꝛ ē frutex cuius fructus est rubeus ꝛ dulcis cũ acetositate ꝛ stipticitate. Et ex hoc ꝯtingit ꝙ infrigidat stomachũ ꝛ abscidit fluxum vẽtris ꝛ vomitũ ꝛ sitim. Et rob eius. i. sucus eiꝰ confert cordiacis ꝛ vomitui ꝛ fluxui qui hñt a colera. Et prouocat appetitũ cibi sua frigiditate. Et sucus

eius exprimitur ex fructibus qñ terũtur ⁊ cogtur expres sura illa donec hẽat substãtiã. Et talis succus abscidit sitim que accidit a caliditate ⁊ a colera. Et cõfert mor billis ⁊ bothar que fiũt in corpore sicut sunt variole cũ similibus. Et modus siropi eius est sicut siropus de berbaris: ⁊ est frigidus ⁊ siccus q põt isto mõ fieri. ℞ succi ribes lb. j. succi boragis q̃r. lb. semis plãtagis seis citonior. añ. ℥. ij. buliãtur cũ parum aceti ad ꝯsumpti onẽ tercie partis ⁊ colature addatur zucari albi qd suf ficiat pro dulcoratiõe ⁊ fiat siropus ꝯueniẽs calori febri li ⁊ fluxui ventris ex colera. Valet etiã ꝯ pestilentiã cũ aqua acetose exhibendo ⁊ sitim extiguit. Et stupefacit dentes eius succus ori exhibitus. Et succus ribes cum aqua plãtagis potatus ꝯfert emoroidibus ⁊ ebrietati Serapio. Et pãdec. auctoritate rasis ribes ẽ frigida ⁊ sicca strigit vẽtrẽ. Et idẽ auctoritate mesue frigida est ⁊ sicca in secũdo gdu: ⁊ rob eius. i. succus fructuũ Ribes est sicut rob acetositatis citri calorẽ colere ⁊ exuberãtiã sanguis extiguit. Et vꝫ apostẽatibus pestiferis seu pes tilencie. Item succus ribes cũ pulvere thutie mixtus acuit visum. Etiã succus eius valet dolori capitis ex fri giditate.

Rubea tinctorũ Meede

Rubea tinctorũ est calida ꝛ sicca i scđo scđm plures autores. Sed scđm auerroym in colliget cap. de rubea tictorũ: cali. est ꝛ siccũ in tercio gradu. Et est duplex. s. domestica ꝛ agrestis vel maioꝛ ꝛ mioꝛ. Maioꝛ ē q̄ maiora hꝫ folia. Et mioꝛ q̄ miora hꝫ folia ꝛ mioris ꝟtutis hꝫ autē ꝟtutē ꝯfortādi sua pnocitate ꝛ diuretica ē sua amaritudie. Cōtra debilitatē stomachi ꝛ epatis ex re

laxatione detur vinū decoctōis eius ⁊ masticis. Valz etiā emplastrū sup stomachū factū ex puluere radicis rubee tinctoꝝ ⁊ puluē galāge et mastice ⁊ oleo et cera Ad menstrua ꝓuocāda et fetū mortuū et secūdinam educēdam cōtūdatur radix rubee tinctoꝝ cū melle vngatur et cū scāmonia spergatur et fiant inde pessaria et immittatᷣ matrici ⁊ valebit ad ꝓdicta. Item aq̄ decoctōis eius si caput inde abluatur reddit capillos rubeos. Quidā ꝓpināt radices tinctoꝝ rubee puluerisa/tas cū mellicrato sciaticis nec nō paraliticis. Succus eius auribus īfusus dolorē auriū mitigat cū sulphurē mixtus. Pandecta. Virtus etiā radicis rubee tinctorū mundificat epar et splenē et aperit opilationes eoꝝ et ꝓuocat mēstrua ⁊ vrinā grossā ꝓuocatōne forti. et abstergit abstersiōe ꝑpata oīa que īdigēt abstersione. ideo ꝯfert morphee albe puluis radicis ei⁹ cū puluere aloepatici ⁊ succo allei et parum mellis inde vngēdo morpheā. Et radix huius herbe est rubea sicut ap/pellatur. et habz virtutē ꝓuocādi vrinā. Et qñ bibit succus radicis cū mellicrato ꝯfert yctericie sciatice et paralisi. et facit mingē vrinā multū grossā. et fortassis facit migere sāguinē ideo valz miscē masticē. Serapio. capitulo eodem.:.

Solatrum Nachtscade

Solatrū ē fri· ꝛ sic· i scōo· ꝛ sūt q̄tuoꝛ spēs: vna earuꝫ comedit̄: alie vero nō: ꝛ illa q̄ comedit̄ ē domestica ꝛ ē herba nō magna hn̄s ramulos plurios: ꝛ folia ei⁹ ni gra similia folijs baselicōis: ꝛ hꝫ semē rotūdū c⁹ coloꝛ ē viridis ꝛ niger: sꝫ qn̄ matuat̄ fit rubeū: ꝛ qn̄ frāgit̄ iue nit̄ in eo hūiditas multa ꝛ ḡnula sūt seia ei⁹· Et sapoꝛ eius ē stipticus ꝛ est ꝯpositū ex ꝟtutibus compositis

vult inuere serapio quia in eo sunt due substãcie. s. ter
rea z aquosa. Et qñ fit ẽplastrũ ex folijs solatri z lap
pacio acuto cũ aceto z sale factũ resoluit apostemata z
curat scabiẽ vlcerosam z pruritũ eius Et idẽ vz iflati
oni stomachi. Et succus solatri vz doloribus capitis
ex cã calida ab extra applicãdo. Et succus eius miscea
tur cũ cerusa z litargiro z oleo rosarũ z parũ aceti con
fert erisipile z alijs apostematibus multũ ignitis. Et
qñ idẽ miscetur cũ pane vz scabiei vlcerose Et qñ fit na
stale vel pessariũ cũ succo solatri z plãtagis z pulueẽ bo
li armeni confert cursui humiditatum matricis. Et cũ
succo solatri z succo scolopẽdrie cũ zucaro fit siropus cũ
clarificatõe cui addẽdo reubarbarum z maxime ꝯfert
opilatõi splenis z epatis. Uel quod melius ẽ. Rx. suc
ci solatri. ℥. iiij. reubarbari. ℥. j. spice. ℈. ſ. zucari. ℥. ſ. te
renda terantur z tepide admistretur Et ꝯ calida aposte
mata stomachi vel epatis vel intestinoꝝ ꝯfert succꝰ so
latri cũ aq̃ ordei z multũ approbatᷣ. Idẽ vz ꝯ calefac
tionem epatis pecia panni intincta in succo eius sepe ap
plicata regioni epatis prodest. Idem fiat ꝯ colicã et
podagrã vel ipsa herba trita cũ oleo vel aq̃ rosarũ desu
per ponatur. Contra calida apostemata in pñcipio cõ
fert solatrum cũ aceto ꝯtritum pro repercussione. Et so
latrum raro pro alimento sumitur: sed vt medicia grã
infrigidatõis. Pandec. Serapio .

Spinachia spinagie

Spinachia est frigida ꝛ hūida in fine primi gradus Lenire hꝫ ventrē ꝛ ꝓfert dolori pectoris ꝛ pulmonis et doloribus qui fiūt a colera ꝛ sanguie. Et nutrimentū eoꝝ est melius nutrimento atriplicis. Et est operatio spinachie prope operatōem atriplicis. Et in ipsis ē xͦtus abstersiua lauatiua ꝛ vincūt colerā. Et comedūt in oleribus vel buliātur cum carnibus recentibus Cō

ferūt etiā dolorib9 dorsi vicio sanguis: ⁊ ē lenitiua ven
tris. Et fortasse restrīgūt stercus a iure eorꝝ ergo aufe
rātur spinachie a iure suo ⁊ si comedātur ꝓferūt ē heli
tui ⁊ pectori ⁊ pulmōi calido. Itē spinachia ingredit̄
optimū genus olerū tpe ꝯstipatōis ventris qđ notan
ter pōt sumi tempore estatis ⁊ fit isto mō. Recipiātur
spinachie ⁊ bletes ⁊ atriplex ⁊ lactuce borago q̄ omnia
buliātur maxie in iure carniū recētiū ⁊ multū ꝓferunt
ad predcā accidētia. Sed vbi ē maior intētio infrigi/
dationis in corpore exuberanter calido possunt addi por
tulace. Et vbi est maior intentio lubricatōis precipue
i corpore multū ꝯstipato ex calore addatur mercurialis
cum vuispassulis. In hieme vero ꝓferūt olera fcā ex
nasturcio aq̄tico petrosilino ⁊ vrtica minori ⁊ feniculo
⁊ spinachia quod omni tēpore pōt sumi. Et nūq̄ȝ ex
pedit corpori tēperato ꝙ herbe crude sumantur exceptis
lactucis ⁊ portulacis ⁊ boragine tpibus feruidis ad cō
pescēdū sanguinis feruorē ⁊ estuatōem in stomacho et
epate. Et vsus freq̄uēs olerū nō ꝓfert vt pȝ ꝑ auroym
quito colliget: omnia olera generant melancoliā dēp
ta lactuca ⁊ boragine.

Siler mõtanũ Wilt cõmiin

Siler mõtanũ·i·fisclios ca·ꝛ sic·i fine secũdi scđm pã
dec·ꝛ auic·ꝟtutẽ hꝫ icidẽdi ꝛ dissoluẽdi hũores flecti
cos viscosos ꝛ ꝯgelatos:ꝛ ꝓpter hͦ aperit vias oẽs ꝛ cã
nales opilatõẽs ꝛ ꝓuocat vrinã ꝛ mẽstrua ꝛ ꝯfert asma
ti ꝛ oibꝰ egritudibꝰ flecti cꝭ·ꝛ se·sileis mõtãi põit i medi
cis·ꝟtutẽ hꝫ diureticã· vinũ decoctõis seis eiꝰ ꝯfert ꝯ

stranguiriā ꝛ dissuriā ꝛ ꝯ opilatōem splenis ꝛ epatis renū ꝛ vesice. Et puluis semis sileos cū ficubus siccis mixtus ꝯfert ad idē. Fumigatio etiā fcā cū herba sileris mōtani ꝛ abrotano mēstrua ꝓuocat ꝛ vz ꝯ stranguiriā ꝛ dissuriā ipse herbe in vino cocte pectini emplastrata strāguiriā soluit. Et vinū decoctōis sileris mōtani ꝛ radicis yreos ꝯfert in asmate ꝛ epilētia. Et scḋm pio auctoritate diascorið. Uirtus eius ē calefactia scꝫ radicis eius ꝛ seis. Et qn̄ sumitur vinum decoctiōis eius prouocat vrinam. ꝛ coartatōi anhelitus cōfert et suffocationi matricis ꝛ in prouocando menstruū expellit fetum. Et idem etiam ꝯfert tussi antique ꝛ debilitati digestōis ꝛ torsionibus ventris ꝛ debilitati epatis Et quādo sumitur ex semine eius aut radice eius in vino ꝛ pipere preseruat ꝛ defendit hominē a frigore aeris Et propter hoc confert itinerantibus in hyeme. Et qn̄ hoies ꝛ alia aialia de hac plāta comedūt tpe coitus eorum ꝯfert eis stati ad pregnādū. Pandec. ꝛ Serap. Auicēna. vinum decoctōis radicis eius ꝛ se. ꝯfert i dolore dorsi. Et aq̄ decoctōis eius ꝛ roſ valet in soda. id est in dolore capitis:

Sinapis mostaert zaet

Sinapis est cali · z sic · in q̄rto g̃du · Et eius duplex ē species: vna est cuius semina exterius sunt sub nigra i terius vero alba · Alia cuius semina interius z exterius sunt alba: z hn̄t vnā ꝟtutē sed ꝑma spēs ē acutioꝛ se cunda · Et est eligendum illud quod no ē nimis siccuz nec extenuatum z sit granū grossum z si frāgitur ē al bū · Virtus folioꝝ ē vlceratia propter hoc pūgit mul

tum qñ teritur ꝛ miſcetur cū radice enule puluériſate et dimittatur per horā ꝛ ꝓfert ſtiatice vlceroſe. Et qñ miſcetur cū oleo lauri ꝛ inde linitur ſcabies vlceroſa ſanat eā. Et idē confert dolori ſplenis ꝛ aufert etiā maculas vnguiū. Et qñ radix eius ſuſpenditur collo patiētiuꝫ dolorē dentiū prodeſt. Et hꝫ etiā v̄tutē attrahēdi ꝛ cōſumendi ſuperfluitates cerebri qñ maſticat᷑ vel fiat gargariſmus cū puluē eius ꝛ piretri ꝛ zinciberis ana pondere cū melle roſarū ꝛ aq̄ plātagis miſcēdo. Idē confert apoſtēati oris ꝛ in caſu vuule Et qñ fit ex ſeie ſinapis ꝛ vitello oui ꝛ parū ſalis vngētum valet ad ſcrofulas. Et puluis eius mixtus cū zinciberis narib⁹ appoſitus cauſat ſternutatōem ꝛ vꝫ in epilētia ꝛ litargia quia excitat eos ad talia patiētes Etiā qñ fit ēplaſtꝝ ex eo ꝛ ſeie rute ꝛ eius oleo cōfert in litargia capiti applicādo pilis prius abraſis. Et ſemē ſinapis cū ſucco abrotani mixtus vꝫ ad alopiciā ꝛ ad dolores āntiq̄s ſcꝫ ſplenis ꝛ ſtiatice paſſiōis quia trahit materiā ad exteriora ꝛ conſumit eā. Et qñ miſcetur eius ſemē cū ceruſa ꝛ melle ꝛ aq̄ diſſolutōis furfuris tritici mūdificat faciei maculas. Et ſemē eius coctū cū aceto vꝫ ad ſcabiem vlceratam. Et aqua decoctōis eius vꝫ febribus ꝑioticis ſiue interpellatis. Pandecta Auicenna ꝛc.

Squinantum hemel gras

Sqnātū dicitur palea camelorꝫ q꜄ cameli eā herbā co
medūt cali· ꝛ sic· i scdo Pādec· ꝛ auic· In arabia repe
ritur· Eligēdū ē subalbidū: ꝛ qd̄ durꝫ existit circa stipi
tē abiciat꜀· Virtutē hꝫ purgādi flecma pricipaliter nō
qd̄ ꝑ se ponitur sed cū purgātibus flecma vt polipodio
esula ꝛc· In ipsa ē stipticitas quare ꝯfert in fluxu san
guis intestiorꝫ ꝛ renū· Et qñ bibit꜀ vinū decoctōis eiꝰ
cū polipodio ꝛ succo fumi terre cū zucro miscēdo ꝯfert
in ydropisi de frigida cā Et vinū decoctōis eius cū pi
pere valet in spasmo ꝛ dolore lacertorum· Cōfert etiā
in dolore matricis vicio eius nimie lubricationis fiat

ex ipso ꝛ plātagie ꝛ bursa pastoris cū vino eukacisma
Et sqnantū est herba similis cipero: ꝛ reperit̄ in pratis
Et fortassis ex eo tota terra vbi nascitur ꝛ qn̄ desiccat̄
fit albū. Et quod ex ipso administratur sūt folia flo
res ꝛ radices. Auicēna dicit ꝙ sqnātū ē duarū spērū
vna earū est que nō hꝫ fructū nigrum sed apparet vt
cauda equina. Aliud est arabicum ꝛ est boni odoris
ꝛ est maioris efficacie. Sqnātū in vino decoctū cū ar
thimesia ꝛ cathaplasmatū pudēdis menstrua educit
stranguiriā ꝛ dissuriā soluit. Et prouocat vrinā vinū
decoctōis eius ꝛ semis feniculi. Et in radice eius est
stipticitas. ꝓpter hāc stipticitatē administratur ī fluxu
sanguis. Serapio. Flos eius est pauce stipticitatis
calefactiuus mollificatiuus frāgēs lapidē. aperitiuus
orificiorum venarū: prouocatiuus vrine ꝛ mēstruoꝝ
ꝛ resoluit inflatōes. Et ꝯfert sputo sanguinis ꝛ dolori
stomachi. Et oleū sqnāti prodest in pruritu. Auicēna
sqnātum est stipticum: quapropter confert eius flos
fluxui sanguinis vndecūqꝫ fit. Pādecta.

Serpentaria serpentine

Serpentaria .i. draguntea maior calida et sic. Herba est cuius radix usui medicine. Excessus eius nō deter minatur ab autoribus. Platearius: sed pādec. aucto ritate serapiōis. c. de luff. i. draguntee dicit q dragun tea est maior et minor. Maior ē q̄ vocatur serpentaria quia habet vestigia in modum serpentis. vel quia vene num serpentis fugat. Sed minor est illa que vocatur aaron. et est illa que habet folia plana. Pandecta etiā auctoritate Galieni. vi. simpliciū capitulo de serpenta

ria:substātia radicis eius subtilior ē substātia radicis aaron ⁊ in sapore eius ē acuitas ⁊ amaritudo ⁊ stipti citas pauca. ⁊ ē cali. ⁊ sic. in p̄mo. Virtutē hꝫ dissoluē di ⁊ mūdificādi. Succus eius mixtus cū aq̄ ros ⁊ cū parū ceruse ⁊ in sole tꝑetur ⁊ inde facies ꝑungat' ip sam eni clarā reddit ⁊ pānū eius deponit. Et prodest fistule puluis radicis eius ꝯficiatur cū sapone ⁊ fistule imponatur foramē eius dilatat intātum ꝙ os fractuꝫ seu putrefactum extrahi possit. Item confert etiā ad cā crū isto mō ℞. pulueris serpentarie duas ꝑtes ⁊ terciā partē calcis viue misceātur cū parū vini vel aceti i mo dū paste in testa super carbone exficcetur ⁊ puluis inde factus cācro supponatur: cācrū corrodit mūdificat ⁊ cu rat. Ad apostēa maturādū ⁊ rūpēdū ⁊ ad mēstrua ꝓ uocādū folia viridia cū oleo cocta cathaplasmēt' sup apostēata ⁊ suppositoriū inde factū prouocat mēstrua Serpētina hꝫ q̄ḋ aliq̄d simile aaron tā in folijs q̄ꝫ in radice: sed acrius ē eo ⁊ amarius ideo magis calefacti uū. Et radix eius expurgat viscera oia grossos hūores ⁊ fiscosos subtiliat: ideo vinū decoctōis eius ⁊ stolopē drie mūdificat ⁊ aperit opilatōes splenis ⁊ epatis ⁊ re nū quia subtiliat hūores grossos Pādec. Sed alber tus de v̄tutibus herbarū dicit: serpentaria cū trifolio in humata generat serpentes rubeos ⁊ virides de q̄bus si fiat puluis ⁊ ponatur in lampade ardente videbitur copia serpentum. ⁊c̄.

Satirion hasen cullen

Satirion. i. testiculus vulpis est calidus ꝛ hūidus i primo. habꝫ folia silr̄a folijs lilij albi ꝛ etiā in floribus ꝯuenit: ꝛ quod de ipsa administratur ē radix q̄ dulcis ē Et i hūiditate eius ē iflatō supflua grā cꝰ icitat ad libidinē. Et vinū decoctōis radicis eius icitat ad libidinē Et radix eiꝰ elixata cū carnibus recētibꝰ l' assata magis ꝯuēit ad carnis libidinē. Et diascori. dicit ca. orchis. i.

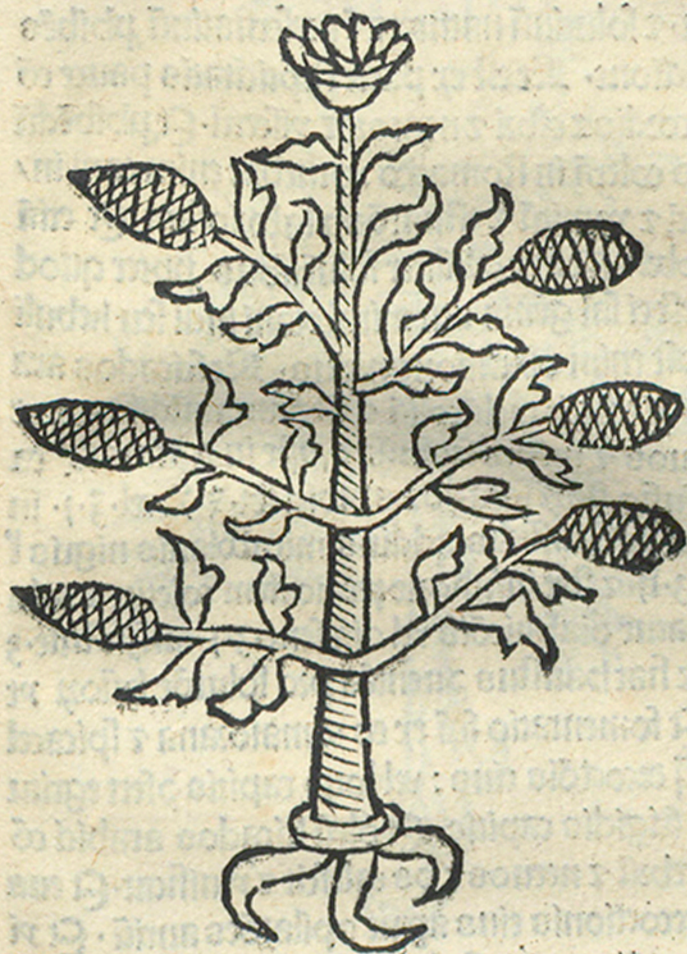
satiron qp si vir comedat maiorē ptē radicis satirionis generat masculos: ⁊ si miorē ptē generat feiaz. Et mulieres ptiū ytalie dāt eā radicē tritā cū lacte capno ad icitādū libidinē. Virtus etiā radicis eius ē q̄ resoluit apostēata inflata qn̄ ponitur super ea decoctio radicis cum oleo. Et eius succus cū melle rosͦ. mūdificat vlcera sordida ⁊ apostēata fraudulēta putrida curat ⁊ erisipilā que ē defedatio cutis vicio sanguis colerici. Et i ipsa est stipticitas: ideo retinet parū ventrē qn̄ bibitur precipue: alia eius species que simili mō apparet. sed illa species habet florē purpureū. ⁊ illa species trita cuz sale aperit emoroidas. Et qn̄ admistratur sicca ꝓhibet dilatatōem vlcerum ⁊ abscindit putredinem eoꝝ ⁊ curat vlcera fraudulenta que sūt in ore. Sed est alia species satirionis que vocatur palma christi cuius folia sunt similia folijs prime speciei satirionis sed sunt graciliora cū nigris maculis que venenis resistit quā si qs penes se habuerit a maleficijs ⁊ venenis securus erit. Pandecta. Et illa spēs est cali. ⁊ sic. in secūdo: ⁊ est ei proprietas mūdificādi cutē ⁊ ꝯfert mēbris neruosis. Pandec. auctoritate Auicēne.

Sticados citrinū Mottēcrut

Sticados citrinum est absintheū marinum calefacit in secūdo gradu ⁊ desiccat in tercio hn̄s minutū semē sile semie herbe que dicitur abrotanū: ⁊ ē plēa semine: et hꝫ folia stricta ⁊ nō ē ita amara sicut absintheū: ⁊ hꝫ odo rē grauē: ⁊ nō ē tāte stipticitatis sicut absintheū: sꝫ dt⁹

eius est diuersa a ꝟtute absinthei. Nã est mala stoma
cho et occidit vermes in vẽtre plus q̃ȝ absinthiũ quã
do appoitur extra et qñ recipitur ab intra. Et qñ sũit
cũ melle interficit vermes ⁊ expellit eos cũ laxatõe leni
Et qñ coquitur cũ lẽtibꝰ ⁊ bibitur facit idẽ. Uirtus eti
am sciados citrini est instiftiua resolutia ventositatum
Et eius cinis cũ oleo eius vel oleo amigdalino linitꝰ cõ
fert alopicie. Et eiꝰ oleũ facit nasci barbã que tardatur
Et decoctio eius cũ aceto ꝓhibȝ herpestiomenũ ⁊ carbũ
culos. Item ad obtalmiã valȝ vapoꝛ decoctiõis eiꝰ
in aqua rob. et resoluit eã. Cõfert difficultati ãhelitus
vinũ decoctionis eius. Itẽ decoctio eius ⁊ absinthei i
aq̃ ⁊ exhibeatur cũ parũ mellis extrahit vermes ⁊ as-
carides et interficit eas. Et vinũ decoctionis eius cũ ar
chimesia ⁊ seie petrosilini ꝓuocat vrinã et mẽstrua. Et
eius oleũ ꝯfert frigoꝛi rigoꝛi febrilis pulsũ manuũ ⁊ pe
dũ ante horã rigoris inde vngẽdo. Idem oleũ ꝯfert
pũcture scoꝛpiõis aut alioꝝ aialiũ venenosoꝝ. Item
vinũ decoctionis eius ⁊ dragãti spiritualia calefacit mẽ
bra miscẽdo cũ paꝝ zucci ꝓpter eius amaritudinem.
Idem valet ꝯ strãgviriã et dissuriã et ad opilationẽ
splenis et epatis addẽdo scolopẽdriã. Itẽ cũ ifirmus
surgit ab infirmitate ad neruoꝝ ꝯfortationẽ valet aq̃
decoctionis eius et lauendule.

Sticados arabicū Sticados vā

Sticados arabicū est calī· ꝛ sic· in tercio ·Pād· Sed scd̄m iohā· mesue· ca· descica· arabico ē ca· i p̄mo ꝛ sic· in scd̄o· Et ē cōpositū ex ptib⁹ terreis fri· dātibus ei stip ticitatē paucā ꝛ ex ptibus igneis subtilibus a qb⁹ in/ sūt ei acuitas ꝛ amaritudo sꝫ acuitas plus ē sua ama ritudie· ꝛ amaritudo plus est stipticitate ipius· ꝓpter qd̄ ē subtilitatiuū· ꝛ̄solutiuū· aperitiuū opilationū ab/

stersiuum· ꝛ solutiuū nature: ꝛ ē preseruatiuū ꝓhibēs a putrefactione· Et est ex parte stipticitatis pauce cō fortatim cordis ꝛ cēbri ꝛ neruoꝝ ꝛ viscerū· Et ꝓhibēdū ē hn̄tibus colerā in stomacho: ꝯturbat enim eam in/ ducens siti ꝛ vomitū ꝛ estuatōem laboriosam Et etiā colericis obest· Et ē ex debiliter soluētibus ꝓpter quod miscēdū est ei sal gēma aut mirabolani indi seu kebuli magnificāt enim operationem eius· Et sticados ara bicū solutōe educit melācoliā ꝛ flegma: mūdificat cere brū ꝛ neruos ꝛ mēbra sensuū: ꝛ ꝓpe in egritudib⁹ ca pitis· Effusio floꝝ sticados arabici scꝫ· ℥· ß: vel· ℥· j· in aq̄ casei cū vuispassulis additis mirabolanis nigris ł kebulis· ℥· ij· ꝛ stet infusione per noctem coletur ꝛ cola ture addatur diasenicōis vel dia sene· ℥· j· cassꝫfistule· ℥ ij· misce ꝛ fiat haustus ꝯueniēs pro solutōe hūoꝝ vt supra· Et fomentatio fcā ex eo ꝛ maiorana ꝛ spicacel tica cū aq̄ decoctōis eius: vel lotio capitis ꝓfert egritu dinibus frigidis capitis· Et oleū sticados arabici cō fortat cerebrū ꝛ neruos ꝛ os calefcit ꝛ viuificat· Et eua poratio decoctionis eius aperit opilatōes auriū· Et vi num decoctōis eius ꝛ stolopendrie cū sqlla ē medicina bona in opilatōe splenis ꝛ epatis ꝛ viscerū· Et est seda tiuū doloris lacertoꝝ ꝛ neruoꝝ ꝛ iūcturarū scōm oēm modū admistratōis· Mesue Serapio·

Spargus spargen

Spargus calide et sicce cōplexiōis habet virtutē apˀitiuā opilatōnū splenis et epat̄ꝫ ꝛ renū· et habꝫ etiā virtutē absterſiuā· Et ꝓprie semē eius et radix· Et quādo decoquit̄ radix eius ꝛ bibitur decoctio ipius cōfert strāguirie ꝛ ictericie ꝛ sciatice passionibus in vino decoquēdo · Et qn̄ ex decoctiōe eius cū addito piretro fit mixtio ꝛ inde abluat̄ os ꝯfert ꝫ dolorē dētiū Et qn̄ elix

atur vna elixatōe seu ebulitōe ꝛ comeditur mollit vē-
trē ꝛ prouocat vrinā. ꝛ qn̄ cogtur in vino prodest deco
ctio eius morsui aialiū venenosoꝝ. Et semē eius quā
do bibitur fcit operatōes radicis. Et dicitur ꝙ elixatu
ra eius occidit canes. Et dicunt aliq ꝙ qn̄ cornua arie
tum sepeliūtur in terra nascitur inde spargi. Et ꝓpetas
eius est remouere dolorē lūboꝝ q fit a flegmate ꝛ ven-
tositate. Et etiā remouet dolorē colice passiōis qꝛ molli
ficat ventrē. Et si hō vtit̄ eo multū fcit nauseā. Radix
ꝛ semē spargi sunt diuretica modicū nutrimēti hn̄tes ꝛ
non bene digerūtur. Est etiā absterfiue ꝟtutis nō ta-
men calefacit manifeste neqꝫ infrigidat ideo tā renū qꝫ
epatis deopilatiuus est spargus ꝛ magis semē ꝛ radi
ces qꝫ herba. Pandecta ꝛ Serapio. Et scd̄m platea-
riū spargus est calidus ꝛ siccus in tercio ꝛ semē ꝛ ra-
dix vsui medicine competunt. Et extremitates spargo
rum ante productōem semis cū carnibus elixate vel cū
sola aqua valent ꝯ opilatōem splenis ꝛ epatis ꝛ con
tra stranguiriā ꝛ dissuriā. Et similiter ꝯ dolorē stoma
chi ꝛ intestinoꝝ ꝛ ꝯ yliacā passionē. Itē vniuersaliter
aqua decoctōis seminis eius valet ad predcā. Et semē
eius per annum seruatur.

Sauina sauel boem

Sauina calida ꝛ sic· i tercio· solũ folia medicīe ꝯpetũt· Vinũ decoctõis eius valet ꝯ dolorẽ stomachi ꝛ intesti noꝝ ꝛ yliace passionis ꝛ ꝯ strãguiriã· Et sauina coc/ ta cũ semie aneti ꝛ folijs altee in vino ꝛ cathaplasma ta sup pectinẽ vꝫ ꝯ strãguiriã ꝛ dissuriã ꝛ idẽ prouocat vrinã sedãdo dolorẽ vesice· Est eni sauina diaforetica ꝛ diuretica fomẽtatio ex ea fcã ex aq̃ decoctionis eius vel

vino valet ꝯ predcā scꝫ ꝓuocādo vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ se cūdina educit decocta in oleo. Et ꝯ tenasmon ex frigi da cā decoctio in vino ⁊ aceto cū taxobarbato miscen do ⁊ fiat eukaćisma id ē sessio sup talē decoctōem ⁊ mlt tū valebit Ponitur etiā saffina puluerisata cū sulphu re ⁊ litargiro ⁊ succo lappacij acuti ⁊ paruꝫ auxugie porci ⁊ fiat inde vngētum ꝯ scabiē vlcerosam seu famo sam. Vapor etiā decoctiōis sauine ⁊ bethonice in vino decoquēdo prodest aduersus reuma frigiduꝫ p nares sumēdo. Pādecta. Itē ꝟtus etiā eius dissoluit ⁊ dis pergit putredinē vlcerū putredoꝝ malorū corrodētiuꝫ antiquoꝝ Et succus eius cū melle mixtus mūdificat vlcera melācolica sordida ⁊ aufert erisipilā. Et ꝓpter causam sue subtilitatis prouocat mēstrua plus omni alia medicina. Et eius vsus nimius fcit migere sāgui nem ⁊ interficit fetū viuētē ⁊ expellit mortuū. Serapio Et folia eius ꝯtrisa cū aceto prohibet ⁊ dilatatōem vl cerum corodentiū ⁊ sedat apostemata corrosiua Et aq̄ decoctōis eius cū cerusa aufert liuorē cutis ⁊ aufert esca ram factam ex igne.

Semper viua Donder baer

Semp viua est herba sic dicta quia sep viridis frigi/
da est in tercio gradu cu siccitate pauca. Et viridis est
multe efficatie et in medicis no ponitur exsiccata. Vir/
tute habet isrigidadi z alteradi cathaplasmata cu ace
to vel agresta mixta sup mebra multu calefca et apos/
temata calida quia extinguit calorem extraneu z sedat
dolore factu ex causa calida cuiuslib; mebri i pricipio
applicado gratia repercussiois materie lic; postmodum
absit in spissado materia: Cotra obustioez aque vel
ignis fiat vngetu ex succo ei9 z oleo ros. et paru cere.
sed no debet poni in tribus pmis diebus sed calida po
natur ut fumositates fiat euaporatio. vnde pus iunga
mus sapone et similib9. post terciu vero die iungimus

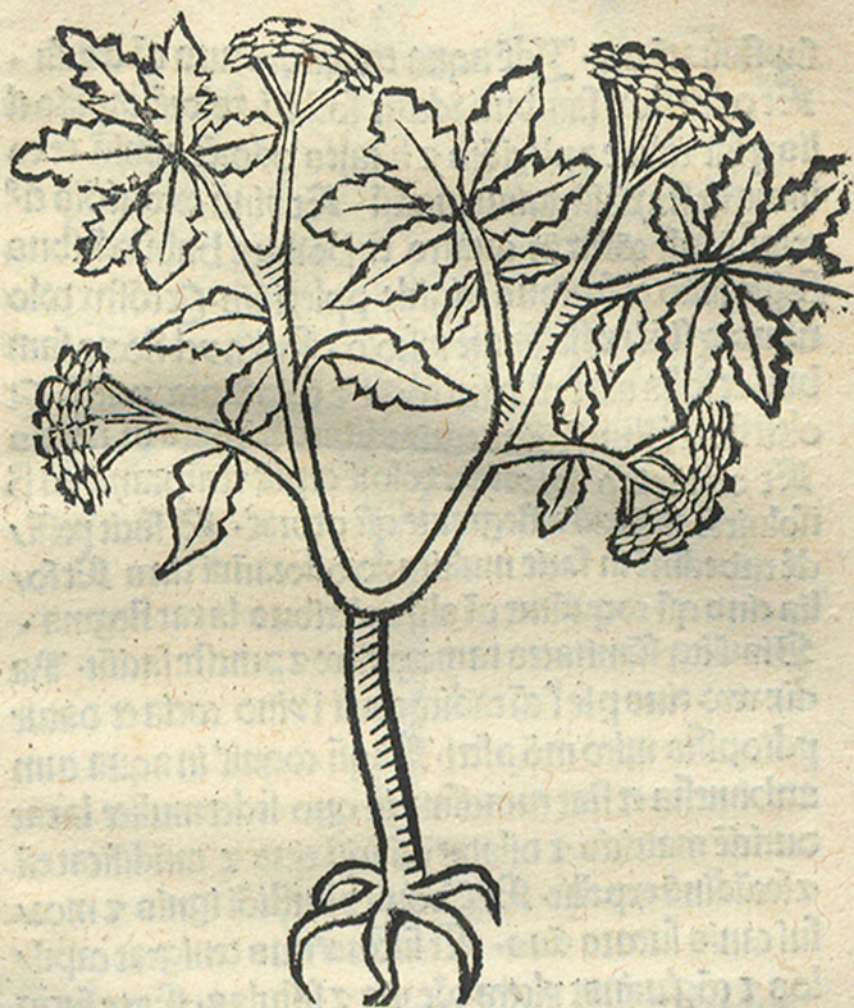
vngento vt supra ad liniendum. Item succus semp
viue vel eius aq̃ confert fluxui sanguis nariũ vngẽdo
frõtẽ timpora ⁊ guttur ⁊ epar miscẽdo parũ sandali
rubei Et experimento hẽtur q̄ multũ valet notãter flux
ui nariũ prouenïẽti ex ebulitõe sanguinis in iuuenib⁹
ex epate calefacto. Et sunt due spẽs scʒ maior q̄ vt plu
rimũ nascitur in locis edificatis ex lateribus. Quidaʒ
faciũt eã nasci in domibus suis super tectũ. Sed mior
scʒ vermicularis nascitur in muris ⁊ in locis petrosis ⁊
substãtia eius est aquosa ⁊ sapor eius stipticus. Cõ/
fert etiã succus eius erisipule ⁊ apostẽatibus multũ ca
lidis que dilatantur in corpore. Itẽ semper viua cocta
cum radice plantaginis posita sup̄ podagrã ꝯfert ⁊ se
dat dolorem eius. Iteʒ succus cũ aceto ꝯfert in plaga
sancti anthonij. Serapio .

Squilla squille

Sqlla ē calida ꝛ sic· in tercio· ꝛ dicit̃ cepe muris q̃ mu
res iterficit· Est eni ꝯposita ex ptibus igneis in suphicie
dātibus ei acuitatis vehemētiā ꝛ ex ptibus terreis ad
ustis dātibus ei amaritudinē ꝛ ex ptib⁹ aereis dātib⁹
ei de dulcedie aliqd Est eni īcisiua ꝛ vlceratia adustia
resolutia materierū attractia ad exteriora: subtiliatia p
tiū grossaꝝ ꝛ viscosaꝝ a putredie ꝯseruatia · ꝛ rcificat̃
cū assatōe· ꝛ ꝑpat̃ cū aceto vt matēias gssas submersas
facile poterit expellē · ꝛ meli⁹ ē ꝙ cepa sglle coquatur et

postea administretur ꝛ sic minuetur fortitudo ꝛ acuitas sue ꝟtutis: ꝛ assata hꝫ multa ꝛ maxia iuuamenta Et assatur inter prunas vel inuoluatur pasta vel luto i furno donec coquatur: deinde extrahatur. Et acetū sqlliti cū sic fit cepa sqlle scindatur in laminas ꝛ cū filo separatim affigantur ꝛ siccētur in vmbra. xl. diebus: postea sumatur quātitas vnius manipuli ꝛ ponatur in vase vitriato ꝛ piciatur desup acetū fortissimū ꝛ ponatur in sole. xl. diebus. Et cū aceto sqllitico fit ablutio oris ꝛ restringit ginguias laxas ꝛ ꝯfirmat dentes cōmotos ꝛ aufert putredinem oris. Et elixatura sqlle preparata cū melle in potu administrata fortificat tracheā arteriaꝫ ꝛ clarificat vocem ꝛ ꝯfert ad debilitatem stomachi ꝛ ad maliciā digestōis ꝛ opilatōes eius ꝛ ad melancoliaꝫ ꝛ appoplexiā ꝛ epilentiā ꝛ frāgit lapidē vesice ꝛ cōfert suffocatōi matricis ꝛ apostēatibus splenis ꝛ ad sciaticam ꝛ meliorat colorē ꝛ acuit visum: ꝛ eius succus proiciatur ad aurem ꝛ ꝯfert grauitati auditus. Et vniuersaliter valet ōnibus egritudinibus corporis: preterqꝫ vlceribus intrinsecis. ꝛ confert in ydropisi ꝛ yctericie ꝛ strāguirie ꝛ paralisi. Auicenna Pādec. Serapio.

Sambucus Ulier

Sambucus est calidus ꝛ siccus in tercio gra. Est q̊d dam diureticum. i. apertiuū ꝛ diaforetiaū id est sudo/ ris prouocatiuū: Folia sambuci hūida nō sicca: qn̄ cō tusa cū aceto ꝛ sale ponuntur super empetiginem. i. ma lā spēm scabei ꝛ pānū faciei multū ꝓfert ꝛ resoluit oēꝫ

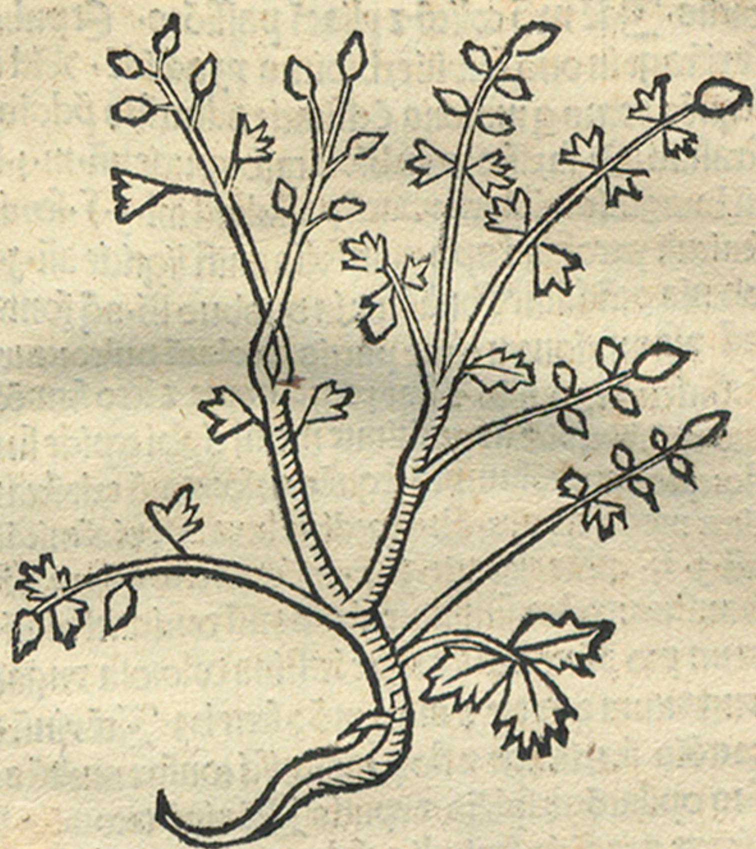
supfluitatē aur. Idē aqua decoctiōis eius cū cetusa. Et odor flor sambuci iducit sodā .i. dolorē capitis il lis q̄ sūt calide ɔplexiōis ⁊ si tales odorēt nimiū de eo incurrūt fluxū sāguinis nariū. Et vinū decoctiōis ei⁹ et lauēdule cōfert in catarro et hoibus habūdātibus flegēe salso et senibus frigide ɔplexiōis. Et cōfert dolo ribus q̄ fiūt ex flegmate viscoso. Folia vel flores sam buci et folia altee cū vino cocta ⁊ ēplastrata ꝓdest. Et oleū flor sābuci cōfert egritudibus frigidis in neruis Et odor eius licꝫ causet dolorē capit verūptamē cū hō dissoluit sedā factā a flegmate qn̄ odorat. Et facit possi dē rubedinē in facie multitudo odorāntī eius Et fo lia eius qn̄ coquūtur cū alijs oleribus laxat flegma. Similiter sūmitates ramor elixe ⁊ ɔmeste faciūt. Ra dix vero eius p se ł cū radice ebuli i vino cocta et datur ydropisis miro mō ɔfert. Et qn̄ coquit in aqua cum arthimesia et fiat eucacisma in quo sedet mulier laxat duricīē matricis ⁊ dilatat orificiū eius ⁊ mūdificat eā ⁊ secūdinā expellit. Et ē bonū ɔbustiōi ignis ⁊ mor sui canis succus eius. Et succus eius denigrat capil los ⁊ cōglutinat vlcera cōcaua ⁊ fistulas. Et ex succo eius et sepo ircino addito succo altee confert podagre. Et succus eius immissus auri sedat tinitū eius ⁊ occi dit vermes in eis. Serapio: Auicenna. Pandecta.

Salix Uvilghé

Salix ē fri · ꝛ sic · ꝯplexiōis in pmo · Virt⁹ folioꝝ ꝛ cor
ticū et fruct⁹ salicis ꝛ succi eius ē stiptica · Et qñ bibūt
folia eius cū vio ꝛ pipē ꝯferūt celice passiōi · Et qñ siūt
aq̄ decoctiōis eius ꝓhibꝫ ip̄gtiōeꝫ · Et aqua decoctio/
nis fructus eius ꝯfert sputo sanguis qñ bibit · Et cor
tex eius similiter facit hoc · Et decoctio eius administra
ta super pedes podagricorum confert eis multum ·

Idē mūdificat furfures capitis lixiuiū inde factū. Et aq̄ seu hūiditas repta itra corticē abstergit oculū ꝛ au fert tenebrositatem eius. Item succus salicis glutiat vulnera recētia. ꝛ succus eius ꝯfert fluxui sanguinis. Item cinis salicis scȝ corticis eius est exsiccatiuus mꝉ tū in oibus in q̄bus medicus idiget exsiccatōe. Iteȝ succus eius cum aqua plantaginis multū cōfert i dissinteria. Et succus folioꝝ salicis cum aceto remouet verrucas ꝛ nodos ꝛ pustulas in corpore genitas. Item succus eius confert in dolori auris. Et virtus fructus ꝛ folioꝝ eius est stiptica sine punctōe: ꝛ desiccat exsiccatione occulta. Et ex aqua decoctōis folioꝝ salicis et corticū eius ꝛ plantaginis cum bolo armeno fit clistere illi qui egerit sanguinem. Et succus eius mittitur i aures ex q̄bus emittitur sanies. Et succus eius cōglutiat ꝛ consolidat vlcera magna. Et operatio in his rebus est fortioꝛ q̄n̄ bibitur cū vino stiptico nigro. Et q̄n̄ ex folijs recentibus eius solis fit emplastrū cōfert fluxui sanguinis vndecūq̄ȝ exeat Et succus foliorū eius cum aqua endiuie cum parū zucri albi vȝ ꝯ calorē febrilem in potu exhibitus. Item aqua eius valet ꝯ ycteriaȝ ꝛ opilatōem epatis. Itē folia eius in cubili sparsa febricitantes refrigerant. Auicenna Serapio.

Saxifraga steenbre

Saxifraga calida est ꝛ sic. in tercio: sic dicitur q꞉ saxū frāgit. ꝟtutē hꝫ diureticā ꝛ dissolutiuā: lapidē frāgit in renibus ꝛ vesica. Hꝫ etiā ꝯ strāguiriā ꝛ dissuriā et viciū lapidis Vinū decoctōis saxifrage ꝛ semis feniculi petrosilini milij solis cōfert multū talibꝰ discrasijs iā

dictis. Idē vȝ ꝯ colicā ⁊ yliacā passiōes. Et puluis
saxifrage in ouo sorbili exhibitus vȝ ad idē. Uel dec
sequēs potus q̄ maioris ē efficacie aduersus ꝑdcās di
scrasias. R. saxifrage scabiose cathapucie añ. m. j. flo
rū boraginis: violarū vuarū passularū añ. ʒ. ß. seminū
feniculi petrosilini apij milij solis anisi ligricie añ. ʒ. ij.
omnia ꝯtūdātur ⁊ buliātur in duabus lb. aq̄ fontalis
ad ꝯsumptionem tercie partis ⁊ colatū dulcoretur cū
sufficiēti zuccro albo ⁊ fiat potus mane ⁊ sero sumēdus
pro qualibet vice in quātitate medij cyphi tepide sumē
do: quo potu cōsumpto sequēs euformatū exhibeatur
citra mediū noctis. R. benedicte laxatiue diafenicōis.
añ. ʒ. ij. cassie extracte. ʒ. ß. misce cū decoctōe ꝑi ⁊ fiat
haustus: postea sumatur electuariū ducis vel diacimi
num pro ꝯfortatis Et super itestina dolorosa vngatur
vngentum dialtee ⁊ miro mō ꝯferre hȝ. Itē vinū de-
coctōis fraxifrage ⁊ floꝝ tamarisci confert multū adū
sus opilatōem splēis ⁊ epatis Itē vinū decoctōis sax
ifrage ⁊ radicis feniculi ⁊ esule necnō hermodattuli añ
ʒ. ij. post coletur ⁊ de tali colatura mixta cū parū zucc
detur patiēti in mane stomacho ieiuno existente ⁊ ꝯfert
aduersus ydropisim ex frigida causa.

Scolopendria Herst tõghe

Scolopendria calida est i pmo z sic· i secũdo g͂· virtutẽ hz mãdẽdi z resoluẽdi duriciẽ splenis· Et scolopendria stipticitate cũ amaritudie pricipat: q͂propter ꝯfert splei bibita cũ aceto· Uel vinũ decoctõis eius cõfert ad idẽ addito tamarisco de q̃ potetur q͂dragita diebus resol/uit z extenuat splenẽ· Et h̄ herba crescit in muris z fõti bus z locis petrosis· Et folia scolopẽdrie cũ folijs altee in vino cocta z cathaplasmata sup splenẽ z ꝯfert debili tati ei⁹· Et vinũ decoctõis scolopẽdrie z petrosilini ꝯfert distillatõi vrĩe· z vinũ decoctõis ei⁹ cũ mẽta ꝯfert singl'

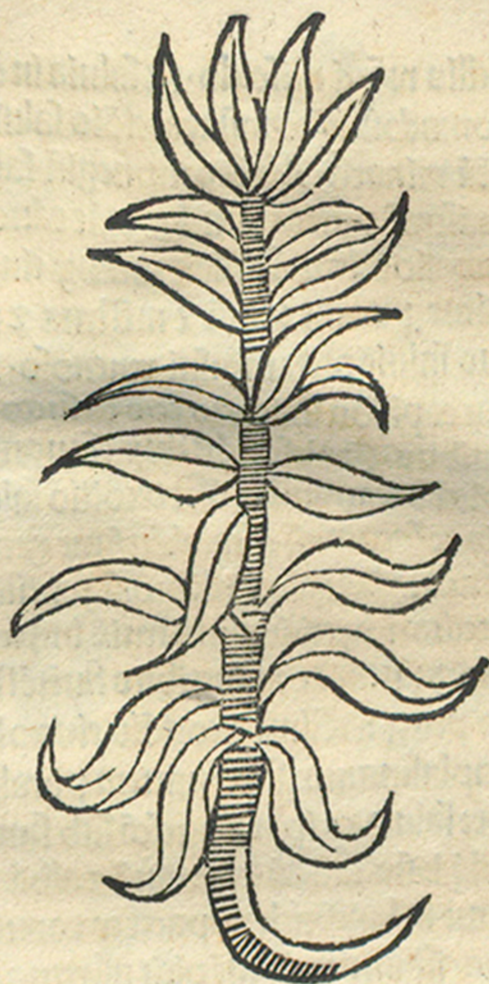
tui. Et vinū decoctōis eius cum enduuia prodest ycteriae. Et vinū decoctōis eius z saxifrage bibitū frāgit lapidē vesice z renū. Et putāt qdā q ipsa phibet ipregnationē si suspenditur sola ad collū mulieris. Et oximel factū ex melle z aceto decoctōis stolopendrie magnifice pfert opilatōi splenis z ycteriae z singultui. Et hec herba nascitur in muris edificiox z in petris. z nō hz stipitē neqz florē neqz semē. Et folia eius sunt sicut folia polipodij z pars eius inferior est qsi rubea. z ps superior viridis. Et substātia eius ē subtilis. Et virtus eius pma est calida: z secūda vtus ē que incidit z resoluit. z tercia vtus est que frāgit lapidē z resoluit duriciē splenis. Et ex puluere stolopendrie z puluere tamarisci eiusdē ponderis scz. ʒ. j. z cinamomi. ʒ. ſ. z pulueris sene. ℈. j. mutuo misceātur cū duabus vncijs zucari albi in modum tragee z vtatur in cibis pfert ad singula predcā. Auicēna. Serapio Pandecta.

Scabiosa Paes oren

Scabiosa calida est z sic. in scd̃o g̃. Vz ꝯ scabiē. Succus eius cū̃ sulfure z litargiro z oleo lauri fit vngentū̃ ꝯ scabiē. Et vngētū̃ addito puluere abrotani ꝯfert alopicie. Et succus eius lūbricos necat z eo magis quando cū̃ succo absinthei z parū̃ mellis miscetur z potui exhibeatur. Vel fiat cathaplasma super ventrez ex folijs decoctōis eius z abrotani z absinthei cū̃ melle z aceto

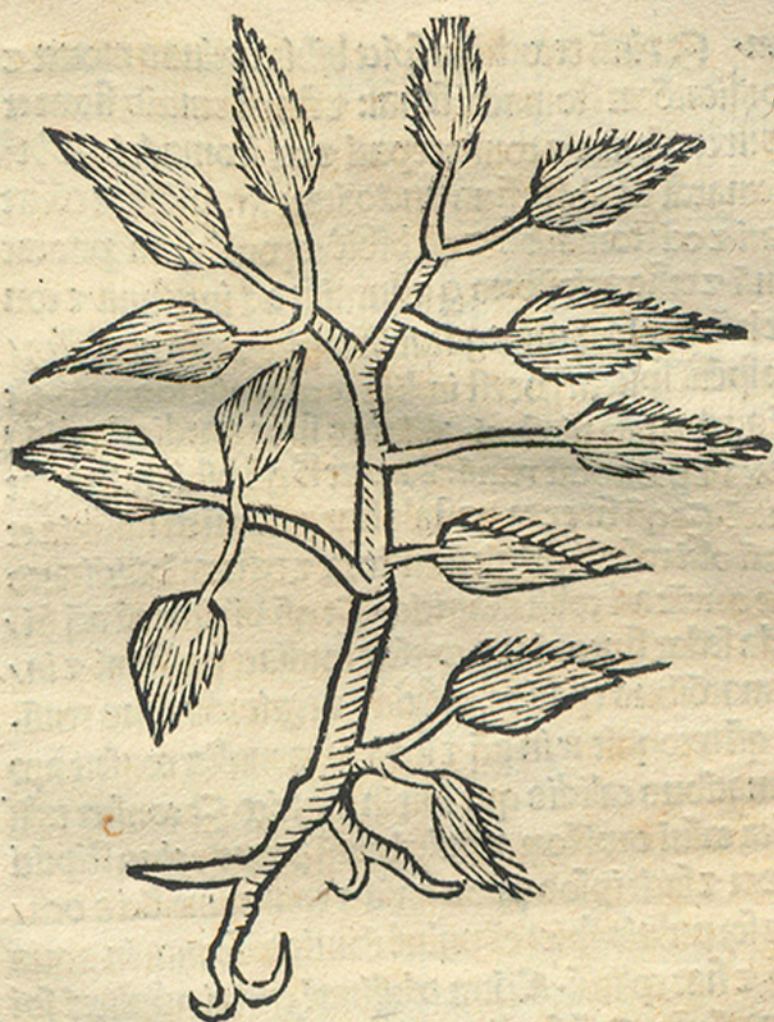
miscēdo. Et decoctio totius herbe in vino ꝓfert ad emoroidas ꝯstrigēdas. Dicitur ꝙ sanctus vrbanus ad petitōem cuiusdā sororis sue anhelātis super scabiose ꝟtutes qm̄ ipe ꝯtinue vtebatur misit sibi super petitione infrascriptos ꝟsus. Urbanus pro se nescit preciū scabiose. Nā purgat pectus quod cōprimit egra senectus Lenit pulmonē purgat laterū regionē. Apostēa frangit si locū bibita tangit. Tribus vncta foris antracē liberat horis. Ex illo hētur ꝙ scabiosa est herba magne ꝟtutis quia cōfert pectori vicio flecmatis ibidē peccātis precipue senibus confert in pectore discrasiatis. Similiter ei⁹ succus cū ligricia lenit pulmonē ⁊ dolorem laterū sedat. Et aq̄ decoctōis eius ⁊ betonice cum parū zucri bibita apostēa dissoluit Et similiter emplastrata scabiosa cum plantagine in aceto ⁊ aq̄ rosaruꝫ decocta super antracē aut alia apostēata ignita applicata liberat patiētē ad aliquas horas a tali discrasia. Item balneū decoctōis scabiose ⁊ taxibarbati sup tales herbas sedēdo cōfert ad exitum ani ⁊ ad strigēdū emoroidas. Pandecta Platearius. ⁊c.

Saluia saluie

Saluia ē calide ⁊ sic. ꝯplexōis. Succus saluie ⁊ succus herbe paralisis cū oleo castoꝛij vȝ ad mēbra neruosa ⁊ vȝ in paralisi vngēdo loca ⁊ mēbra paraliticata. Ad idē ꝯfert vinū decoctōis saluie ⁊ roris marini ⁊ herbe pālisis ꝑꝑe slotel bloemē. ⁊ aq̄ saluie vȝ in tremore manuū. vn̄ lauēt manus cū aq̄ saluie. Itē succus saluie cōfert ad cōfortandū ginguias os inde abluendo

cum parū mellis rosati miscēdo. Et saluia in cibis cōesta ꝯfortat stomachū. Et vinū decoctōis saluie ꝛ petrosilini aperit viā vrinarū. Et caputpurgiū factū ex succo saluie cui misceat̄ piretrū istud maxie educit flecma de capite. Decoctio folioꝝ saluie ꝛ ramoꝝ eius ꝛ arthimesie qñ bibitur ꝓuocat vrinā ꝛ mestrua ꝛ expellit fetum. Et succus saluie ꝯfert morsui venenoso. Et succ⁹ saluie denigrat capillos liniendo eos cū succo. Et confert apostematibus. Et abscindit fluxū sanguinis. Et mundificat vlcera fraudulēta Et decoctio saluie in aq̄ cū parū mellis rosarum cū qua abluātur genitalia virorū ꝛ mulierum sedat ipsoꝝ mēbrorū pruritū. Virt⁹ saluie est diuretica. i. aperitiua mēstruis imperat: abor/sum facit: ꝛ sanguinem ex vulneribus fluētē strigit: sordida vulnera purgat Vinū decoctōis eius ꝯfert paraliticis ꝛ cathaplasmatum super partem paraliticā Et dicunt magi de saluia ꝙ ipsa putrefcā sub fimo geneātur auis quedā hñs caudā serpentinā ꝛ albā de cuius cinere si ponatur in lampade apparet ꝙ domus sit plena serpentibus. Pandec. Idē dicit albertus de ꝟtutibus herbarum.

Spicanardi spicanardo

Spice tres sunt species: q̄dā est spicanardi q̄ etiā arōti ca dicitur: ⁊ est calida in primo ⁊ sic· in secūdo gradu· ⁊ alia est spica romana ⁊ dicitur celtica· ⁊ est mōtana hic itelligitur spicanardi: cuius substātia est ꝯposita ex tribus substātijs: vna earū ē ꝯtus stiptica ⁊ secunda est acuta nō nimis: tercia declinat parū ad amaritudi/

nem. Et vinū decoctiōis spice bibita vrinas mouet ꝛ mordicatōem stomachi sanat: ꝛ fluxū ventris siccat et caput confortat ꝛ confert epati ꝛ ori stomachi. Et vtꝰ spicenardi est absterfiua auctoritate serapiōis: ꝛ cōfert epati ꝛ ori stomachi: ꝛ qn̄ bibit̄ ꝛ ponit̄ extra ꝓuocat vrinā ꝛ desiccat hūores q adueniūt ad intestina ꝛ confert hūoribus q cōgregāt̄ur in capite ꝛ pectore. Et fortior spērū spice in hoc est indica de qua nūc loqmur. Et idē auctoritate diascori. Virtus spice nardi est calida ꝛ sicca ꝛ prouocat vrinā: ꝛ ꝓpter h̄ qn̄ bibitur stringit ventrē. Et qn̄ fit ex ea nastale siue pessariū cū mūmia et parū olei rosarū strigit menstrua ꝛ desiccat hūiditates que currūt ad collū matricis. Et qn̄ bibitur cū aq̄ frigida sedat sincopim ꝛ confert cordiace passioni ꝛ inflāmatōibus epatis ꝛ yctericie ꝛ egritudinibus renū. Et qn̄ decoquitur in aq̄ ꝛ sedet in ea mulier confert apostematibus calidis que fiūt in matrice. Et confert talis spica casui capilloꝝ ꝛ palpebrarū propter eius stipticitatem ꝛ facit ipsos pilos nasci ꝛ confert medicis oculoꝝ scȝ puluis spice cū puluē thutie misceatur in aqua roꝭ ꝛ fiat coliriū. Cōtra debilitatē cerebri applicet̄ spica naribus. Et ꝯ sorditatem ex frigida cā vȝ oleum de spica. Et vinū decoctōis spice cōfert cōtra opilationem splenis ꝛ epatis Et oleū de spica optimū est paraliticꝭ ꝛ arteticis. Auicenna Serapio.

Spica celtica Roomsch spica

Spica celtica est spica romana q̄ nascit̉ in siria. Et est calide ꝛ sic. cõplexõis Et ē plãta hñs folia lõga c⁹ co lor vergit ad rubedinē. Et flos eius ē citrinus: ꝛ meli or ex ea ē recẽs boni odoris mltarũ radicũ: nõ facile frã gibilis: ꝛ qḋ de ipa administrat̉ ē radix eius ꝛ stipites ꝛ flores: q꞉ i eis ē bõitas odoris Et ipa euellit̉ cũ radici bus ꝛ fiũt ex ea fasciculi plene manus. ꝛ vinũ decoctio nis ei⁹ ꝓuocat vrinã. ꝛ cõfert multũ stomacho qñ bi bit̉ cũ decoctõe absinthei. ꝛ aq̄ decoctõis ei⁹ cõfert aposte

matibus calidis epatis z ycteritie z inflãmatõi stoma
chi. Et qñ bibitur cũ vino cõfert apostẽatibus splenis
z dolori ventris z vesice z renũ. Et acetũ decoctõis eius
ↄfert morbibus venenosorũ aialiũ. Et ppetas eius ẽ q
retinet mẽstrua superflua qñ sumitur in potu. Et scdm
diascoridẽ eius ↄtus ẽ diuretica z prodest iecoris tũo
ri z ycteritis ↄfert aqua decoctõis eius z absinthei. Et
spleni vesice z renibus medetur. Sed z morbibus ve/
nenatis cum vino data opitulatur. Et spica celtica in
greditur in confectõibus vngentorũ calidorũ. Et om/
nes spẽs spice cũ bibuntur cum vino conferunt spleni
Omnes etiã spice puocãt vrinã. Et prohibẽt oia apo
stemata matricis sedẽdo in decoctõe earũ. Et ↄferunt
doloribus renũ: z prohibent cursum materierũ ad intes
tina. Et hñt ppetatẽ in retinẽdo fluxũ superfluũ matri
cis. Et spica celtica est calidior spica mõtana: z ẽ in vir
tute similis spice mõtane nisi quia prouocat plus vri
nam z ↄfert magis stomacho. Serapi Pandecta.

Serpillū ōser wauwuē bed stro

Serpillum calefacit ⁊ desiccat in tercio gradu · ⁊ dicit᷑ serpillū qꝛ serpit super terrā · Et ē serpillū domesticū ⁊ aliud silvestre · Domesticū ramos diffundit super terra ꝫ · silvestre in lōgū crescit · Serpillū ꝓuocat mēstrua ⁊ vri

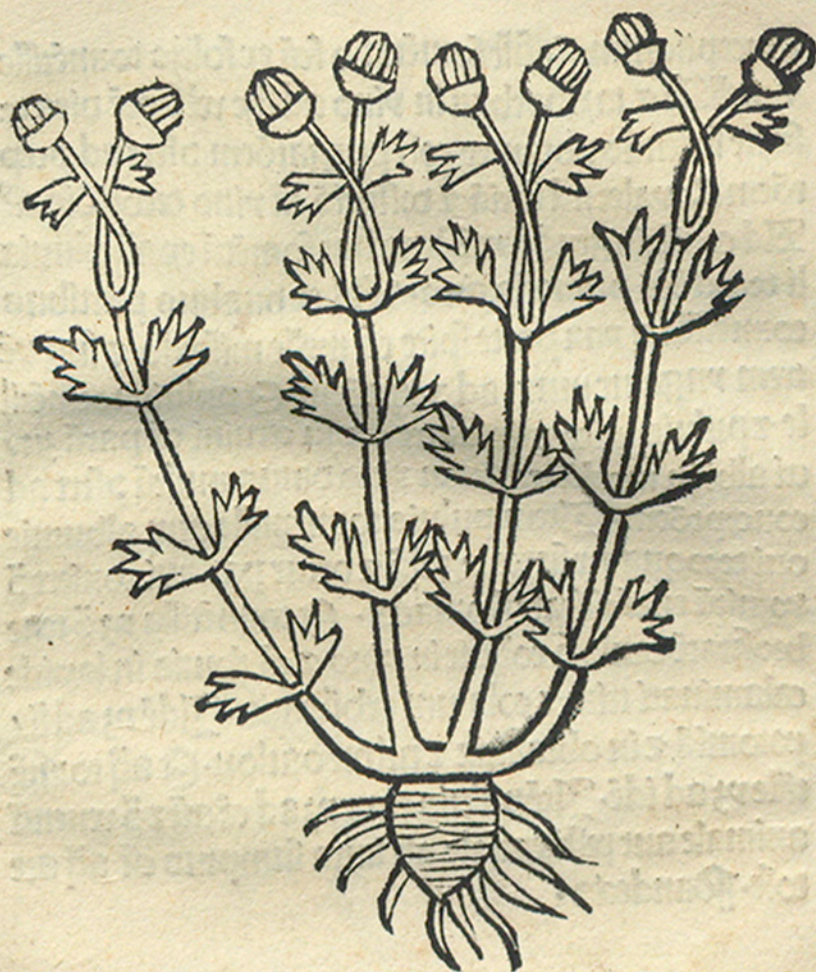
nā qn̄ sūitur i potu· Et idē ꝯfert torsiōib⁹ vētris ꝛ attri
tōibus musculoꝝ ꝛ apostēatibus epatis calidis· Et ē
bonū ꝫ nocumētū venenoꝝ qn̄ bibitur · Et fit ēplastrū
supra morsum aīaliū venenosoꝝ Et qn̄ serpillū coqtur
cū aceto ꝛ parū olei roꝭ ꝛ pīcitur super caput sedat so/
dā·i·dolorē capitis· ꝛ ē ꝯueniēs proprie litargie ꝛ fre
nesi· Et qn̄ sūitur acetū decoctōis eius in potu sedat vo
mitū sanguis Et vinū decoctōis eius in potu exhibitū
ꝯfert ꝫ sincopim ꝛ ꝫ distillatōem vrine scꝫ ꝫ strāguiriā
ꝛ dissuriā· ꝛ ꝯfert lapidi renū ꝛ vesice · Et ēplastrū ex
eo cū aceto factū vꝫ ꝫ pūcturā apū· Et aperit opilati/
ones viarum vrine· Et de eo bibitū tūorē epatis ꝯpes/
cit· Itē emoptoicis mederi dicitur acetū decoctōis eius
datū· Pandecta Et auicēna dicit ꝙ qn̄ pecudes de ser
pillo pascūtur facit emulgē sanguinē Et decoctio serpil
li cū radice yreos cum zucaro penidij dulcorata extrahit
hūiditates viscosas a pectore ꝛ pulmōe: ꝛ ꝯfert cōtur/
batōi stomachi ꝛ nausee: ꝛ ꝓuocat mēstrua ꝛ vrinam
fortiter: quia ꝟtus eius est subtiliatiua ꝛ resolutiua ꝛ a
peritiua quia aperit opilatōes nariū· Et folia ꝛ flores
mediane cōpetunt que in vlla calefcā in sacculo posita
ꝛ capiti exhibito valet ꝫ frigidū reuma· Et vinū deco
ctōis eius cū succo liqricie vꝫ ꝫ tussim· Et vinū decoc
tōis eius cum aniso valet ꝫ dolorē stomachi ex vento
sitate· Platearius Pandecta Serapio ·

Taxus barbatus　Wolle

Taxus barbatus est fri. ꝛ sic. ꝯplexōis. Et duo sunt eius genera. s. mascul⁹ ꝛ feia. vna ē mascul⁹ ꝛ ē alba: ꝛ alia feia ē nig. Masculus aūt hꝫ folia ob lōga ꝛ angusta ꝛ hastā tenuē ꝛ semē tenue. Feia vero hꝫ folia cauliculo similia: sed aspriora ꝛ latiora ꝛ hastā lōgā vnius cubiti albam ꝛ asperam flores virides ꝛ albos ꝛ semen nigrum. Radix est dura grossitudinem pollicis

hñs ⁊ nascitur in cāpis· Jtē radices oīs generis sūt stiptice fluxū ventris cū vino strigit· Elixatura earuꝫ bibita ꝯq̄ssatōes ⁊ dolores laterū tollit: tussim mitigat Vinū decoctōis eius cū succo ligricie miscēdo· Et dolo rē dentiū compescit succus eius cū piretro os inde ablu endo vel gargarisando· Et folia eius cocta in aq̄ ⁊ ca thaplasmata super duricies ⁊ tumores oculoꝝ ꝯferūt Et maligna vulnera succus eius melle ⁊ vino mixtꝰ ad sanitatē ꝑducit· Aceto vero mixto vulneribus recē tibus singulare presidiū ē· Et succus taxibarbati pun ctum scorpionis mitigat· Et folia ꝯtrita cū aceto ꝯbu stioni opitulātur· Radix fluxibiles passiones iuuat· Quidā gargarisant radicis decoctōem cū aceto ⁊ pire tro addito ad dentiū dolorē· Folia vero diaforetice sūt ꝯtuꝝ cū decoquātur cū calamēto in vino ⁊ cathaplas mentur super stomachū Decoctio etiā floꝝ taxibarba ti capillos purificat· Fomentatio etiā fcā ex vino deco ctōis eius valet ꝯ emoroidas fluētes· Ad idem valet si anus ex vino decoctōis eius tergatur post assellatio nem· Valet etiā ad tenasmonē eukacisma ex aq̄ decoc tōis eius ⁊ arthimesie· Pandec· Platꝫ·

Tormentilla Tormētil

Tormētilla est herba similis pentaffiloni· nisi quia hz septē folia vtraque pilosa· Cui⁹ radix rubea z tortuosa sicis galāge sz nō habz acumen· flos eius rubeus· Et ipa iudicatur frigida z sicca in tercio· Et hz virtutē ꝯsolidādi z cōfortādi cōceptū· Puluis eius cū puluere yreos super vulnera spersa cōsolidat ea· Et vinū decoctōis radicis tormētille z spice bibitū multū facit ad

conceptionem Et silr fomētatio fcā ex folijs tormētille
z mellisse z taxibarbati in vino ad sex vel septē dies de
super sedendo notanter post purgatōem ꝯfert ad ꝯcep
tōem Et valet ad suriā z dissuriā cū vino decoctōis ei⁹
Ad constringendū mēstrua fiat fomētū ex aq̄ pluuia
li decoctōis pulueris eius. Vel ex duabus partibus
tormētille z vna parte spice cū melle miscēdo z sup vē
trem vngatur iuuat ad ꝯceptōem. Et puluis tormētil
le z puluis spice z liniature cornu ceruini cū parū zu/
cari albi in modū tragee in vino datus multū ꝯfert ad
conceptōem. Item puluis tormentille cum albumie
oui decoquatur super tegulā z detur patienti confert ꝯ̄
vomitū ex debilitate stomachi. Et tormētilla vz ꝯ̄ tene
brositatē oculoꝝ coq̄tur in vino z cū thutia in lapide
calaminari trita z colatum exhibeatur. Idē vz ad li/
potomiā z in obtalmia z rubore oculoꝝ. Et aq̄ tormē
tille vz ad idē. Itē puluis eius vz ad cācrū z ꝯ̄ venenū
animale aut pestilenciale ab intra sumptus cū aq̄ ace
tose. Pandecta.

Viola violettē

Viola frigida est ꝛ hūida in pmo. De floribus vio
larū fit siropus: ꝛ zucarū violarū ꝛ oleū violaꝝ. Et siro
pus violarū fit sic: floēs violarū coquāt̃ i aq̄ ꝛ ex co/
latūa ꝛ zucaro fit siropus: vel ex succo floꝝ violarū ꝛ zu
caro fit sirop⁹ violarū. vel floēs violarū dimittāt̃ i aq̄ te
pida p nocte ex c⁹ colatūa ꝛ zucaro fit siropus violarū
Sꝫ ex violaꝝ succo ꝛ zucaro melioꝛ fit siropus. vt oleū

violarum fit per decoctōem floꝝ violarū in oleo oliue: ⁊ eius colatura dicitur oleū violarū. Et iunctio olei violarū exterius fcā super epar ꝯfert ꝯ calefcōem epatis. Unctio etiā fcā super tēpora ⁊ frōtē dolorē capitis ex calore fcm̄ remouet ⁊ somnū iducit. Siropus ergo violarū ꝟtutē hꝫ liniēdi infrigidādi huectādi: ideo vꝫ in febribus acutis notāter in terciana ꝯtinua seu interpellata. Et zucrū violarū fit eo mō q̄ fit zucrū rosarū vꝫ puta succus violarū misceat̄ cū zucro albo. Uel folia florū violarū minutim incisa cū zucro albo mixta ⁊ soli p̄sentētur in vitro albo per xl. dies pro ipsius fermētatōe. Itē viole ꝯtrite siue ipsa herba applicata super calidū apostēa cōfert in principio. Fomētatio etiā facta ex decoctione ipsius herbe violarie ⁊ super pedes ⁊ frōtē applicata somnū inducit in acutis febribus. Flores vel folia violarū cōesta cū boragine ⁊ lactuca cū carnibus recentibus elixata cōferūt in afflictōe febrili. Decoctio etiā violarū bona est scabiei loco scabioso applicata. Et odor floꝝ violarum vel succus earū fronti illinitus sedat sodam siue dolorē capitis ex cā calida. Et decoctio earū cū zucro penidij confert tussi calide ⁊ linit pect⁹ ⁊ confert in pleuresi ⁊ peripulmonia. Et idē vꝫ inflationi stomachi. Et siropus violarū cōfert dolori renuꝫ ⁊ prouocat vrinam ⁊ soluēdo educit coleram. Auicēna Platearius Serapio.

Virga pastoris barden

Virga pastoris eius virtus infrigidat et desiccat in principio tercij gradus. Et radix eius desiccat in secundo gradu. Et sunt due species scilicet masculus et femina. Succus eius mixtus cum litargiro curat scissuras ani et fistulas et emoroidas interiores. Et vermes qui in capite huius plante inveniuntur in corio ligati et collo suspensi: dicuntur fe-

brē quartanā penitus curāt Et virga pastoris hz ɔ̄tutē ṙpcutiēdi et icarnādi. et ɔfert iflāmatiōi oris stomachi qn̄ appoitur extra ɔtrita cū aq̄ rosaꝝ. Et idē ɔfert apostemati qd̓ erisipila appellat̓ ꝛ apostematibus ātiqs. Et idē ṙpcutit ꝛ ꝓhibet hūores q fluūt ad mēbra. Et ē ex melioribus medicis erisipile qn̄ dilatatur ꝛ qn̄ extēditur ābulās de mēbro ad mēbrū. Et cōfert vlceribus aliis ad q̄ fluūt hūoēs. Et succus eius ɔglutinat vulnera recētia cū suo sāguine. Et ɔfert vlceribus auris. ꝛ si est in ea sanies desiccat eā. Et abscindit fluxū mēstruoꝝ immoderatū fomētatio fcā ex virga pastoris et arnoglossa ɔtusis ꝛ matrici applicatis. Et decoctio eius cū bolo armēo in potu data curat vlceratiōez itestinoꝝ et sputū sāguinis. Et sistit fluxū hūoꝝ vndecūqz fluūt cū succo plātagis miscēdo. Idē ɔfert fluxui sāguis ātiq̄ vicio colē. Et decoctio eius cū vio ɔfert distillationi vrine qa ꝓuocat vrinā ꝓuocatiōe forti. Et qn̄ idē bibitur in febribus ꝑiotic an̄ accessionē paroxismi p horā cōfert mltū. Idem valz in morbibus venenosis. Et succꝰ eius ɔfert in fistula matricis. Pandecta Serapio.

Urtica — Netel

Urtica ⁊ semen eius sũt calida in pricipio tercij et sic·
in scdo· ⁊ semẽ ẽ minoris siccitatꝫ q̃z ipa herba· Et v/
tus vrtice est vlceratia attractia resolutiua et in virtute
adustia· Et in ipa etiã ẽ virtus aperitia et abstersiua
fortis· Urtica cũ raffano cocta et farina semis lini dis/
rũpit apostemata matuãtiõi ꝓpiq̃ Et cinis ꝯbustiõis
ei⁹ ꝯfert in cãcro· Et cis tal' cũ sale mixt⁹ ꝓdest vlcerib⁹

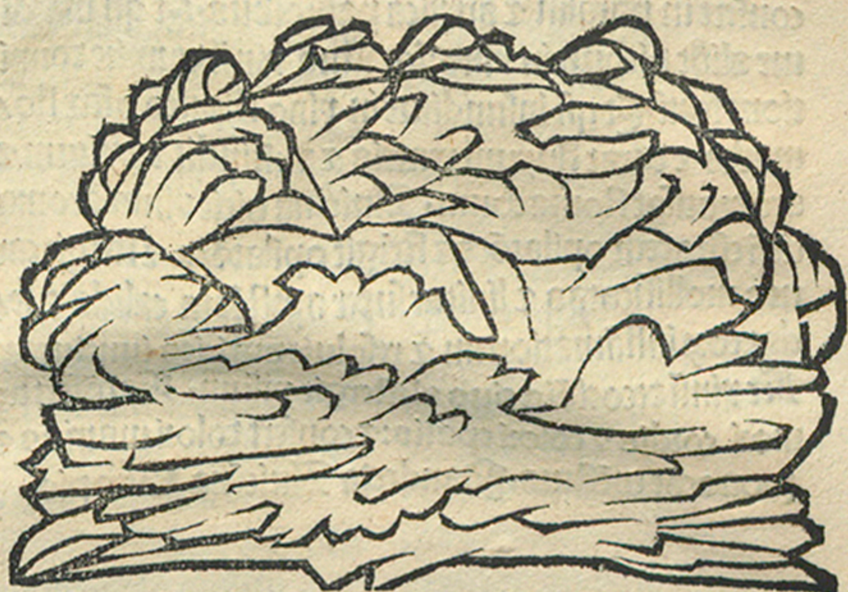
que accidunt a morsura canum ⁊ vlceribus malignis et cancro. Et ēplastrū ex ea ⁊ sale factū vꝫ contritioni neruoꝝ. Et folia vrtice ꝯtrita abscindūt fluxū sāguis nariū Et semē eius ꝯtritū ⁊ naribus inflatū aperit opi latōem colatorij fortiter. Qñ bibitur semē tritū cū aq̄ ordei mūdificat pectus educēdo hūores grossos. Et semen eius in vino coctū excitat coitū. Vel puluis se minis vrtice in ouo sorbili sumptus vꝫ ad idē. Aperit etiā orificiū matricis vt matrix recipiat sperma. Et sīr si comedatur cū cepis ⁊ ouis idē fcit. Et qñ supponi tur cū mirra prouocat mēstrua ⁊ aperit matricē. Et sīr qñ bibitur eius decoctio cū parū mirre: vel folia vrtice contrita cum mirra ⁊ parū vini in modū ēplastri ꝯfert aperiendo matricē qñ ei applicatur soluēdo educit flec ma ⁊ hūorē crudū sua absterſione nō cū ꝟtute soluti ua que fit in ipsa vrtica. Et oleū vrtice ꝯfert ad idem. Et confert etiā ad mēbra paraliticata vngendo ea. Et suppositoria fcā ex melle ⁊ puluere vrtice soluūt. Et vr tica hꝫ in se aliqđ ventositatis ad luxuriā prouocādā maxime si cum sapa bibitur. i. vino dulci. Auicenna Pandecta Serapio.

Ualeriana Ualeriaen

Ualeriana est calida in secũdo gradu· sicca in fine ei⁹
Et ꝟtus eius assimilatur ꝟtuti spicenardi· Et multi
valerianã nardũ agrestẽ appellãt· Et radix eius ĩ me
dicina ponitur Uirtutẽ hȝ diureticã· Diascori· dicit su
i· valeriana feruẽtis est ꝟtutis mictualis in prouocã
do vrinã Uinũ decoctõis eius cũ semie feniculi ⁊ apij

multū puocat vrinā. Et eius elixatura mitigat late/
ris dolorē ⁊ incitat ad puocatiōez mēstruoꝝ. Cōfert
etiā ꝯ strāguiriā ⁊ dissuriā. Detur vinū decoctiōis ei⁹
addita radice petrosilini Valēriana etiā cū vio cocta cū
apio ⁊ ēplastrata pectini puocat vrinā. Et vinū decoc
tiōis eius ꝯfortat digestiuā et cōfert dolori stōchi ex fri
gida causa. Et vinū decoctiōis valeriane ⁊ masticis
et mēte ē maioris efficatie in ꝯfortādo virtutez digesti
uā et in pacificādo dolorē stōchi. Cōtra viciū pectoris
ex frigida causa. Detur vinū decoctiōis valeriane ⁊ ra
dicis yreos et ligricie ⁊ dragāti ⁊ multū valebit in scin
dēdo et eradicādo hūorē crudū et viscosū per viā screa
tus. Idē ꝯfert ꝯ tussim siccā ex frigida causa. Et ad
supfluitatē matricis desiccādā fiat fomētū ex aqua de/
coctiōis valeriane ⁊ arthimesie. Cōtra opilatiōez sple
nis ⁊ epatꝭ ex frigida causa. vinū decoctiōis valeriane
et floꝝ tamarisci in potu detꝰ Pāde. Diasco. Auicēna

Usnea Mos

Usnea ē res nascēs sup arborē quercus l' nucis vel sup lapides. Et meli⁹ hor̄ ē qd̄ r̄perit' sup arborē nucī et qd̄ ē magis odorifer̄ ⁊ albidioris color̄. Et pei⁹ ea ē q̄ ad nigredinē ē tendens. sapor eius ē stipticus tp̄ate. Et vt⁹ eius ē q̄ nō īfrigidat frigiditate forti. sꝫ ꝓpt te/piditatē. Et vtus alia ē q̄ r̄soluit ⁊ mollificat ⁊ ꝓprie illud qd̄ ē sup arborē nucī. Et estimauerūt qdā q̄ est calida in p̄mo ⁊ sic in scd̄o qd̄ Pādec. iuit in cap̄lo de vsnea auctoritate Auicēne. vbi dicit vsneā cor ꝯfortaē qd̄ idē vult Auic. de virib⁹ cord̄. Et vinū decoctionis ei⁹ ⁊ arthimesie ꝯfert dolori matric. Et qñ mulieres se/dent i decoctiōe eius ꝯfert mltū in dolore matricis. et idē facit fomētatio ex ea facta. Et decoctio vsnee ⁊ herbe pa lisis ꝓprie slussel bloemē cū oleo de castorio l' lini mltū

confert in paralisi ꝛ artetica passioibus. Et qn̄ infūdi
tur aliqt diebus in vino: fcit istud vinū dormire dormi
tione forti. Et qn̄ infunditur in vino stiptico ꝯfert sto
macho ꝛ curat fluxum ventris ꝛ abscindit vomitum ꝛ
aromatisat stomachum. Auicēna dicit vsnea aroma
ticū est: aperit opilatōes ꝛ strigit opilatōes ꝛ strigit car
nes mollificatas ꝛ linitur super apostēata calida ꝛ se
dat eoꝝ inflāmationem ꝛ resoluit duricies iuncturaꝝ
Et vinū decoctōis eius abstergit visum. Et cōfert tre
mori cordis ꝛ dolori epatis: ꝛ confert dolori matricis ꝛ
prouocat mēstrua. Pandecta Auicēna Serapio.

Quīta ꝑticula: de gūmis ⁊ alijs verisimilibus.

Sexta ꝑticula: de generi
bus salis ⁊ mineris terre
⁊ lapidibus.

Septima ꝑticula de aīali
bus ⁊ ortis ab eis.

blind impression
of Cxlviii

2

Capitulū primū.

Aloe epaticū calidū ē ꝛ sic. in scdo gdu. ꝛ fit ex succo cuiusdā herbe q̄ sili mō appellať Et sūt tria gnā scꝫ cicocitrinū epaticum et calbalinū. Optimū aloe dicitur citrinū ꝛ discernit̄ ex citrio colore seu ruso. pͣpue cū frāgit̄ appa ret crocij. color. Epaticū aūt colori epatꝫ assilať. i. sub nigrū ꝛ citrinū. ꝛ hꝫ foraia et obscurā substātiā. Ca ballinū aūt nigꝝ ē ꝛ ārissiaꝫ et feculētā hꝫ substātiā et horribilē odorē. Aloe ꝟtutē hꝫ purgādi flec et colerā et mudificādi melācoliā. Hꝫ etiā ꝟtutē ꝯfortādi oia mbra neruosa. vn̄ vꝫ ꝯ̄ supfluitatē hūoꝝ frigidoꝝ i stō cho ꝯtētoꝝ q̄ꝑ ꝯfortat et ipm caput a dolorē pseruat q ex grossa ventositate stomachi causatur. Visū clarifict cū aqua rosaꝝ miscēdo. opilatiōeꝫ splēis et epatꝫ apit mestrua ꝓuoct vlcēatiōeꝫ virge ꝯsolidat et scabiem cu rat. Et valꝫ ꝯ̄ ydropisim ex causa frigi Reť aloe. ʒ j. et mastiq. ʒ. ß. cū succo absinthij in ebdōda bis in mane admistrādo. Itē puluis ei⁹ cū melle datus lūbricos i terficit Platearius

Capitulū ij.

Garic⁹ calid⁹ ē in scdo sic. in tercio: Et agari cus est fūgus q circa radicem abietis crescit. Et sūt due spēs Aliud est masculinū. aliud fe minū femninū est meli⁹ et hꝫ formā rotūdā ꝛ cū desiccať fit albissimū. Masculinū hꝫ formā oblōgā et nō est a deo albū Et agaricus pricipaliter purgat flec secūdario melancoliā Et valet cōtra q̄tidianam ex flecte Detur agaricus in quantitate duarū dragmarū cū ℈. j. squi nanti cū decoctōe sene ꝛ radicis esule. ꝛ valet idē ꝯ̄ ylia

cā passiōem: ꝛ ꝯ dissuriā accipe saxifragam coctā i vio in quo dissolue agaricū ʒ. ß: et da patiēti. Cōtra fistu/ lā ℞ agaricū puluerisatum cum sale tartari et sale cō muni mixtū cum melle cōficiatur ꝛ cū tenta inūcta mit te in fistulā et ossa fracta extrahit ꝛ malā carnē corro/ dit ꝛ fistulā sanat Et ꝯ morpheā accipe sal cōmūe vstū et agaricū et tartarum eq̄liter ꝛ scarificatōe fcā supṗpo ne puluerem et fortiter frica. Cap. iij.

Coloquitida calida in tercio sic. in secūdo Po/ mum est cuiusdam frutičis quod etiam cucur/ bita alexandrina appellatur. Et sola recepta mortifera est ℞ ꝯtra q̄rtanā aq̄ decoctōis coloquitide. ʒ. ß ꝛ ʒ. ß. sene: cuius colatura dulcoretur cū zucaro ꝛ detur ante accessionis horam. ꝛ decoctio coloquintide in aceto cū quo abluatur os in modum gargarismi valet ꝯtra do lorē dentiū: ꝛ puluis coloquitide cū melle mixt⁹ vȝ cō tra lumbricos. Et pueris fiat ēplastrū ex coloquitida ꝛ succo absi. circa vmbilicū applicādo Et ad mēstrua prouocāda fiat fomētū decoctōis interioris coloquiti/ de cū arthimesia. Et vȝ etiā cōtra duriciē splēis et epa tis decoctio interioris coloquitide cū aq̄ scolopendrie ꝛ cum zucaro miscendo. Cap. iiij.

Cassiafistula ca. ꝛ hūida tpate: hȝ ṽtutē mūdifi cādi leniēdi feruorē sāguis mirābiliter mitigādi colerā depurat a sāguie. vñ vȝ i acutꝭ passiōib⁹ ꝉ febrib⁹ ꝛ añ purgatōeȝ vētrē mollificat ꝛ aptū purgatōi fcit ꝛ cass. gargarisata cū melle rob᷑ apta faucū dissoluit.

Morbiūm ca. ē ꝛ sic. in q̄rto ḡdu Cap. v.

Gūmi est eiusdē arboris in india quod in die/

bus canicularibus colligit. hʒ v̄tutē purgādi flecma ⁊ attrahēdi. vʒ etiā ꝯ arteticā ⁊ podagrā: ⁊ dat' in mi nima dosi bedellio miscēdo ⁊ parū gerepigri galieni p̄ cedēte digestiōe cū oximelle sqllitico. Cōtra fistulā vʒ euforbiū ⁊ mastix puluerisata cū sapone miscēdo ⁊ ori fistule iponat' hūiditatē ꝯsumit. Et sternutatio fit ide optia: cū q̄ euacuatur materia a capite. Et p̄cipue vʒ in litargia puluis naribus inflatus. Cap. vj.

Mblici sūt fructus crescētes vltra mare: ⁊ miābo loni citrini ⁊ kebuli ⁊c. Emblici purgāt flecma ⁊ melācoliā cū decoctōe radicis esule mioris ⁊ sene. Et puluis ēblici cū decoctōe taxibarbati miscēdo vʒ cōtra emoroidas sup anū suppositū. Itē puluis emblici cū pulu'e aloes in oleo dissipatus ⁊ īn inūgat' caput vʒ ꝯ casū capilloꝝ. Oēs mirabolani sūt frigidi ⁊ sic. i scdo gdu Et mirabolani citrini purgāt colerā: sʒ kebuli ēbli ci bellērici purgāt flecma: sʒ indi purgāt melācoliā Au tores dicūt ꝙ oēs mirabolani purgāt colerā: sʒ qd̄ mi nus. Citrini pricipaliter colerā secūdario flecma: kebu li pricipaliter flecma secūdario colerā. Indi pricipali ter melācoliā secūdario colerā Plate. Ca. vij.

Anna calida ē ⁊ hūida tpate. Est āt ros inuēt' sup q̄sdā herbas diureticas: q cadit i q̄dā pte gre cie ⁊ indie: ⁊ inuscat' circa herbas ⁊ colligit' postea sicut mel: ⁊ ē magne efficacie. Quidā sophisticāt cū melle ⁊ zucaro: qdā cū succo ligricie Pūa āt māna ē subalbida ⁊ interius hʒ q̄sdā ꝯcauitates Et nil dulcius ē pūa mā na: sophisticā āt dulcis ē cū q̄ acuie: v̄tutē hʒ mūdifi cādi sāgnē. vn̄ vʒ i acutē febrib' cū cassiafistula miscēdo.

Eubarbarũ ẽ ca· ⁊ sic· i scdo· dr reu· Ca· viij
q: i barbã regiõe repit· Et ẽ radix i pondẽ gui s
nõ ꝑfoãta cũ frãgi^t hñs venulas iteri⁹ distictas hic ru
fas hic subpallidas: ⁊ cũ mastica^t tigit istõ ẽ eligẽdũ
ↄriũ vero nõ eligẽdũ: ꝟtutẽ hʒ purgãdi colerã pricipa
lit ⁊ ↄfert ↄ̃ calefcõez epat ⁊ splẽis ex hũoꝛib⁹ ca· ↄfert
ẽt ↄ̃ tercianã siplicẽ ⁊ duplicẽ isto mõ· i aq̃ decoctõis q̃
tuoꝛ se· fri· vt citrulli melonũ ⁊c̃· resolua^t cass ʒ fistla ⁊ ta
maridi ⁊ i colatũa miscea^t reubarbãi pulucisati. ʒ· ij ⁊
spice ℈· ſ ⁊ sũa^t i mãe· id vʒ ↄ̃ ictẽicã cũ aq̃ ẽdẽ· miscẽdo
Cãmonea ẽ ca. ⁊ sic· Solutõe educit Ca. ix
colerã cũ fortitudie extrahẽdi eã a sãge ⁊ a veĩs
vehemẽter· ⁊ doß ei⁹ ẽ a grñis. iij· vsq ʒ ad ℈· ſ· cui adda^r
parũ mastic ꝓpt claudẽ orificia veãrũ q̃ scã· se solo sũp
apire hʒ· ↄfert ẽt admiscẽdo sibi medicias cordiales stõ
ticales ⁊ epaticales: sic sũt croc⁹ ciamomũ ⁊ spica ⁊ ce
Ene ca· ⁊ sic· ⁊ crescit i sãdalo rubeo Ca· x
ꝑtib⁹ trãsmarĩ. vʒ ↄ̃ melãcolicas passiões ⁊ ↄtra
epilẽtiã ⁊ sincopi ⁊ opilatõez splẽis ⁊ epat: ↄfert ẽt ad
ũsus febrẽ q̃rtanã ⁊ fluxũ emoꝛroidarũ· ⁊ sirop⁹ faũs
ex decoctõe sene ⁊ scolop· ⁊ boãgis cũ zucaro miscẽdo ↄ
ueniẽter ↄueñt ad p̃dcãs passiões· ⁊ doß ei⁹ ẽ a. ʒ ſ ad
Ama ʒ· j· cũ parũ ziaberĩ miscẽdo Ca· xi
ridi solutõe educũt colerã ⁊ repmũt feruoꝛẽ eius
⁊ mũdificãt sãginẽ ⁊ ↄferũt iflatõi epat ⁊ stõchi. ẽ me
dicia vera febris acute q̃ idiget lẽificatõe: doß ei⁹ ẽ ab
ʒ· ſ. ad· ʒ. j· cũ succo fenicli l' succo ẽdẽ· l' apij l' sẽo capno
Viarũ cal'· ⁊ hu· admistrãdo Ca· xij·
tpare citra ꝑmũ: ꝟtutẽ hʒ hũectãdi lubricãdi et

aliq̄lit īfrigidādi ſi fuerit albū l'triū decoctōiz. Virtutē h₃ lēitiā₃ absterſiā₃ ꝛ lauatiā₃ q₂ iteſtia reddit lubrica ꝛ lenit pectus et confert ſtomacho.

Tertia ꝑticula de ſpeb⁹ arōtic ꝯfortatis ꝛ aliis con ſimilibus confortatiuis. Cap. xiii.

Cinamomū ca. ē i ſcdo ſic. i tercio. eligi² ei ꝑ guſtū ꝛ diſcerni² bonū. Virtutē h₃ ꝯfortādi cē brū ex arōticitate: ꝯſolidādi ex ꝯglutioſitate v₃ ꝯ debilitatē ſtōchi ex fri. de² puluis cia. cū puluē car ui i cibis; ꝯpetēter ēt i ſalſamēt ꝑoī² ad appetitū ꝓuocā dū. Cina. maſticatū reddit os arōticū: ꝯ ſincopi ꝛ cor diacā paſſionē de² puluis ei⁹ cū puluē garl. i ſorbili de

Cardamomū ca. ē ꝛ ſic. i ouis Ca. xiiii ſcdo. ſem ē cu° arbor: ꝛ ſūt due ſpēs mai⁹ ꝛ min⁹ Maius dr̄ dom. min⁹ dr̄ ſil. Mai⁹ ē meli⁹ q₂ magis arōticū ꝛ i colo₂ ſubruſū. Virtutē h₃ ꝯfortādi ex arōtici tate diſſol. ꝯſumēdi ex q̄litatib⁹ ſuis. v₃ ꝯ cordiacā paſ ſiōē₃ ex fri. ca. fiat decoctō ei⁹ i vio arōtico cū pau₄ aq ro₄ miſcēdo de² patiēti. ad digeſtōē₃ ꝯfortādā ꝛ debili tatē ſtōchi puluis ciamomi cū ſe. aniſi de² i cibis. ꝯ de bilitatē cēbri ex reūate. puluis ei⁹ cū pul. cubeba₄ nari

Roc⁹ ca. ꝛ ſic. i ꝑmo b⁹ iſlat⁹ ꝯfert Ca. xv c⁹ due ſūt ſpēs. ſ. ortē₄ q i ort repi²: ꝛ oriētlis q i ꝑtib⁹ oriētlib⁹ repit: Virtutē h₃ ꝯfortādi ex q̄litatibus ſuis ex arōticitate ſua. ꝯfert ꝯ debilitatē ſtōchi ꝛ ſicopi Et v₃ ꝯ yliacā ſtrāguiriā ꝛ diſſuriā paſſiōes: fiat deco ctio croci i oleo ꝛ melle ꝛ loco dolēti cathaplaſma fiat

Galang⁹ arōtic⁹ ca. ꝛ ſic. i ſcdo. radix ē Ca. xvi cuiuſdā frutic ꝛ valde arōtica ē. Virtutē h₃ ꝯfortā

di ⁊ ꝯsu. ꝯ dolorē stōchi ⁊ itest. ex fri. ⁊ vētositate certū
ē remediū. puluis ei9 i q̄ntitate. ʒ. ʃ. cū succo absi: ⁊ pa
rū vini miscēdo de² patiēti ad digestōez ꝯfortādā. ⁊ si
addi² puluis cina. valebit eo meli9. iō vʒ ad cordiacā

Ariossili calidi; ⁊ sic. i tcio passiōeʒ Ca. xvij

gō dicūt i scdo. hʒ ꝟtutē ꝯfortādi ex arōticitate
⁊ ꝟtutē dissol. ⁊ ꝯsumēdi ex q̄litatib9. vʒ ad digestōeʒ
ꝯfortādā. de² vinū decoctōis garl. ⁊ mastiās mire pro
dest. cōfert ēt ad dolorē stōchi ex fri. cā l' ex vētositate: de
tur vinū decoctōis eoꝝ cū se. feicli. vʒ ēt ꝯ suffocatōem
matricis. puluis garl. cōficia² cū vio odorifēo ⁊ suppo
na² l' iniciat' p passariū fum9 eoꝝ ⁊ receptus iferi9 vʒ.
Ad p̄cipitatōeʒ matricis odorē² garl. ⁊ vinū decoctōis
eoꝝ etiā de². ad cebrū cōfortādū applicē² garl. ⁊ cōfert

Alāga ca. ē ⁊ sic. i scdo: radix ē ⁊ eli Ca. xviij

gi² q̄ subrufa ē ⁊ nodosa ⁊ pōdēosa ⁊ acutū sa
poreʒ hñs: q̄ āt subalbida ⁊ leis ⁊ fē nullū saporē hñs
⁊ pforata abiciēda est. hʒ autē ꝟtutē cōfortādi ex arō
ticitate sua et dissoluēdi ⁊ cōsumēdi ex q̄litatibus. de²
vinū decoctōis eius ad digestōem cōfortādā et dolorē
stōchi ex frigida cā vel ex ventositate. ⁊ ad cebrū cōfor
tād pul. galā. applicē² nāib9. ad corō. pass. ⁊ ꝯ sicopi

Enu de² pul. ei9 cū succo borāgis Ca. xix

ana ca. ⁊ sic. i scdo. et radices vsui medicie cōpe
tūt: ⁊ q̄ solida citrinū hñs colorē. ⁊ nō pforāta icolumi
or ē: silr mstā hñs amaritudinē bō ē. ꝟtutē hʒ diss. ꝯf.
attrahēdi: ⁊ diuretica: et ꝯ atiquū asma de² pul. cū vio
addita aq̄ ordi: epilētic de² pul. cū succo pionie. pessariū
ex pul. gēci. cū succo artē. cū paru mell' vʒ ad mēstruū

prouocandum et fetū mortuū et secūdinā excludit .

Ligricia ca. ⁊ hu: tpate: eligēda ē q̄ tō Ca. xx
iteri9 crocea ē: ⁊ cū frāgi² nō puluerisa²: ⁊ q̄ pō
derosa ē: q̄ āt subalbida l' subnig ⁊ lēis l' viridis abiciē
da ē: ⁊ succ9 ei9 ē eiusdē efficacie. v3 decoctio ei9 cū aq̄ ꝯ
oia vicia pectoꝝ ⁊ maxie pleurētic ⁊ peripulmoniac. Et
vinū decoctōis ei9 v3 ꝯ tussi: ⁊ liquiricia masticata ⁊ sub
ligua retēta siti ⁊ aspitatē stōchi ⁊ gutturꝭ mitigat .

Macis ca. ⁊ sic. i scdo: flos ē Et maces Ca. xxi
repiūt̄ cca nuces muscatas i circūferētia: Vtutē
h3 ꝯfortādi ex arōticitate dissoluēdi ⁊ ꝯsumēdi ex q̄li/
tatibus suis: eligēd9 ē q subrufus ē: q etiā acutū h3 sa
porē cū aliq̄li amaritudie: niger āt ⁊ terreus ⁊ q nō h3
acutū saporē abiciatur. ⁊ vinū decoctōis eius v3 ꝯtra i
digestōem ex frigiditate Et masticatio macis v3 ad
ꝯfortādū cēbrū: ⁊ puluis macis i cibo ⁊ potu dat9 v3
contra cordiacam passiōe3: Capitulum xxij

Nux muscata ca. et sic. in scdo. fructus est cuius dā
arborꝭ q̄ in idia nascitur. eligenda est q̄ pōdērosa
est: ⁊ cū frāgitur iterius nō puluerisat̄. ⁊ est acuti sapo
ris si ista desūt nō ponenda est i medicis. Vtute3 h3 cō
fortādi ex arōticitate ⁊ cōsumendi ex q̄litatibus. Nux
muscata media vel integra in mane ꝯmesta v3 cōtra idi
gestōe3 stōchi ⁊ discoloratōe3 faciei ex frigiditate: istō
p3 p experientiā. et vinū decoctōis nucis muscate et ma
sticis v3 cōtra frigiditate3 stōchi epatis et itestinoꝝ

Piper ca. est citra q̄rtū g: sic. i medio Ca. xxiij.
eiusdem. Et sūt tria genera piperis. est eni pip ni
grū qd melopiper dr: et pip lōgū qd macropip dicitur

ꝛ piper albū quod leucopip̄ dr̄. Et ē fruct⁹ arboris i india nascētis. Dicūt qdā pip̄ nigrū fieri p̄ decoctōez: cū eni dēt colligi ꝓpter copiā serpētū appōit̄ ignis circa arbores. Pip̄ nigrū v̄tutē hꝫ dissoluēdi pncipaliter ꝛ ↄsumēdi: pip̄ albū scd̄ario ꝛ lōgū. Puluis piperis i cibis mixtus digestōez ↄfortat ꝛ pˢ̄pue pip̄ lōgū: sꝫ sāguineis ꝛ colericis nocet vs⁹ piperis: dissoluit eni nimis ꝛ qbusdā qn̄qꝫ leprā inducit. Cap̄. xxiiij.

Eupontica ē cali. ꝛ sic. ↄplexiōis Et ē fere simile reubarbaro quātū ad iteriora. V̄tutē hꝫ mūdificandi ex ponticitate: ꝛ diuretica ē sua amaritudie vel ex q̄litatibus suis. Vinū decoctōis eius cū succo feniculi cū parū zucri miscēdo sobrie datū soluit opilatōez splēis ꝛ epatis ex frigida cā. Et puluis eius cū melle datus vꝫ ↄ̄ lūbricos. Et cerotū seu emplastrū factum ex puluere eius cū oleo ꝛ cera vꝫ ↄ̄ debilitatē stōchi.

Sandalum frigidum est in tercio Ca. xxv. sic. in secūdo. C⁹ tres sunt spēs scꝫ albū rufū ꝛ citrinū. Et melius ex sandalo est citrinū pingue: post citrinum rubeū: post rubeum album: ꝛ cōferūt dolori stomachi ꝛ epati ex colera rubea. ꝛ rubeū est frigidius albo ꝛ citrino: ꝛ ē magis iuuatiuū. Nā ipm ꝓhibet fluxum hūoꝝ ad mebrū. Et cōfert cordiace passiōi cum febre qn̄ hūectatur in aq̄ endiuie ꝛ inde linitur cor. ꝛ tlis linitio super epar applicatū cū pāno lineo ↄfert epati calefcō ex febre Et qn̄ puluis sandali rubei miscetur cū parū cāphore ꝛ aq̄ rosarū ꝛ tēporibus applicet̄ ↄfert dolori capitꝭ q fit ex caliditate Et puluis sādali rubei mixt⁹ cū aq̄ solat̄ l' sēpuiue l' portul'. vꝫ i dolo'ē podagre calid'.

Capitulum xxvj.

Tamarisc⁹ calide et sic. est cōplexōis. Uinū decoctionis tamarisci valet ad opilationem sple/nis et epatis: et etiam valet ad stranguiriam et dis/suriam: et diureticus est. Et puluis corticis eius in cibis decoctus: et frequens eius vsus confert ad eas/dem passiones. Et potus in quo bibitur tama/riscus confert etiam ad easdem passiones. Et cor/tices tamarisci sunt maioris efficacie.

Capitulum xxvij:

Uisc⁹ nascitur in arbore glandiū. Et reperitur in arbore pirorum: Est autem optimus qui in arbore quercus nascitur: et manet diu viridis. Uiscus habet virtutem subtiliandi attrahendi et dis/soluendi. Et qui ex eo bonus est recens planus co/loris porri interius viridis exterius: et non calefa/cit nisi post moram: et in ipso etiam est humidi/tas superflua indigesta: et est calidus et siccus in tercio gradu. Et est resolutiuus: resoluit enim omnes humiditates grossas ex profundo corpo/ris propter fortitudinem virtutis attractatiue: et le/nit etiam apostemata: et maturat cum rasina pi/ni miscendo. Idem duriciem splenis curat. et lenit iuncturas cum tanta cera quantum est ipsum et cum rasina pini miscendo.

Capitulum xxviij.

Zinciber calidũ in tercio et humidum in pri/mo est. Radix zinciberis nascitur in indis seu trãs marinis partibis. Vinum decoctionis zincibe/ris et ficuum siccarum vuispassularum valet ad tus/sim frigidam et spumalium frigiditatem. Et pul/uis zinciberis cum ficubus siccis immissus et co/medantur: confert etiam ad tussim frigidam et spu/malium frigiditatem. Et vinum decoctionis zin/ciberis et cimini: optime valet ad dolorem stoma/chi et intestinorum ex ventositate: et etiam digesti/onem stomachi procurat. Puluis zinciberis cum baubace superpositus: valet contra tenasmonem. Et puluis zinciberis etiam naribus inflatus: con/fert maxime contra apoplexiam actu affligentem.

Quarta particula: de fructi/bus et seminis herbarum et or/tis ab eis.

Capitulum vicesimumnonum.

Migdale dulces ⁊ amare· Dulces sunt calide ⁊ hūide i pmo gdu· Amare sunt ca· ⁊ sic· i scđo gra· Et amare ꝯpetūt medicie· dulces ꝯferūt esui· amare valēt ꝯ asma ⁊ tussim ex frigida cā: terāt amigdale amare ⁊ addito zucro ppt amaritudinē ⁊ fiāt pultes Oleū amigdalaꝝ amarū vz ad sorditatē auriū· ⁊ vs9 amigdalarū amararū vz ꝯ lūbricos· Et ēplastꝝ ex eis fcm̄ ⁊ applicatū sup vmblicū vz ad idē Et pessariū ex ei9 oleo fcm̄ ⁊ triffera magna puocat mēstrua·

Itonia sunt diu̇sarū q̄litatū Cap· xxx·

q̄dā sunt dulcia q̄dā pōtica seu stiptica q̄dā acetosa In dulcibus ē hūiditas tpata· in acetosis ⁊ aliis ē frigiditas māifesta: ⁊ vtus citonioꝝ ē ꝯglutia vulnerū ⁊ phibet illō qō currit ad apostēata in pricipio eorū ⁊ fortificat os stōči: ⁊ ꝯfert stōčo laxo ⁊ ꝯ fluxū ventris stiptiātate eoꝝ: sz dulcia sunt minus stiptica· Et oleū eius vz ad idē· Et semē eius ē linitiuū sine stipticitate· ⁊ eius vsus vz ꝯ sudorē· ⁊ oleū eius vz scissuris frigoris: ⁊ ē vtile vlceribus scabiosis· ⁊ succus citoniorū vz ꝯ sputū sāguis· ⁊ semē eius vz ꝯ asperitatē gut/turis ⁊ lenit pectus seu cānā pulmonis· Ad idē pdest ipoꝝ muscilago Et citonia valēt ꝯ vomitū ⁊ siti sedāt ⁊ ꝯ ebrietatē valēt· Et siropus citonioꝝ ꝯfert ad easd̄ passiōes· ⁊ pira valēt silr̄ licet remissius Ca· xxxi·

Apparis ca· ⁊ sic· in secūdo gdu· Radix cortex folia fructus ⁊ floes cōferūt vsui medicine· Vtutē hn̄t cōfortādi appetitū: ⁊ ifrigidatū stōčū calefaciunt· Cōtra epatis ⁊ splenis viciū ⁊ eoꝝ duriciē cōfe/rūt vinū decoctōis corticis cappari optie vz· Ad idez

valet electuariū fcm̄ de pulueribus corticū cappari ꝛ ta
marisci cū zucaro. Ad lubricos ꝓferūt fruct⁹ cappatoꝝ
et ad spleis discrasiā. Valēt etiā ad yliacā passiōeȝ is
to mō. Accipe librā mediā corticū cappari ꝛ coq̄tur i
succo radic̄ ebuli ꝛ addat̄ zucaꝛū et fiat siropus ꝛ sumat̄
māe ꝛ sero. Idē siropus vȝ ad artetica. Cap. xxxij.

Astanea ē fri. frigidatōe pauca ꝛ citra pmū gra
dū caliditatꝪ ꝛ siccitatis existit. et in operatione ad
glādes sūt maioꝛ digestiōis. Tussiētib⁹ sūt nocie cas
tanee. Doloꝛē capitꝪ pstāt ꝓpter duritiē digestiōis. no
cumētū aufertur: cū assantur sunt constipatiue. Et ꝓfe
rūt medicine moꝛtifere. Serapio. Cap. xxxiij.

Icus pinee ꝛ vuepassule. Ficus autē recētes ꝛ
sicce: ꝛ ꝟtus recētiū est debilis propter hūidita/
tē earū superflua: ꝛ sicce sūt meliores ꝛ maxie carnose.
Et ꝟtus ficuū ē calida in fine pmi ḡdus ꝛ sic. in prīci
pio secūdi. Et alia eius ꝟtus ē maturatia ꝛ resolutia
apostēatū qn̄ miscet̄ cū farina oꝛdei aut cū medulla pa
nis frumēti. ꝛ recētes ꝛ sicce laxāt vētrē. Et aq̄ decoctio
nis ficuū similis ē melli in ꝟtute sua. ꝛ sicce valēt esui
ꝛ inducūt siti ꝛ molliūt vētrē Et sūt ꝯueniētes gutturi
ꝛ cāne pulmōis ꝛ vesice ꝛ renibus ꝛ asmaticis ꝛ disco
loꝛatis. Et decoctio earum cum ysopo purgat pectus a
superfluitatibus ꝛ confert tussi antique ꝛ doloꝛi pul/
monis. Pandecta. Pinee sunt calide ꝛ hūide i pmo
gradu. Valent asmaticis ꝛ in doloꝛe pulmonis ꝛ cō
ferunt etiā cōsumptis. ꝟtutē habent leniēdi mundifi/
candi ꝛ humectandi. ꝛ ē optimus cibus laboꝛātibus

b

in dolorē pulmōis ⁊ apatibus pectoris Uuepassule ꝟ
tutē hn̄t leniēdi ⁊ hūectādi Uinū decoctōis earū vƺ ꝯ
fri· tussi: et i cibis date valēt ꝯ vomitū colericū·
Uiube ⁊ sebesten sūt ca· ⁊ hūide· Iu Ca· xxxiiij
iube hn̄t extiguē acuitatē sāguis colēici ⁊ ꝯferūt pectori
⁊ pulmōi ⁊ ꝯferūt vesice ⁊ dolori renū ⁊ pectoris ex ca/
liditate: ⁊ ē malū stōcho: ⁊ nutrimētū eaꝝ ē paucū: ⁊ di
gestio earū dura ⁊ generāt fleg̃· Serap̄· Sebestē ē me
dicamē mediū i ꝯplexiōe sua i caliditate ⁊ frigiditate·
laxat vētrē febricitantiū ⁊ ꝯferūt tussi calide: ⁊ leniūt pe
ctus ⁊ sedāt catarrū calidū ⁊ cōferūt ardori vrine q̄ fit
ꝓpter mordicatōem colere i vesica ⁊ renibus Pādec·
Runa sūt fri· ⁊ hūida Prunoꝝ alia Ca· xxxv
sūt nig̃ alia rubea· Que nigra sūt ⁊ aliq̃ztulū du
ra magis valēt ⁊ p̄cipue damascena· Uirtutē hn̄t īfri/
gidādi ⁊ leniēdi itestia: ⁊ valēt acute febricitātibꝰ Et
ꝓsunt cōtra ꝯstipatōēꝫ vētris ex siccitate: vel ex colera
rubea desiccante Platerius· Cap· xxxvi·
Anisū ca· et siccū in tercio· Est semē dulce cuiusdā
herbe simili noie appellate· Habet virtutem cō/
sumendi dissoluēdi ventositatem extenuādi· Ualet ꝯ
ventositates ⁊ acidā eructuatōem et indigestionē vi/
num decoctōis anisi ⁊ masticis et cinamomi· Ad mē
strua prouocanda detur triffera magna cū decoctōe ani
si· Cōtra opilatōem splēis et epatis valet decoctio ani
si cum scolopendria· Et puluis anisi sumptus in cibo
ac potu valet ad augmentatōem sp̄matis ⁊ lactis·
Bacca lauri est fructus arboris Ca· xxxvij
lauri: sunt ea folia q̄ etiā medicie ꝯpetūt· ⁊ sūt ca

lide ꝛ sic. ꝯplexiōis. sȝ gna sūt fortioꝝ Uirtutē hn̄t con fortādi ex arōticitate et dissoluēdi et ꝯsumēdi. Fruct⁹ lauri ꝯtriti ꝛ in testa calefcā et cū sacculo capiti applica ti mltū ꝯfert cēbro flegmatico. Et ꝯ̄ frigidū reuma ca/ pitis decoquāť bacce lauri ꝛ rose i aliq̄ vase ore ei⁹ opila to ꝛ recipiat patiēs fumū p os ꝛ ex illa aq̄ laueť frons et tēpora. Oleū baccaꝝ lauri vȝ ꝯ̄ dolorē stōchi ex frigi ditate et ꝯtra artericā. fomētū ex aq̄ decoctiōis foliorū lauri matricē ꝯfortat ꝛ mūdificat. ꝛ ꝯceptū ipeditum ex frigiditate adiuuat. Pādecta. Plat. Ca. xxxviij

Cubebe sunt calide ꝛ sic. tpate Sūt fructus cuius dā arboris in india nascētis. Ꝟtutē hn̄t ꝯfortā/ di ideo vȝ ꝯ̄ sincopi cū aq̄ boragis exhibēdo. Et vinū decoctōis eius multū ꝯfert cordiacis. Idē cōfert epilē ticis: ꝛ cōtra frigidū reuma cōferūt cubebe cū zucaro con fecte: ꝛ earū odor filr multū ꝓdest. Ca. xxxix

Carui ca. ꝛ siccū in tercio. ē semē vnius herbe sic appellate: Ꝟtutē hȝ diureticā. vinū decoctōis ei⁹ valet cōtra strāguiriā et dissuriā. Puluis eius in cibo sumptus digestōem cōfortat: vētositates sedudit. se/ mine in salsamētis vtimur. appetitū ꝓuocat ꝛ semine tantum in medicinis vtimur. Cap. xl.

Faba ē fri. ꝛ sic. ꝯplexōis: et ē viridis ē hūida in primo: parū nutrit: hūores grssos gnāt: iflatōeȝ ventris gnāt ꝛ stōcho nocet: sāguinem grossū ꝛ melā/ colicū creat ꝛ fumū grsū: ideo cēbrū offēdit ꝛ sōnia va na iducit. sȝ p decoctōem ꝛ assatōeȝ remittiť earū mali cia. Et aq̄ decoctōis fabarū mūdificat faciē, cū amido miscēdo. aq̄ floꝝ fa. vȝ ꝯ̄ obscuritatē oculoꝝ. Ca. xli

Enumgrecum calide et sicce cōplexiōis ē: v̄tutē h3 cōglutinādi maturādi relaxādi Ad maturādū apostēata exterius: accipiat farina fenugreci cū vitello oui cōficiatur et supponatur maturat et attenuat Ad maturādum et rumpendū cōficiatur cū repentina maturat et rūpit: et si misceatur cū faria seminis lini et cū semie altee maiorē habebit efficaciā It̄ fiat decoctō ex farina fenugreci et semis lini et altee sup apa stōchi et intestinoꝝ applicata valebit. Cap. xlij

Emē lini ca. i p̄mo: et i hūiditate et siccitate mediocre iflatim est stōcho nociuū et paꝝ diureticū est et apit nutrit: ad tussi frigidā v3: pectus purificat a flectica supfluitate i cibis sumpt9 et ab extra faria ei9 cum faria se. lini cum butiro miscendo v3 cum tali vngē pect9: mollificat materiā flecmaticā ibidē3 peccātem et idem sedat dolorem vniuscuiusq3 menbri. Jō v3 in spasmo. et v̄tus se. lini ꝓpria est virtuti fenugreci.

Upinus ca. et sic. in tercio. Uirtu Cap. xliij tem h3 diureticā: et sunt lupini dulces et amari: et amari p̄cipue vsui medicine cōpetunt Et faria lupoꝝ amaroꝝ cōfecta cum melle cōfert cōtra lūbricos. et si puluis absinthei vel eius succus addit̄ fit eo efficacius Et emplastꝝ fcm̄ ex faria lupioꝝ amāoꝝ et succo absinthei addendo paꝝ aloepatici v3 pueris ɔ̄ lūbricos sup vmblicū applicādo. Uinū decoctōis eius v3 ydropicis et cōtra opilatōem spleis et epatis de cā frigida:

Jlium frigidum in primo siccum Ca. xliiij in secundo: semen est: et virtus eius est desiccatia ideo desiccat ventrem seu constipat: sed q̄n ponitur ex-

terius infrigidat in pmo et exficcat in fine tercij. Et mi liū modicū dat nutrimentū Et qñ applicatur ab extra in faccellis actu calidū super itestia vz cōtra fluxū ven/ tris et prouocat vrinam. Cap. xlv.

Nuces z auellane. Nux vsualis indigestibil' est et colerā nutrit et dolorē capitis pmouet tussien tibus contraria est et mala: a ieiuuis cōmesta nauseā prouocat: venenis ɔ̄tria ē cōesta si fuerit. Et nuces cū ce pis z melle z sale mutuo mixta morsum hois z canis ad sanitatē perducūt. Veteres nuces cōtrite et cācro ca thaplasmate prosunt. Nuces calide z sicce sūt: q mltū comeste faciūt paralisim ligue et pvocāt vomitū z lax ant ventrē. Auerroris Auellane in cibo sūpte dolorē ca pitis incutiūt: stōchū inflāt: corpori sano piguedinē cō ferūt: z sedāt molestiā tussis vetussime: z auellana nu tribilior est nuce. Auicēna qm est magis solida z mi/ nus vnctuosa ordinat ad caliditatē z siccitatē: z ē tar dior l digestōis et excitat ad vomitū Pās. Ca. xlvi

Ordeum fri. est et siccū in scdo. Eius nutrimētū minus ē tritico. Ex farina ordei z aq̄ fit mixtu ra cū zucaro albo et vuispassulis miscēdo cōfert loco ci/ bi febricitātibus z aqua ordei loco potus. Ex farina ordei z aceto fit emplastrum cōtra apostemata calida in principio ad repercussionē. Et aqua ordei mixta cū amido valet pro mūdificatōe faciei. Cap. xlvij

Robus in primo siccus in secūdo: hz ɔ̄tutem aperiendi abstergendi et incidendi: hz saporem amarum et pvocat vrinā et q nimiū eo vtūtur fcit vri/ nari sanguinem. Et quādo boues de eo comedūt ipin

guātur. Farina orobi laxat ventrē ⁊ prouocat vrinā ⁊ et meliorat colorem capitis: ⁊ qn̄ miscetur cū melle mū dificat vlcera. ⁊ lentigines ⁊ faciē mūdificat eius mixtura cū faria ordei et amidi. Jdē delet pruritū mēbrorū. Et farina eius cū aceto cocta et posita super pectine⁊ cōfert strāguirie et curat tenasmonē ⁊ pūctōes itestinorum. Serapio. Cap. xlviij.

Liua ⁊ oleū liuarū. Oliue virides sūt fri. et sic. strigūt ventrē: et oliue aq̄tice excoriāt stōchū ppter eor̄ ponticitatē. ⁊ qn̄ ponūtur i aceto sūt plus excoriātie stōchi: ⁊ nigre ex eis sunt calide cū pauca stiptiātate idigestibiles plus alijs. Et hūor q generatur ex oliuis vituperatur: ⁊ q̄ ɔmedūtur in medio prādij acuūt appetitum. et magne ex eis sunt maioris operatōis Oliue paucum dant alimentū corpori. ⁊ qn̄ sūt mature cōplete sūt calidi caliditate tpata. et imature frigide et stiptitiores Et oliue noue strigūt vētrē et sūt bone stomacho: sed nigre oliue mature sunt parate corruptōi ⁊ sunt male stōcho. Et ēplastrū ex eis facū phibet vlcera quorū nomē est antrox. i. apostēa ignitū. Et ēplastrū ex folijs oliue cū melle super vmblicū occidit lūbricos. Et qn̄ ex eis fit ēplastrū cū farina ordei ɔfert fluxui vētris āntiquo ⁊ fluxui hūiditatū q̄ a matrice emanant. Oleū oliuarū maturarū cōfert sanis et ē bonū stōcho propter stipticitatem que est in eo et restrigit gingiuas et confortat dentes quādo tenetur in ore ⁊ probibet sudorem et lenit corpus et probibet aduētū frigoris corpori ⁊ tale oleū debilitat ꝟtutem medicinarum vulnerantiū. Et datur in potu contra medicinam mortiferā

vt vomatur ab eo. Serapio Pādec. Ca. xlix.

Oma granata quedā sunt dulcia q̄dā acetosa et acetosa sunt maioris stipticitatis. Omnia ḡnata sūt boni hūoris: et sunt bona stomacho pauci tamen nutrimenti. et dulcia q̄dē sūt boni saporꝭ nisi quia inferunt caliditatem stomacho licet paucam. ideo non sunt multum conuenientia febricitantibus. sed acetosa magis conferunt. Et succus granatorum ventris compescit fluxum: et infusus in aqua et potui datus emoptoicis et dissintericis medetur Et succus eorum cum melle valet ad vlcerationem oris. Granatum quod est dulce est frigidum in primo et humidum in secundo. Et acetosum est frigidum et siccum in secundo. Et acetosum reprimit coleram et prohibet cursum superfluitatum ad viscera et proprie vinum eius. Pādecta Auicenna ꝛc. Cap. l.

Inum et acetum. Vinum est calidum in secūdo gradu: et vetus ex eo in tercio. ꝛ mustū i primo. ꝛ manifestatur vnumquodqꝫ vinum in quo gradu est p̄ estimatōem caliditatis inuente in eo. Vinuꝫ imoderate sumptum nocet neruis et sensibus. Et vinum vetus album prouocat vrinam nisi quia dolorē capitis et qui bibit ex eo satis nocet stomacho. Nouum vinum generat inflationem et est difficilis digestionis inducit somnia mala. Et vinum album subtile est bonum stomacho et conuenit vsus eius magis ĩ sanitate et egritudine q̄ꝫ rubeū qd̄ iter albū et nigrū est medium. Et vinum nigrū est grossum et tarde digestionis et inebriat et ingrossat carnem: Et confert etiaꝫ

in fluxu ventris ꝛ ē inflatim. dulce vinū est tarde reso
lutōis: iflat stōchū: laxat vētrē sicut mustū: ꝛ ꝯfert vesi
ce et renibus. Acetū fri. ē i ṗmo siccū in tercio. ꝟtutē
hꝫ penetrādi et subtiliādi ꝛ cōstrigēdi ex q̄litatibꝰ. vꝫ
acetū ꝯtra vomitū ꝛ fluxū ventris: buliātur in aceto ro
se et cortex quercus ꝛ imbibatur in tali aceto lana ꝛ po
natur super stōchū vel super vmblicū. Et appetitū inci
tat carnes cum eo comeste. Et acetū stomachū cū iue
nit plenū laxat: vacuū autem restringit Et valet cōtra
frenesim fricatio facta circa volas manuū et pedū cum
sale et aceto. Platearius Serapio.

Quita particula: de gūmis et consimilibus.

C Amphora fri. ē et sicca i tercio Ca. lj.

Est eligēda alba ꝛ lucida. vꝫ cōtra geomor
reā. i. inuolutariā spermatis emissionē. distē
peretur cāphora cū succo solatri vel lacte ꝛc. et superpona
tur pectini vel renibus et cōfert. Idem valet cōtra dia
beticā passionem: et cōtra calefactionem epatis cū pā
nis hūectatis apponatur regioni epatis Et cāphora
mixta cum succo sanguinarie valet cōtra fluxū sāgui
nis nariū. Et cōtra libidinē odoretur cāphora per na
res. Et cāphora satis cōpetenter ponitur in electuarijs
cōtra acutas egritudines. Cap. lij.

D Ragātū frigidū est in scd̄o hūidum in ṗmo g̃.
Est gummi et qd̄ album est clarū et purum est
maioris efficacie. Cōtra siccitatē pectoris det patienti de
coctō dragāti et gūmi arabici i aq̄ ordei Aq̄ decoctōis
ordei et succi liquiricie in qua dissoluatur dragan/

tum vz ꝯ tussi siccā. Electuariū et ꝯfectū ex ptib⁹. ij. dra
gāti ⁊ .j. pte ligricie cū zucro ꝯficiat̄ qḋ vz ꝯ tussim ex
calida cā. Et aqua ordei ⁊ decoctōis dragāti valet cōtra
sitim. Et contra dissinteriam valet aqua pluuialis in
qua dissolutum sit dragantum. Dragantum cum
albumine oui mixtum contra ignis conbustionē op/
timum est. Platearius Serapio. Cap. liij.

Ummi arabicū calidū est ⁊ humidum: simile est draganto: ⁊ dr̄ arabicū quia i arabia repit̄ melius est. Habet autē ꝟtutem relaxandi ⁊ leniēdi. vz contra aspritatem lingue. Dissolutū gūmi arabicū in aqua in qua fricetur lingua. Contra vomitum ex de/ litate virtutis retētiue. Detur puluis eius cum pulue re cinamomi. Puluis gūmi arabici misceatur cū suc/ co plantaginis ⁊ confert. Et puluis eius cū puluē san guinis draconis in aqua rosarum miscēdo confert cō tra fluxū menstruorū et sanguinis. Cap. liiij.

Audanum calidū ⁊ hu. i scḋo ḡdu. ē ros i qb⁹ dā herbis iuiscatus: ⁊ ē eligēdū qḋ ē ponderosū ⁊ nigrum. Eius odor vz ꝯ catarrū ex frigida cā. ⁊ lau danum ⁊ mastix misceātur ⁊ circa ginguias ⁊ dentes intus ⁊ extra ponatur dentes relaxatos cōfirmat Ad suffocationē matricis recipiat patiēs eius fumū per in ferius. ⁊ contra precipitatōem matricis recipiat patiēs fumū laudani per os. et suppositorium ex eo factum et matrici imissū cōfortat matricē et iuuat ad cōceptōez.

Astix calida est et sicca in secundo Ca. lv gradu: gūmi est cuiusdā fruticis: Eligēda ē ma stix que alba est et clara: que vero obscura abijcienda:

ꝟtutē hꝫ cōfortādi cōglutinādi cōsolidādi ꝛ cōstrigē
di. Et vinū dissolutōis masticis et olibani cū albumi
ne oui miscēdo ꝛ tēporibus superponatur vꝫ cōtra hu
mores fluētes ad oculos ꝛ ad dētes: ꝛ ꝓfert etiā cōtra
dolorē tēpoꝝ. q fit ex fumositate ascendēte a stōcho ad
caput. Mastix masticata deuoluta in ore cōprimēdo i
dētibus pluribus vicibus facit descēdere hūiditates ꝑ
sputū eiiciēdo Emplastrū fcm̄ ex mastice bolo armeno
et albumine oui et aceto et super orificiū stōchi positū
vomitū colericū cōstrigit positū super renes ꝛ pectinem
fluxum colericum constringit. Cap. lvi.

Mirra est ca. et sicca in secūdo. gūmi est cuiusdaꝫ
arboris in india nascentis: Eligēda ē q̄ clara et
citrina et lucida est. ꝟtutem habet confortandi ex glu/
tinositate conducendo partes in vnū et ꝟtutē dissoluē
di ꝛ cōsumendi mediocriter ex q̄litatibus suis: et etiaꝫ
preseruat a putredie: vn̄ corpora cōdita cū mirra cōser/
uātur: et valet mirra cōtra saniē oris stōchi et itestioꝝ
Et mirra valet contra putrida vlcera. Et fumus eius
per os receptus cerebrū cōfortat ꝛ per vuluā matricē ca
lefacit et confortat ad conceptū. Et mirra valet cōtra fe
torē oris vicio hūorum putridoꝝ. Et vinū decoctōis
eius ꝛ ficuū siccarū valet cōtra asma et viciū pectoris et
cōtra tussim. Et pillule de storace calamita et mirra va
lēt cōtra catarrū ꝛ valēt etiā ad digestōem cōfortādā.

Pix alia naualis alia liq̄da ꝛ ē ca. ꝛ Ca. lvii.
sicca in scḋo. Naualis minus ē cali. ꝛ sic. Et pix
liq̄da ꝟtutē hꝫ cōsumēdi laxādi et dissoluēdi. Vngē
tū ex ea fcm̄ cū litargiro et oleo lauri ꝛ parū aceti vꝫ cō

tra scabiē. Cōtra dolorē spleis fit ēplastrū ex pice reso
luta cū puluē absin. ⁊ cēa et oleo: et pix naualis in em
plastris ponitur q̄ fiūt ad vulnera. Et dicitur naualis
qꝛ abraditur a nauibus: et ipsa desiccat superfluitates
et dissoluit eas propter morā quā fāt in aq̄ maris.
Dicunt qdā dissoluit superfluitates quia acq̄uit v̄
tutem ipsam ab aqua marina Serapio Ca. lviij

Resina diuersificatur scdm̄ diuersitates arbo⁊ a
qbus colligit. Et oēs resine sūt calefcīue ⁊ disso
lutie ⁊ mūdificatie. et ē i ea res q̄ abstergit adeo q̄ curāt
scabiē: et ipa qdā attrahit ab iterioribus pl⁹ q̄ꝫ alie spe
cies glutinis. Et dicūt qdā q̄ resina fit sudor arbor⁊ pi
ni Et resina ingreditur vngēta faciēs ea odorifēa et be
ne colorata: ⁊ ꝯfert ad vlcera corporis hūiditates pu/
tridas attrahendo Pandecta. Cap. lix.

Storax calamita sicca et liqda: sūt calide in pri/
mo ⁊ sic in secūdo. Eligenda ē storax calami/
ta rubea: valet cōtra frigiditatē et debilitatē cerebri cū
laudano ⁊ storace liqda miscendo in modū pomi ābre
naribus applicādo multū cōfert cerebro. Ad idem
valet melius fumigium de ea posita super carbones.
Vinū decoctiōis eius gargarisatū hūiditatē vue seu
vuule desiccat. Et pillule de ea fcē valent ꝯ frigiditatē
stomachi et frigidum reuma capitis. ⁊ fumigiū eius
vꝫ ꝯ suffocatōem matricis p̄ iferius applicatū. Et vꝫ
etiā cōtra p̄cipitationē matricis. i. casū eius p̄ superius
applicatum. Storax liquida multum valet in em/
plastris contra tineam et pustulas. Et filr vꝫ ad plu
ra emplastra et reddit ea multum odorifera.

Terepentina calida ē ꝛ sic. Fu Cap. lx.
mus eius receptus circa anū curat tenasmonē.
Sisr vȝ eius fumus cōtra suffocatōem matricis inferi
us recipiat: ꝛ ꝯtra p̄cipitatōem matricis superius reci
piat fumū terepentine. vel fiat suppositoriū matrici cū
bōbice iuoluta terepentina in suffocatōe matricis. Ad
rūpēda apostēata fiat ex ea ꝛ farina ordei ēplastrū.

Sexta particula; de generibus salis ꝛ mineris ter
re et lapidibus. Capitulū. lxi.

Alumē calidū est ꝛ siccū in q̄rto gradu. Uni
tem hȝ cōsumēdi ꝛ fortiter desiccādi. Puluis
eius spersus sup̄ cācrū malā ꝛ putridā carnē
eradicat Et alumē mixtū cū parū mellis cū q̄ licinium
vngatur ꝛ imissum fistule multū ꝓdest: prius lauetur
vlc⁹ cancri cū aceto inflatōes giguiarū sanat si fiat ab
lutio eaꝝ cū aceto mixto cū alumie p̄cedēte ventosatōe
cū scarificatōe circa caput ꝛ spatulas. Cōtra scabiem
sulphur ꝛ litargirū et alumē buliāt in aceto et oleo et
iunge in balneo: postea ablue cū aq̄ calida et post iterū
iūge Balneū aq̄ aluis vȝ ydropicis scabiosis artetiq̄.
Argētū viuū cali. ē et hūidū in q̄rto Ca. lxij
Quidā dicūt q̄ sit frigidū in q̄rto. Ex effcū eius
calidū ꝓbatur: quia dissoluit inscidit penetrat: licet actu
sit frigidū: potētialiter est calidū. Cōtra scabiē Recipi
atur litargirū et cerusa et oleū lauri misceātur in patel
la circa ignē infrigidato adde argētū viuū et vsui reser
ua. Cōtra pānū faciei post partū accipiatur auxugia

galine cū cerusa z argēto viuo z inde vngatur facies.

Bolus armenus fri. ē et sic. i scōo g. Est Ca. lxiij

qd ā vena terre. virtutē hz cōstrigēdi. et eligendus est q est subrufus scōm oēs eius ptes. Cōfert bolus cōtra emoptoicā passiōem. i. fluxū sanguis p os: sumatur aq ordei in q fit dissolutū gummi arabicuz vl' dragātum cum bolo armeno: et prodest idem cōtra dissinteriam cum succo plātagis āmistrādo Ul' fiat emplastrz sup itestia cum albumie oui et boli armeni et semie plātagis. et cōtra fluxum sāguis ex naribus misceatur bolus cū succo sāguiarie et ipōatur naribus et cōfert.

Cerusa fri. est et sicca i scōo gdu Ca. lxiiij

Est flos plūbi lbz virtutē mūdificandi extenuādi supfluitatē z extergēdi Aq resolutōis ceruse et amidi mundificat faciē: muliēs ea vtuntur. Et cerusa valz ad creādā bonā carnem in vulneribus et ad sanāda vulnera. et q cerusam faciunt sepius icurrut apoplexiā epilentiā paralisim arteticā ppter maliciā vapoz plūbi.

Calx viua calida est et sicca in scōo g. Ca. lxv

mixta cum sepo et oleo vz ad putrida apostemata. et virtus calcis est iflatia mordicatia adustia cauterisatia: sed si miscetur cum auxugia aut oleo fit matūatiua: et oportet q sit noua viua quā nō tetigit aq: et est fortior qz illa quā tetigit aqua: et qn lauatur calx fit sine mordicatōe Pandecta. Cap. lxvj

Corallus rubeus et albus frigidus est et siccus in secundo gradu Est autem eligendus rubeus grossus et clarus: et quāto plus accedit ad rubedinez

c

tāto melior q̄ nulla hꝫ foramia vel pauca. Albus silic
eligendus ē quāto albior tāto melior q̄ etiā nō sit pfo
ratus foraminibus. Vtutē hꝫ ꝯfortādi depurādi ꝯstrin
gendi. Vtutē hꝫ occultā ꝯ opilētiā. ꝯ fluxū sāguis na
riū iponatur puluis coralli rubei cū succo sāguiarie na
ribus cōfert. Et puluis eius in ouo sorbili vꝫ ꝯ dissin
teriā. vel datur cū aq̄ plātagis. ⁊ ꝯ emoptoicā passio/
nem. i. sputū sāguineū fiāt pillule ex duabus ptibus
pulueris coralli rubei et vna parte dragāti cū aq̄ ordei
miscendo ⁊ fiāt pillule q̄ tenētur in ore ⁊ trāsglutiat pꝰ

Mātites resolutionē earū. Ca. lxvij.

fri. ⁊ sicce est cōplexionis: est lapis. hꝫ autem v
tutem cōstringendi fluxum sanguinis intestinoꝝ. Fi/
at emplastrū ex puluere emantitis et albumine oui et
oleo rosarū et aceto et applicetur super intestina. Idē
valet cōtra fluxū menstruoꝝ cū aqua vel succo plāta/
ginis. Idem valet contra fluxū sanguis nariū cū suc
co sanguinarie naribus imponēdo. Et fiāt pillule ex
ex puluere emantitis ⁊ gūmi arabici ⁊ dragāti cū aq̄
roſ̄ cōficiātur et teneātur pillule in ore sub lingua ⁊ trā

Itargiꝝ sglutiat trāssolutas. Ca. lxviij.

tpate frigidum et siccū: scdm quosdā frigidū et
siccū in quarto. Et litargiriū est duplex quoddā dici
tur spuma auri: et quoddā dicitur spuma argēti. vir
tutem hꝫ cōsolidandi depurādi cōstrigendi. Puluis
litargiri vulneribus impositus saniē ꝯsuit ⁊ vlcera cō
solidat. Valet contra scabiē precipue cū sit ex flegma/
te salso sumatur litargiriū buliatur cū oleo nucū ⁊ pa
rū aceti et inde liniātur loca scabiosa. Et cōfert etiā li/

targirū cōtra vlceratōem virge. Puluis eius applica
nis vlceri prius cū aqua alumis mūdificetur. Cōfert
etiā cōtra pānū oculoꝝ cū aq̄ rosarū fiat coliriū. ⁊ ad
faciē depurādā fiat vngētum ex auxugua galine cū
puluere litargiri ⁊ oleo rosarū miscendo Ca. lxix
Apis lasuli fri. est et siccus: sicut lapis armenus
sed eoꝝ excessus nō est determinatus ab autori
bus. Est autē lapis lasuli eligendus q multū assi
tur colori celesti: purgat pricipaliter melācoliā. Vz la
pis lasuli cōtra viciū splenis ⁊ emorroidarū. Det cū
vino decoctōis sene ⁊ seminis feniculi. Valet cōtra cor
diacā passionem. Detur cū succo boraginis et pulue
re ossis de corde cerui. Et vt breuiter dicā valet contra
omnes passiones factas de melancolia. Ca. lxx.
Erili siue margarite sūt fri. et sic. lapis q i qbus
dā piscibus reperitur: eligende sunt albe ⁊ clare ⁊
lucide. Autē hn̄t cōfortādi. Contra sincopim et debi
litatem ex medicina vel fluxu ventris vel sanguinis. ⁊
contra cordiacam passionem et in febribus: detur pul
uis margaritarum cum zucro rosarum Ca. lxxi
Ulphur calidum est et siccū in quarto. Est ali
ud sulphur viuum quod ex terra sulphurea p
ducitur. Aliud est mortuum quod artificiose prepa
ratur: et istud nō est tante efficacie. Est autē eligendū
quod viride. Uirtutem hꝫ dissoluendi consumendi
Ungentum factum ex puluere sulphuris et ellebori al
bi ⁊ oleo lini ⁊ cera multū cōfert cōtra paralisim artēti
cam podagram et epilentiam ⁊c. Valet etiā cōtra as
ma inueteratū: detur. ʒ. ſ. in ouo sorbili:

Al calidum ē ꝛ siccum Ex sale ꝛ Ca. lxxij
aceto ꝛ oleo in aq̄ resolutis pōt ꝓuocari vomitꝰ digitis in ore imissus vel penna. Ad dolorē ex ventositate fiat sacellatio ex sale torrefcō ꝛ calefcō ꝛ supponatur loco patienti. Et ex sale ꝛ melle fit suppositoriū ad ventris constipationem. Cap. lxxiij
Artarus calidus ꝛ siccus in q̄rto: qd̄ de vio puriore existit melius est. Et fit ex tartaro et litargiro ꝛ oleo nucū ꝛ paruz aceti ꝯmixtio ad ignē i modū vngenti quod cōfert ad malas spēs scabiei. Et puluis tartari in cibis datus piguedinē ꝯsuit ꝛ extenuat. Et puluis eius scꝫ. ℥. ij. datus cū ellem rosarū vel cōserua rosarum vel cum alio cōsimili ducit ad. v. vel. vi. asellas puluere masticis addito Cap. lxxiiij
Uthia ē īfrigidatiua stiptica replet vlcera carne et ꝯglutinat: et est desiccatiua. Et thutia preparat̄ quando pluries extīguitur i aq̄ rosarū tunc igreditur colliria oculoꝝ: ꝛ virtus thutie ablute multum cōfert oculis fluentibus ꝛ ad plures alias egritudines oculoꝝ. Et puluis tuthie desiccat vlcera virge et hūiditates ibidem ꝯsumit Pandecta. Ca. lxxv
Utriolū est minerale est adustiue cōstructiue virtutis: calidum est ꝛ siccum in q̄rto. Et q̄n sumitur ex eo in potu. ℥. ß. cū ydromelle expellit lūbricos. Et q̄n sumitur in potu. ℥. j. aufert nocumētum fungorum faciens euomere. Et puluis eius immissus in nares constringit sanguinem fluentem ex eis et mūdificat vlcera narium. Et puluis eius positus in aures occidit vermes earum Pandecta. Cap. lxxvj.

Iride eris calidū ꝛ sic. carnē sup̄fluā cōsūit vn
cūqꝫ nascitur: p̄cipue in auribus cū melle mixtū
Et mixtū cū aq̄ mellis fistulas curat: ꝛ giguas putri
das sanat: ꝛ cāceratas carnes emēdat. Et mixtū cū sa
le armonico et terepētina ꝛ resina in modū vngēti le-
prosos curat Pād:

Septia particula: de aialibus ꝛ ortis ab eis.

Aneta et anser. Anas ē calidi Ca. lxxvij
or oibus auibus domesticis. Dicit gō ipsa
calefcit ifrigidatū: ꝛ fcit calefcm possidē febrē
Eius pinguedo ē maxia dolorē sedādo: ꝛ ē melior pi
guedibus auiū. ꝛ caro eius ē grauis digestōis et au
get sperma. Et eius pinguedo clarificat colorē: ꝛ eius
caro impiguat et clarificat vocē. Et caro anseris est ḡ
uis: et tardatur in stomacho: sed leuius ꝛ melius ꝙ est
in ipsa sūt ale. Cū autē caro digeritur harū auiū ē nu
tribilior omnibus carnibus amu: augmētu efficit i co
itu ꝛ multiplicat sperma. Pandecta Ca. lxxviij
Os carnibus suis reficit et nutrit. vn̄ nichil est
i boue quod diuersis vsibus nō fit vtile: vn̄ eius
fimus vt dicit plinius li. xxviij. c. xi. Fimus bouis cū
aceto iuuat cōtra dolorē articulorꝫ: ydropicis etiā sin
gulare remediū est si inde vngatur ad solē: cōsūit eniꝫ
humorē intercutaneū. Est autem animal nō solū vsi
bus hoiꝫ necessariū sꝫ etiā ad plura alia ꝗtū ad eorꝫ
cornua vt pelles ex qb9 varia fiūt. Bartho. Ca. lxxix
Apꝰ ē velocissima i cursu: leuissima in saltu: acu
tissima i aspcū: dulcissima i gustu. ꝛ sanissima q̄

ad esū· sagacissia q̄ ad pastū· Nā visu gustu et olefacī discernit inter herbas ⁊ arboꝝ ramusculos q̄ꝝ extremitates teneras cōedit et depascit· Capre viuūt p xj· annos ⁊ frequētant coitū vsqꝫ ad senectutē· ⁊ aliqñ generāt gemellos: vrina et caprarū calefcā auribus istillata dolētes aures sanat· Bartħ· āgl· Ca. lxxx.

Anaci fluuiales multū cōueniūt i egritudibus calidis· Et qñ ꝯburūtur ⁊ fiāt inde cinēs q miscean̄tur cū parū gēciane et bibitur cū vino est optimū medicamē ꝯ morsū canis rabidi: ⁊ talis cinis cācrorum mixtus cū melle scissuris manuū et pedū et ani et excoriatōi q̄ fit a frigore et cācro ꝓfert· Et qñ coquūtur et potatur de iure confert vlceribus pulmonis Serap·

Columba ē auis māsueta hoim frequētiā ⁊ ꝯsortiū diligēs quā antiq auē veneriā nūcupabāt: eo ꝙ frequentat nidos ⁊ osculo ⁊ amore cōcipit: ⁊ veneri multū vacat: ideo colūba dr̄ q̄si colēs lūbos· Sanguinē medicialem hꝫ· sanguis eius sub dextera ala extractus ⁊ calidus oculis ipositus istillatꝯ dolorem mitigat ⁊ obtalmiā sanat oculoꝝ· Caro colūbarū dura ē ad digerēdū et viscosa: vnde grossū dat nutrimentum: sed quando volare incipiunt rōe motus sunt melioris digestionis: quāto autem vetustior tanto durior et peior ad digerendum. Ca. lxxxj. Ca· lxxxij.

Astor animal est cōmorās cū piscibus sub aqs et graditur sub terris· ⁊ dr̄ castor a castrādo: nā eoꝝ testiculi medicine sunt apti· Cū senserit venatorē ipse se castrat et morsibus sua virilia amputat Castorium hꝫ ꝟtutē dissoluēdi cōsumēdi ⁊ attenuādi loca

neruosa maxime confortãdi. vñ valet epilentiãs z cõtra frigidas passiões capitis z paralisim ligue soluit z loquelã reddit subito ablatã si sub ligua resoluatur Et valet ꝯ vniuersalem corporꝫ paralisim si decoctũ cũ vino fuerit et ruta et saluia in potu sepius sumatur.

Ceruus ē aial diutissime viuēs Ca. lxxxiij. plus q̃ȝ cētũ ãnis. Et est aial fel non hñs nisi in intestinis: ideo hȝ itestina amara et fetida vt dt aristotiles et auicēna. Itē sanguis ceruí et leporꝫ nũq̃ȝ coagulatur. Et ossa iueniũtur in eoꝝ cordibus conferunt ad multas passiões notãter cordiales et in nobilibꝰ confectionibus administrentur. Dicitur q̄ lapis quidam reperitur in ceruis qui miro modo dicitur iuuare mulieres qñ sunt pregnãtes. Barth. anglicus.

Hedus ab edēdo dcũs. Paruus Ca. lxxxiiij enim est et pinguis et iocũdi saporꝫ vt dicit ysiderus li. xij. et ē tpate cõplexiõis: vñ melior et digestõi cõpetentior maxie si ē masculus. vñ eius caro bene nutrit et sanguinem bonũ gignit: ideo carnes eduline cõueniunt maxime hũane nature: maxie his qui delicio se viuũt Et pelles edoꝝ sanant morsus venenosos si calide desuper ponantur et adustio piloꝝ odore fugat ser

Lepus dr habere vtrũq̃ȝ pentes. Ca. lxxxv sexũ ideo multi putarunt leporē gigni et gignē sine mare: vt plinius. Sũt autē lepores aialia ita fecũda q̄ vno fetu nascente statim altero feto vterus grauidatur: vnde vtile est animal quo ad esum cum fuerit iuuenis. Nam eius coagulum valet contra venenum restringit ventris fluxum: sanguis eius miti-

gat dolorē oculoꝝ ⁊ quāto coagulū eius ē veterius tā

Dr⁹ to melius. Parti᷑ āgl. Ca. lxxxvi.

nascitur dentatus ⁊ mltis ifirmitatibus subiacꝫ

Et qn̄ infirmatur obliquū tenet caput: et in luto plus iacet in dextero latero q̄ȝ in leuo. Et meliores sūt filij q̄ nascūtur in hieme ⁊ priores i estate. Est autē aial imūdū ⁊ gulosū auide deuorās q̄dlibet fetidū ⁊ imūdum: ideo caro eius licet fit facilis digestōis: tn̄ ex ea multū cōmesta plures ide generātur sup̄fluitates flecmatice putrefactōi abiles. Et impiguatur porcus vel sus in q̄ete: et septima ps sui ibi ꝯuertitur in pilos et in sāgui nē et lac dicit Aristotiles libro vij. Ca. lxxxvij

Itulus stati qn̄ nascitur a ṽtute ꝑpa ad q̄ren da matris vbera erigitur: ⁊ stati reficitur matris vberibus. Nascitur ei sicut et eq̄ in frōte pustula q̄ȝ ni gra quā magi asserūt incētiuū fore amoꝛ: hāc pustu lā mater stati ꝯputat nec admittit ad vbera nisi p̄dcm̄ virus auferat. Et sūt boni nutrimēti ⁊ facil' digestiōis

Ulpis ⁊ multū vebetare hn̄t Ca. lxxxviij

est aial multū dolosū: qn̄ eni canes isequūt euȝ caudā iter crura recolligit: ⁊ qn̄ videt se nō posse euadē i cauda recolligit vrinā quā super canes insequēt͛s ip sū ꝓijcit et diffundit: cuius fetorem canes sunt ab hor rentes aliquantulum ei cedunt. Adeps enim eius et medulla multum dicuntur valere contra neruoꝝ con tractionem. Sanguis eius dicitur diureticus. vnde multum valere creditur ad lapidem vesice et renum: vt dicit Plinius libro. xxviij. Et dicit Plinius ibi dem q̄ si quis linguam vulpis habuerit in annulo

talis non patietur caliginē oculoꝝ. Bartho. ãglicus.

Utirū accipit ex lacte vaccarū ca Ca. lxxxix. prarū ⁊ ouiū Et butirū resoluit ⁊ matũat: ⁊ ppter hác cām admīstratī apatibus q̄ fiunt sub aure qñ volumus ea mollificare et maturare. Et vz in tumoribus giguiarū infantiū eas linientes cū butiro qñ volumus ꝙ dentes cito oriātur et sine dolore: ⁊ ꝯfert aliis apostematibus oris Et miscetur etiā cū ēplastris ꝯferētibus ad dolorē lūborū ⁊ mēbrorū alioꝝ. Et qñ sūit butirū mixtū cū melle iuuamētū magnū spuētib⁹ saniē ex apte pulmōis ꝯfert. ⁊ silr vz i pleuresi. ⁊ vz etiā sine melle ad excreandū saniē ab intra ⁊ ab extra amministrando: Serapio.

Cap. xc.

Oagulū ē substātia lactis in stōcho coagulata ⁊ oē coagulū ē subtiliatim resolutim et siccum. ⁊ coagulū leporis in omnibus his q̄litatibus est fortius Cōfert in fluxibus ventris et mēstruoꝝ: et debilitati virtutis retentiue qñ datur in modū castanee i potu vini: et datur contra sanguinē coagulatū. ⁊ qñ mulier fcit sibi pessariū cū eo ⁊ butiro post mūdificatōem menstruorũ confert ipregnatōi. et quādo sumitur ex eo in potu prohibet ipregnatōem Seapio Ca. xci

Aseus a carēdo dcīs qa sepat ab aquosa substātia lactis q̄ caret. est autē caseus fex lactis frigida est et grossa et ad digerendū dura: et magis attinet stipticitati q̃z laxatōi: et est grauis stōcho ⁊ epati ⁊ spleni maxime si illa loca fuerint opilationibus preparata et calculū in renibus impregnat: ideo dicit constantinus ꝙ ois caseus vtr ē malus: tñ caseus q lacti

est vicinus minus ē nociuus. Et caseus nimis salsus nimis ē desiccatiuus et stōcho nociuus. Et carens sale magis ē nutritiuus ⁊ corporis hūectatiuus: stōcho tm̄ est nociuus ⁊ de facili in fumositates resolutiuus si stomachus fuerit calidus: si vero fuerit frigidus in acetositatē de facili est cōuersiuus. Et vetus caseus oīno nō vȝ q͛ valde exsiccatiūs ⁊ dūe digestōis. Bartħ. āglic⁹

Cera ē fex mellis. Est eni cera mult̄ Ca. xcij vsibus necessaria. vȝ eni i medicis i ꝯfectōibus varijs ⁊ vngētis. Nā ꝟtutē hȝ calefactiuā resolutiuā aꝑitiuā maturatiuā attractiuā euaporatiuā ⁊ ꝯsūptiuā. Cera quāto recētioꝛ tāto odoꝛabilioꝛ ductibiloꝛ ⁊ purioꝛ et ad diuersarū ipssionū ⁊ figurarū susceptionē aptioꝛ. Bartħ. de ꝓꝓetatibus rerū. Ca. xciij

Lac est liq͛ dulcis ⁊ cādidus i mamillis ꝑ actionem caloris ex sanguine generatus Eadē eni ē materia mēstrui sāguis ⁊ lactis: et ideo natūa creat lac propter cibū nati q̄ cibatur extra. nō ergo dēt eē lac an̄ tp̄s partus nec post multū nisi accedat ꝯ naturā. Et lac dulce ē magis sapidū vicinū sanguini in ip̄m de facili ꝯuersiuū: et ideo laudabile est ipius nutrimētum. Est autē cōpositū ex tribus substātijs i ꝟtute scȝ ex serositate q̄ ē subtiliatia ⁊ acuta: ⁊ ex caseali substātia q̄ est grossa ideo opilatia: ⁊ butirosa et vnctuosa que est mollificatia. vn̄ serū est deopilatim ⁊ grossoꝝ hūoꝝ i-cisiuū et vētris solutiuū ꝑ̄ꝑue serū caprinū. Bar. āgl.

Mel est liq͛ dulcissimus a matēia Ca. xciiij purissima solertia apū generatus. vn̄ mellis dl'cedo ceteris est magis calida: sed minus hūida Et iu

dicatur mel calidū et siccū in scdo. Est mūdificatiuū z lauatiuū et subtiliatiuū et suo caloē grossoꝝ hūoꝝ in corpoꝛe istisiuū z hūorū putˀdoꝝ expulsiuū z amaritudi nis tēpratiuū. ideo poit in medicis ad cōseruādū medi cinas mixtas cū eo. Et mel crudū nō bn̄ despumatū valde est ventosū et islatiuū rugitꝰ in ventre gnātiuū. in malos hūoēs faciliter cōūsiuū. spleis z epatꝫ viscosita te sua opilatū. colē islāmatiū. yliacꝫ et colicis nociuum
Serapio. Pandecta. Cap. xcv.
Podiū fri. in tercio siccū in pmo Spodiū est os elephātꝫ. hn̄s medullā et cōburitˀ sed ossa dentiū nō ꝯburūtur. vn̄ illud spodiū eligēdū est subpallidū est nimis leue hn̄s tn̄ q̄sdā ptes subnigras nō mīutū tn̄ efficatia. Cōfert in dissinteria z ꝯ emoptoicā passionē Datus puluis eius cum aqua plantaginis vel succo eius. Et puluis spodij naribus inflatus sanguinem narium sistit. Platearius. Cap. xcvj.
Apo calide et sicce cōplexiōis. Vz cōtra cōbus tiōēz ex aq̄ vel ex igne: et mox debet apponi mem bro leso et ibi morari per tres vel q̄tuoꝛ horas. Cōfert etiā ad scabiem cum vngitur locus scabiosus cū eo. Et dealbat sapo carnem inde lotam. Valet etiā vt in fiāt suppositoria desuper spergantur puluere s de esula et prouocabunt assellationem.

L'art. Ancienne Cat XIX No 73

Dec. 1935

Swfrs. 3150

E

3

Nascimur fletu :·

vivimus erumnis :·

Morimur cruciatu :·

Quo fortuna volet eodem et favor omnium declinat

fata via invenient aderitque vocatus Appollo

Quod neque sperabam fortuna en attulit ultro

